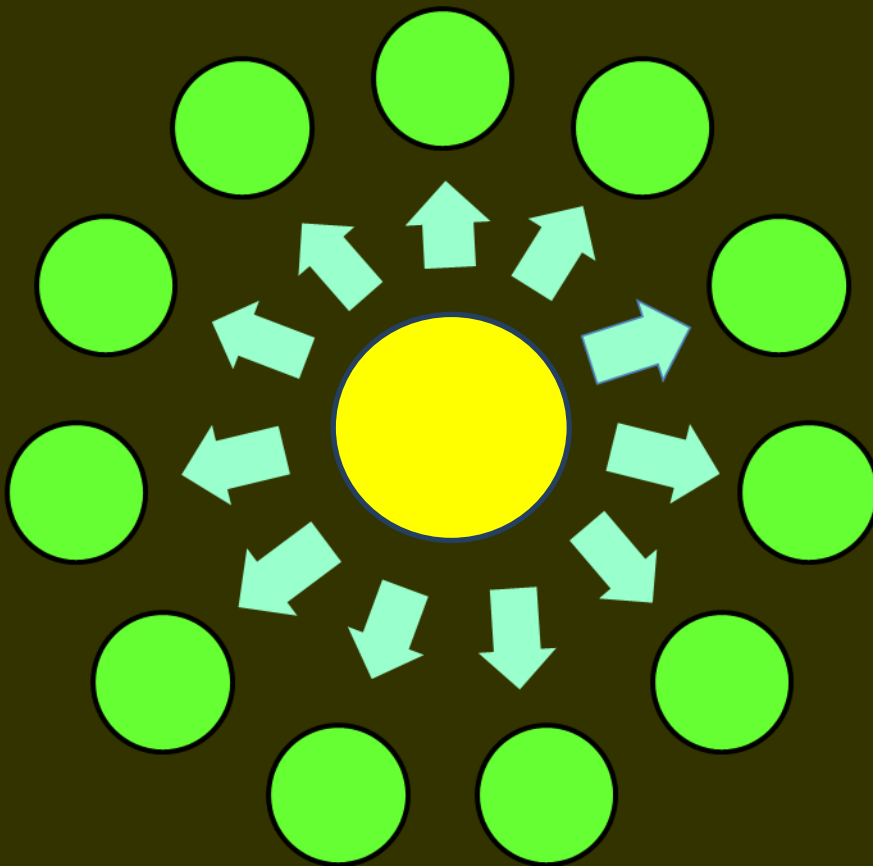

සමාජ විග්‍රහ

Samaja Viggraha

පළමුවන කාණ්ඩය-සත්වන වෙළුම

සමාජ විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය

කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

සමාජ විග්‍රහ

2021

(REFEREED JOURNAL - විමර්ශන සංග්‍රහය)

ISSN 2756-925X (e-ISSN)

ISSN 2362-0978 (Print ISSN)

පළමුවන කාණ්ඩය-සත්වන වෙළුම

ප්‍රධාන සංස්කාරක

ප්‍රේමකුමාර ද සිල්වා

සහය සංස්කාරක

ජගත් බණ්ඩාර පතිරගේ

එම්.ඒ.දිශාන් මදුශංඛ

සංස්කාරක උපදේශක මණ්ඩලය

එස්.ටී.හෙට්ටිගේ (සම්මානිත මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

කාලිංග විශ්වවිද්‍යාලය (සම්මානිත මහාචාර්ය) ජේරාදෙනිය විශ්වවිද්‍යාලය

කේ.කරුණාතිලක (ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය) කැලණි විශ්වවිද්‍යාලය

සරත් අමරසිංහ (සම්මානිත මහාචාර්ය) රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය

යසාංජලී ජයතිලක (ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය) ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය

චන්ද්‍රසිරි නිරිඇල්ල (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

සුභාංගි හේරත් (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

නිශාර ප්‍රනාන්දු (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

ෆර්සානා හනීෆා (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

භාෂා සංස්කරණය

නාලක ජයසේන

පිරිසැකසුම් නිර්මාණය

ප්‍රභාත් ගලගමගේ

ප්‍රකාශනය

සමාජ විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය

කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

දුරකථන/ෆැක්ස් 011-2500452

ප්‍රධාන සංස්කාරක සටහන

සමාජ විග්‍රහ සත්වන වෙළුම මාර්ගගත ක්‍රමයට ඔබ වෙත යොමුකිරීමට හැකිවීම සම්බන්ධයෙන් සංස්කාරක මණ්ඩලය වෙනුවෙන් සතුටට පත්වන අතර සියලු ලිපි රචකයන්ට ස්තූතිය පිරි නමමි. මෙම සත්වන වෙළුම ලිපි හයකින් සමන්විත වේ. සමාජ විද්‍යාවේ න්‍යායාත්මක ආස්ථාන නියෝජනය කරමින් විරචිත කායික බලය සහ ක්‍රීඩා සංස්කෘතිය පිළිබඳ බෝඩියානු විග්‍රහය, බෙනඩික් ඇන්ඩර්සන් සහ පාර්තා වැට්ට්ගේ න්‍යායාත්මක දායකත්වය ආශ්‍රිත ජාතිකවාදී ප්‍රවාදය සහ පාස්කු ඉරිදා ප්‍රභාරය වැනි සමකාලීන දේශපාලන අර්බුද අලලා විරචිත ලිපි ත්‍රිත්වයක් මෙහි අන්තර්ගත වේ.

මීට සමගාමීව ස්ත්‍රී අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රය යටතේ දර්ශනවාද හා බැඳුණු ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමාජභාවී සාධක ආශ්‍රිත ලිපියක් සහ කෝවිඩ්-19 වසංගත සමය පිළිබඳ ස්ත්‍රීවාදී විචරණයක් ඉදිරිපත් කර තිබේ. එමෙන්ම සමාජවාදීවාදය යටතේ විරචිත සුස්ති සමාජීය භාෂා ව්‍යවහාරය ආශ්‍රිත ලිපිය ද සමාජ විද්‍යාව විෂය හදාරන සිංහල භාෂා පාඨකයන්ට නව දැනුමක් එකතු කරනු ඇත. මීට පෙරාතුව අප විසින් පළ කරන ලද සමාජ විග්‍රහ වෙළුම් හා සමානව මෙම සත්වන වෙළුම ද සමාජ විද්‍යාවේ නව දිශානති න්‍යායාත්මක ආමන්ත්‍රණය කරන ලද ශාස්ත්‍රීය ප්‍රයත්නයක් ලෙස අවධාරණය කළ හැකිය.

සමාජ විග්‍රහ සත්වන වෙළුම දක්වා අප ආ ගමන් මග පිළිබඳව නිහතමානීව සතුටුවන අතර සමාජ විද්‍යාව හදාරන සහ ඒ පිළිබඳ උනන්දුවෙන් පසුවන විවිධ සමාජ සමූහ සඳහා සමාජ විග්‍රහ වෙළුම් මනා ශාස්ත්‍රාලෝකයක් සපයනු ඇති බව අපගේ විශ්වාසයයි. පෙර වෙළුම් මෙන් මෙම සත්වන වෙළුම ද මාර්ගගත ආකාරයට ඔබ වෙත ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා දායකත්වය සැපයූ සියලු දෙනාටම හෘදයාංගම ස්තූතිය පිරිනැමීමට කැමැත්තෙමි. අප සඟරාවේ ගුණාත්මකභාවය ආරක්ෂා කරගනිමින් සමාජ විද්‍යාව හා සමාජීය විද්‍යා අලලා මෙලෙස සම්පාදිත පර්යේෂණ ලිපි හා සමානව මෙය කියවන පාඨක ඔබ ද අප වෙත පර්යේෂණ ලිපි ඉදිරියේදී යොමුකරන මෙන් ගෞරවයෙන් ඉල්ලා සිටිමි.

ප්‍රධාන සංස්කාරක

සමාජ විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය

කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

කොළඹ-03

දුරකථනය/ෆැක්ස්: 011-2500452

විද්‍යුත් තැපෑල: samjaviggraha@soc.cmb.ac.lk

වෙබ් අඩවිය: cmb.ac.lk/arts/socio/journal.htm

ලිපි විමර්ශක මණ්ඩලය

- ජ්‍යෙෂ්ඨ මූලාසන මහාචාර්ය ප්‍රේමකුමාර ද සිල්වා
සමාජ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
- මහාචාර්ය සුභාංගි එම්.කේ.හේරත්
සමාජ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
- මහාචාර්ය නිර්මාල් රංජිත් දේවසිරි
ඉතිහාසය දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
- ආචාර්ය ලතා ගුරුසිංහ
සිංහල දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
- ආචාර්ය ජගත් බණ්ඩාර පතිරගේ
සමාජ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

පටුන

සත්වන වෙළුම	පිටු අංකය
1. ලිබරල් රාජ්‍යය, ප්‍රතිවිරෝධී දේශපාලනය හා ශ්‍රී ලාංකික සමාජය: පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරයෙන් පසුව ශ්‍රී ලාංකික ජන සමාජය තුළ මතු වූ 'රාජ්‍යය' පිළිබඳ කතිකා ගැන විග්‍රහයක් අංජලී කෝරාල	06
2. කායික බලය සහ ක්‍රීඩා සංස්කෘතිය: පියරේ බෝඩියෝගේ සමාජ සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදන න්‍යාය ඇසුරින් කෙරෙන විග්‍රහය සමන්තා නානායක්කාර	27
3. මංජුල වෙඩිවර්ධනයේ 'දුස්ටකමේ සවුන්දර්ය සහ රත්මලානේ තවත් කතා' කෙටිකතා සංග්‍රහය ආශ්‍රිත සුස්ති සමාජීය භාෂා ව්‍යවහාරය පිළිබඳ සමාජ වාග්විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් කී. සුගුණධම්ම හිමි	42
4. බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව, රැකවරණ වෘත්තීය (care work) සහ පර්යන්ත-නාගරික-ග්‍රාමීය සමාජවල කාන්තාවගේ සමාජ භූමිකාව සමීත උදයංග	56
5. කෝවිඩ්-19 සමාජ හුදෙකලා (Lock Down) කාල සීමාව පිළිබඳ ස්ත්‍රීවාදී විමසුමක් හර්ෂනී වාසනා ප්‍රනාන්දු	82
6. ජාතිකවාදය යටත්විජිත නිෂ්පාදනයක් වන්නේද ? බෙනඩික් ඇන්ඩර්සන් සහ පාර්තා වැටර්ජ්ගේ ජාතිකවාදය සම්බන්ධ සාකච්ඡා ආශ්‍රිත විමසුමක් දිනුමිකා යාපා අබේවර්ධන	95

සමාජ විග්‍රහ

විමර්ශිත සංග්‍රහය

REFEREED JOURNAL

පළමු කාණ්ඩය, සත්වන වෙළුම - 2021

ISSN 2362-0978 (print ISSN)

ISSN 2756-925X (e-ISSN)

ලිපි අංක 01

ලිඛරල් රාජය, ප්‍රතිවිරෝධී දේශපාලනය හා ශ්‍රී ලාංකික සමාජය: පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරයෙන් පසුව ශ්‍රී ලාංකික ජන සමාජය තුළ මතු වූ 'රාජය' පිළිබඳ කතිකා ගැන විග්‍රහයක්

අප්‍රේල් කෝරාල¹

 <https://orcid.org/0000-0002-1519-0359>

ප්‍රධාන සංස්කාරක

ප්‍රේමකුමාර ද සිල්වා

සහය සංස්කාරක

ජගත් බණ්ඩාර පතිරගේ

එම්.ඒ.දිශාන් මදුශංඛ

සංස්කාරක උපදේශක මණ්ඩලය

එස්.ටී.හෙට්ටිගේ (සම්මානිත මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
කාලිංග ටියුඩර් සිල්වා (සම්මානිත මහාචාර්ය) ජේරාදෙනිය විශ්වවිද්‍යාලය
කේ.කරුණාතිලක (ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය) කැලණි විශ්වවිද්‍යාලය
සරත් අමරසිංහ (සම්මානිත මහාචාර්ය) රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය
යසාංජලී ජයතිලක (ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය) ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය
වන්දසිරි නිරිඇල්ල (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
සුභාංගි හේරත් (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
නිශාර ප්‍රනාන්දු (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
ෆර්සානා හනීෆා (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

භාෂා සංස්කරණය

නාලක ජයසේන

පිරිසැකසුම් නිර්මාණය

ප්‍රභාත් ගලගමගේ

ප්‍රකාශනය

සමාජ විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය

කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

දුරකථන/ෆැක්ස් 011-2500452

සාරසංක්ෂේපය

¹ එම්.ෆිල් (කොළඹ), ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය, දේශපාලන විද්‍යා හා රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති අධ්‍යයනාංශය, කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

වර්තමාන ලෝක හා ජාතික දේශපාලනයේ සිදුවන වෙනස්කම් මේ වනවිට ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍ය මොඩලය නොඑසේනම් ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍ය තන්ත්‍රය දැඩි ලෙස පීඩනයකට ලක්කර ඇත. විවිධ අනන්‍යතා කණ්ඩායම් මේ වනවිට රාජ්‍ය බලය සම්බන්ධයෙන් කේවල් කරනා තත්ත්වයට පත්ව ඇති අතර මෙමගින් ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍ය මොඩලය තුළ වන රාජ්‍ය ආයතනික හා පුරවැසි අයිතිවාසිකම් ඉක්මවා ගොස් එයට ප්‍රතිවිරුද්ධව, බලය අධි-සංකේන්ද්‍රණය වූ රාජ්‍ය මොඩලයක් ඉල්ලා සිටින තත්ත්වයට පත්ව ඇත. මෙවන් තත්ත්වයක ලෝකය පුරා දක්නට ලැබෙන ප්‍රවණතාවක් වන්නේ, ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍ය මොඩලයට විකල්පයක් ඉල්ලා සිටීමයි. ඒ අනුව මෙම ලිපියෙන් බලාපොරොත්තු වන්නේ ශ්‍රී ලංකාව තුළ 2019 අප්‍රේල් මස 21වන දින ඇතිවූ පාස්කු ඉරු දින ප්‍රහාරයෙන් පසුව, ලෝක දේශපාලනයේ මේ වනවිට ජනප්‍රිය වෙමින් පවතින ප්‍රතිවිරෝධතාවයේ දේශපාලනය හා රාජ්‍යය යන සංකල්පය, ශ්‍රී ලංකා සමාජය තේරුම් ගෙන ඇති ආකාරය පැහැදිලි කරගැනීමයි. මෙහිදී පශ්චාත්-ප්‍රත්‍යක්ෂමූලවාදී පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කළ අතර පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරය සිද්ධි අධ්‍යයනයක් ලෙස යොදාගන්නා ලදී. අදාළ ද්විතීයික තොරතුරු රැස් කිරීමේදී පුස්තකාල අධ්‍යයනයක් ද සිදු කෙරිණ. පර්යේෂණය තුළින් මූලික වශයෙන්ම පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරයෙන් පසුව සක්‍රීය වූ සිංහල-බෞද්ධ ජාතිකවාදී කණ්ඩායම් හා මුස්ලිම් අන්තවාදී කණ්ඩායම් ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍ය මොඩලයට විකල්පයක් බලාපොරොත්තු වන බව ගම්‍ය විය.

ප්‍රමුඛ පද: පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරය, ප්‍රතිවිරෝධී දේශපාලනය, ලිබරල් රාජ්‍යය, ශ්‍රී ලංකාව, සහාත්ව රාජ්‍යය

01. හැඳින්වීම

ග්‍රකුයාමා (1989) තම “ඉතිහාසයේ අවසානය? ⁱ”(End of History?) ලිපියේ ඉදිරිපත් කරන ලද ලිබරල්වාදය විසින් පරමවාදය (Essentialism) නමින් ඉතිරිව තිබූ සුන්බුන් ද; බෝල්ෂෙවික්වාදය සහ ෆැසිස්ට්වාදය ද; අවසානයේ වැඩිදියුණු කරන ලද මාක්ස්වාදය පරාජය කරනු ලැබීමෙන් පසුව ලෝකය තුළ බලාපොරොත්තු විය හැකි සහ ලෝකයේ ප්‍රයෝගිකව ක්‍රියාත්මක කළ හැකි එකම ආර්ථික හා දේශපාලන දෘෂ්ටිවාදය ලිබරල්වාදය වන්නේය යැයි වූ මතය, මේ වනවිට අභියෝගයට ලක්වෙමින් පවතියි. එයට ප්‍රධානතම හේතුව වන්නේ, ග්‍රකුයාමා විසින් ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය මගින් විසඳුම් ලබාදෙන ලදැයි පැවසූ ගැටලු මේ වන විට නැවතත් ලෝකයේ විවිධ රාජ්‍ය තුළින් මතු වෙමින් පැවතීම යි. ශාස්ත්‍රීය ලෝකය තුළ සිටින අනෙකුත් න්‍යායධරයන් ග්‍රකුයාමාගේ මෙම ප්‍රවාදය දැඩි ලෙස විවේචනයට ලක් කර ඇති අතරⁱⁱ මේ වන විට “ග්‍රකුයාමා විසින්ම මෙම ඉතිහාසයේ අවසානය කල් දමා ඇත” (Menand, 2018). “අනන්‍යතාවය: ගරුත්වය සඳහා වන ඉල්ලුම හා ප්‍රතිවිරෝධී දේශපාලනයⁱⁱⁱ” (2018)(Identity: The Demand for Dignity and the Politics of Resentment)යන තම නවතම කෘතියෙහි සෝවියට් රුසියාවේ බිඳ වැටීමත් සමග ලෝකය තුළ බිහිවන්නේ යැයි ඔහු පැවසූ ලිබරල් රාජ්‍ය මොඩලය මගින් ක්‍රමිකව විසඳී යතැයි ද, නොවැදගත් ගැටලුවක් ලෙස සැලකිය යුතු යැයි ඔහු විසින්ම යෝජනා කළා වූ “පිළිගැනුම උදෙසා වූ අරගලය” (Struggle for Recognition) මේ වන විට විසඳී නොමැති බවත්, ලෝක ලිබරල්වාදී පර්යාය කෙරෙහි පවතින අමනාපය පැහැදිලි කළ හැකි එකම කාරණය මෙම ‘පිළිගැනුම උදෙසා වූ අරගලය’ හේතුවෙන් මේ වන විට ඇතිවෙමින් පවතින ප්‍රතිවිරෝධතා දේශපාලනය බවත් ඔහු දක්වා සිටියි. ඩොනල්ඩ් ට්‍රම්ප්, විලැඩ්මීර් පුටින්, ෂී ජින්පින්ග්, ඔසාමා බින් ලාඩන්, සමලිංගික විවාහ, අයි.එස්.අයි.එස්. (ISIS), බ්රෙක්සිට් (Brexit), සංක්‍රමණික විරෝධී දේශපාලන ව්‍යාපාර ආදී මේ සෑම කරුණකින්ම පෙන්නන්නේ පිළිගැනීම සඳහා වන අරගලයක් බවත්, රාජ්‍ය මොඩලයක් ලෙස ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍යයට නැගී ඒමට බාධා ගෙන දෙන්නේ මෙවැනි පුද්ගලයන් හා දේශපාලන ව්‍යාපාර බවත් ග්‍රකුයාමා වැඩිදුරටත් පෙන්වා දෙයි (Fukuyama, 2018).

මෙම තත්ත්වය මත, තවදුරටත් මනුෂ්‍ය අවශ්‍යතා හා මනුෂ්‍ය ගැටලු විසඳීම කෙරෙහි ලිබරල් රාජ්‍ය ක්‍රමය මත විශ්වාසය තැබිය හැකිද යන ගැටලුවට පිළිතුරු සෙවීම ශාස්ත්‍රීය කතිකාව තුළ පමණක් නොව සාමාන්‍ය සමාජ කතිකාව තුළ, විටෙක දේශපාලනික වශයෙන් අතිශය සංවේදී ලෙසත්, විටෙක අතිශය ප්‍රචණ්ඩකාරී ලෙසත් පිළිබිඹු වන්නේයැයි දැක්විය හැකි ය. මේ පිළිබඳව වන දේශපාලනික වශයෙන් සංවේදී කතිකාව ඇති වන්නේ, ලිබරල්වාදී ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍ය ක්‍රමයෙන් මනුෂ්‍ය ප්‍රශ්න, විශේෂයෙන් ම ග්‍රකුයාමා දක්වන ආකාරයේ ‘පිළිගැනුම උදෙසා වූ අරගල’, විසඳීමට නොහැකි වූ විට ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී දෘෂ්ටිවාදය තුළ මෙතෙක් ඉස්මතු කළ මනුෂ්‍ය අයිතිවාසිකම් හා අගය වියැකී යන්නේ යැයි යන දේශපාලන විඥානවාදය (Political Idealism) පදනම් කරගත් පසුබිමක ය. එහි ප්‍රචණ්ඩකාරී කතිකාව ඇතිවන්නේ, ‘පිළිගැනුම පිළිබඳ අරගල’ මෙන්ම එහි ප්‍රචණ්ඩකාරී ස්වරූපය ජයගත හැක්කේ ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍ර රාජ්‍ය ක්‍රමයක් තුළ එම මානුෂීය අයිතිවාසිකම් හා වටිනාකම් අගය කරමින් නොව, රාජ්‍යය සතු ‘ප්‍රචණ්ඩත්වයේ ඒකාධිකාරය’

(Monopoly of Violence) යොදා ගනිමින් රාජ්‍ය බලය යෙදවීම තුළින් යැයි යන දේශපාලන යථාර්ථවාදය (Political Realism) තුළ සිට ය^{iv}.

2019 අප්‍රේල් 21 වන පාස්කු ඉරුදින ඇති වූ බෝම්බ ප්‍රහාරයෙන් පසුව ශ්‍රී ලංකාවේ ඇතිව පවතින ආගමික හා දේශපාලන නොසන්සුන්තාවය තේරුම් ගැනීමට උත්සාහ දැරීමේදී, මෙම ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍යයට පක්ෂව ඇති දේශපාලන විඥානවාදී ගොනුවක්, ඊට විපක්ෂව නැගෙන ප්‍රචණ්ඩකාරී දේශපාලන යථාර්ථවාදී ගොනුවක් උපයෝග කරගත හැකි ගොනු දෙකක් ලෙස දැක්විය හැකි ය. පාස්කු ඉරුදා ප්‍රහාරයෙන් පසුව ඇති වූ සිංහල-මුස්ලිම් ගැටුම් මගින් සාමාන්‍ය ජන සමාජය තුළ ඉහත දක්වන ලද මූලික ප්‍රශ්නය; ‘තවදුරටත් මනුෂ්‍ය අවශ්‍යතා හා මනුෂ්‍ය ගැටලු විසඳීම සඳහා ලිබරල් රාජ්‍ය ක්‍රමය මත විශ්වාසය තැබිය හැකිද’ යන්න ඉතා දැඩි ලෙස මතු වී පෙනෙන්නට විය. කෙසේ වෙතත් මෙම ප්‍රශ්නය මේ ආකාරයෙන්ම, එනම් ලිබරල් රාජ්‍ය ක්‍රමයේ ඇතිවී ඇති ව්‍යුහාත්මක ගැටලුවක් ලෙස, ශ්‍රී ලාංකික සමාජයේ ප්‍රකාශයට පත් වූයේ නැත. පාස්කු ඉරුදා ප්‍රහාරයෙන් පසුව සමාජයේ ඇති වූ කතිකාවට මූලික වූයේ මෙම තත්ත්වය වළක්වාගැනීමට පවතින ආණ්ඩුව කටයුතු නොකිරීම යන කාරණය යි. ආණ්ඩුවට එල්ල වූ ප්‍රධාන චෝදනාව වූයේ මෙම ප්‍රහාර වළක්වා ගැනීම සඳහා ප්‍රමාණවත් තරම් බුද්ධි අංශ තොරතුරු ලැබී තිබුණ ද ආණ්ඩුව විසින් එම තොරතුරු නොසලකා හැරී බව යි. එසේම එවන් “අන්තවාදී ක්‍රස්තවාදයක්” ඊට තුළ වර්ධනය වීමට හේතු වූයේ ආණ්ඩුව තම ආරක්ෂක අංශ දුර්වල කර රාජ්‍ය ආරක්ෂාව නොසලකා හැරීම නිසා බව යි. මෙවන් තත්ත්වයක ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍ය ක්‍රමය තුළ අවධාරණයට ලක් කෙරෙන නිදහස, අයිතිවාසිකම් හා සමානාත්මතාවය යන සංකල්ප ආරක්ෂා කිරීමට නිර්මාණය වූ නීති පද්ධතියක් තිබියදීත්, එකී වූ නිදහස හා අයිතිවාසිකම් භාවිත කරමින් තවකෙකුගේ ජීවිත අයිතිය උල්ලංඝනය කිරීමට අවකාශයක් ඇතිවන්නේ කෙසේද? මෙකී වූ නිදහස හා අයිතිවාසිකම්වලට සීමා පැනවීමේ ලක්ෂය කොතන ද? එවන් වූ සීමා මගින් සිවිල් නිදහස උල්ලංඝනය නොවන්නේ ද? සීමා පැනවීමෙන් තොරව සමාජයක් තුළ නිදහස හා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කළ නොහැකි ද? ආදී ප්‍රශ්න එක් අතකින් ද; රාජ්‍යය මගින් සිදුවන නිරන්තර ආරක්ෂක පරීක්ෂාවන් පුරවැසියන්ගේ අයිතිවාසිකම් හා නිදහස ආරක්ෂා කිරීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය නොවේ ද? රාජ්‍ය ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීමට නම් පුරවැසියන්ගේ අයිතිවාසිකම් හා නිදහස යම් ආකාරයක වාරණයකට ලක් කිරීමට අවශ්‍ය නොවේ ද? 2015න් පසු රටේ පැවති ආරක්ෂක විධිවිධාන ලිහිල් කිරීම මූලිකවම මෙම තත්ත්වයට හේතු නොවූයේ ද? ආදී ප්‍රශ්න අනෙක් අතින් ද සමාජය තුළ ප්‍රශ්නගත වන්නට විය. මේ ආකාරයට කඳවුරු දෙකකට ලක්ව ඉදිරිපත් වූ ඉහත ප්‍රශ්න විමසා බැලීමේදී එහි අවසාන මූලාශ්‍රය මින් පෙර දැක්වූ ආකාරයේ දේශපාලන විඥානවාදී ගොනුව වෙතත්, දේශපාලන යථාර්ථවාදී ගොනුව වෙතත් යොමුවන බව පැහැදිලිව දැකගත හැකි ය. එවන් සන්දර්භයක, පාස්කු ඉරුදා ප්‍රහාරයෙන් පසුව ඇතිවූ ආගමික-දේශපාලන තත්ත්වය යටතේ රාජ්‍යයේ අනන්‍යතාවය තේරුම් ගැනීම සඳහා රාජ්‍යය හා බලය පිළිබඳව වන දේශපාලන-විඥානවාදී අදහසත්, දේශපාලන යථාර්ථවාදී අදහසත්, එම අදහස් මුල් කරගෙන මෙම ප්‍රහාර මාලාවෙන් පසුව ලංකාව තුළ ‘රාජ්‍යය’ යන සංකල්පය මත පදනම්ව ක්‍රියාත්මකවෙමින් පවතින ප්‍රතිවිරෝධතාවයේ දේශපාලනයක් (කතෝලික, සිංහල-බෞද්ධ හා මුස්ලිම්) යම්කිසි ආකාරයක තත්‍ය න්‍යායාත්මක පසුබිමක් සකසයි.

මේ අනුව, පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරය සමග ඇතිවූ දේශපාලන කතිකාව පසුබිම් කොටගත් මෙම ලිපියෙහි මූලික අභිප්‍රාය වන්නේ දිගින් දිගටම ලෝක දේශපාලනයේ සේම ලාංකේය දේශපාලනය තුළත් පිළිබිඹු වන ප්‍රතිවිරෝධතාවයේ දේශපාලනය (Politics of Resentment) ආශ්‍රයෙන් ලාංකික සමාජය 'රාජ්‍යය' යන සංකල්පය ආමන්ත්‍රණය කරනු ලබන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳ විමසා බැලීම යි. එහිදී, ලාංකික සමාජය රාජ්‍යයේ ස්වභාවය තේරුම්ගෙන ඇත්තේ කෙසේද යන්නත්, රාජ්‍යයේ කාර්යභාරය ලෙස අපේක්ෂා කරනුයේ කුමක් ද යන්නත් පිළිබඳ දේශපාලන විග්‍රහයක් සිදු කිරීම අපේක්ෂා කෙරේ.

02.පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

ප්‍රතිවිරෝධතාවයේ දේශපාලනය හා ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍යය පිළිබඳව වන සමාජ කතිකාව අධ්‍යයනය කෙරෙන මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මූලික වශයෙන් යොදාගන්නා ලද්දේ පශ්චාත්-ප්‍රත්‍යක්ෂමූලවාදී පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යි. මෙයට මූලික වශයෙන්ම හේතු වූයේ මෙම පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රයේ ස්වභාවයයි. මූලික වශයෙන් ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී දේශපාලන දර්ශනය හා ප්‍රතිවිරෝධී දේශපාලන සංකල්පයේ ඇති ප්‍රතියමාන අගය කිරීම් සමාජය තුළ සංකල්පගත වී ඇති ආකාරය අධ්‍යයන කිරීම සිදු වූ අතර, ඒ හේතුවෙන් මේ සඳහා පශ්චාත්-ප්‍රත්‍යක්ෂමූලවාදී පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයක් භාවිතා කිරීමට සිදු විය. මෙම සංකල්පවල ප්‍රායෝගික තේරුම්ගැනීම අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා 2019 අප්‍රේල් 21වන දින සිදු වූ පාස්කු ඉරුදින ප්‍රහාරවලින් පසුව ශ්‍රී ලාංකික සමාජයේ රාජ්‍යය පිළිබඳව සහ රාජ්‍යය එම අවස්ථාවේදී ක්‍රියාත්මක විය යුතු ආකාරය පිළිබඳව ශ්‍රී ලාංකික ජන සමාජයේ විවිධ කොටස්වලින් ඉදිරිපත් වූ මතයන් අධ්‍යයනය කරන ලද අතර එහිදී සමාජ මාධ්‍ය ජාල පොස්ට් හා චීට්සෝ ආදිය අධ්‍යයනය කරනු ලැබීය. මීට අමතරව පුස්තකාල අධ්‍යයනයක් ද සිදු කරන ලදී.

03.ලාංකික සමාජය තුළ රාජ්‍යය - සංකල්පීය පැහැදිලි කිරීමක්

පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරයත් සමග ශ්‍රී ලාංකික සමාජයෙහි මතුවූ රාජ්‍යය පිළිබඳ කතිකාව හා එහි හුවමාරු වූ විවිධ අදහස් තේරුම් ගැනීමට පෙර ඉතා කෙටි වශයෙන් හෝ ශාස්ත්‍රීය කතිකාව තුළ, සිංහල සමාජයේ රාජ්‍යය පිළිබඳව වන කතිකාව සංකල්පගත කර ඇත්තේ කෙසේද යන්න පැහැදිලි කරගැනීම වැදගත් ය. එසේ වන්නේ එය මෙම රචනයේ මූලික අරමුණ සමග බොහෝ සෙයින් සබැඳෙන නිසා ය. ශාස්ත්‍රීය කතිකාව තුළ ශ්‍රී ලාංකික සමාජයේ රාජ්‍යය පිළිබඳව වන කතිකාව සංකල්පගත කර ඇති ආකාරය අපට මෙම සාකච්ඡාව තුළ දී මූලකෘතියක් ලෙස යොදා ගත හැකිය. ඒ හුදෙක්ම සංසන්දනය සඳහා වන මෙවලමක් වශයෙන් පමණි. මෙම ශාස්ත්‍රීය සංකල්පගත කිරීම් අපට අපගේ සාකච්ඡාව තුළ දී පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරයෙන් පසුව රාජ්‍යය පිළිබඳ ඇතිවූ කතිකාව හා සංසන්දනය කිරීමට යොදා ගත හැකිය.

පසුගිය අවුරුදු කිහිපය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍යය සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත් වූ මතවාද සලකා බැලීමේ දී ගුණදාස අමරසේකර තම *සහ්‍යත්ව රාජ්‍යයක් කරා* (2016) කෘතිය තුළින් ඉදිරිපත් කරන සහ්‍යත්ව රාජ්‍ය අදහස වැදගත් වේ. අමරසේකරගේ අදහස මෙම රචනය යම් මට්ටමකින් සාකච්ඡා කිරීමේ වැදගත්කම වන්නේ, පාස්කු ප්‍රහාරයට පෙර සිටම ශ්‍රී ලාංකික ජන සමාජයේ සිංහල බෞද්ධ ප්‍රජාව

වෙතින් රාජ්‍යයේ ස්වභාවය පිළිබඳව මතු වූ අදහස් අඩු හෝ වැඩි වශයෙන් අමරසේකරගේ අදහස්වලට යම් සමානකමක් දැක්වීමයි. ඒ අනුව පාස්කු ප්‍රහාරයෙන් පසුව රාජ්‍යයේ ස්වභාවය විය යුතු යැයි විශේෂයෙන්ම සිංහල-බෞද්ධ ප්‍රජාව තුළින් ඉදිරිපත් වූ අදහස් සමග මෙම අදහස කොයිතාක් දුරට සමපාත වේද? නොඑසේනම් කවර ආකාරයේ පරස්පරතා ඒ තුළින් ඉස්මතුව තිබේ ද? යන්න පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීමට අමරසේකරගේ රාජ්‍යය පිළිබඳ අදහස යොදා ගත හැකි ය.

මාටින් ජැක් විසින් වර්තමාන චීනය පිළිබඳව ඉදිරිපත් කරන ලද මෙම සභාත්ව රාජ්‍යය පිළිබඳ අදහස අමරසේකර විසින් ශ්‍රී ලංකාව අලලා සම්බන්ධ කර දැක්වන අයුරු *සභාත්ව රාජ්‍යයක් කරා* (2016) කෘතිය තුළින් දක්නට ලැබේ. මෙහිදී අමරසේකර සභාත්ව යන වචනය ඉංග්‍රීසි භාෂාවේ එන ‘civilization’ යන පදයට සමාන පදයක් ලෙස භාවිත කරන බව සුමනසිරි ලියනගේ ගේ අදහසයි (2017, පිට. 52).

අමරසේකරගේ ශ්‍රී ලංකාවේ සභාත්ව රාජ්‍යය පිළිබඳ අදහස මෙලෙස සංක්ෂිප්තව දැක්විය හැකි ය. අමරසේකරට (2016) අනුව සම්බුද්ධ ශාසනය මෙරට සභාත්වයේ පදනමයි. සෑම විටම සභාත්ව පිළිබඳ වූ විඥානය එක් පරපුරක් විසින් තවත් පරපුරක් වෙත සම්ප්‍රේෂණය හෝ දායාද කරනු ලබයි. එහෙත් එය ස්ථිරසාර කල් පවත්නා බලවේගයක් බවට පත්වීමට නම් එම සභාත්ව විඥානය පදනම් කරගත් පාලන ක්‍රමයක්-රාජ්‍ය තන්ත්‍රයක් බිහිවිය යුතු ය. අමරසේකර දක්වන්නේ සම්බුද්ධ ශාසනය මත පදනම්ව බිහි වූ සිංහල-බෞද්ධ පාලන ක්‍රමය නොහොත් රාජ්‍ය තන්ත්‍රය බුදු දහම මෙරටට ලැබුණු දා සිට 1815 දී ඉංග්‍රීසින් විසින් යටත් කරගන්න තෙක් අවිච්ඡින්න පැවති අතර ඉංග්‍රීසින් මෙරටට දායාද කළ පක්ෂ දේශපාලනය, පාර්ලිමේන්තුව, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය මගින් යම් ලෙසක විනාශයට පත් වූ බවයි. අමරසේකර දක්වන සිංහල-බෞද්ධ රාජ්‍ය තන්ත්‍රයේ වූයේ ත්‍රිකෝණාකාර සංයුතියකි. රජු, සංඝයා හා ජනතාව නම් වූ බල කේන්ද්‍ර තුන එකිනෙකා මගින් තුලනය හා සංවරණය වන බව අමරසේකර පෙන්වා දෙයි. මෙම සිංහල-බෞද්ධ රාජ්‍යය ස්ථාපනය කිරීමට හැකියාව තිබූ එකම පුද්ගලයා වූයේ අනගාරික ධර්මපාල බවත්, පසුව එය නිර්මාණය කිරීමට හැකියාව තිබූ ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂය බණ්ඩාරනායකගේ මරණින් පසු නියත දර්ශනයක් නොමැති කවන්ධයක් බවට පත්වූ බවත්, වර්තමාන නායකයින් විසින් මේ වනවිට එය තවත් දියකර හරිමින් සිටින බවත් පෙන්වා දී ඇත.

අමරසේකරගේ මෙම ප්‍රවාදය තුළින් විස්තර කෙරෙන දේශීය පන්තියේ සිංහල-බෞද්ධ රාජ්‍ය තන්ත්‍රය හා බටහිර ඉංග්‍රීසින් විසින් හඳුන්වා දුන් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන තන්ත්‍රය අතර පවතින ප්‍රතිවිරෝධය ප්‍රධාන වශයෙන් අවධානය යොමු කළ යුත්තකි. බටහිරින් හඳුන්වා දුන් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිළිබඳව ඔහුගේ විවේචනය මෙසේ ය.

“මේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය අප ගේ උරුමය තුළින් පහළ වූවක් නො ව බටහිර සභාත්වය තුළින්, විශේෂයෙන් එහි ඇති වූ පුනරුදය, කාර්මික විප්ලවය, ධනවාදය තුළින් පහළ වූවකි. එහි පදනම පුද්ගලවාදය යි (individualism). අපගේ සභාත්වය අනුදක්නා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ පදනම වන්නේ සාමූහිකත්වය යි. පුද්ගලවාදය එය පිටුදකියි. බටහිරින් ආනයනය කළ පුද්ගලවාදයට මුල් තැන දෙන මේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සාමූහිකත්වයට මුල් තැන දෙන අපගේ සභාත්වය තුළ විකෘතියක් බවට පත්වීම පුදුමයක් නො වේ” (2017, පිට. 40).

බටහිර ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට එරෙහි මෙම ප්‍රස්තුතය පැහැදිලි කරගැනීමට අමරසේකර “අපගේ සහයත්වය” ලෙස හඳුන්වන්නේ කුමක්දැයි සොයා බැලීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. විශේෂයෙන්ම අපගේ සහයත්වය යනු කාගේ සහයත්වය ද? අනෙකා (the Other) හට මෙම සහයත්වය තුළට අන්තර්ග්‍රහණය විය හැක්කේ කෙලෙස ද? කොතෙක් දුරට ද? යන්න අත්‍යවශ්‍යයෙන් පැහැදිලි කරගත යුතු කාරණා වේ.

මෙම රචනයේ පෙර කොටසක දැක් වූ පරිදි, අමරසේකර ට අනුව අපගේ සහයත්වයේ පදනම වන්නේ සම්බුද්ධ ශාසනය යි. එය පදනම් කරගත් පාලන තන්ත්‍රය වන්නේ සිංහල-බෞද්ධ රාජ්‍යය යි. තරමක් දීර්ඝ වුව ද, අමරසේකරගේ සිංහල-බෞද්ධ රාජ්‍යය පිළිබඳව වන පහත පැහැදිලි කිරීම ඉහත දැක්වූ දෙවන හා තුන්වන ප්‍රශ්න පැහැදිලි කර ගැනීම සඳහා දැක්වීම උවමනාම ය.

“මෙයින් අපගේ සිංහල-බෞද්ධ රාජ්‍ය තන්ත්‍රය පිළිබඳ තවත් කරුණක් ද එළි වෙති යි මම සිතමි. එ නම් එය ඇත අතීතයේ සිට ම සිංහල ජාතිකයන්ට පමණක් සීමා වූ රාජ්‍ය තන්ත්‍රයක් නොවන බව යි. සිංහලයන් අනෙහි වැඩුණ ද එය මේ රට වූ සියලු ජාතින්ට අයත් වූ රාජ්‍ය තන්ත්‍රයක් විය. එහි මූලස්ථානය අත්‍ය ජාතිකයන්ට පිදීමට පවා සිංහලයෝ මැලි නො වූ හා, නරපතිය කවර ජාතිකයකු වුව එයින් කම් නැත. ඔහු සිංහල-බෞද්ධ රාජ්‍ය තන්ත්‍රය ආරක්ෂා කිරීමට බැඳී සිටින තුරු ඔහු සිංහල ජනයාගේ නරපතියා ලෙස සලකන ලදී... අප ජාතිවාදීන් බවට පත් කරන ලද්දේ මේ රාජ්‍ය තන්ත්‍රය කඩා-බිඳැල්ලී ඉංග්‍රීසිකාරයන් විසින් ය යි කීම සදොස් නිගමනයක් නො වේ. බෙදා වෙනකොට පාලනය කිරීම සඳහා ඔවුන්ට එය අවශ්‍ය විය. එය සාර්ථක ලෙස ඉටු කළ ඔවුහු අවසානයේ අපට එක් කියමනක් ද උගන්වා ගිය හ. එ නම් මේ රට බහු ජාතික, බහු ආගමික, බහු සංස්කෘතික රටක් බව යි. මේ රට ගැන නොදන්නා අනුකාරකයා, මාක්ස්වාදියා එය අද අභිමානයෙන් යුතු ව ප්‍රනරුච්චාරණය කරයි” (2016,පිටු. 24-23).

එසේ නම් අමරසේකරට අනුව සිංහල-බෞද්ධ රාජ්‍යයක් තුළ අත්‍ය ජාතිකයන්ට හා අත්‍යාගමිකයන් ට ජීවත්වීමට බාධාවක් නැත. එහි පාලකයා වීමට ද බාධාවක් නැත. ඒ සඳහා ඔවුන් කළ යුතු වන්නේ සිංහල-බෞද්ධ සහයත්වය ආරක්ෂා කිරීම යි. විවිධ ජාතින් හෝ ආගම් මෙරට තුළ ජීවත් වීම, ලංකාව බහු වාර්ගික හෝ බහු ආගමික රටක් ලෙස හැඳින්වීමට අවශ්‍ය අවසර ලබා නොදේ. කීමද මෙම රාජ්‍ය තන්ත්‍රයේ පදනම වන්නේ සිංහල-බෞද්ධ යන්න යි. සරල ආකාරයකට දක්වන්නේ නම් රටක් හැඳින්වීම සඳහා ගත යුතු මූලික නිර්ණායකය වන්නේ අදාළ රටේ සහයත්වයේ, රාජ්‍ය තන්ත්‍රයේ පදනම යි. මෙරට සහයත්වයේ පදනම, රාජ්‍යයේ පදනම වන්නේ සිංහල-බෞද්ධ යන්න යි. එහෙයින් එපිටට ගොස් වෙනත් ආකාරයකින් මේ රට හඳුන්වා දීම නොමනා ය.

මෙවන් පසුබිමක අමරසේකර ඉදිරිපත් කරන සාමූහිකත්වය මත පදනම් වූ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ද යම් ආකාරයකට අර්බුදයට ලක් වේ. ඉහත ආකාරයට නිර්වචනය කරන සිංහල-බෞද්ධ රාජ්‍යයක සාමූහිකත්ව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ පදනම කුමක් ද? අමරසේකරගේ ප්‍රවාදය අනුගමනය කළහොත් එය ද නිතැතින්ම සිංහල-බෞද්ධ විය යුතු ය. නොඑසේ නම් විවිධ ජාතින් හා ආගම්වලින් සමන්විත වුව ද එය ආරක්ෂා කළ යුත්තේ, පිටතට ප්‍රකාශයට පත් කළ යුත්තේ සිංහල-බෞද්ධ සාමූහිකත්ව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයයි. එවිට එවන් සාමූහිකත්වයක් තුළ පුද්ගලයාගේ කර්තෘත්වයට (agency) සිදුවන්නේ

කුමක් ද? විශේෂයෙන් අනෙක් ජාතිකයන්ගේ හා ආගමිකයන්ගේ කර්තෘත්වය ට සිදුවන්නේ කුමක් ද? ආදී වශයෙන් වඩා සංකීර්ණ වූ ගැටලු කරා මෙම සාකච්ඡාව යොමු වේ.

අමරසේකරගේ සභ්‍යත්ව රාජ්‍ය සංකල්පය මගින් ඉදිරිපත් කරන සිංහල-බෞද්ධ සභ්‍යත්වය මත මෙරට රාජ්‍යය නිර්මාණය වී ඇතිය යන අදහසට සමාන ආකාරයේ යැයි යමෙකුට තර්ක කළ හැකි අදහසක් මහාචාර්ය නිර්මාලේ රංජිත් දේවසිරි ගේ දෙමළාගේ ප්‍රශ්නය (2015) යන කෘතියේ ද ඉදිරිපත්ව තිබේ. අමරසේකර සිංහල බෞද්ධ සභ්‍යත්වය මත පදනම් වූ රාජ්‍යය මෙරට පවතින එකම රාජ්‍ය ක්‍රමය යැයි යන තර්කයේ සිට සිය අදහස් ඉදිරිපත් කළ ද, දේවසිරි මෙම අදහස ඉදිරිපත් කරන්නේ සිංහල-දෙමළ ජනවාර්ගික ගැටලුවෙහි පදනම තේරුම් ගැනීම සඳහා, ලංකාවේ දැනට පවත්නා රාජ්‍යයේ මූලික රාමුව උපයෝග කරගන්නා ආකාරය පිළිබඳ පැහැදිලි කිරීම සිදු කරන අතරතුරදී ය.

“මාගේ මූලික තර්කය වන්නේ දෙමළ ජනයාගේ ප්‍රශ්නයේ පදනම වන්නේ ලංකාවේ දැනට පවත්නා රාජ්‍යය සකස්වී ඇති ආකාරය බවයි. එම රාජ්‍යයේ මූලික රාමුව සකස් වී ඇත්තේ මූලික සංසයක දෙකක් එකතු වීමෙන් බව මාගේ අදහසයි. එනම් යටත් විජිත රාජ්‍යය විසින් මූලික වශයෙන් නිර්මාණය කරනු ලබන ආයතනික රාමුව හා 19 වන ශත වර්ෂයේ මැද පටන් ස්වදේශීය ප්‍රභූ පන්තියේ කොටසක් විසින් නිර්මාණය කරන ලද සිංහල-බෞද්ධ ජාතිකවාදී දෘෂ්ටිවාදයයි. මීට අමතරව මෙම රාජ්‍යයේ සකස්වීමට දායක වී ඇති තවත් සංසයක ගණනාවක හඳුනා ගැනීමට හැකියාව තිබුණ ද මාගේ අදහස වන්නේ වඩාත් මූලික වන්නේ මෙම සංසයක දෙක බවයි. වඩාත් මූලික වීමේ නිර්ණායකය කුමක් දැයි කෙනෙකුට විමසිය හැක. මා ඒ සඳහා යෝජනා කරන නිර්ණායකය වන්නේ කිසියම් සැකස්මකින් එම සැකැස්මට මූලික වශයෙන් හානි කරන්නේ නොමැතිව එයින් ඉවත් කිරීමට වඩාත්ම අපහසු සංසයක එම සැකැස්මේ මූලික සංසයක වන බවයි. ඒ අනුව ගත් කල මා ඉහත සඳහන් කළ සංසයක දෙක ලංකාවේ වර්තමාන රාජ්‍ය සැකස්මෙන් ඉවත් කිරීමට වඩාත්ම දුෂ්කර සංසයක දෙක ලෙස සඳහන් කිරීමට පුළුවන” (දේවසිරි, 2015, පිටු. 26-25).

කෙසේ නමුත් දේවසිරි සිංහල-බෞද්ධ ජාතිකවාදී දෘෂ්ටිය පිළිබඳව දක්වන අදහස හා අමරසේකරගේ සභ්‍යත්ව රාජ්‍ය සංකල්පය අතර අත්‍යවශ්‍යයෙන්ම පැහැදිලි කරගත යුතු කරුණු කිහිපයකි. අමරසේකර මෙරට රාජ්‍යය සම්බුද්ධ ශාසනයේ සභ්‍යත්වය මත පදනම්ව නිර්මාණය වූ සහ එය 1815න් පසු මෙරට ක්‍රියාත්මක වූ බටහිර ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයෙන් කෙලෙසීමට ලක්වූවා යැයි ද, වර්තමාන රාජ්‍යය තේරුම් ගැනීමේදී මෙම කෙලෙසීම හරහා සිදුවූ විපර්යාස පිළිබඳව අවධානය යොමු කළ යුතු යැයි ද දක්වයි. දේවසිරි දක්වන ආකාරයට වර්තමාන රාජ්‍යයේ මූලික රාමුව තේරුම් ගැනීමට යටත් විජිත රාජ්‍යය මගින් නිර්මාණය කරනු ලැබූ ආයතනික රාමුව හා 19 වන සියවසෙන් පසුව මෙරට ප්‍රභූ පැළැත්තිය අතරින් මතු වූ සිංහල-බෞද්ධ ජාතිකවාදී චින්තනය අත්‍යවශ්‍ය වේ. බැලූ බැල්මටම මෙම අදහස් සමාන බව පෙනුන ද, වඩා ගැඹුරින් අර්ථකථනය කිරීමේ දී, මෙම අදහස් දෙක පරස්පර විරෝධී බව දැකගත හැකිය.

1. අමරසේකරට (2016) අනුව බටහිර ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය මුල් කරගත් රාජ්‍යය මෙරට බිහිවූයේ, එතෙක් පැවති සභ්‍යත්ව රාජ්‍යය විනාශ කිරීමෙන් ය.

2. අමරසේකර (2016) ප්‍රකාශයට පත් කරන සභ්‍යත්ව රාජ්‍යයට, කිසිවිටෙකත් බටහිරින් හඳුන්වාදුන් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍යයක් සමග සමාන්තරව ගමන් කළ හැකිය. වෙනත් අයුරකින් දක්වන්නේ නම්, සභ්‍යත්ව රාජ්‍යයේ කොටස්, බටහිර ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ කොටස් සමග මුහු කළ නොහැකිය. එයට හේතුව වන්නේ, අමරසේකර පැහැදිලි කරන ආකාරයේ සභ්‍යත්ව රාජ්‍යයක් පැවතියේ බටහිර ජාතීන්ගේ පැමිණීමට පෙර වීමත්, එම සභ්‍යත්ව රාජ්‍ය ක්‍රමය බිඳ වැටුණේ, බටහිර ජාතීන් විසින් මෙරටට රැගෙන ආ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ක්‍රම මත පදනම්ව රාජ්‍යය යන්ත්‍රණය සකස්වීමත් සමග ය. විශේෂයෙන්ම, අමරසේකර දක්වන අන්දමේ සභ්‍යත්ව රාජ්‍යය පදනම් වූයේ (සිංහල-බෞද්ධ) ප්‍රජාවක සාමූහිකත්වයක් මත පදනම්ව ය. නමුත් බටහිර ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍යය පදනම් වන්නේ පුද්ගලවාදය පදනම්ව ය. ඒ අනුව සභ්‍යත්ව රාජ්‍යයට සහ බටහිර ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍යයට එකිනෙකට සමාන්තරව ගමන් කළ නොහැකිය. ඒ මෙම රාජ්‍යය ක්‍රම දෙකෙහි පදනම් සාධක එකිනෙකට පරස්පර වන බැවිනි. එහෙත් දේවසිරි (2015) ප්‍රකාශයට පත් කරන යටත් විජිත රාජ්‍ය තුළ බිහිවූ පරිපාලන ආයතන හා සිංහල බෞද්ධ ජාතිකවාදී චින්තනය, මෙරට රාජ්‍යයේ මූලික රාමුව තේරුම් ගැනීම සඳහා වඩාත් මූලික වන සංකල්ප දෙකකි. ඒවා එකිනෙක හා සම්බන්ධ කිරීමෙන් තොරව මෙරට රාජ්‍යය තේරුම් ගත නොහැකිය.

3. අමරසේකරට (2016) අනුව මෙරට සිංහල-බෞද්ධ සභ්‍යත්වය බිහිවන්නේ බුදු දහම මෙරටට ලැබුණු දා සිට ය. ඔහුට අනුව මෙරට සිංහල-බෞද්ධ චින්තනයේ උපත අනුරාධපුර යුගය දක්වා දිවේ. දේවසිරි (2015) දක්වන ආකාරයට මෙරට සිංහල-බෞද්ධ චින්තනය උපත ලබන්නේ 19 වන සියවසේ මැද භාගයේ දේශීය ප්‍රභූ පැළැන්තිය තුළිනි.

මේ අනුව නිදහසින් පසු ශ්‍රී ලංකාවේ බහුතර සිංහල ජන සමාජය තුළ අඩු හෝ වැඩි වශයෙන් දෝලනය වෙමින් පැවති රාජ්‍යය පිළිබඳ වන තේරුම් ගැනීම අමරසේකරගේ මෙම සභ්‍යත්ව රාජ්‍යය ප්‍රවාදයෙහි තුළ යම් ප්‍රමාණයකට ගොනු කර ඇති බව පෙනී යයි. රාජ්‍ය පාලනයේදී බුද්ධාගමට සහ සිංහල ජාතියට මුල් තැන ලබා දීම, සංඝයා වහන්සේලාගේ උපදෙස් අනුශාසනා ලබා ගැනීම ආදී ලෙස බහුතර සිංහල බෞද්ධ ජන සමාජයෙහි මතුවන අදහස් මේ අනුව අමරසේකරගේ සභ්‍යත්ව රාජ්‍යය අදහස තුළ දැකගත හැකි ය. අනෙක් අතට දේවසිරිගේ රාජ්‍යයේ මූලික සැකැස්ම පිළිබඳ පැහැදිලි කිරීම, ප්‍රායෝගිකව මෙරට රාජ්‍යය පවතින ආකාරය පිළිබඳව වන ආයතනික හා දෘෂ්ටිවාදමය අංශ පැහැදිලි කිරීමට වඩාත් උචිත වේ. එයට අනුව බටහිර ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී මූලධර්මවලට අනුව සැකසුණු ආයතන ව්‍යුහයක් ඔස්සේ සිංහල-බෞද්ධ දෘෂ්ටිවාදවලට අනුකූල ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීමට උත්සාහ දරන වර්තමාන රාජ්‍යය ක්‍රමය පැහැදිලි කරගත හැකි ය. විශේෂයෙන්ම පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරයෙන් පසුව ඇතිවූ රාජ්‍යය පිළිබඳ කතිකාව සම්පූර්ණ වශයෙන්ම නොව අර්ධ වශයෙන් පැහැදිලි කර ගැනීමට යොදා ගත හැකි ප්‍රවාදයන් ලෙස සැලකිය යුතු ය. මෙම අදහස් දෙකම මී ළඟ කොටසේ පාස්කු ප්‍රහාරයෙන් පසුව ශ්‍රී ලාංකික ජන සමාජය තුළ මතුවූ රාජ්‍යය පිළිබඳ අදහස් යම්තාක් දුරකට තේරුම් ගැනීම සඳහා භාවිත කළ හැකි ය.

04.පාස්කු ප්‍රහාරයෙන් පසු රාජ්‍යයේ භූමිකාව පිළිබඳ මතුවූ අදහස්

පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරයෙන් පසුව ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඇති වූ මුස්ලිම් විරෝධය, පාස්කු ප්‍රහාරය හේතුවෙන්ම හදිසියේ ඇතිවූවක් නොවේ. 2009 යුද්ධයේ අවසානයත් සමග, ශ්‍රී ලාංකික සමාජය තුළ

මුස්ලිම් විරෝධී ආකල්ප හා හැසිරීම් වර්ධනය වෙනු නිරීක්ෂණය කළ හැකි විය. ජනගහන වර්ධනය හරහා රටේ දේශපාලන බලය ඇල්ලීමට තැත් කිරීම, විවිධ ක්‍රම හරහා සිංහල ජාතිකයන්ගේ ජනගහන වර්ධනය සීමා කිරීම (වද පෙති, වද බෙහෙත් ගැල්වූ ඇඳුම් විකිණීම හරහා), විශාල ලෙස ව්‍යාප්ත වෙමින් පවතින ව්‍යාපාර මගින් සිංහල ව්‍යාපාර දුර්වල කිරීම, සාමාන්‍ය සමාජයෙන් වෙනස් වෙමින් තමාට විශේෂිත වූ නීති පද්ධති භාවිත කිරීම, එමගින් තමන්ට සුවිශේෂ වූ පාලන නීති රීති සකසා ගැනීම, හලාල් සහතිකය පිළිබඳ ගැටලුව, බුර්කා භාවිතය නිසා ජාතික ආරක්ෂාවට බාධා පැමිණීම ආදී විවිධ චෝදනා මුස්ලිම් සමාජය වෙත එල්ල විය. මෙම චෝදනා සියල්ලකටම පාහේ, සිංහල-බෞද්ධ ජන සමාජය වෙතින් සමාජයීය මට්ටමින් විවිධ ආකාරයෙන් ප්‍රතිචාර දක්වන්නට විය. මුස්ලිම් ව්‍යාපාර වර්ජනය කිරීම, බුර්කා භාවිතය පිළිබඳව ප්‍රසිද්ධියේ විවේචන එල්ල කිරීම මේ අතර ප්‍රධාන විය. සිංහල-බෞද්ධ ජාතිකවාදී සංවිධානයන් විශාල වශයෙන් බිහිවූ අතර, ඒවා රාශියක ප්‍රධානත්වය ගනු ලැබුවේ බෞද්ධ හික්ෂුන් ය. බෞද්ධ බල සේනා, සිංහල රාවය මේ අතරින් ප්‍රමුඛ වශයෙන් සක්‍රීය වූ සංවිධාන විය. කෙසේ වෙතත් මෙම සිංහල-බෞද්ධ හා මුස්ලිම් ජන කණ්ඩායම් අතර තිබූ මත ගැටුම් හා චෝදනා සම්බන්ධයෙන් විවිධ සමාජ සංවිධාන හා සමාජ කණ්ඩායම් ප්‍රතිවිරෝධී ක්‍රියා මගින් තම විරෝධය දැක්වූව ද, රාජ්‍යය මෙම නොසන්සුන්තාවයන් විසඳීමට ප්‍රායෝගිකව මැදිහත් වනු දැකගන්නට නොහැකි විය. එලෙසම මෙම සංවිධාන හරහා රාජ්‍ය මැදිහත්වීමක් පිළිබඳව ඉල්ලා සිටිය ද, එම ඉල්ලීම් රජයට දැඩි ලෙස බල කරන අන්දමේ ඒවා නොවී ය. 2018 වර්ෂයේ ඇතිවූ මුස්ලිම්-විරෝධී ගැටුම්වලදී රාජ්‍යය එම ගැටුම්වල ප්‍රවණ්ඩත්වයේ තීව්‍රතාවය අවම කිරීමට නිසි පරිදි කටයුතු නොකළේ යැයි මුස්ලිම් ජන සමාජය වෙතින් චෝදනා එල්ල වූව ද, ඒවා හුදෙක් චෝදනා ලෙසම පැවතුණි.

කෙසේ නමුත්, 2019 අප්‍රේල් මස 21වන දින මෙරට ස්ථාන අටක දී සිදුවූ බෝම්බ ප්‍රහාර මෙම තත්ත්වය වෙනස් දිශානතියකට යොමු කිරීමය. 2019 අප්‍රේල් මස 21 වන ඉරුදින කොටුව ශාන්ත අන්තෝනි දේවස්ථානය, මීගමුව කටුවාපිටිය ශාන්ත සෙනස්තියන් දේවස්ථානය සහ මඩකලපුව සියොන් දේවස්ථානය යන දේවස්ථානවල පැවැති පාස්කු ඉරිදා දේව මෙහෙය ඉලක්ක කොටගෙන උදෑසන 8.25 ක් 9.05 ක් අතර බෝම්බ ප්‍රහාරයන් එල්ල විය. මේ අතර උදෑසන 9.15ක් 9.20ක් අතර කාලය අතරතුර කොළඹ සුපිරි පන්තියේ හෝටල් තුනක; සිනමන් ග්‍රෑන්ඩ් හෝටලය, කිංග්ස්බරි හෝටලය සහ ශැන්ග්‍රි-ලා හෝටලය; පැවති පාස්කු දින උදෑසන හෝජන සහ ඒ සඳහා සහභාගි වූ විදේශිකයන් ඉලක්ක කොටගෙන බෝම්බ ප්‍රහාර තුනක් එල්ල විය. පසුව පස්වරු 2.00ක් 2-15ක් අතර දෙහිවල ට්‍රොපිකල් ඉන් සහ දෙමටගොඩ නිවාස සංකීර්ණයක තවත් බෝම්බ පිපිරීම් දෙකක් සිදු විය. මෙම ප්‍රහාර සියල්ල ඒ වන තෙක් අප්‍රකටව පැවති කුඩා දේශීය ඉස්ලාම් කණ්ඩායම් දෙකක්; ජාතික තව්හීන් ජමාත් සහ ජාමියතුල් මිලාතු ඉබ්‍රාහිම්; විසින් විසින් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී (Gunasingham, 2019). මෙම ප්‍රහාරයන්ගෙන් සිවිල් වැසියන් 250කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් (විදේශිකයන්ද ඇතුළුව) ජීවිතක්ෂයට පත් වූ අතර, 500කට අධික සිවිල් වැසියන් ප්‍රමාණයක් තුවාල ලැබීය (Central Bank, 2019). රජයේ දුර්වල ආරක්ෂක වැඩපිළිවෙලත්, මුස්ලිම් සමාජයේ ඇතිවූ වෙනස්වීම් පාලනය කිරීම රාජ්‍යය විසින් නොසලකා හැරීමත් සිදුවූ ප්‍රහාරවලට ප්‍රධාන හේතු ලෙස විවිධ පාර්ශ්ව විසින් දක්වන්නට විය. ප්‍රහාර සිදුවීමත් සමග එවකට පැවති සහාග රජයේ ප්‍රධාන පාර්ශ්ව දෙක වූ, ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂය නියෝජනය කළ ජනාධිපති මෛත්‍රීපාල සිරිසේන ජනාධිපතිවරයා සහ එක්සත් ජාතික පක්ෂය නියෝජනය කළ අගමැති රනිල් වික්‍රමසිංහ

ඉන්දියාවෙන් සහ ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයෙන් ලැබුණු බුද්ධි තොරතුරු තමන් නොදැන සිටි බවට ප්‍රකාශ කරන්නට විය. ජනාධිපතිවරයා එවකට සිටි ආරක්ෂක ලේකම් සහ පොලිස්පතිවරයා වෙත බුද්ධි අංශ වෙත ලැබුණු තොරතුරු නිසි ලෙස භාවිත නොකරා යැයි චෝදනා එල්ල කරන්නට විය. කෙසේ වෙතත් ජනාධිපතිවරයාගේ මෙම ප්‍රකාශය පසුව ප්‍රකාශයට පත්වූ වාර්තා හා ජ්‍යෙෂ්ඨ පොලිස් සහ ආරක්ෂක අංශ ප්‍රධානීන් විසින් පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ ප්‍රකාශ සමග පරස්පර විරෝධී විය. අගමැතිවරයාගේ ප්‍රකාශයට අනුව ඔහු හෝ ඔහුගේ එක්සත් ජාතික පක්ෂයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ ඇමතිවරුන් මෙම ප්‍රහාර පිළිබඳ කිසිවක් දැන් නොසිටි අතර, 2018 දෙසැම්බර් මැද සිට ඔවුන්ව ජාතික ආරක්ෂක කවුන්සිලයෙන් ඉවත් කර සිට ඇත. මෙලෙස පැවති රජයේ ප්‍රධාන පාර්ශ්වවලින් ඉදිරිපත් වූ පරස්පර විරෝධී ප්‍රකාශ හේතුවෙන්, සාමාන්‍ය ජන සමාජය තුළ පැවති බිය ඉහළ ගිය අතර, විශේෂයෙන් ජාතික ආරක්ෂාව රජයේ පාලනයෙන් ගිලිහී ගොස් ඇතැයි යන මතය ශ්‍රී ලාංකික ජන සමාජය තුළ ව්‍යාප්ත වන්නට විය (International Crisis Group, 2019). විශේෂයෙන්ම මේ සම්බන්ධයෙන් ජනතාවගේ විරෝධය වැඩි වන්නට පටන් ගැනුණේ, මෙවන් ප්‍රහාර මාලාවක් සිදුවීමේ හැකියාව පිළිබඳ ඉන්දීය බුද්ධි අංශ විසින් තමන් බොහෝ වාරයක් දැනුවත් කරන ලද බව ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමත් සමගය (Gunasingham, 2019).

මෙවන් තත්ත්වයක සමාජය තුළ වූ විවිධ පාර්ශ්ව (විශේෂයෙන්ම දේශපාලනික වශයෙන් බලපෑම්කාරී පුද්ගලයන් සහ සංවිධාන) ඇතැම් විට සෘජුවත්, ඇතැම් විට වක්‍රාකාරවත් මෙම පශ්චාත්-පාස්කු ප්‍රහාර සමය තුළ රාජ්‍යය කටයුතු කළ යුතු ආකාරය පිළිබඳව අදහස් දක්වන්න විය. මෙම අදහස්වලින් බොහෝමයක් වූයේ මෙවන් තත්ත්වයක් තුළ රාජ්‍යය සමාජය පාලනය කිරීමේදී ගත යුතු දැඩි ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳවයි. මේ සම්බන්ධයෙන් හොඳම උදාහරණයක් ලෙස පාස්කු ප්‍රහාරයෙන් පසුව එවකට හිටපු ආරක්ෂක ලේකම් ගෝඨාභය රාජපක්ෂගේ ප්‍රතිචාරය දැක්විය හැකිය.

ප්‍රහාරයෙන් දින කිහිපයකට පසුව හිටපු ආරක්ෂක ලේකම්වරයා විසින් තමා ඊළඟ ජනාධිපතිවරණයට තරඟ වදින බවත්, විශේෂයෙන් තමා මෙම නව ත්‍රස්තවාදය මුලිනුපුටා දමන බවටත්, ආරක්ෂක ගැටලු සම්බන්ධයෙන් තම දැඩි අවධානය යොමු කරන බවත් ප්‍රකාශ කරන ලදී. පාස්කු ප්‍රහාරය සම්බන්ධයෙන් පූර්ණ වගකීම පවතින රජය භාර ගත යුතු බවත්, මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ තමා ආරක්ෂක ලේකම්වරයා ලෙස කටයුතු කළ කාලයේ නිර්මාණය කර තිබූ පාඨල බුද්ධි අංශ ජාල පවතින රජය විසින් අඩපණ කර දැමීම බවත් ඔහු වැඩි දුරටත් ප්‍රකාශ කළේය (International Crisis Group, 2019).

හිටපු ආරක්ෂක ලේකම් ගෝඨාභය රාජපක්ෂගේ මෙම අදහස පාස්කු ප්‍රහාරය සමග බැඳුණු එක් ප්‍රධාන මතයක් වෙත යොමු කළ හැකිය. ඔහුට අනුව මෙම ප්‍රහාරය සිදු වූයේ එවකට රජය විසින් රාජ්‍ය ආරක්ෂාව සම්බන්ධයෙන් නිසි ආරක්ෂක ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය නොකිරීම හේතුවෙනි. එවකට පැවති මෙම සහාග රජය 2015 බලයට පත්වීමත් සමග රාජ්‍ය ආරක්ෂාව සම්බන්ධයෙන් පෙර රජය පවත්වාගෙන ගිය අතිශය දැඩි යැයි සලකනු ලැබූ ක්‍රියාමාර්ග ඉවත් කරන ලදැයි මතයක් විය. විශේෂයෙන්ම ආරක්ෂක අංශ මගින් පවත්වාගෙන ගිය නිරන්තර පරීක්ෂාවන් අත්හිටුවීම, සිවිල් පරිපාලනය සඳහා පත්ව සිටි ආරක්ෂක අංශ නිලධාරීන් ඉවත් කිරීම ආදිය සිදුවිය. මෙම ආරක්ෂක ක්‍රියාමාර්ග 2015 පත්වූ නව රජය හැඳින්වූයේ රාජ්‍යය මිලිටරිකරණයට ලක් කිරීමක් ලෙස හා සිවිල්

අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීමක් ලෙසය. ඒ අනුව එම රජයේ දෘෂ්ටිවාදය ලිබරල් මුහුණුවරක් ගනු ලැබීය. කෙසේ නමුත් හිටපු ආරක්ෂක ලේකම්වරයා විසින් දක්වනු ලැබූ අදහසින් ගම්‍ය වන්නේ, එවන් සිවිල් අයිතිවාසිකම් වෙත ප්‍රමුඛතාවය දෙමින්, ජාතික ආරක්ෂාව නොසලකා හරිමින් කටයුතු කිරීම ප්‍රායෝගික, සත්‍ය තත්ත්වය නිසි ලෙස වටහා නොගැනීමක් බවයි. ඔහුගේ අදහසට අනුව රාජ්‍ය පාලනයේදී වඩා වැදගත් වන්නේ දේශපාලන යථාර්ථවාදය මිස දේශපාලන විඥානවාදය නොවේ. පාස්කු ප්‍රහාරයෙන් පසුව මෙම මතය තව තවත් ශ්‍රී ලාංකික ජන සමාජය තුළ ස්ථාපිත වන අන්දමේ පසුබිමක් නිර්මාණය විය.

මෙම පශ්චාත් පාස්කු ප්‍රහාර කාලයේ දී රාජ්‍යයේ හැසිරීම පිළිබඳව බලපෑම් සහගතව කටයුතු කළ තවත් එක් පාර්ශ්වයක් ලෙස ආගමික නායකයන් හඳුනාගත හැකිය. මෙහිදී වින්දිත පාර්ශ්වය වන කතෝලික බැතිමතුන් නියෝජනය කරන ලද කතෝලික ආගමික නායකයන් සහ ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන ආගමික කණ්ඩායම වන බෞද්ධයන් නියෝජනය කළ බෞද්ධ ආගමික නායකයන් ප්‍රධාන කණ්ඩායම් දෙකක් ලෙස හඳුනා ගත හැකි ය. කෙසේ නමුත් මෙම සිද්ධිය සම්බන්ධයෙන් මෙම කණ්ඩායම් දෙකෙහි ආගමික නායකයන්ගේ ප්‍රතිචාර සහ ඔවුන්ගේ හැසිරීම ඉතා සියුම් ලෙස අධ්‍යයනය කළ යුතු ය.

පාස්කු ප්‍රහාරයේ ප්‍රධාන වින්දිත පාර්ශ්වය වූ කතෝලික ජනතාව නියෝජනය කරනු ලැබූ කතෝලික ආගමික නායකයන්ගේ ප්‍රතිචාරය ඉතාමත් සාමකාමී එකක් විය. කාර්දිනල් මැල්කම් රන්ජන් හිමි මෙම ප්‍රහාරය පිළිබඳව සොයා බැලීමට ස්වාධීන් කොමිසමක් පත් කරන මෙන් ඉල්ලා සිටි අතර, කතෝලික බැතිමතුන්ගෙන් එතුමා ඉල්ලා සිටියේ ප්‍රහාරයෙන් පසුව සාමකාමී ලෙසත්, ඉවසිලිවත්ත ලෙසත් හැසිරෙන ලෙසයි. ප්‍රවණ්ඩත්වය වැළැක්වීම සඳහා එතුමා කළ මෙම මැදිහත්වීම සැමගේම ප්‍රශංසාවට ලක් විය (International Crisis Group, 2019). කෙසේ වෙතත්, බෞද්ධාගමික නායකයන් මෙම අවස්ථාවේදී කටයුතු කළ ආකාරය ඊට හාත්පසින් වෙනස් වූ අතර එය මෙම පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරය මත පමණක් සීමා වූවක් නොවූ අතර, ඒ වන විටත් සිංහල-බෞද්ධ ජන සමාජයේ ඇතැම් කොටස් තුළ පැවැති මුස්ලිම්-විරෝධී මත සමග සෘජුව බද්ධ විය.

මෙහිදී වඩාත් කැපී පෙනෙන කරුණ වන්නේ, බෞද්ධ ආගමික නායකයන් මේ ප්‍රහාරය සම්බන්ධයෙන් දැක්වූ බලපාම්කාරී ප්‍රතිචාරය යි. එහිදී බොදු බල සේනා සංවිධානයේ ප්‍රධාන ලේකම් පුජ්‍ය ගලගොඩ අත්තේ ඥානසාර හිමි සහ පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී පුජ්‍ය. අතුරලියේ රතන හිමියන්ගේ ප්‍රතිචාර ප්‍රධාන තැනක් උසුලයි. පුජ්‍ය ගලගොඩ අත්තේ ඥානසාර හිමි ඒ වනවිට අධිකරණයට අපහාස කිරීම හේතුවෙන් සය වසරක සිර දඬුවමකට ලක්ව සිටි අතර පාස්කු ප්‍රහාරයෙන් පසුව මැයි මස 1 වනදා ජනාධිපති මෛත්‍රීපාල සිරිසේන විසින් උන්වහන්සේ ජනාධිපති සමාව යටතේ නිදහස් කරනු ලැබීය. නිදහස ලැබීමෙන් දින කිහිපයකට පසුව මාධ්‍ය සාකච්ඡාවක් කැඳවූ උන්වහන්සේ ජාතික තවුහීන් ජමාත් සංවිධානය සමග සම්බන්ධකම් පැවැත්වූවා යැයි උන්වහන්සේ චෝදනා කරන ලද මුස්ලිම් දේශපාලඥයන් අත් අඩංගුවට ගන්නා මෙන් රජයට බලකර සිටියේය. එසේම 2019 ජූලි මස 07 වන දින නුවර දී පැවති විශාල රැළියකදී ඥානසාර හිමි ශ්‍රී ලංකාව 'පූර්ණ සිංහල ආණ්ඩුවක්' සඳහා කටයුතු කළ යුතු යැයි කියා සිටියේ ය. මීට අමතරව පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී පුජ්‍ය අතුරලියේ රතන හිමි ජූලි මස 31 වන දින නුවර දළදා මාලිගය ඉදිරිපිට මාරාන්තික උපවාසයක් ආරම්භ කරන

ලදී. උන්වහන්සේගේ ඉල්ලීම් වූයේ, සිංහල කාන්තාවන් 4000 ව්‍යන්ධ්‍යකරණයට ලක්කරා යැයි උන්වහන්සේ වෝදනා කෙරු මුස්ලිම් ජාතික වෛද්‍යවරයෙකු අත්අඩංගුවට ගැනීම සහ අමාත්‍ය රිෂාඩ් බද්දුදීන්, ආණ්ඩුකාර එම්. එල්. ඒ. එම්. හිස්බුල්ලා, අසාද් සාලි යන මුස්ලිම් දේශපාලඥයන් එම තනතුරු වලින් ඉල්ලා අස් වීමයි (International Crisis Group, 2019).

බෞද්ධ ආගමික නායකයන්ගේ මෙම ප්‍රතිචාරයන් හේතුවෙන් පැහැදිලිවම, සිංහල බෞද්ධ ප්‍රජාව මුස්ලිම් ප්‍රජාව කෙරෙහි යොමු කළ ප්‍රචණ්ඩත්වයන් වැඩි වීමට බලපෑවේය. මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ, ඉහත දැක්වූ පරිදි බෞද්ධ ආගමික නායකයන් විසින් 2009 සිවිල් යුද්ධය අවසන් වීමත් සමග නැගී ආ මුස්ලිම් විරෝධී ව්‍යාපාර මගින් එල්ල කළ වෝදනා සමග, පාස්කු ප්‍රහාරය සම්බන්ධ කිරීමයි. පාස්කු ප්‍රහාරයෙන් දින කිහිපයකට පසු මුස්ලිම් ප්‍රජාව ඉලක්ක කරගත් ප්‍රචණ්ඩ ක්‍රියා ආරම්භ විය. එහි මුල් සිද්ධිය වාර්තා වූයේ මීගමුව ප්‍රදේශයේ සිටි කුඩා පාකිස්තාන සහ ඇෆ්ගන් සරණාගත කණ්ඩායමකට එරෙහිවයි. ඔවුහු පදිංචිව සිටි නිවාසවලින් බලහත්කාරයෙන් ඉවත් කරන ලද පසුව තාවකාලික කුඩාරම්වල පදිංචි වූහ. ප්‍රහාරයෙන් සති දෙකකට පසුව මැයි මස 05 වන දින මීගමුව නගරයේ මුස්ලිම් සහ කතෝලික කණ්ඩායම් අතර විදි ගැටුමක් ඇති විය. මෙම ප්‍රහාරවලින් ඔවුන්ගේ මුස්ලිම් ව්‍යාපාරික ස්ථාන සහ නිවාසවලට හානි සිදු විය. වඩා බරපතල ප්‍රචණ්ඩ ක්‍රියා වාර්තා වූයේ මැයි මස 12-13 දින දෙකේ දීය. එම දින දෙක තුළ පුත්තලම, කුරුණෑගල සහ ගම්පහ ප්‍රදේශවල මුස්ලිම් ජනයා ඉලක්ක කොටගෙන එල්ල වූ ප්‍රහාර හේතුවෙන් මුස්ලිම් ව්‍යාපාරික ස්ථාන, පල්ලි සහ නිවාස වලට දැඩි හානි සිදු විය. මෙම ප්‍රහාර සඳහා සිංහල බෞද්ධ සංවිධාන නායකයන් වූ අමින් වීරසිංහ-මහසෝන් බලකාය සහ ඩැන් ප්‍රියසාද්-සිංහලේ ජාතික ව්‍යාපාරය සක්‍රීයව සම්බන්ධ විය (International Crisis Group, 2019).

පාස්කු ප්‍රහාරයෙන් පසුව ශ්‍රී ලාංකික ජන සමාජයෙන් සහ විපක්ෂ දේශපාලඥයන් විසින් එල්ල කරන ලද වෝදනා හමුවේ, එවකට රජය ලිබරල් විරෝධී සිවිල් අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය වන අන්දමේ තීරණ කිහිපයක් ගනු දැකගැනීමට හැකි විය. ඉන් ප්‍රධාන තීරණයක් ලෙස ප්‍රහාරයෙන් දින කිහිපයකට පසුව ජනාධිපතිවරයා විසින් බුර්කා සහ නිකාබ් ඇතුළු සියලුම අන්දමේ මුහුණු ආවරණ තහනම් කරමින් නියෝගයක් නිකුත් කරන ලදී. මෙම බුර්කාව තහනම් කිරීම ප්‍රහාරයට පෙර සිටම මුස්ලිම් විරෝධී සිංහල බෞද්ධ සංවිධානවල එක ප්‍රධාන ඉල්ලීමක් විය. මේ සමගම රාජ්‍ය පරිපාලන අමාත්‍යාංශය විසින් රාජ්‍ය අංශයේ නිලධාරීන්ට සහ රාජ්‍ය ආයතනවල සේවය ලබා ගැනීමට පැමිණීමේදී ඇඳ පැළඳිය යුතු ආකාරය පිළිබඳව වක්‍රලේඛයක් නිකුත් කරන ලදී (International Crisis Group, 2019). රජය මගින් පැනවූ මෙම නීතියත් සමග ශ්‍රී ලාංකික ජන සමාජය තුළ විශේෂයෙන් බුර්කාව සහ නිකාබය පළදින්නන් ජාතික ආරක්ෂාවට තර්ජනයක් යන මතය පැතිරෙන්නට වූ අතර මෙම නීතිය යටතේ මුස්ලිම් කාන්තාවන් දැඩි වශයෙන් පීඩාවට පත් විය. එසේම මෙම නීතියත් සමග මුස්ලිම් විරෝධී සිංහල බෞද්ධ සංවිධාන නායකයන් බුර්කාව, නිකාබය ජාතික ආරක්ෂාවට තර්ජනයක් බවත්, විශේෂයෙන් මෙය සිදුවූ පාස්කු ප්‍රහාරයට සම්බන්ධ බව හුවා දක්වන අන්දමේ ප්‍රකාශ ඉදිරිපත් කරන්නට විය. උදාහරණයක් ලෙස පාස්කු ප්‍රහාරයෙන් දින කිහිපයකට පසුව පැවති මාධ්‍ය හමුවක දී සිංහල රාවය ජාතික සංවිධානයේ මහ ලේකම් මාගල්කන්දේ සුදත්ත හිමි මෙම කරුණු මතු කරන්නට විය .

“මං ගෙනලේලා තියෙනවා බුර්කාවක්. මේකට තමයි බුර්කාව කියලා කියන්නේ. දැන් මං මාධ්‍යවේදීන්ගෙන් ප්‍රශ්න කරනවා මේ බුර්කාව ඇඳ ගන්නාට පස්සේ කොහොමද කියන්න පුළුවන් මේ රෙද්ද අස්සේ ඉන්නේ ගැණියෙක් ද පිරිමියෙක් ද කියලා? ත්‍රස්තවාදියෙක් ද ඉන්නේ කියලා? දැන් මං මේක දාගන්නවා දැන් ඔළුවට. දැන් පුළුවන්නම් කියන්න, දැන් මාව කවිද කියලා දන්නා හින්දා දන්නවා. දැන් මේක ඇතුළේ ඉන්නේ ගැණියෙක් ද පිරිමියෙක්ද කියලා කියන්න පුළුවන් ද මේ රෙද්ද අස්සේ? දැන් එක්කෝ කොහේට හරි ගියාම රෙද්ද උස්සලා බලන්න ඕනේ. දැන් රෙද්ද උස්සලා බලන්න බයයි ආරක්ෂක අංශ ඇයි? මොකද හේතුව? මානව හිමිකම්. මානව හිමිකම්වලට බය හින්දා රෙද්ද උස්සලා බලන්න බයයි. ඉතින් ඇයි මේ රෙද්දට බය දැන්? ආණ්ඩුව දැන් කරන්න ඕනේ මේක තහනම් කරන්න නේ... ඒක නිසාවෙන් අපි වගකීමෙන් කියනවා මේ රෙද්ද භාවිතා කරලා තමයි හැම තැනටම අපි ආයුධ ප්‍රවාහනය කළේ. මේ රෙද්ද භාවිතා කරලා තමයි හැම තැනටම පුපුරණ ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය කළේ ඒක නිසා අපි ඒක බොහොම වගකීමෙන් කියනවා. ඒක නිසාවෙන් ආණ්ඩුව තවදුරටත් මේ ගැන ක්‍රියාමාර්ග නොගන්නොත් හාන්දුරුවෝ හැටියට මහා පාරට බැහැලා අපි ලැස්තියි මේ රෙදි ගලවන්න. ඒ තත්ත්වයට අපිව පත් කරන්න එපා කියලා අපි මේ රටේ පාලකයන්ට කියනවා”(Ada Derana, 2019).

මෙම ප්‍රකාශයෙන් පාස්කු ප්‍රහාරය සම්බන්ධ පශ්චාත් සමාජ අවධියේ රාජ්‍යයේ භූමිකාව පිළිබඳ සමාජ මතය පෙන්නුම් කෙරෙන සාධක කිහිපයක් හඳුනාගත හැකිය. ඒවා මෙලෙස සැකෙවින් දැක්විය හැකිය.

1. බුර්කාව පැළඳීම සීමා නොකිරීමට ආණ්ඩුව ක්‍රියා නොකිරීම මගින් මෙම ත්‍රස්ත ප්‍රහාරයන්ට අතියමින් සහය සැපයීය.
2. ජාතික ආරක්ෂාව සඳහා වැදගත් වූ තීරණයක් වූ බුර්කාව තහනම් කිරීම සඳහා බාධාවක් වූයේ මානව හිමිකම්ය.
3. රාජ්‍යය තම යුතුකම වන පුරවැසියාගේ ආරක්ෂාව තහවුරු නොකරන විට, එය ඉටු කිරීමට හික්ෂුන් සතු එම අයිතිය/යුතුකම ක්‍රියාවට නංවනු ඇත.

මින් මුල් සාධක දෙකෙන් පැහැදිලිව ගම්‍ය වන්නේ මෙම ලිපියේ මුල් කොටසේ සඳහන් කරන ලද භූකුයාමා තම නව කෘතියෙන් පැහැදිලි කරන ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍යයන් වර්තමානයේ මුහුණ දෙමින් සිටින පිළිගැනුම උදෙසා වූ අරගල හේතුවෙන් ඇතිවෙමින් පවතින ප්‍රතිවිරෝධතාවයේ දේශපාලනය සහ ඒ මගින් සමාජයෙහි ඇතිවන රාජ්‍යයේ භූමිකාව පිළිබඳ විවාදයයි. පුද්ගලවාදය පදනම් කරගත් ලිබරල් රාජ්‍යය මොඩලය තුළ බුර්කාව පැළඳීම එම කාන්තාවගේ සමාජ, සංස්කෘතික අයිතිවාසිකමකි. එය සීමා කිරීම හෝ එය වැළැක්වීම ඇයගේ පුද්ගල අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීමකි. නො එසේනම් මානව හිමිකම් උල්ලංඝනය කිරීමකි. ලිබරල් රාජ්‍යයක් තුළ එලෙස පුද්ගල නිදහස සීමා කළ නොහැකිය. ශ්‍රී ලංකාව තුළ පැවති මෙම රාජ්‍යයේ භූමිකාව පිළිබඳ වූ ලිබරල්වාදී මතය පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරයෙන් පසුව ඉතා සංකීර්ණ ලෙස ප්‍රශ්නගත කෙරෙන්නට විය. බුර්කාව පැළඳීම සමාජ හා සංස්කෘතික අයිතියකින් එපිටට ගෙන ගොස් එය තවත් පිරිසකගේ ජීවිත අයිතිය උදුරා ගැනීම සඳහා භාවිතා කිරීම වැළැක්වීමේ සීමාව කොතැන ද? එලෙස එම අයිතිය අවභාවිත

කිරීම හඳුනාගත හැක්කේ කෙසේද? (ඉහත ප්‍රකාශයේ “දැන් රෙද්ද උස්සලා බලන්න බයයි ආරක්ෂක අංශ ඇයි?” යන ප්‍රකාශයෙන් ගම්‍ය කරන්නේ මෙයයි). එලෙස අවභාවිත කිරීම හඳුනාගැනීමට ලිබරල්වාදය තුළ ඇති පුද්ගල නිදහස බාධාවක් නොවන්නේ ද? (ඉහත ප්‍රකාශයේ “මොකද හේතුව? මානව හිමිකම්, මානව හිමිකම්වලට බය හින්දා රෙද්ද උස්සලා බලන්න බයයි” යන ප්‍රකාශයෙන් ගම්‍ය වන්නේ මෙයයි) පාස්කු ප්‍රහාරයත් සමග ඉදිරියට පැමිණි මෙම කතිකාව පැහැදිලිවම, ආසියානු රාජ්‍ය ක්‍රමවල ක්‍රියාත්මක වන ලිබරල් රාජ්‍ය මොඩලයේ මූලික සංකල්පයක් වන අයිතිවාසිකම් හා නිදහස යන්න ප්‍රශ්න කරන්නට විය. අනෙක් අතට මෙහි අවසන් සාධකය තුළින් අමරසේකර (2016) විස්තර කරන සහායව රාජ්‍යයෙහි රාජ්‍ය තන්ත්‍රයේ වූ ත්‍රිකෝණාකාර සංයුතියේ එක් කොටසක් වන සංඝයාගේ කාර්යභාරය, වර්තමාන භික්ෂූන් විසින් තම මූලික කාර්යභාරය ලෙස සලකන බව පෙනී යයි. මෙය පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරයෙන් පසු ශ්‍රී ලාංකේය සමාජයේ රාජ්‍යය පිළිබඳ කතිකාව, අමරසේකර විස්තර කරන අනුරාධපුර යුගයේ සිට පැවති සහායව රාජ්‍ය ක්‍රමයට සමපාත කෙරෙන එක් අවස්ථාවක් ලෙස දැක්විය හැකිය.

මීට අමතරව විශාල වශයෙන් සමාජ මාධ්‍ය ජාල හරහා බුර්කාව තහනම් කිරීම සඳහා රජයේ අවධානය යොමු කරවා ගැනීමට අවශ්‍ය පොස්ට්, පෙක්සම් සංසරණය වීම ද දැකගත හැකි විය. පහත දැක්වෙන්නේ අන්තර්ජාලය මගින් විවිධ පෙක්සම් අත්සන් කිරීම සඳහා යොදා ගන්නා වෙබ් අඩවියක් විසින් පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරයට පෙර ශ්‍රී ලංකාව තුළ බුර්කාව තහනම් කිරීමට ඉල්ලමින් සංසරණය කෙරු පෙක්සමක තිබූ පින්තූරයකි.

ජායාරූප අංක 01: බුර්කාව තහනම් කිරීමට සිදුකරන ඉල්ලීම

මෙම පින්තූරය (Ban the Burka and Niqab in Sri Lanka, 2013) නයක් වූ” යන්නයි. එම පාඨය සමග යොදාගෙන ඇති අනෙකුත් වචන උදා-ආගමික අන්තවාදය, හොරුන් මංකොල්ලකරුවන්, මගින් සේම එහි දක්වා ඇති පින්තූරය මගින් (බුර්කාවක් ඇඳ සිටින කාන්තාව) ජාතික ආරක්ෂාව යන්න පිළිබඳව එවකට සාමාන්‍ය ජන සමාජයේ ඇති තේරුම් ගැනීම පෙන්නුම් කරයි. එසේම මෙහි ඇති තවත් වැදගත් කරුණක් වන්නේ, මෙම පෙක්සම යොමු කරන්නේ කා හට ද යන්න යි. ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍යයක් තුළ ජන සමාජයේ යම් කොටසකට සිදුවන අසාධාරණයක් සම්බන්ධයෙන් යුක්තිය ඉටු කරවා ගැනීම හෝ ඒවා සම්බන්ධයෙන් දුක් ගැනවිලි ඉදිරිපත් කරනුයේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී විධි ක්‍රම මගින් තෝරා පත් කරගනු ලැබූ ජනතා නියෝජිතයන් වෙතය. බොහෝ දුරට එය රටේ සමස්ත ජන සමාජය වෙතම බලපෑම් එල්ල කරනා අන්දමේ කරුණක් නම් එම රාජ්‍යයේ ව්‍යවස්ථාදායකය වෙතය. කෙසේ නමුත් මෙම පෙක්සම ආරක්ෂක ලේකම්වරයා වෙත යොමු කිරීම මගින් යම් බලවත් පුද්ගලයෙකුට ඉල්ලීමක් සිදු කිරීම තුළින් යුක්තිය

හෝ සාධාරණත්වය ඉෂ්ඨ කරවා ගැනීමට හැකියාව ඇත යන අදහස ගම්‍ය වේ. මෙම අදහස වඩාත් සමීප වන්නේ වර්තමාන ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමවලට වඩා, රාජාණ්ඩු පාලන ක්‍රම තුළ දී යුක්තිය හා සාධාරණත්වය ඉටු කිරීමට ගනු ලබන ක්‍රියාමාර්ග වෙතට ය.

පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරයෙන් පසුව නැවත මුස්ලිම්-විරෝධී කතිකාව තුළ සාකච්ඡාවට පැමිණි තවත් එක් කරුණක් වූයේ හලාල් සහතිකය පිළිබඳ ප්‍රශ්නය යි. ලංකා ජම්මියාතුල් උලමා සංවිධානය විසින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ හලාල් සහතිකය නිකුත් කරන අතර, එමගින් ඉස්ලාම් ආගමට අනුව භාවිතය සඳහා සුදුසු භාණ්ඩ යන සහතිකය ලබා දෙයි. මුස්ලිම් ප්‍රජාව තුළ හලාල් සහතිකය සහිත භාණ්ඩ පමණක් පාවිච්චියට ගැනීම සඳහා වන ප්‍රවණතාවය හේතුවෙන්, බොහෝ මුස්ලිම් නොවන ව්‍යාපාරික ප්‍රජාව පවා හලාල් සහතිකය තම භාණ්ඩ සඳහා ලබා ගැනීමෙන් මුස්ලිම් පාරිභෝගික ප්‍රජාව රැක ගැනීමට කටයුතු කිරීම සුලභ කරුණක් විය. පාස්කු ප්‍රහාරයෙන් පසුව හලාල් සහතිකය සඳහා පැමිණි ප්‍රධානතම විවේචනය වූයේ, භාණ්ඩයක ගුණාත්මකභාවය සහතික නොකරන නමුත් ආගමික විශ්වාසය ඇති කරුණක් සහතික කිරීම සඳහා නිකුත් කරන මෙම සහතිකය තුළින්, මුස්ලිම් නොවන ව්‍යාපාරික ප්‍රජාව මූල්‍යමය වශයෙන් සුරා කෑමකට ලක්වන බවයි. විශේෂයෙන්ම හලාල් සහතිකය නිකුත් කිරීමට අයකරන මුදල්වලින් කොටසක් අයි.එස්.අයි.එස්. වැනි ඉස්ලාමික මූලධර්මවාදී කණ්ඩායම් වෙත යැවෙන බවට චෝදනා එල්ල විය. මේ සමගම ඉදිරියට පැමිණි තවත් තර්කයක් වූයේ, හලාල් සහතිකය නොමැති භාණ්ඩ, විශේෂයෙන් ආහාර මුස්ලිම් ප්‍රජාව විසින් වර්ජනය කරන්නේ නම්, මුස්ලිම් අවන්හල් වලින් ආහාර ගැනීම මුස්ලිම් නොවන ප්‍රජාව විසින් වර්ජනය කළ යුතු බවයි. මෙවන් මුස්ලිම් ව්‍යාපාර වර්ජනය කිරීම සඳහා වන ඉල්ලීම් ඇතැම් විට බෞද්ධ ආගමික නායකයන්ගෙන් පවා මහජනයා වෙත යොමු විය. උදාහරණයක් ලෙස 2019 ජුනි මස අස්ගිරි පාර්ශ්වයේ මහා නායක පුජ්‍ය. වරකාගොඩ ශ්‍රී ඥානරතන හිමි විසින් සිදු කරන ලද ප්‍රකාශය මුස්ලිම් ව්‍යාපාර වර්ජනය කිරීම සුදුසු යැයි ශ්‍රී ලාංකික ජන සමාජයට ඍජුවම දක්වා සිටින ලදී. උන්වහන්සේ බෞද්ධයන් විසින් මුස්ලිම් ජාතිකයන්ගේ ව්‍යාපාර වලට සහය නොදැක්විය යුතු බවත්, ඔවුන් අපේ මිනිසුන්ට වස කවා ඇති බැවින් බෞද්ධයන් මුස්ලිම් ආපනශාලාවලින් ආහාරපාන ලබා නොගත යුතු බවත් ප්‍රකාශ කර සිටින ලදී (International Crisis Group, 2019).

පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරයෙන් පසුව මෙලෙස ඉස්මතු වූ රාජ්‍යය පිළිබඳව වන විඥානවාදී හා යථාර්ථවාදී මතය අප, අනන්‍යතාවය හා බැඳුණු ප්‍රතිවිරෝධතාවයේ දේශපාලනය මගින් තේරුම් ගන්නේ කෙසේ ද? එනම් අනන්‍යතාවය සඳහා වූ අරගල පදනම් කරගෙන ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රතිවිරෝධතාවයේ දේශපාලනය හේතුවෙන් සමාජයේ පිරිසකගේ අයිතිවාසිකම් අහිමිවීම සිදුවන විට රාජ්‍යයේ කාර්යභාරය විය යුත්තේ කුමක් ද? එය තවදුරටත් එවන් ප්‍රතිවිරෝධතාවයේ දේශපාලනයන් නිදහසේ කරගෙන යාමට ඉඩ ලබා දෙන ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී අයිතිවාසිකම් අසීමාන්තික ලෙස භුක්ති විඳීමට ඉඩ ලබා දිය යුතු ද? එසේ දීම හරහා සුළු පිරිසකට එය අවභාවිත කොට බහුතරයකගේ අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීමට ඉඩ ලබා දෙනවා ද? සරලව දේශපාලනික වශයෙන් විඥානවාදීව රාජ්‍යය හැසිරිය යුතු ද? නොඑසේනම් රාජ්‍යය වඩාත් යථාර්ථවාදී ලෙස කටයුතු කොට අයිතිවාසිකම් යම් සීමාවක් යටතේ රාජ්‍යයේ නිරන්තර විමර්ශනය යටතේ භුක්ති විඳීමට ඉඩ ලබා දිය යුතු ද? එමගින් අයිතිවාසිකම් අවභාවිත කොට අනෙකාගේ අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කරන සුළු පිරිසගෙන් බහුතරය බේරාගත යුතු ද? සරලව දේශපාලනික වශයෙන් රාජ්‍යය යථාර්ථවාදීව හැසිරිය යුතු ද?

මෙම ගැටලුව පැහැදිලි කර ගැනීමේ දී අවධානය යොමු කළ යුතු ප්‍රධානම කරුණ වන්නේ, මෙහි ප්‍රධාන පාර්ශ්වකරුවන් වන සිංහල-බෞද්ධ ජාතිකවාදී කණ්ඩායම් හා මුස්ලිම් අන්තවාදී කණ්ඩායම් යන කණ්ඩායම් දෙකම ප්‍රතිවිරෝධතාවයේ දේශපාලනයහි යෙදෙන බවයි. උතුරු (2018) දක්වන පරිදි ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍ය ක්‍රමය නොඑසේනම් පාලන තන්ත්‍රය ලොව තුළ සර්වභාෂිතකරණය කිරීම සඳහා වන මූලික බාධාව වී ඇත්තේ මෙම අනන්‍යතාව මත පදනම්ව ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රතිවිරෝධතාවයේ දේශපාලනයයි. ශ්‍රී ලංකාව තුළ පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරයෙන් පසුව වර්ධනය වූ තත්ත්වය තුළ සිංහල-බෞද්ධ කණ්ඩායම් ක්‍රියාත්මක කරන්නේ ද, තම අනන්‍යතාවය මුස්ලිම් අන්තවාදීන්ගෙන් රැක ගැනීම සඳහා වන ප්‍රතිවිරෝධතාවයේ දේශපාලනයකි. එහි දී ඔවුන් පවත්නා ලිබරල් රාජ්‍ය ක්‍රමය තම ප්‍රතිවිරෝධී දේශපාලනයට සහය දැක්වීම සඳහා අවශ්‍ය බලය නොමැත්තක් ලෙස දකී. ඔවුන්ගේ දේශපාලනය තුළ රාජ්‍යය ක්‍රියාත්මක කළ යුතු වන්නේ යතාර්ථවාදී දේශපාලනය කි. එහිදී පාලකයාට ඇතැම් විටක අන්තනෝමතික අන්දමට බලය පාවිච්චි කිරීමට සිදු වේ. ඒ වැඩි දෙනාගේ යහපත සලසා දීමට ය (for the greater good). මෙහිදී වැඩි දෙනා නොහොත් බහුතරය බවට පත්වන්නේ අමරසේකර පවසන්නේ අන්දමේ සිංහල-බෞද්ධ ක්‍රමය නැතිනම් සහායත්වය ආරක්ෂා කරන, ඒ තුළට අන්තර්ග්‍රහණය වූ පිරිස ද යන්න වග වෙනම ප්‍රශ්න කළ යුතු කරුණකි.

අනෙක් අතට මුස්ලිම් අන්තවාදී කණ්ඩායම් ද ක්‍රියාත්මක කරනුයේ අනන්‍යතාවය මත පදනම් වූ ප්‍රතිවිරෝධී දේශපාලනයකි. මෙහිදී ඔවුන් ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමය තුළින් හිමිවන අයිතිවාසිකම් හා යුතුකම් භාවිතා කර අන්තවාදී දේශපාලනයක් ක්‍රියාත්මක කරන අතර, එහි අවසාන ඉලක්කය වන්නේ පවත්නා ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍ය ක්‍රමය ශක්තිමත් කිරීම ද නොවේ. ඒ අයුරින් බලන කල මුස්ලිම් අන්තවාදී කණ්ඩායම් අපේක්ෂා කරනුයේ ද, සිංහල-බෞද්ධ ජාතිකවාදී කණ්ඩායම් අපේක්ෂා කරන අන්දමේ යථාර්ථවාදී දේශපාලනයක් සහිත රාජ්‍ය ක්‍රමය කි. මේ අනුව බලන කල සිංහල-බෞද්ධ ජාතිකවාදී කණ්ඩායම් හා මුස්ලිම් අන්තවාදී කණ්ඩායම් යන දෙකොට්ඨාශයම මගින් විඥානවාදී ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍ය ක්‍රමය ප්‍රතික්ෂේප වී ඇත.

කෙසේ වෙතත් මෙහි දී අවධානය යොමු කළ යුතු එක් වැදගත් කරුණකි. එනම් මෙම සිද්ධියට සම්බන්ධ ප්‍රධාන පාර්ශ්ව දෙක විසින්ම විඥානවාදී-ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍ය ක්‍රමය ප්‍රතික්ෂේප කරන අවස්ථාවක නිර්මාණය විය හැකි රාජ්‍ය ක්‍රමයක පුද්ගල කර්තෘත්වය ට සිදුවන්නේ කුමක්ද යන්නයි. එනම් එක් අතෙකින් අමරසේකර ප්‍රකාශයට පත් කරන අන්දමේ සහ පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරය සමග ශ්‍රී ලාංකික ජන සමාජයේ මුස්ලිම් විරෝධී සිංහල-බෞද්ධ සංවිධාන වෙතින් මතු වූ අදහස්වලින් යෝජනා කරන අන්දමේ සිංහල-බෞද්ධ සාමූහිකත්වයක් මත පදනම් වූ රාජ්‍යයක් තුළ පුද්ගලයාගේ කර්තෘත්වයට සිදුවන්නේ කුමක් ද? විශේෂයෙන්ම අන්‍ය ආගමිකයන් හා අන්‍ය ජාතිකයන්ගේ කර්තෘත්වයට සිදුවන්නේ කුමක් ද? යන ගැටලුවයි. අනෙක් අතින් ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍ය ක්‍රමය තුළින් හිමිවන අයිතිවාසිකම් භාවිත කරමින් අන්තවාදී දේශපාලනයක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට උත්සාහ දරන මුස්ලිම් අන්තවාදී කණ්ඩායම් අවසානයේ නිර්මාණය කරන්නට උත්සාහ දරණ රාජ්‍ය ක්‍රමය තුළ මුස්ලිම් නොවන ආගමිකයන්ගේ හා ජාතිකයන්ගේ කර්තෘත්වයට සිදුවන්නේ කුමක් ද? යන ගැටලුවයි.

මාගේ මතයට අනුව මෙම ආකාර දෙකේදී ම, එනම් සිංහල-බෞද්ධ සාමූහිකත්වයක් මත පදනම් වූ රාජ්‍ය ක්‍රමයක් තුළත්, මුස්ලිම් අන්තවාදී කණ්ඩායම් මත පදනම් වූ රාජ්‍ය ක්‍රමයක් තුළත් අන්‍ය ජාතිකයාගේ හෝ ආගමිකයාගේ කර්තෘත්වයට හිමිවන්නේ එකම ආකාරයේ අවසානයකි. සිංහල-බෞද්ධ සාමූහිකත්වයක් මත නිර්මාණය වන රාජ්‍යයක අන්‍ය ආගමිකයාට හා ජාතිකයාට ජීවත් වීමට සිදුවන්නේ එම සාමූහිකත්වයේ මූලධර්මික එකඟවීම්වලට යටත්ව ය. ඒවා කොයිතාක් දුරට පිළිගත් ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී නීති රීති පද්ධතිවලට අනුකූලව නීති ලෙස රාජ්‍යය තුළ පවතිනවාද ? නොඑසේනම් ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී මූලධර්මවලට සමාන වනවාද නැත්ද යන්න වෙනස් වූ කරුණකි. මෙහි දී අවධානය යොමු කළ යුතු වන්නේ එක්තරා ආගමික-ජාතික මූලධර්මවලට එකඟව අන්‍ය ජාතිකයන්ට හෝ ආගමිකයන්ට ජීවත් වීමට සිදු වීමයි. එනම් රාජ්‍යයේ නිරාගමික ස්වරූපයක් නොමැති වීමයි. මෙවන් තත්ත්වයක අන්‍යාගමික හෝ අන්‍ය ජාතික කර්තෘත්වයට ඇතිවන ප්‍රධානම තර්ජනය වන්නේ එම කර්තෘත්වය විශ්වීයව පිළිගත් ඇගයුම් පද්ධතියක් යටතේ නොව වෙනත් ප්‍රජාවක මූලධර්මික එකඟවීම් වලට යටත්ව, සීමාවන්ට යටත් ව ක්‍රියාත්මක කිරීමට සිදුවීමයි. එවන් තත්ත්වයක එම මූලධර්මික එකඟවීම් වලට එරෙහිවීමට, නීත්‍යානුකූල වශයෙන් විරෝධය දැක්වීමට ඇති ඉඩකඩ ද යම්තාක් දුරට සීමා වෙයි. මෙම තත්ත්වය තව දුරටත් සංකීර්ණ වන්නේ, ජනගහනයේ සංඛ්‍යාත්මක වශයෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් සහිත සිංහල-බෞද්ධ ප්‍රජාවට පවතින ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ක්‍රමය යටතේ තම මූලධර්මික එකඟවීම්වලට ගැළපෙන අන්දමේ නීති රීති සම්පාදනය කරගත හැකි වීමයි. එවිට න්‍යායාත්මක මට්ටමින් එම නීති රීති ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී අගයකිරීම් උල්ලංඝනය කරනවා යැයි අභියෝගයට ලක් කිරීමේ හැකියාව යම් තාක් දුරකට හීන වේ.

මුස්ලිම් අන්තවාදී කණ්ඩායම් මත නිර්මාණය වන රාජ්‍ය ක්‍රමයක අන්‍ය ආගමිකයාගේ හෝ අන්‍ය ජාතිකයාගේ කර්තෘත්වය කෙරෙහි අත්වන්නේ ද මේ හා සමාන ඉරණමකි. එවන් රාජ්‍ය ක්‍රමයක් තුළත් මුස්ලිම් අන්තවාදී මූලධර්මික එකඟවීම්වලට යටත්ව ක්‍රියා කිරීමට සිදුවේ. මෙහි දී ඇතිවිය හැකි එකම වෙනස වන්නේ, මෙවන් කණ්ඩායම් රාජ්‍ය බලය ලබාගන්නා ප්‍රජාතන්ත්‍ර විරෝධී ක්‍රම හේතු කොටගෙනම ලෝකයේ අනෙක් රාජ්‍යවල පිළිගැනුමට ලක් නොවීම පමණි. මේ හේතුවෙන් එවන් රාජ්‍ය ආරම්භයේදීම ප්‍රජාතන්ත්‍ර විරෝධී ලෙස නාමකරණයට ලක්වේ. මේ අනුව ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ක්‍රමයට අනුගත සිංහල-බෞද්ධ සාමූහිකත්වයේ මූලධර්මික එකඟවීම් මත ඇතිවූ නීති රීති යටතේ හෝ ඊට වෙනස් ප්‍රජාතන්ත්‍ර විරෝධී ලෙස නිර්මාණය වූ මුස්ලිම් අන්තවාදී නීති රීති යටතේ හෝ අන්‍ය ආගමිකයන්ගේ හෝ ජාතිකයන්ගේ කර්තෘත්වයට සීමා ඇතිවීම නොවැළැක්විය හැකි කරුණක් වී තිබේ.

සමාලෝචනය

ඉතාලියානුගේ “ඉතිහාසයේ අවසානය?” නිසිසය මේ වනවිට ප්‍රශ්නගත වෙමින් පවතින බව පැහැදිලි කරුණකි. විශේෂයෙන් ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍ය මොඩලය ලෝකය තුළ සර්ව ව්‍යාප්තිකරණය වෙමින් පවතින බවත්, එය මින් පසුව ඉතිහාසයේ දක්නට ලැබෙන එකම වර්ගයේ රාජ්‍ය මොඩලය බව මේ වනවිට අභියෝගයට පත්වෙමින් පවතී. ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන තන්ත්‍රය ගොඩනැගී පවතින අයිතිවාසිකම්, නිදහස, සමානාත්මතාව වැනි සංකල්පවල න්‍යායාත්මක පැතිකඩ හා ප්‍රායෝගික භාවිතාකාරය අතර පවතින පරතරය ඉතා ශීඝ්‍ර ලෙස වැඩිවෙමින් පවතින බව වර්තමාන ලෝකය පුරා මතුවන උදාහරණ මගින් පෙන්වා දෙයි. කෙසේ වෙතත් මෙය ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී

රාජ්‍ය මොඩලය සම්පූර්ණයෙන්ම ප්‍රතික්ෂේප වීමක් ලෙස අර්ථ දැක්විය නොහැකිය. ලෝකය පුරා පැතිරෙමින් පවතින අනන්‍යතා දේශපාලනයේ මූලික පදනම වන්නේම ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන තන්ත්‍රයයි. අයිතිවාසිකම්, නිදහස, සමානාත්මතාව ආදී සංකල්පවල ප්‍රායෝගික භාවිතයේ පවතින පරස්පරතාවන් හේතුකොටගෙන රාජ්‍ය කුල වෙසෙන පුරවැසියන් විසින් ඒවා ප්‍රතික්ෂේප කිරීමකට වඩා, පවතින ක්‍රමය කුලම ඒවා වඩා සාධාරණ ලෙස ලබා ගැනීමට කෙරෙන උත්සාහය ලෙස ප්‍රතිවිරෝධතාවයේ දේශපාලනය ව්‍යාපාර හඳුන්වා දිය හැකිය. කෙසේ නමුත් සාධාරණ ලෙස මෙම අයිතිවාසිකම්, නිදහස ආදිය ලබා ගැනීමේ දී එය හිමිවිය යුතු මූලික කණ්ඩායම, සමස්ත සමාජය යන තැන සිට එක් එක් එලෙස අසාධාරණයට ලක්වූ අනන්‍යතා කණ්ඩායම් යන තැනට විතැන් වී ඇත. මේ හේතුවෙන් පුරවැසියන්ට සමානාත්මතාවෙන් සලකන රාජ්‍ය ක්‍රමයකට වඩා, එක් අනන්‍යතා කණ්ඩායමකට වැඩි අවධානයක් යොමු කෙරෙන, අනෙකුත් අනන්‍යතා කණ්ඩායම් අධිපති කණ්ඩායම යටතේ වෙසෙන රාජ්‍ය ක්‍රමයක් වෙත වැඩි නැඹුරුවක් ඇතිවෙමින් පවතී. කෙසේ වෙතත් මෙලෙස යෝජනා වන රාජ්‍ය ක්‍රමය සත්‍ය වශයෙන්ම ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී යන පදනමේ සිට ක්‍රියාත්මක වන රාජ්‍ය ක්‍රම වන අතර එය හුදෙක් ක්‍රියාපටිපාටිමය ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය මත වැඩි අවධානයක් යොමු කරයි. මෙවන් තත්ත්වයක් මත ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍ය ක්‍රමය අහෝසි වී ප්‍රතික්ෂේප වී යනවා යැයි තර්ක කිරීමට වඩා එය අනුවර්තනය වෙමින්, නව මාදිලියේ ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන තන්ත්‍රයන් පිහිටුවන බවට තර්ක කළ හැකි ය.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

අමරසේකර, ජී.,(2016). *සහ්‍යත්ව රාජ්‍යය කරා*. විසිදුනු ප්‍රකාශකයෝ.

දේවසිරි, එන්. ආර්.,(2015). *දෙමළාගේ ප්‍රශ්නය - දෙමළ ජනයාගේ දේශපාලන අභිලාෂ පිළිබඳ වූ සිංහල-බෞද්ධ ජාතිකවාදී කතිකාව ගැන විශ්ලේෂණාත්මක විචාරයක්*. ලකුණ ප්‍රකාශන.

ධීරානන්ද, එච්., (2004). *රාජ්‍යත්වය, රාජ්‍යය සහ ආගම (ක්‍රි.පූ. තෙවැනි සියවසේ සිට ක්‍රි.ව. තෙවැනි සියවස දක්වා)*. ආර්ය ප්‍රකාශකයෝ.

ලියනගේ, එස්.,(2017). *සහ්‍යත්ව රාජ්‍යය සහ සමසමාජය - අමරසේකර ගේ සහ්‍යත්ව රාජ්‍ය ප්‍රවාදය පිළිබඳ විමසීමක්*. විසිදුනු ප්‍රකාශකයෝ.

AdaDerana.,(2019).*Govt should ban the burqa in Sri Lanka – Sinhala Ravaya*
 [Video]YouTube. Availbale at:<https://www.facebook.com/watch/?v=645752089180926>

Ban the Burka and Niquab in Sri Lanka [digital image].,(2013). Availbale
 at:<https://www.change.org/p/the-secretary-of-defence-mr-gotabaya-rajapaksha-ban-the-burqa-and-niqab-in-sri-lanka?redirect=false>

Fukuyama, F.,(1989). ‘End of History?’.*The National Interest*. 16 (1989Summer) 3-18.
www.jstor.org/stable/24027184.

Fukuyama, F.,(2018). *Identity: The Demand for Dignity and the Politics of Resentment*.Farrar, Straus and Giroux.

International Crisis Group., (2019).*After Sri Lanka's easter bombings: reducing risks of future violence* (Asia Report N°302). International Crisis Group.

Menand, L., (2018). 'Francis Fukuyama Postpones the End of History'. *The New Yorker* [online]. Availbale at:<https://www.newyorker.com/magazine/2018/09/03/francis-fukuyama-postpones-the-end-of-history>

1“ඉතිහාසයේ අවසානය?”(End of History?) මැයෙන් ග්‍රැන්සිස් ෆුකුයාමා විසින් 1989 ‘ද නැෂනල් ඉන්ටරෙස්ට්’(The National Interest) ශාස්ත්‍රීය සඟරාවට මෙම ලිපිය ලියන ලද්දේ ඔහු විසින් විකාශයට විශ්වවිද්‍යාලයේ ජෝන් එම්. ඔලින් කේන්ද්‍රයේ ඉදිරිපත් කරන ලද දේශනයක් පදනම් කොටගෙන ය (පසුව ෆුකුයාමා විසින් මෙම ලිපිය පදනම් කරගෙන “ඉතිහාසයේ අවසානය හා අවසන් මිනිසා”(The End of History and the Last Man) (1992) නමින් කෘතියක් එළි දක්වන ලදී). මෙම ලිපිය පළකරන අවස්ථාවේ ෆුකුයාමා ඇමෙරිකානු රාජ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදන කාර්ය මණ්ඩලයේ නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂකවරයා වූ අතර, ඊට පෙර ඔහු ඇමෙරිකාවේ රැන්ඩ් සමාගමේ (RAND Cooperation) විශ්ලේෂකයෙකු ලෙස සේවය කරන ලදී. ෆුකුයාමා තම ලිපිය තුළින් ඉදිරිපත් කරන ලද ප්‍රධානම තර්කය වූයේ, 1989 සිදුවූ සෝවියට් රුසියාවේ බිඳ වැටීමත් සමග ලෝකය තුළ රාජ්‍ය හා ආණ්ඩුකරන මාදිලියක් ලෙස ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට ව්‍යාප්ත වීමට තිබූ බාධා සියල්ල ඉවත් වී ගිය බවයි. ඔහුට අනුව ඒ වනවිට සිදු වෙමින් පැවතුනු ක්‍රියාදාමය හුදෙක්ම තුෂ්ණී යුද්ධයේ අවසානය ලෙස හෝ පශ්චාත් යුද ඉතිහාසයෙහි එක නිශ්චිත කාල පරාසයක් පසුකර යාමක් ලෙස ලක්ෂ්‍ය කොට දැක්විය නොහැකි විය. ෆුකුයාමා එය ඉතිහාසයේ අවසානය ලෙස හැඳින්විය යුතු යැයි තර්ක කළ අතර ඔහුට අනුව එලෙස හැඳින්විය යුතු වන්නේ මෙය මානව වර්ගයාගේ දෘෂ්ටිවාදීය පරිණාමනයේ අවසාන ලක්ෂයක්, බටහිර ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය මානව ආණ්ඩුකරණයේ අවසාන රූපාකාරය ලෙස සර්වච්ඡාදීකරණය(universalization) වන නිසාත් ය. ‘ඉතිහාසයේ අවසානය’ තුළ නිර්මාණය වන මෙම රාජ්‍යය, මිනිසාගේ නිදහස සඳහා වූ විශ්වීය අයිතිය නීති පද්ධතියක් තුළින් පිළිගනු ලබන හා ආරක්ෂා කරනු ලබන තාක් කල් ‘ලිබරල් වන බවත්, පාලිතයන්ගේ කැමැත්ත මත පමණක් රඳා පවතින තාක් කල් ‘ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී’ වන බවත් ෆුකුයාමා දක්වන ලදී. විශ්වීය සමජාතීය රාජ්‍යයක් තුළ මනුෂ්‍ය ඉතිහාසයේ මීට පෙර පැවති ගැටුම්වලට හේතු වූ පරස්පර විරෝධීතා විසඳී යන අතර සියලුම මනුෂ්‍ය අවශ්‍යතා සන්තර්පණය වේ. එකී රාජ්‍යය තුළ ‘විශාල’ ගැටලු මත පදනම්ව සිදුවන අරගල හෝ ගැටුම් නොමැති වන අතර කාලයත් සමගම ජනරාල්වරු හා රාජ්‍යතාන්ත්‍රිකයන් සඳහා වන අවශ්‍යතාවය විසැකි ගොස් මූලිකවම ආර්ථික ක්‍රියාවලිය පමණක් ඉතිරිවන බව ෆුකුයාමා විසින් තර්ක කරන ලදී. (ෆුකුයාමා 1989).

2ෆුකුයාමාගේ ‘ඉතිහාසයේ අවසානය?’ තීසීසය විවේචනය කරන්නන් අතර ප්‍රමුඛ ස්ථානයක් හිමි වන්නේ සැමුවෙල් පී. හන්ටින්ග්ටන්ටය (Samuel P. Huntington). 1993 දී ඔහු ලියන ලද ‘ශිෂ්ටාචාර අතර ගැටුම’ (‘Clash of Civilizations’) නම් වූ ලිපිය (1996 දී හන්ටින්ග්ටන් විසින් මෙම ලිපිය පදනම් කොටගෙන *ශිෂ්ටාචාර අතර ගැටුම සහ ලෝක පර්යායේ ප්‍රතිනිර්මාණය (Clash of Civilizations and Remaking of World Order)* යන මැයෙන් කෘතියක් එළි දක්වන ලදී) ෆුකුයාමාගේ තීසීසය සඳහා වූ සෘජු විවේචනයක් විය. මීට අමතරව ජාකස් ඩෙරිඩා (Jacques Derrida) සහ බෙන්ජමින් බාර් (Benjamin Barber) ෆුකුයාමාගේ තීසීසය විවේචනයට ලක් කර ඇත.

3ෆුකුයාමාගේ නවතම කෘතිය වන “අනන්‍යතාවය: ගරුත්වය සඳහා වන ඉල්ලුම හා ප්‍රතිවිරෝධී දේශපාලනය” (2018) *Identity: The Demand for Dignity and the Politics of Resentment* තුළින් ඔහු උත්සාහ දරන්නේ විසි එක්වන සියවසේ දෙවෙනි දශකය තුළ සිදු වෙමින් පවතින ලිබරල් දේශපාලනයේ හැරවුම පිළිබඳව ඔහුගේ විග්‍රහය ඉදිරිපත් කිරීමටයි. ඔහු දක්වන පරිදි 1970 දශකයේ මුල් භාගයේ සිට 2000 දශකයේ මැද භාගය වන තෙක් ලෝකය ලිබරල් ආර්ථික ක්‍රියාවලියේ උසස් ඵල භුක්ති විඳ ඇත (කෙසේ නමුත් එම ආර්ථික ඵලයේ බෙදී යාම සමානව සිදු නොවූ බව ඔහු ඔහුගේ කෘතිය තුළ පිළිගනී). උදාහරණයක් ලෙස ඔහු දක්වන්නේ 1993 වන විට ලෝක සමස්ත ජනගහනයෙන් 42% ක් අන්ත දුගී තත්ත්වයන් යටතේ ජීවත් වුවත්, 2011 වන විට එය 17% දක්වා පහත බැස ඇති බවත් එය ලිබරල් ආර්ථික ක්‍රියාවලියේ ධනාත්මක ප්‍රතිපල පෙන්නුම් කරන බවත් ය (ෆුකුයාමා 2018) (මෙම තත්ත්වයට හේතුව අන්ත දුගී තත්ත්වය යටතේ ජීවත් වූ ජනගහනයේ ජීවන තත්ත්වය ඉතා ඉහළ මට්ටමකට ළඟා වීම නොව, ලෝක ජනගහන බලවතුන් වන චීනය හා ඉන්දියාව 2011 දී ‘අඩු ආදායම් ලබන රටවල්’ යන කාණ්ඩයේ සිට ‘මධ්‍යම ආදායම් ලබන රටවල්’ යන කාණ්ඩයට මාරු වීමයි. ඒ අනුව ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත් කල එලෙස අන්ත දුගී ජීවන තත්ත්වයක් සහිතව ජීවත් වූ ජනගහනයේ ශීඝ්‍ර පහළ බැසීමක් පෙන්නුම් කළද, ගුණාත්මක වශයෙන් තවමත් ලෝකයේ ඉතා විශාල ජන කොටසක් ජීවත් වන්නේ අන්ත දුගී ජීවන තත්ත්වයන් තුළ ය. එසේම අන්ත දුගී ජීවන තත්ත්වය මැන බැලීමේ නිර්ණායකය වන්නේ දිනකට ආදායම ඩොලර් 1.90ට වඩා අඩු වීමයි. ලෝකයේ පවතින උද්ධමන වේගය මත මෙම නිර්ණායකය තව දුරටත් අන්ත දුගී බව මැන බැලීම සඳහා පදනම් කර ගත හැකි ද යන්න පිළිබඳ ඉතා විවේචනාත්මක කතිකාවක් නිර්මාණය වී ඇත. වැඩි විස්තර සඳහා-Development Goals in an Era of Demographic Changes – Global Monitoring Report 2015/2016

<http://www.worldbank.org/en/publication/global-monitoring-report>), කෙසේ නමුත් 2000 දශකයේ මැද භාගය වන විට ඒ වනතෙක් පැවති විවෘත ලිබරල් ලෝක පර්යාය, ප්‍රධාන කරුණු දෙකක්; (1) 2008 අමෙරිකාවේ ආර්ථික අර්බුදයත් ඒ හා බැඳුණු ලෝක ආර්ථික අර්බුදයත්, (2) ග්‍රීසියේ ආර්ථික අර්බුදය සමග යුරෝපා හවුල හා යුරෝ මුදල් ඒකකයට ඇති වූ බලපෑම, හේතු කොටගෙන යම්කිසි අර්බුදකාරී තත්ත්වයකට පත් වූ බව ග්‍රකයාමා දක්වයි. මෙම අර්බුද හමුවේ රුසියාව හා චීනය පෙරමුණු කරගත් ඒකාධිපති රාජ්‍යයන් තම ඒකාධිපති රාජ්‍ය මොඩල බලවත් කරගත් බවත්, විසිවන සියවසේ ආර්ථිකය මත නිර්ණයව තිබූ වාමාංශික-දක්ෂිණාංශික දේශපාලනය (වාමාංශික කඳවුර සමානත්මතාවයත්, දක්ෂිණාංශික කඳවුර වැඩි නිදහසත්), විසිඑක් වන සියවස වන විට අන්‍යන්‍යතාවය පදනම් කරගත් එකක් බවට පත්වූ බවත් ඔහු වැඩිදුරටත් දක්වයි. ග්‍රකයාමා තර්ක කරන පරිදි වාමාංශික කඳවුර සමාජයෙන් ආන්තිකරණයට ලක් වූ සමලිංගික කණ්ඩායම්, කළු ජාතිකයන්, සංක්‍රමිකයන්, සරණාගතයන්, කාන්තාවන් වැනි කොටස් ප්‍රධාන කරගනිමින් ද, දක්ෂිණාංශික කඳවුර වර්ගය, ජාතිය හා ආගම වැනි සාම්ප්‍රදායික ජාතික අන්‍යන්‍යතා සාධක ප්‍රධාන කරගනිමින් ද මෙම අන්‍යන්‍යතා දේශපාලනය හසුරුවනු ලබයි. ග්‍රකයාමා දක්වන පරිදි, "භෞතික ස්ව-අභිලාෂයන් වැදගත් වන්නා සේම, මනුෂ්‍ය සත්ත්වයා අනෙකුත් දෑ මගින් ද අභිප්‍රේරණය වන අතර එවන් දෑ වර්තමාන විෂම වූ සිද්ධීන් පැහැදිලි කරයි. මෙය ප්‍රතිවිරෝධතාවයේ දේශපාලනය ලෙස දැක්විය හැකි ය" (But as important as material self-interest is, human beings are motivated by other things as well, motives that better explain the disparate events of the present. This might be called the politics of resentment.) මේ අනුව ග්‍රකයාමා ගේ මතය වන්නේ, ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය කෙරෙහි වර්තමානයේ ඇති ප්‍රධානතම අභියෝගය වන්නේ අන්‍යන්‍යතා මත බැඳුණු ප්‍රතිවිරෝධතාවයේ දේශපාලනය බවයි.

⁴ දේශපාලන විඥානවාදය (Political Idealism) හා දේශපාලන යථාර්ථවාදය (Political Realism) මත පදනම් ව දක්වා ඇති මෙම ගොනු මගින්, සංශුද්ධ දේශපාලන විඥානවාදය (Pure Political Idealism) හෝ සංශුද්ධ දේශපාලන යථාර්ථවාදයක් (Pure Political Realism) අදහස් නොකෙරේ. දේශපාලන විඥානවාදී අදහස් ඇති අයෙකු එම අදහස් භෞතික වශයෙන් යථාර්ථයක් බවට පත් කරගැනීමට කරනු ලබන උත්සාහය තුළ (මානව අයිතිවාසිකම්, නිදහස හා සමානාත්මතාවය සහිත සමාජයක් නිර්මාණය කර ගැනීම) ඒ තුළ යථාර්ථවාදී පැතිකඩක් ද, දේශපාලන යථාර්ථවාදියෙකු විසින් ගනු ලබන තීරණයක් තුළ යම් අගය විනිශ්චයක් (value judgement) (ජාතිය, ආගම, හෝ වර්ගය මත බැඳුණු) තිබීම තුළින් ඒ තුළ යම් විඥානවාදී පැතිකඩක් ද නිරූපණය වේ. දේශපාලන විඥානවාදය හා දේශපාලන යථාර්ථවාදය එකිනෙකින් විසුක්ක කර දැක්විය හැකි සංශුද්ධ සංකල්ප දෙකක් නොවන අතර, මෙම සංකල්ප දෙක තේරුම් ගත යුත්තේ, එකිනෙක හා බැඳුණු දේශපාලන සංකල්ප දෙකක් ලෙසය. වැඩි විස්තර සඳහා-Roshwald, M. (1971) 'Realism and Idealism in Politics'. *Social Science* 46 (2).Pp- 100-107.<http://www.jstor.org/stable/41885877>

සමාජ විග්‍රහ

විමර්ශිත සංග්‍රහය

REFEREED JOURNAL

පළමු කාණ්ඩය, සත්වන වෙළුම - 2021

ISSN 2362-0978 (print ISSN)

ISSN 2756-925X (e-ISSN)

ලිපි අංක 02

කායික බලය සහ ක්‍රීඩා සංස්කෘතිය:

පියරේ බෝඩියෝගේ සමාජ-සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදන න්‍යාය ඇසුරින් කෙරෙන විග්‍රහය

සමන්තා නානායක්කාර²

 <https://orcid.org/0000-0002-5414-8559>

ප්‍රධාන සංස්කාරක

ප්‍රේමකුමාර ද සිල්වා

සහය සංස්කාරක

ජගත් බණ්ඩාර පතිරගේ

එම්.ඒ.දිශාන් මදුශංඛ

සංස්කාරක උපදේශක මණ්ඩලය

එස්.ටී.හෙට්ටිගේ (සම්මානිත මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
කාලිංග ටියුඩර් සිල්වා (සම්මානිත මහාචාර්ය) ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
කේ.කරුණාතිලක (ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය) කැලණි විශ්වවිද්‍යාලය
සරත් අමරසිංහ (සම්මානිත මහාචාර්ය) රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය
යසාංජලී ජයතිලක (ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය) ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය
චන්ද්‍රසිරි නිරිඇල්ල (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
සුභාංගි හේරත් (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
නිශාර ප්‍රනාන්දු (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
ආර්ථික හනිකා (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

භාෂා සංස්කරණය

නාලක ජයසේන

පිරිසැකසුම් නිර්මාණය

ප්‍රභාත් ගලගමගේ

ප්‍රකාශනය

සමාජ විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය

කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

දුරකථන/ෆැක්ස් 011-2500452

² පීඑච්.ඩී (කැන්ටබරි), ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය (ක්‍රීඩා අධ්‍යයන) සමාජවිද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

සාරසංක්ෂේපය

ක්‍රීඩා කටයුතුවලදී පුද්ගල ශරීරය පදනම්ව පවත්නා කායික බලය ප්‍රමුඛස්ථානයක් ගනු ලැබේ. එසේම කායික බලය ලිංගිකත්වය, සංස්කෘතිය වැනි විවිධ සමාජ සාධක සමග ද ගැටෙන බැවින් සමාජ අසමානතා ප්‍රතිනිෂ්පාදනය වන බව අවධාරණය වී තිබේ. එබැවින්, කායික බලය යොදා සිදුකරන ක්‍රීඩාව තුළ ප්‍රතිනිෂ්පාදනය වන සමාජයීය විසමතා හමුවේ සකස් වන ක්‍රීඩා සංස්කෘතියේ ස්වරූපය කෙබඳුද යන්න විමසීම මෙම අධ්‍යයනයෙන් සිදු කරන ලදී. ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයක් වන ලේඛනගත තොරතුරු පිරික්සීමේ ක්‍රමවේදය ඔස්සේ මෙම අධ්‍යයනය සඳහා දත්ත රැස් කරන ලදී. මෙහිදී ප්‍රංශ ජාතික පියරේ බෝඩියෝගේ (Bourdieu, 1993) සමාජ-සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදන න්‍යාය, ක්‍රීඩා සංස්කෘතිය ප්‍රතිනිෂ්පාදනය කිරීමෙහිලා ශරීරය මගින් සිදුකෙරෙන භූමිකා පිළිබඳ විවිධ ක්‍රීඩා සමාජවිද්‍යාඥයන් විසින් දක්වන ලද අදහස් විමර්ශනය කරන ලදී. සන්ධාර විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදයට අනුව විශ්ලේෂිත දත්ත විවිධ තේමා යටතේ ඉදිරිපත් කොට ඇත. මෙම අධ්‍යයනයේ දී බෝඩියෝගේ (1993) සමාජ සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදන න්‍යායට අනුව ක්‍රීඩා සංස්කෘතිය ප්‍රතිනිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා ශරීරය මගින් සිදුකෙරෙන භූමිකාව පිළිබඳ ගැබ්ව ඇති ප්‍රධාන නිගමන වන්නේ ප්‍රථමයෙන්, සියලුම පුද්ගලයන් තම ශරීරය තමා අයිති සමාජය නිරූපණය කරන සංකේතයක් ලෙස භාවිත කරන බවත්, දෙවනුව, ඕනෑම පුද්ගලයකුගේ කායික සිරුර වර්ධනය වනුයේ එම පුද්ගලයාට සමාජය තුළ හිමි ස්ථානය, ව්‍යුහාත්මක පරිසරය හා රසිකත්වය යන සාධක සමග පවත්නා සහසම්බන්ධතාවය තුළින් බව මෙන්ම තෙවනුව, සමාජ ක්ෂේත්‍රවල වටිනාකම දරන ආකාරයට පුද්ගල ශරීර දියුණු කර ගැනීමෙන් කායික ප්‍රාග්ධනය ප්‍රතිනිෂ්පාදනය වන බවත් හඳුනා ගන්නා ලදී.

ප්‍රමුඛ පද : කායික බලය, ක්‍රීඩා සංස්කෘතිය, පුද්ගල ශරීර, සමාජ විසමතාවය, සමාජ-සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදනය

01. හැඳින්වීම

ක්‍රීඩා කටයුතුවලදී මූලික අවධානය යොමුවන්නේ පුද්ගල ශරීරයටය. එනම්, පුද්ගලයෙකුගේ ශරීරය තුළ පවතින කායික බලය නැතහොත්, ශක්තිය, දක්ෂකම, දරාගැනීමේ හැකියාව, වේගය, ලතාව, හැඩය, ශෛලිය හා සාමාන්‍ය පෙනුම වැනි පුද්ගල අංශ කෙරෙහිය. මේ නිසා ජීවිතාන්තය දක්වා පවතින ගැඹුරු ඉගෙනීමක් ඇති කළ හැකි මාධ්‍යයක් වශයෙන් 'ශරීරය' පිළිබඳ අධ්‍යයන භාවිත කළ හැකි බවට පසුගිය දශක කිහිපය තුළදී කතිකා රාශියක් එලියස් (Ellias, 1978), ඩනින් (Dunning, 1991), ශිලින් (Shilling, 2012) සහ හාග්‍රිව්ස් (Hargreaves, 1986 & 2014) වැනි ක්‍රීඩා සමාජ විද්‍යාඥයන් විසින් ඉදිරිපත් කොට ඇත. මෙම කතිකා ඔස්සේ ශරීරය ලිංගිකත්වය කෙරෙහි බලපාන අන්දමත්, එම බලපෑම සංස්කෘතිය මත පදනම් වන ආකාරයත්, ඒ සමඟම සමාජ අසමානතාවයන් ප්‍රතිනිෂ්පාදනය කිරීමට දායකවන ආකාරය පිළිබඳව තිබේ (Theberge, 1991), සහ බොඩෝ (Bordo, 2003) තවදුරටත් අදහස් ඉදිරිපත්කොට ඇත. මෙහි දී ශරීරය භාවිත කිරීමෙන් යම් යම් බලගතු සම්බන්ධතා ගොඩනඟා ගැනීමට හැකිවීම නිසා යම් යම් සමාජ විසමතා වර්ධනය හෝ අවම විය හැකි ආකාරය පිළිබඳව ක්‍රික් (Krik, 1997), සහ ශිලින් (Shilling, 2012) තර්ක ඉදිරිපත් කර තිබේ. පුද්ගල ශරීර පිළිබඳ මෙවැනි විවිධ මතවාද හේතුකොට ගෙන පාසල් විෂය මාලාව තුළ 'ශාරීරික අධ්‍යාපනය' වැදගත් විෂයයක් බවට පත්වීම සිදුවී ඇති බව ආමර් (Armour, 1999) වැනි පර්යේෂකයන්ගේ අදහස වී තිබේ. මේ අනුව පාසල් තුළ ශාරීරික අධ්‍යාපනය මෙන්ම පාසලෙන් බාහිර සමාජය තුළ දී ශාරීරික හැකියාවන්ට ප්‍රමුඛත්වය ලබාදෙන 'ක්‍රීඩාවට' විශේෂ තැනක් හිමිවීම දැකගත හැකිය.

ක්‍රීඩා ලෝකය මැනවින් අධ්‍යයනය කිරීමේදී ක්‍රීඩාවට සම්බන්ධ විවිධ සමාජ ස්තරායන (Social stratification), සහ සමාජ තත්ත්ව (Social status) මෙන්ම ක්‍රීඩාවෙන් ලබා ගන්නා සමාජ චලනය (Social mobility), සහ සමාජානුයෝජන (Socialization) අවස්ථා ආදී සාධක සියල්ලම බැඳී පවතින්නේ ද පුද්ගල ශරීරය පදනම්ව පවතින බලය මත බව ශිලින් (Shilling, 2012) ගේ අදහසයි. මේ අනුව ක්‍රීඩාව සමග පුද්ගල ශරීර මෙන්ම, බලය ද එකිනෙකට බැඳී පවතින ප්‍රභව බව පැහැදිලි වේ. එබැවින්, ශාරීරික (කායික) බලය යොදා සිදුකරන ක්‍රීඩාව තුළින් ඉහත සඳහන් සමාජයීය විසමතාවයන් හමුවේ සකස්වන ක්‍රීඩා සංස්කෘතියේ ස්වරූපය කෙසේ ද යන්න විමසීම කාලෝචිතව වැදගත් වන්නේය. ඉහත ගැටලුව පදනම් කොට ගෙන සකස් කළ මෙම අධ්‍යයනයේ මූලික අරමුණ වන්නේ පියරේ බෝඩියෝ (Bourdieu, 1993) ගේ සමාජ සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදන න්‍යායේ අර්ථ දැක්වීම්වලට අනුරූපව සමාජයක හැඩගැසෙන ක්‍රීඩා සංස්කෘතියේ ස්වරූපය පිළිබඳ විවිධ ක්‍රීඩා සමාජවිද්‍යාඥයන් විසින් දක්වා ඇති අදහස් විමසා බැලීමය.

මෙම අධ්‍යයනයේදී මූලිකව බෝඩියෝගේ (Bourdieu, 1993) සමාජ සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදන න්‍යාය හඳුන්වා ඇති ආකාරය විමර්ශනය කර ඇත. දෙවනුව සමාජ සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදන න්‍යායේ වැදගත් අදහස්වලට අනුව සමාජයීය විසමතාවයන් හමුවේ සකස්වන ක්‍රීඩා සංස්කෘතියේ ස්වරූපය කෙසේද යන්න විමසීම සිදු කර ඇත. අවසාන වශයෙන් සමාජ සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදන න්‍යායේ අර්ථ දැක්වීම්වලට පවතින විවේචන විමර්ශනය කර ඇත.

02. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

ඉහත සඳහන් අරමුණට අනුව මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මූලික වශයෙන් යොදාගන්නා ලද්දේ ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයක් වන ලේඛනගත තොරතුරු පිරික්සීමේ ක්‍රමවේදය වේ (ක්‍රෙස්වෙල්, 2009). මෙම පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය අධ්‍යයනය සඳහා යොදා ගැනීමට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපාන ලද හේතුව වූයේ එමගින් ද්විතීයික දත්ත රැස් කිරීමට පවත්නා හැකියාවයි. මෙම අධ්‍යයනයේ දී ලබාගත් ද්විතීයික දත්ත සන්ධාර විශ්ලේෂණ (content analysis) ක්‍රමවේදය භාවිත කරමින් විශ්ලේෂණය කරන ලදී (ග්‍රැන්හෙයිම්, ලින්ඩ්ග්‍රීන් සහ ලුන්ඩ්මන් Graneheim, Lindgren & Lundman, 2017). ලේඛනගත දත්ත සමාලෝචනය සඳහා විස්තාරික දැනුම සහ බුද්ධිමය ව්‍යුහය ඇගයීම සන්ධාර විශ්ලේෂණයෙන් සිදුවන බව බෙන්ග්ට්සන් (Bengtsson, 2016) විසින් පෙන්වා දී ඇත. සුවිශේෂී ප්‍රභව විස්තර කිරීමට සහ ප්‍රමාණාත්මක කිරීමට ලබාගන්නා වාචික, දෘශ්‍ය සහ ලිඛිත දත්ත ක්‍රමානුකූලව සහ අරමුණු සහගතව වලංගු නිගමන බවට පත් කිරීමට සන්ධාර විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදයෙන් හැකිවන බව ක්‍රෙස්වෙල් (Creswell, 2009) ගේ අදහස වේ. සන්ධාර විශ්ලේෂණයේ දී දත්තවල මතුපිට අන්තර්ගතය සමාලෝචනය කරනු ලබන ප්‍රත්‍යක්ෂ සන්ධාර විශ්ලේෂණය (manifest content analysis) සහ දත්තවල ගැඹුරු අන්තර්ගතය සමාලෝචනය කරනු ලබන අප්‍රකට සන්ධාර විශ්ලේෂණය (latent content analysis) යනුවෙන් විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේද දෙකක් අනුගමනය කෙරෙන බව ක්‍රිප්පන්ඩෝර්ෆ් (Krippendorff, 2012) සඳහන් කර ඇත. මෙම අධ්‍යයනයේ දී ප්‍රත්‍යක්ෂ සහ අප්‍රකට සන්ධාර විශ්ලේෂණය දෙවර්ගයම භාවිත කරමින් දත්ත සමාලෝචනය කර ඇත.

පියරේ බෝඩියෝගේ (Bourdieu, 1993) සමාජ සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදන න්‍යායෙහි ක්‍රීඩා සංස්කෘතිය ප්‍රතිනිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා ශරීරය මගින් සිදුකෙරෙන භූමිකාව පිළිබඳ සිදුකරන ලද අර්ථ දැක්වීම් පදනම් කොටගෙන විවිධ ක්‍රීඩා සමාජවිද්‍යාඥයන් විසින් දක්වන ලද අදහස් ද්විතීයික දත්ත වශයෙන් මෙම අධ්‍යයනයේ දී භාවිත කරන ලදී. ද්විතීයික දත්ත යනු දැනට භාවිතයේ පවතින වාර්තාගත තොරතුරු දත්ත වශයෙන් භාවිත කරගැනීම බව පැටන් (Patton, 2015) විසින් පෙන්වා දී ඇත. ද්විතීයික දත්ත වශයෙන් ප්‍රකාශිත හෝ අප්‍රකාශිත දත්ත ලබාගත හැකි අතර, පර්යේෂිකාව විසින් මෙම අධ්‍යයනය සඳහා යොදා ගන්නා ලද්දේ ප්‍රකාශිත දත්ත පමණකි. පර්යේෂණයක ද්විතීයික දත්ත භාවිතයේදී එම දත්තවල විශ්වසනීයත්වය, යෝග්‍යතාවය සහ ප්‍රමාණවත්බව සපුරා තිබිය යුතු බව ක්‍රෙස්වෙල් (Creswell, 2009) සඳහන් කොට ඇත. මේ අනුව මෙම අධ්‍යයනය සඳහා යොදාගනු ලැබූ සියලුම දත්තවල විශ්වසනීයත්වය, යෝග්‍යතාවය සහ ප්‍රමාණවත්බව සනාථ කිරීම සඳහා ප්‍රවීණ සමාජවිද්‍යා පර්යේෂකයන් දෙදෙනෙකු විසින් සියලුම දත්ත, කේතකරණ සහ තේමා

නැවත විමර්ශනය කර නිවැරදි බව සනාථ කරන ලදී. මිලග අංශ තුළින් විශ්ලේෂණය කරන ලද දත්ත විවිධ තේමා යටතේ සාකච්ඡා කෙරෙනු ඇත.

03. සමාජ සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදන න්‍යාය හැඳින්වීම

ප්‍රංශ ජාතික පියරේ බෝඩියෝ (1930-2002) සමාජ විද්‍යාඥයෙකු මෙන්ම මානව විද්‍යාඥයෙකි. බෝඩියෝගේ සමාජවිද්‍යාත්මක විශ්ලේෂණ සහ ඉදිරිපත් කිරීම් වෙසෙසින් සමාජ න්‍යාය, අධ්‍යාපන සමාජවිද්‍යාව මෙන්ම මානවවිද්‍යාව, ජනමාධ්‍ය සහ ජනප්‍රිය සංස්කෘතිය වැනි විවිධ අංශ කෙරෙහි යොමුව ඇත. බෝඩියෝගේ අර්ථ දැක්වීම් අතර සමාජය බලයෙහි ගතික ස්වරූපය මෙන්ම බලය පැවරීමේ සමාජ නියෝග පිළිබඳ අදහස් වඩාත් වැදගත් වන්නේය. එසේම, පශ්චාත් කාර්මික සමාජවල සමානාත්මතාවය සහ ඉහළ සමාජ වලාභාවයට අවස්ථා පවතින බවට ඇති මතය මිත්‍යාවක් වන අතර පාලක සහ බුද්ධිමය සමාජ පන්ති පරම්පරා ගණනාවක් තිස්සේ ඔවුන්ගේ සමාජ වරප්‍රසාද ආරක්‍ෂා කරගන්නා ආකාරය පිළිබඳව මැනවින් තර්ක කොට ඇත. බෝඩියෝගේ විවිධ න්‍යායාත්මක අර්ථ දැක්වීම් අතර සමාජ සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදනය පිළිබඳ න්‍යායට හිමිවන්නේ විශේෂ ස්ථානයකි (කොනෙල් සහ මියර්ස් (Connell & Mears, 2018)).

බෝඩියෝගේ (1993) සමාජ-සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදනය පිළිබඳ සිද්ධාන්තයේ කේන්ද්‍රගත අවධානය යොමු වන්නේ 'මිනෑම පුද්ගලයකුගේ ශරීරය සංකේතාත්මක අගයක් දරන්නෙහිය' යන අදහස වෙතය. පුද්ගලයකු සතු කායික ශරීරය යනු, විවිධාකාර සමාජ බලවේගවලට අනුව වර්ධනය වන නිම නොවූ ජීවත්මයක් (entity) දෙයක් බවත්, සමාජ අසමානතාව පවත්වාගෙන යෑමට මෙම ශරීරයේ ක්‍රියාත්මකභාවය බලපාන බවත් ඔහු පැහැදිලි කර ඇත. එසේම සමකාලීන සමාජය තුළ ශරීරය පාරිභෝජන භාණ්ඩයක් වශයෙන් විවිධ ආකාරයෙන් භාවිත වන ආකාරය පිරික්සීම බෝඩියෝගේ විග්‍රහයේ අරමුණ වී ඇත. මෙහිදී ශ්‍රම බලය භාවිත කිරීම සඳහා පුද්ගල ශරීරය සම්බන්ධ වන ආකාරය පමණක් නොව, එය පුළුල් කායික ප්‍රාග්ධනයක් බවට පත්ව ඇති ආකාරය පිළිබඳව ද ඔහු සිය න්‍යායයෙන් විමසා ඇත. පුද්ගල ශරීරය විවිධාකාර සම්පත් රැස්කිරීමට පමණක් නොව එමගින් බලය, තත්ත්වය වැනි දේ ලබා ගැනීමට ද භාවිත කළ හැකි බව බෝඩියෝ විසින් සඳහන් කර ඇත. කායික ප්‍රාග්ධනයේ ප්‍රතිනිෂ්පාදනය යනු, සමාජ ක්‍ෂේත්‍රවල වටිනාකම දරන ආකාරයට පුද්ගල ශරීර දියුණු කර ගැනීම බව ඔහුගේ අදහසය. මෙහි දී මානව ප්‍රාග්ධනය පරිවර්තනය කිරීම යනුවෙන් මෙම න්‍යායවාදියා අදහස් කර ඇත්තේ වැඩකටයුතු, විවේකය හා අනෙකුත් ක්‍ෂේත්‍ර වැනි ප්‍රාග්ධනයේ විවිධාකාර ස්වරූප වේ. ශරීරය භාවිත කරමින් ලබාගත හැකි සම්පත් පිළිබඳව සඳහන් කරන මෙම න්‍යායවාදියා කායික ප්‍රාග්ධනය හා සංස්කෘතික ප්‍රාග්ධනයත්, සමාජයීය ප්‍රාග්ධනයත් අතර ඇති අන්‍යෝන්‍ය බැඳීම පෙන්වා දෙයි.

ශරීරය යනු මාංශමය ශරීරයක් හෝ හුදු භාෂාව හා විඥානය ගැබ් වූ දෙයක් ලෙස විස්තර කරන සිද්ධාන්තයට වඩා පුළුල් වූ දෘෂ්ටියකින් බෝඩියෝ (1993) ශාරීරික ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ විස්තර කර ඇත. එසේම සමාජ ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීම සඳහා ශරීරය භාවිත කිරීමේ දී ශ්‍රම කාර්යයන් වැදගත් වන බව ඔහුගේ අදහසයි. මෙම ශ්‍රම කාර්ය මිනිසුන්ට තම සිරුරුවල හැඩය හා වර්ධනය ඇතිකර ගැනීමේ දී බලපානු අයුරුත්, ඇවිදීමේ, කථාබහේ හා ඇඳුම්-පැළඳුම් වැනි අංග මගින් තම ශරීර

වර්ණවත් කර සකසා ගන්නා අයුරුන් පිළිබඳව ඔහු තවදුරටත් පෙන්වා දී ඇත (කොනෙල් සහ මියර්ස්, Connell & Mears, 2018). මෙම ක්‍රියාකාරීත්වය ස්වභාවිකව ලැබෙන ඒවා නොව, අතිශයින්ම පුහුණු කරවන ලද හා සමාජීය වශයෙන් කුඩාවියේ සිටම සමාජ ආභාසවලින් ලබා ගන්නා ඒවා බව ඔහුගේ අදහස වේ. එසේම මෙම වර්ධන ක්‍රියාවලිය මගින් සෑම පුද්ගලයකුම තම ශරීරය තමා අයිති සමාජය නිරූපණය කරන සංකේතයක් ලෙස භාවිත කරන බවත් බෝඩියෝ (1993) සිය සමාජ සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදන න්‍යායෙන් පෙන්වා දී ඇත.

04. වෙනස් වූ කායික ස්වරූප සමාජය තුළ ප්‍රතිනිෂ්පාදනය වීමට බලපානු ලබන හේතු

ශරීරය මගින් තමා අයිති සමාජය පිළිබිඹු කිරීමේ දී ප්‍රධාන කරුණු තුනක් පදනම් කොට සකසා ගන්නා බව බෝඩියෝගේ (Bourdieu, 1993) අදහසයි. මූලිකව පුද්ගලයකුට සමාජයේ හිමි ස්ථානය (status) හරහා සමාජ පන්තිය පිළිබිඹු වන බව සඳහන් කරන ඔහු සමාජයේ හිමි ස්ථානය යනු මිනිසුන්ගේ දෛනික ජීවිතවලට සන්දර්භයක් වන්නා වූ ද, ඔවුන්ගේ සිරුරු වර්ධනයට ඉවහල් වන්නාවූ ද, පන්තිය පදනම් වූ ද්‍රව්‍යාත්මක හේතු බවයි. මේවා පුද්ගලයාගේ දෛනික ජීවිතය සන්දර්භගත කරන අතර, ඔවුන්ගේ ශරීර වර්ධනයට ද හේතුකාරක වන බව බෝඩියෝ (1993) ගේ අදහස වේ.

පුද්ගලයකුගේ ශරීර වර්ධනයට බලපාන දෙවැනි ප්‍රධාන සාධකය ලෙස බෝඩියෝ (1993) පෙන්වා දෙන්නේ ව්‍යුහාත්මකව සැකසුණ පරිසරයයි (field). ව්‍යුහාත්මකව සැකසුණ පරිසරය යනු සාමාජිකයන්ගේ ගොඩනැගුණු ප්‍රජානන (cognitive) හා පෙළඹවීම් ව්‍යුහ පද්ධතියක් බවත්, එහි දී පුද්ගලයාට සුපුරුදු හෝ අලුත් අවස්ථාවලට සම්බන්ධ වීමට හා වර්ගීකරණය වීමට පන්ති මගින් අවස්ථාව සපයා දෙන බවත් ඔහු සිය න්‍යායෙන් තවදුරටත් පෙන්වා දී ඇත. බෝඩියෝගේ මතයට අනුව මිනිසා ජීවත්වන සමාජීය සන්දර්භය මගින් ව්‍යුහාත්මක පරිසරය සැකසෙන අතර ඒ අනුව සකස් කරගත් හා පදනම් කරගත් ලෝක දෘෂ්ටියක් (world view) ඔවුන් තුළට කාවැද්දේ. එහි දී පවත්නා සමාජ ව්‍යුහය ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීම සමගම පුද්ගල ශරීර තුළ ව්‍යුහාත්මක පරිසරය ස්ථානගත වීම සිදුවේ. ඒ සමගම මිනිස් ප්‍රතිමුර්තියේ (embodiment) සෑම අංශයකටම එය බලපෑමක් සිදුකරන බව එනම්, මිනිසුන් තම සිරුරට සලකන ආකාරය ව්‍යුහාත්මක පරිසරයේ ගැඹුරුම ස්වභාවය හෙළි කරන බව බෝඩියෝ (1993) විසින් පෙන්වා දී ඇත. ඔහුගේ මෙම අදහසට අනුව, පුද්ගලයකුගේ ආයත්නික (automatic) ඉඟි හා ඉතා නොවැදගත් යැයි සලකන ශාරීරික ක්‍රියාදාම වන ඇවිදින ආකාරය, නාසය පිරිසුදු කරන ආකාරය, කන-බොන හැටි හා කථා කරන හැටි යනාදිය වෙනස්විය හැකිය. සාමාජීය ලෝකය තුළ ඇගයීමට ලක්වන මූලික මූලධර්මද වෙනස්වීම්වලට ඇතුළත් වන බව තවදුරටත් බෝඩියෝ (1993) සිය න්‍යාය ඔස්සේ පැහැදිලි කර ඇත.

තෙවනුව රුචිකත්වය (taste) වර්ධනය මගින් ද පුද්ගල ශරීර සැකසෙන බව ඔහු දක්වා ඇත. රුචිකත්වය යනු ද්‍රව්‍යාත්මක සීමාවලට යටත්ව ගොඩනගාගත් කැමැත්ත හා අකැමැත්ත පෙරදැරි කරගෙන වර්ධනය කරගත් ජීවන ශෛලිය වේ. රුචිකත්වය මගින් අවශ්‍යතා ඇති කෙරේ. එසේ වුව ද මිනිසුන් යමක් ලබාගැනීමට කැමැත්තක් හෝ අකැමැත්තක් ඇති කරගනු ලබන්නේ තමාට ලබාගත හැකි දේවල් ආශ්‍රිතවය. ව්‍යුහාත්මක පරිසරයේ සවිඤ්ඤාණික ස්වරූපයක් වන රුචිකත්වයේ වර්ධනය පුද්ගලයාගේ ශබ්දයට ද බලපෑම් ඇති කරවයි. මේ අනුව මෙම න්‍යායවාදියා රුචිකත්වය යන්න අර්ථ දක්වන්නේ ශරීරයට අන්තර්ගත වූ පන්ති සංස්කෘතියක් ලෙසටය. මේ අනුව පුද්ගලයකුගේ ශරීරය සමාජ පන්ති සලකුණු කා වැදී ඇති නොනිමි සන්තාවක් වන්නේය. මේ නිසා ඕනෑම පුද්ගලයකුගේ කායික සිරුර වර්ධනය වනුයේ එම පුද්ගලයාගේ සමාජය තුළ හිමි ස්ථානය, ව්‍යුහාත්මක පරිසරය හා රුචිකත්වය යන සාධක තුළ පවත්නා සහසම්බන්ධතාවය මගින් බව යන අදහස බෝඩියෝ (1993)ගේ න්‍යාය තුළ ගැබ්ව ඇත.

විවිධ සමාජ කණ්ඩායම් ඔවුන්ගේ කායික සිරුර සමඟ පවත්වන සම්බන්ධතාවයන් දිගටම පවත්වාගෙන යෑම හා ස්වභාවිකරණය කිරීම ද මෙම සාධක මගින් සිදුවන අතර සමාජ රටාව තුළ ඔවුන් යෙදෙන ක්‍රියාදාම තීරණය වනුයේ ඉහත සඳහන් පදනම හේතුකොටගෙන බව බෝඩියෝ (1993) විසින් අවධාරණය කොට ඇත. මෙම න්‍යායවාදියා තවදුරටත් පෙන්වා දී ඇත්තේ වෙනස් වූ කායික ස්වරූප ඇති වීමට පුද්ගලයකුට සමාජ රටාව තුළ හිමි ස්ථානය බලපෑම් කරන බවයි. මෙම කායික සිරුරේ ස්වරූපය විවිධ ආකාරයෙන් ඇගයීමට ලක්වන අතර පුද්ගලයකු නිෂ්පාදනය කරනු ලබන කායික ප්‍රාග්ධනයේ ප්‍රමාණය හා ගුණාත්මකභාවය සමාජය තුළ සම/අසමතාවයන් ඇති කිරීමෙහි ලා තදින්ම බලපාන බවට බෝඩියෝ (1993) විසින් තර්ක කර ඇති බව ස්වාට්ස් (Swartz, 1997) විසින් පෙන්වා දී ඇත. විශේෂයෙන් කම්කරු පන්තියට අයත් පුද්ගලයන් තම ශරීරය උපකරණයක් හෝ මෙවලමක් වශයෙන් භාවිත කරන බව බෝඩියෝ (1993) ගේ අදහස වේ. ඔහුගේ මතයට අනුව කම්කරු පන්තිය තුළ පවත්නා ස්ත්‍රී-පුරුෂ බෙදීම වැටුප් ලබන තත්ත්වය අනුව සකස් වේ. මෙහි දී කිසිම වැටුපක් නොලබා භාර්යා හා මව් භූමිකා රංගනය කරන ස්ත්‍රීන් පිරිමින්ට වඩා තම ශරීරය උපකරණයක් වශයෙන් භාවිත කෙරෙන බව ඔහුගේ අදහසය. කම්කරු පන්තියේ බිරියන් හා මව්වරුන් තම ශාරීරික අවශ්‍යතා (විවේකය, විනෝදය, ආහාර) පවා තමන්ගේ සැමියන්ගේ හා දරුවන්ගේ අවශ්‍යතාවලින් සපුරාලීමට කැපකිරීමේ ප්‍රවණතාවක් දක්වන බවත්, මෙම ස්ත්‍රීන් තම පවුලේ වගකීම් සපුරාලීමට හා පවුලේ ආර්ථිකය ගොඩනැගීමට දරන උත්සාහය අනුව තම ශාරීරික සෞඛ්‍යයට දෙන තැන රඳ පවතින බව කැල්නන් (Calnan, 1987) හා කොන්වෙල් (Cornwell, 1984) බෝඩියෝගේ න්‍යාය විග්‍රහ කරමින් දක්වා ඇත. මෙම අදහස සනාථ කරන ග්‍රැහැම් (Graham, 1984) හා මිල්ස් (Miles, 1987) පෙන්වා දෙන්නේ මෙබඳු ආකල්පය ස්ත්‍රීන්ගේ ශාරීරික සුවතාවයට බෙහෙවින් බලපාන බවය. මෙහි දී කම්කරු පන්තියේ පුරුෂයන්ගේ ශරීර සුවතාව පිළිබඳ අදහස් දක්වන බෝඩියෝ (1993) පාපන්දු, බොක්සිං, මෝටර් බයිසිකල් ධාවනය වැනි ක්‍රීඩාවලදී කම්කරු පන්තියේ සාමාජිකයන් තම සිරුර සලකනුයේ එම ක්‍රීඩාවලින් උද්වේගය හා ක්‍රාසය ලබා දෙන මාධ්‍යයක් ලෙසට බවත්, මුළු දවසම බර වැඩ කරන කම්කරුවනට ශරීර සුවතාව සඳහා දිවීම, ව්‍යායාම කිරීම යනාදිය සඳහා කාලය සොයා ගැනීම අපහසු බවත් සඳහන් කර ඇත. යම් හෙයකින්

ඔවුන් ව්‍යායාම්වල යෙදුණත් එසේ යෙදෙන්නේ ශක්තිය හෝ දැනේ බලය වඩන බර ඉසිලීම වැනි ව්‍යායාම්වල බව ද මෙම න්‍යාය විමර්ශනය කිරීමේ දී හඳුනාගත හැකි විය.

ඉහත සඳහන් තත්ත්වයට පටහැණිව සමාජයේ අධිපති පන්ති (dominant class) සාමාජිකයෝ ඔවුන්ගේ කායික සිරුර ජීවියෙක් ලෙස සලකා එය රැක ගැනීම හෝ රැමත් කිරීම සිදුකරන බවට බෝඩියෝගේ න්‍යායයේ අදහස් ගැබ්ව ඇත. මේ පිළිබඳව අදහස් දක්වන විල්ක්ස් (Wilkes, 1990) පෙන්වා දෙන්නේ ප්‍රබල පන්ති සාමාජිකයෝ ප්‍රවණතාවයක් දක්වන්නේ විශාල ශක්තිමත් සිරුරක් නිෂ්පාදනයට නොව, ස්වීයත්වය (self) ප්‍රබලව අවධාරණය වන ආර්ථික ක්‍රියාවලියකට අනුව සැකසුණු ලෝකයට ගැලපෙන සිහින් ශරීරයක් වර්ධනය කර ගැනීමට බවය. බෝඩියෝගේ අදහසට අනුව, අන් අය උදෙසා තම සිරුර ඉදිරිපත් කිරීමේ මෙම මධ්‍යම පන්තික ප්‍රවණතාවය මනාව ප්‍රදර්ශනය වන්නේ ශාරීරික ක්‍රියාකාරිත්වය, හැසිරීම, උස, මහත යන සියලුම ලක්ෂණ කෙරෙහි ඔවුන් දක්වන විශේෂිත මිනුම් දඬුවලින් මෙන්ම මධ්‍යම පන්තිකයන් සෞඛ්‍ය හා අසනීප පිළිබඳව දක්වන හැඟීම මගිනි. කම්කරු පන්තිය මෙන් නොව මධ්‍යම පන්තිය තම නිරෝගීභාවය තමන් හට පාලනය කළ හැකිය යන විශ්වාසය දරන නිසා එම පාලනය සඳහා සුදුසු ආකාරයේ ජීවන ශෛලියක් තෝරාගත යුතු බව ඔවුන් විශ්වාස කරන බව මෙම න්‍යායයෙන් තවදුරටත් පැහැදිලි කර ඇත.

බෝඩියෝ (1993) ගේ අදහසට අනුව ශරීර යෝග්‍යතා පුහුණුව කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කරනුයේ ඉහළ වලාකාවය දක්වන මධ්‍යම පන්ති සාමාජිකයන්ය. ඔවුන් එම ප්‍රයත්නය තුළින් තෘප්තියක් ලබන බව බෝඩියෝ සඳහන් කර ඇත. මෙයට සාපේක්ෂව විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරු වැනි සංස්කෘතික නිෂ්පාදනයෙහි යෙදෙන වෘත්තිකයන් තම සිරුර රැකගැනීම සඳහා කඳු නැඟීමේ හෝ දුර පළාතක සංචාරය කිරීම වැනි ඉතාමත් විශේෂිත කාර්යවල යෙදෙන බව සඳහන් කරන ඔහු එයින් ලැබෙන සංකේතාත්මක තෘප්තිය අගයන බව පෙන්වා දී ඇත. බෝඩියෝට අනුව ඉහළ පැළැත්තියේ මධ්‍යම පන්තිකයන් ගේ ශාරීරික ක්‍රියාකාරිත්වයේ විශේෂිත වෙනස්කම් පෙන්වන අවස්ථා එමටය. එනම් ගෝල්ෆ්, නැටුම්, වෙඩි තැබීම, පෝලෝ වැනි ක්‍රීඩාවන්වල නිරතවීම මගින් ඔවුන්ගේ සෞඛ්‍ය වර්ධනය සමගම සමාජයීය තත්ත්වය රැකගැනීම හා වර්ධනය කර ගැනීම වැදගත් ලක්ෂණයක් බව තම සමාජ සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදන න්‍යායයෙන් බෝඩියෝ සාකච්ඡා කර ඇත.

එළමණක් නොව ප්‍රබල පන්ති සාමාජිකයන්ට ඉතා ඉහළ අගයයක් සහිත කායික සිරුරු නිපදවීමට ප්‍රබල හැකියාවක් ඇති බව බෝඩියෝගේ අදහස වේ. ඔවුන් ඒ සඳහා කැමැත්තක් දක්වන්නේ එවැනි නිෂ්පාදන සඳහා මුදල් හා අමතර කාලය ආයෝජනය කිරීම අවශ්‍ය වන නිසා බව බෝඩියෝ (1993) තවදුරටත් පෙන්වා දෙයි. තම දරුවන්ට දීර්ඝ කාලයක් ඉහළ මට්ටමේ අධ්‍යාපනයක් දීමටත්, පූර්ණකාලීන හා අර්ධකාලීනව වැඩ කිරීමේ අවශ්‍යතාවයෙන් ඔවුන් නිදහස් කරමින් සමාජය විසින් අගයන කායික සිරුරක් නිර්මාණය කිරීමට දිරිගැන්විය හැක්කේ මූල්‍යමය ශක්තිය ඇති ප්‍රබල පන්තියට පමණක් බව බෝඩියෝ (1993) තම සමාජ සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදන න්‍යායයෙන් ඉදිරිපත් කළ වැදගත් අදහසකි. මේ අදහස සනාථ කිරීමට ඔහු ප්‍රබල පන්තියේ මවුපියන් තම දූපුතුන්ට පෙර පාසලේ සිට පාසල් බාහිර ක්‍රියාකාරකම්වලට අයත් වන බැලේ නැටුම්, ටෙනිස්, අශ්ව රේස්, පෝලෝ වැනි ක්‍රීඩා ක්‍රියාකාරකම්හි යෙදවීමට දිරිගැන්වීම හා මූල්‍යමය ආධාර සැපයීම උදාහරණ වශයෙන් දක්වා ඇත.

පුද්ගලයෙකුගේ සමාජ තත්ත්වය, ව්‍යුහාත්මක පරිසරය හා රසිකත්වය අතර පවත්නා සම්බන්ධතාවයට සාපේක්ෂව ශාරීරික ස්වරූප සමග දිශාගතවීම් ඇති කරවන බව බෝඩියෝ (1993) විසින් දක්වා ඇත. එසේම, ශාරීරික පුරුදු හා සිරිත් පාලනය (habitus) දුෂ්කර බැවින් පුද්ගල ශරීර කිසි විටෙකත් පූර්ණ නිමාවකින් යුක්ත නොවේ. මේ නිසා ශරීරය පිළිබඳ දිශාගත වීම් ස්ථිතික නොවන බවත් ඔහු පෙන්වා දේ. කෙසේ වුව ද, පුද්ගල ශරීරය සමාජය හා සම්බන්ධ වන අතර එය නිරතුරුවම සාමාජික, සංකේතාත්මක, සංස්කෘතික හා ආර්ථික ක්‍රියාවලිගේ බලපෑමට හසුවන බව සමාජ සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදන න්‍යායයන් බෝඩියෝ අවධාරණය කරයි. මේ අනුව, ශාරීරික වර්ධනයට ඉවහල් වන ක්‍රීඩා කටයුතු කෙරෙහි ස්ථිර බලපෑමක් පුද්ගලයෙකුගේ ආර්ථික හා සංස්කෘතික පසුබිම මගින් ඇති කරන බව පෙන්වන බෝඩියෝ (1993) යාත්‍රා කිරීම (yachting) හා ගුවනේ පියාසර කිරීම (flying) වැනි ක්‍රීඩාවලට සාමාන්‍යයෙන් අති විශාල මුදල් සම්භාරයක් අවශ්‍ය වන බැවින් එම ක්‍රීඩාවල නියැලෙන්නවුන් සමාජයේ ධනවත්ම කොටසට අයිති වන බව අවධාරණය කරයි. මෙයට සමානව ඉහළ පන්තියේ ක්‍රීඩා සමාජවලින් සංවිධානය කෙරෙන ක්‍රීඩා හා අනෙකුත් කටයුතුවලට සහභාගි වන්නවුන් එක්තරා සාමාජික හෝ සංස්කෘතික ප්‍රාග්ධනයකට හිමිකම් කියන්නවුන් බව ප්‍රකාශ කරයි. එනම්, ඉහළ පෙළේ ගෝල්ෆ්, පෝලෝ, ස්නුකර් හා ටෙනිස් වැනි ක්‍රීඩා සමාජවලට ඇතුළත් විය හැක්කේ ප්‍රබල සාමාජික සබඳකම් ඇති හා ප්‍රාදේශීය ප්‍රජාව අතර ඉහළ තත්ත්වයක් ඇති අයට පමණක් බව ඔහු පෙන්වා ඇත. යම් හේතුවක් නිසා මෙම අවස්ථාවලදී පුද්ගලයෙකුගේ ප්‍රාග්ධන මට්ටමේ උභයතාවයක් ඇති වුවහොත් ඔහුට එම ක්‍රීඩා තුළ ඒ අයුරින් රැඳී සිටීමට අපහසු වන බව බෝඩියෝගේ අදහසයි. එවිට එම පුද්ගලයා වෙනත් ක්‍රීඩා කටයුතු පිළිබඳ රුචියක් හා තම ශරීරය වෙනස් දිශාගතවීමකට යොමුකර ගන්නා බව තවදුරටත් බෝඩියෝ (1993) විසින් සඳහන් කර ඇත.

කෙසේ වුව ද, අතළොස්සකට පමණක් සීමා වූ ක්‍රීඩාවලදී ආර්ථික බාධක කෙතරම් විශාල වුවත් ක්‍රීඩා කටයුතු සමාජයේ බෙදියාම පැහැදිලි කිරීමට ආර්ථික බාධකම ප්‍රමාණවත් නොවන බව ඔහුගේ අදහස වේ. මෙම ක්‍රීඩා කම්කරු ජනතාවගෙන් වෙන්කර තැබීමට පවුල් සම්ප්‍රදාය, මුල් පුහුණුව හෝ ඇඳුම, හැසිරීම වැනි අනිවාර්ය ආචාර (obligatory manner) හා සමාජානුයෝජන ශිල්ප ක්‍රම ද බලපාන බව සමාජ සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදන න්‍යායයෙන් බෝඩියෝ (1993) පෙන්වා දෙයි. මෙම න්‍යායයෙන් ඔහු එළඹෙන උපන්‍යාසයක් වන්නේ යම්කිසි සමාජ පන්තියක සාමාජිකයන් ක්‍රීඩාවක නියැලෙන්නේ එය තමා අයත් සමාජ පන්තියේ පවත්නා සම්බන්ධතාවයට ප්‍රතිවිරුද්ධතාවක් නොමැති නම් පමණක් අවිඥානකව සිදුවිය හැකි බවය. අවිඥාන පුද්ගලයාගේ සම්පූර්ණ දර්ශනය බාහිර ලෝකය පිළිබඳ දැක්ම තැන්පත් වී ඇති ස්ථානය බව බෝඩියෝ (1993) සිය සමාජ සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදන න්‍යායයෙන් පෙන්වා දී ඇත. ඔහු සමාජ පන්තිය හා එහි ශාරීරික නිරූපණය අතර පවත්නා සම්බන්ධතාවයෙන් අදහස් කරන්නේ සමාජවල සිටින ප්‍රබල පන්ති සාමාජිකයන් සැමවිටම එක සමානම ශාරීරික ක්‍රියාකාරිත්වයක නොයෙදෙන බවකි. මේ අනුව, ක්‍රීඩාවක සමාජ නිර්මාණය හැදෑරීමට නම් එම ක්‍රීඩාව සම්පූර්ණ ජාතික ක්‍රීඩා ක්‍ෂේත්‍රය තුළ තබා ඒ එක් එක් ක්‍රීඩාවට සමාජ ව්‍යුහය බලපාන ආකාරය පිරික්සිය යුතු බව ඔහුගේ අදහස වේ.

ක්‍රීඩා හා අනෙකුත් ක්‍ෂේත්‍ර අතර පවත්නා සම්බන්ධය එහි නියැලෙන්නන්ගේ සමාජයීය තත්ත්වය නිර්මාණයට බලපාන බව බෝඩියෝ (1993) විසින් සිය න්‍යායයෙන් පෙන්වා දී ඇත. උදාහරණයක් වශයෙන් 19 වැනි සියවසේදී එංගලන්තයේ ඉහළ පැළැන්තිය අතර 'බොක්සිං ක්‍රීඩාව' ජනප්‍රිය වූ අතර මේ නිසාම, එය එකල පෞද්ගලික පාසල්වල පොදු ක්‍රීඩාවක් විය. 'නියම ඉංග්‍රීසි මහත්මයෙකු' තැනීම සඳහා බොක්සිං පිළිබඳ මනා ඉගෙනීමක් ලබා ගැනීම ද ඒ නිසාම අවශ්‍ය විය. නමුත් කම්කරු පන්තියේ තරුණයන් අතර ආත්ම දමනය හා වරිත සංවර්ධනයට ඉවහල්වන ක්‍රීඩාවක් ලෙස එය පෞද්ගලික පාසල් සිසුන් විසින්ම ප්‍රචලිත කරවූ පසු, 20 වැනි සියවස ඇතුළත බොක්සිං ක්‍රීඩාව කම්කරු පන්තියේ දරුවන්ගේ ක්‍රීඩාවක් බවට පත්වූ අතර ශිෂ්‍යයන් ප්‍රභූන් අතර එම ක්‍රීඩාවට තිබූ ජනප්‍රියතාවය හීන විය. එංගලන්තයේ 'මහත්වරුන්ගේ ක්‍රීඩාව' වන ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාවට අත්වන්නේ ද මෙම ඉරණමය. මේ අනුව, මිනිසුන් තම ශරීර වර්ධනය කරන ආකාරය සහ විශේෂිත ශරීර ස්වරූපවලට දෙන සංකේතාත්මක අගය කෙරෙහි සමාජ පන්තිය දැඩි බලපෑමක් ඇති කිරීම 'කායික ප්‍රාග්ධන නිෂ්පාදනය' ලෙසට හැඳින්විය හැකි බව බෝඩියෝ (1993) විසින් පෙන්වා දී ඇත. විවිධ සමාජ පන්තිවලට අයත් කාන්තාවන් හා පිරිමින්ගේ ජීවන ශෛලිය ඔවුන්ගේ පුද්ගල ශරීර තුළ ගැබ්ව ඇත යන්නට අමතරව, පුද්ගල ශරීර විවිධාකාර කාර්ය සඳහා ද මිනිසුන් 'යෝග්‍ය' කරවීම සිදුකරන බවත්, ඒ නිසාම සමාජ තත්ත්වය හා මිනිස් නැඹුරුවීම් අතර සමීප සබඳකමක් තිබෙන බවත් බෝඩියෝ (1993) සිය න්‍යායයෙන් ඉදිරිපත් කරන අදහසකි.

ප්‍රබල පන්ති විසින් නිෂ්පාදිත කායික ස්වරූපයකට වඩා කම්කරු පන්තිය විසින් නිෂ්පාදිත කායික ස්වරූපවලට අඩු අගයයක් දී ඇති බවට බෝඩියෝ (1993) විසින් තර්ක කර ඇත. යම්කිසි විශේෂ අරමුණක් අත්පත්කර ගැනීමට මගක් වශයෙන් ක්‍රීඩාවට උපකරණාත්මක ඇගයීමක් (instrumental value) ලබා දීමෙන් කම්කරු පන්තියට තම කායික ප්‍රාග්ධනය ආර්ථික ප්‍රාග්ධනයක් බවට හැරවීමට ඉඩකඩ ලැබෙන බව බෝඩියෝගේ අදහසයි. උදාහරණයක් ලෙස ක්‍රීඩාව හා ඒ සම්බන්ධ වෘත්තීන්ට ඇතුළු වීමට ඇති අවස්ථාව, බලය, වේගය හා ක්‍රියාශීලීත්වය වැනි කායික හැකියාවන් තුළ ගැබ් වූ ගුණාංග මගින් තීරණය වන බව සඳහන් කරන බෝඩියෝ මේ ආකාරයේ ප්‍රාග්ධනය කම්කරු පන්තියට ලබාගත හැකි වරප්‍රසාද සීමා කිරීමට හේතු වන බව පෙන්වා දී ඇත. මේ අනුව, කම්කරු පන්තියේ ඉතා කුඩා ප්‍රතිශතයකට පමණක් ක්‍රීඩාව මගින් ජීවනෝපාය ඇතිකර ගැනීම බලාපොරොත්තු විය හැකිය. පරිවර්තනශීලීභාවය සාමාන්‍යයෙන් අසම්පූර්ණ හා තාවකාලික වන බවත් කම්කරු පන්තියේ ස්ත්‍රීන්ට, එම පන්තියේ පිරිමින්ට තරම්වත් එය ලබා ගැනීමට අවස්ථා උදාකරගත නොහැකිය යන්න මෙම න්‍යායවාදියාගේ අදහසයි. ශාරීරික හැකියාව සීමිත වීම මෙයට ප්‍රධාන හේතුව බව ඔහු දක්වා ඇත. මේ අනුව, පහළ සමාජ පන්තියෙහි දක්ෂ පාපන්දු හෝ මලල ක්‍රීඩකයකුගේ ක්‍රීඩා හැකියා එක් ශාරීරික ආබාධයකින් අවසන් විය හැකිය. එසේම කම්කරු පන්තියේ ළමුන් ක්‍රීඩාව සඳහා ගතකරන කාලය ඔවුන්ගේ අධ්‍යයන කටයුතුවලට හානිකර ලෙස බලපෑ හැකිය. උදාහරණයක් ලෙස, කළු ජාතික ළමුන් අධ්‍යාපන කටයුතුවලට වඩා ක්‍රීඩා කටයුතුවලට දක්ෂය යන බටහිර සමාජයීය ආකල්පය ඔවුන් මානසික ශ්‍රමයෙන් ඇත්කොට ක්‍රීඩාවලට යොමුකරවීමට හේතු වේ. තම ශරීරය පිළිබඳව පවත්නා මෙම ක්‍රියාශීලී ඇගයීම නිසාම ප්‍රබල ඉහළ පන්තියේ ක්‍රියාකාරීත්වයන්ගෙන් ඇත්කොට කම්කරු පන්තියේ ක්‍රියාකාරීත්වයටම නැඹුරු කිරීමෙන් පන්තිභේදය තහවුරු කිරීමට පහසුවක් ඇති කරන බව බෝඩියෝ විසින් පෙන්වා දී ඇත. මේ අනුව,

කායික ප්‍රාග්ධනය වෙනත් සම්පතක් බවට හැරවීමට කම්කරු පන්තිය දරන ප්‍රයත්නය බොහෝ දුරට අවදානම් සහගත බවක් පෙනේ. එපමණක් නොව කම්කරු පන්තියේ පුද්ගලයන්ට තම ශරීරය ක්‍රීඩාව උපයෝගී කොට භාවිතා කිරීමෙන් වාසිදායක අවස්ථාවන් උදාකර ගැනීමට හැකිවන සේ අධ්‍යාපනික ක්‍රීඩා හා අනෙකුත් ක්‍ෂේත්‍ර සමාජයේ ව්‍යුහගත වී නැති බව පැහැදිලි වන්නේය.

බෝඩියෝ (1993) ගේ අදහස්වලට අනුව ඉහළ පන්තියේ පුද්ගලයන්ට ක්‍රීඩාව උඩුකුරු වලංගුතාවයකට ආධාරකයක් නොවුනත් ආර්ථික වාසි ලබා ගැනීමට ඒ මගින් ඔවුන්ට පහසු වේ. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඉහළ සමාජ පන්තියට අයත් පුද්ගලයන් සමාජය විසින් 'නම්බුකාර' යැයි පිළිගත් ක්‍රීඩාවල නිරත වීමට උනන්දු වේ. ඒ මගින් ඔවුන්ට අනාගතයේ සමාජ හා සංස්කෘතික ප්‍රාග්ධනය අත්පත්කර ගැනීමට මග පෑදෙනු ඇත (ප්‍රභූ සමාජ පන්තියේ දරුවන් යන පාසල්වල ක්‍රීඩා පහසුකම් සැසඳීමේ දී මෙය වඩාත් පැහැදිලි වේ.) උදාහරණයක් ලෙසට, ඉහළ පෙළේ පාසල්වලින් බිහිවූ පුද්ගලයන් ගෝල්ෆ්, ටෙනිස්, පෝලෝ, ස්කොෂ් වැනි ක්‍රීඩාවල නිරත වන අතර සාමාන්‍ය පාසල්වලින් බිහිවූ පුද්ගලයන් නැඹුරු වන්නේ, පාපන්දු, දූල්පන්දු, කබඩි, පාපැදි වැනි ක්‍රීඩාවලටය. මෙම ඉහළ පෙළේ ක්‍රීඩා කටයුතු සෘජුවම හෝ වක්‍ර ආකාරයට වෘත්තීයකට ඇතුළු වීමට හෝ ව්‍යාපාරික කොන්ත්‍රාත්තු ලබා ගැනීමට බලපාන බව පෙනේ. සුදුසු විවාහ සහකරුවන් තම පන්තියට ගැලපෙන පරිදි සොයා ගැනීමටද ඉහළ පෙළේ ක්‍රීඩා උපකාරී වන අතර ඒ අනුසාරයෙන් තම පන්තියේ ආර්ථික ප්‍රාග්ධනය නොසිදී පවත්වාගෙන යෑමට ඔවුන්ට මෙමගින් අවස්ථාව ලැබෙන බව පෙන්වා දිය හැකිය.

05. ක්‍රීඩාව සහ ශාරීරික ක්‍රියාකාරකම් විග්‍රහ කිරීමට බෝඩියෝගේ සමාජ සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදන න්‍යාය වැදගත් වීමට හේතු

බෝඩියෝගේ සමාජ සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදන න්‍යාය ක්‍රීඩාව සහ ශාරීරික ක්‍රියාකාරකම් විග්‍රහය සඳහා වැදගත් වීමට බලපාන ප්‍රධාන හේතුව වශයෙන් දැක්විය හැක්කේ සංස්කෘතිය ප්‍රතිනිෂ්පාදනය කිරීමට 'ශරීරය' මගින් කෙරෙන භූමිකාව කෙරෙහි ඔහු විශේෂයෙන්ම අවධානය යොමු කිරීම හේතුවෙනි. වොකන්ට් (Wacquant, 1998) ගේ අදහස් වලට අනුව බෝඩියෝගේ ප්‍රවේශයේ ගැබ්ව ඇති සංකල්ප ක්‍රම ඒකාග්‍රතාවයකින් යුක්තය. එහෙයින් මෙම ලිපිය ඉලක්ක කර ඇති ක්‍රීඩා සංස්කෘතියේ නිමැවුම පිළිබඳ විමසීම සඳහා එය ඉතා ප්‍රයෝජනවත් වේ. බෝඩියෝගේ න්‍යායේ ගැබ්ව ඇති ව්‍යුහාත්මක පරිසරය යන සංකල්පය මගින් එදිනෙදා ජීවිතය කෙරෙහි හා ක්‍රීඩා පුහුණුව කෙරෙහි ශරීරය බලපාන අයුරු පැහැදිලි වන අතර එය පන්තිය, පුම්තිරිභාවය හා සංස්කෘතිය යන අන්තර්ක්‍රියා ගතිකයන්ගෙන් යුත් රාමුව තුළ ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය ද පැහැදිලි කෙරේ. මේ අනුව සිත හා ගත අතර අන්තර්ක්‍රියාවලියක් ඇති කරමින් සිදුවන ශාරීරික ක්‍රියාවලි සියල්ලම විශ්ලේෂණය කිරීමට මෙම න්‍යාය භාවිත කළ හැකිය.

බෝඩියෝට අනුව සමාජ ලෝකය තරගකාරීත්වයෙන් හා ගැහැටින් පිරී ඇති අතර එය සාමූහික ජීවිතයේ එක් අංගයකි. මේ නිසාම මිනිසුන් නම්බුව හා සැලකිල්ල ලබා ගැනීම සඳහා දරන උත්සාහය පිළිබඳව වැඩි අවධානයක් යොමු කරයි. සමාජය තුළ යම්කිසි තත්ත්වයක් ලබා ගැනීමට හා කැපී පෙනීමට සෑම පුද්ගලයෙක්ම නිරන්තරයෙන්ම ක්‍රියාත්මක වීම තුළින් ජීවිතය අර්ථවත් කරගැනීම සිදුවනු ඇත. එම නිසා 'ශරීරය' භාවිත කර ලබාගන්නා 'සංස්කෘතික ප්‍රාග්ධනය' සෑම

පුද්ගලයකුටම වැදගත් වන්නේය. මේ හේතුව නිසා ක්‍රීඩාවෙන් සකස්වන සංස්කෘතිය විග්‍රහ කිරීමට මෙම න්‍යාය වඩාත් යෝග්‍ය වේ.

අනෙක් අතට සියලුම මිනිස් ක්‍රියාදාමයන් සාමාජික හා සංස්කෘතික සන්දර්භය තුළ ගැඹුරින් මුල් බැසගත් බව සඳහන් කරන බෝඩියෝ මිනිස් ක්‍රියාදාමය ඉන් එකකට පමණක් සීමා කිරීම ප්‍රතිකේෂ්ප කරයි. මේ හේතුව නිසා බෝඩියෝට අන්තර්පුද්ගල සබඳතා හා ක්‍රමවත් සමාජ සංවිධාන රටාව යන අංශ දෙක කෙරෙහිම අවධානය යොමු කිරීමට අවස්ථාව සැලසේ. මේ මගින් එදිනෙදා සිදුවන ක්‍රියාදාම මගින් ප්‍රබල සමාජ ව්‍යුහයක් ගොඩනැගෙන ආකාරයත්, එමගින් තම තමන්ගේ පෞද්ගලික අරමුණු හා ඉලක්ක ළඟාකර ගැනීමට මං පෙත් සැලසෙන අන්දමක් පැහැදිලි කර ඇත. සෑම පුද්ගලයකුගේම ක්‍රියාවලිය නිසා සමාජ ව්‍යුහ ප්‍රතිනිෂ්පාදනය වන අයුරුත්, ඒ මගින් අසමාන සමාජ සබඳතා පවත්වාගෙන යෑමට හා ප්‍රතිනිෂ්පාදනයට මං පාදන අන්දමක් බෝඩියෝ (1993) විසින් පැහැදිලි කර ඇත. මේ නිසා ක්‍රීඩා සංස්කෘතිය සකස්වීම පිළිබඳ විමසීමේදී බෝඩියෝගේ න්‍යාය වඩාත් වැදගත් වනු ඇත.

06. ක්‍රීඩාව සහ ශාරීරික ක්‍රියාකාරකම් විග්‍රහ කිරීමේ දී බෝඩියෝගේ සමාජ සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදන න්‍යායට පවතින විවේචන

බෝඩියෝගේ මතය අනුව, සමාජ සංවිධානයේ පදනම වනුයේ ව්‍යුහගත පරිසරයයි. එසේම, පුද්ගලයකුගේ ශරීරය යනු 'කායික ප්‍රාග්ධනයකි' යන බෝඩියෝගේ සංකල්පය, එලියස්ගේ (Ellias, 1978) 'ශිෂ්ටසම්පන්න ශරීරය' (civilized body) යන අදහස සමඟ සබඳකමක් දක්වන අතර මේ දෙදෙනාම කායික සිරුරේ වර්ධනය හා ජනනාවගේ සමාජ පරිසරය අතර අන්තර්සම්බන්ධතාවක් පවතින බව පිළිගනී. එසේම, තත්ත්වය හා විශිෂ්ටත්වය (distinction) ලබා ගැනීමේදී පුද්ගලයෙකු තම සිරුර කළමනාකරණය කරගැනීම ඉතා වැදගත් වන බව ද බෝඩියෝ ගේ අදහස වේ. ලෑෂ් (Lash, 1993) පෙන්වා දී ඇත්තේ කායික ප්‍රාග්ධනය පිළිබඳ බෝඩියෝගේ මතය ඉහළ මට්ටමේ නූතනත්වයකින් (high modernity) කායික සිරුර පිළිබඳ වැදගත්කමක් ඉස්මතු කරන බවය. බලය එක් පුද්ගලයකු වෙත කේන්ද්‍රගතවන සම්ප්‍රදායික සමාජවලට වඩා, සමාජ අසමානතා ප්‍රතිනිෂ්පාදනය කිරීම හා බලය භාවිත කිරීම පිළිබඳ වඩාත් සංකීර්ණ භූමිකාවක් බෝඩියෝගේ මතයෙන් නූතන පුද්ගලයකු සතු කායික සිරුරට පැවරෙන බව ලෑෂ් (Lash, 1993) විසින් පෙන්වා දී ඇත. කෙසේ වුව ද, බෝඩියෝ තම සමාජ සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදන න්‍යාය පාසන්ස් (Parsons, 1978) ගේ භූමිකා හා න්‍යායාත්මක බලාපොරොත්තු සංකල්පයටත්, ලෙවි ස්ට්‍රොස් (Levi-Strauss, 1973) ගේ සංවෘත නීති පද්ධති පිළිබඳ සංකල්පයටත් වඩා වෙනස් වන උත්පාදක සැලසුම් පද්ධතියකට සම්බන්ධ කර ඇති බව පෙන්වා දිය හැකිය.

බෝඩියෝගේ න්‍යායයෙහි පවත්නා සවේනනිකත්වය සහ ඉව්ජනුගතිකභාවයෙන් තොර වීම නිසා ඔහුගේ න්‍යාය විවේචනයට භාජනය වී ඇත. විශේෂයෙන් බෝඩියෝගේ ව්‍යුහාත්මක පරිසරවාදය ගාඟික්ලේගේ (1967) මානව ක්‍රමවේදය සහ මීඩ් (1965) ගේ සංකේතාත්මක අන්තර්ක්‍රියාවාදය හෝ කොල්මන් (1966) ගේ බුද්ධිමය තේරීම් න්‍යාය යනාදී මතවාද ඉක්මවා යන්නක් නොව, ඒවා

තවදුරටත් වැඩිදියුණු කරන සුළු අනුපූරකයක් (complement) පමණක් බවට විචාරකයෝ පෙන්වා දී ඇත. මේ අනුව, බෝඩියෝගේ සමාජ සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදන න්‍යාය සර්ව සම්පූර්ණ එකක් ලෙස සැලකිය නොහැකි වුව ද, සමාජයක ක්‍රීඩා සංස්කෘතිය සකස්වීමේ ස්වරූපය විමසීම පිළිබඳ යොමුව ඇති මෙම ලිපියේ අදහස් න්‍යායාත්මකව විග්‍රහ කිරීම සඳහා යොදාගත හැකි බව මෙතෙක් කරන ලද විග්‍රහයට අනුව පැහැදිලි වේ. 'ක්‍රීඩා' සියල්ලටම කායික සිරුර කේන්ද්‍රීය වුව ද, යම් යම් සමාජගත ව්‍යුහාත්මක පරිසරය විසින් එමගින් ලබාගත හැකි ඵලප්‍රයෝජන සීමා කිරීමට සිදුවන බව බෝඩියෝගේ න්‍යායයෙහි අඩංගු වී ඇත. මේ නිසාම, ශාරීරික බලය යොදා සිදුකරනු ලබන ක්‍රීඩාව මගින් බිහිවන ක්‍රීඩා සංස්කෘතියේ ස්වරූපය කෙබඳුද යන්න පිළිබඳ විශ්ලේෂණය කිරීමට බෝඩියෝගේ මෙම න්‍යාය වඩාත් යෝග්‍ය බව අවධාරණය කළ හැකිය.

සමාලෝචනය

ක්‍රීඩා සංස්කෘතිය ප්‍රතිනිෂ්පාදනය කිරීමට 'ශාරීරික බලය' මගින් කෙරෙන භූමිකාවේ ස්වරූපය පිළිබඳ බෝඩියෝ (1993) විසින් දක්වා ඇති අදහස් කෙරෙහි මෙම අධ්‍යයනයෙන් විශේෂ අවධානයක් යොමු කර ඇත. මෙහිදී 'ඕනෑම පුද්ගලයකුගේ ශරීරය සංකේතාත්මක අගයක් දරන්නෙහිය' යන අදහසට බෝඩියෝ (1993) ගේ සමාජ සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදනය පිළිබඳ න්‍යායේ මූලික අවධානය යොමු කර ඇති බව හඳුනා ගන්නා ලදී. පුද්ගල ශරීරය විවිධාකාර සම්පත් රැස්කිරීමට පමණක් නොව එමගින් බලය, තත්ත්වය වැනි දේ ලබා ගැනීමට ද භාවිත කළ හැකි බව බෝඩියෝ සිය න්‍යායෙන් ඉදිරිපත් කරන ලද ප්‍රධාන අදහසකි. මේ අනුව, සමාජ ක්‍ෂේත්‍රවල වටිනාකම දරන ආකාරයට පුද්ගල ශරීරය දියුණුකර ගැනීමෙන් කායික ප්‍රාග්ධනය ප්‍රතිනිෂ්පාදනය බව ඔහු විසින් පෙන්වා දී ඇත.

බෝඩියෝ ගේ සමාජ සංස්කෘතික ප්‍රතිනිෂ්පාදන න්‍යායයෙන් අර්ථ ගැන්වෙන ක්‍රීඩා සංස්කෘතිය පිළිබඳ මෙම අධ්‍යයනයෙන් හඳුනා ගත් වැදගත් සිද්ධාන්තයක් වන්නේ සෑම පුද්ගලයකුම තම ශරීරය තමා අයිති සමාජය නිරූපණය කරන සංකේතයක් ලෙස භාවිත කරන බවට බෝඩියෝ විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද තර්කයයි. ශරීරය මගින් තමා අයිති සමාජය පිළිබිඹු කිරීමේදී පුද්ගලයෙකුට සමාජයේ හිමි ස්ථානය, පරිසරය, සහ රුචිකත්වය යන ප්‍රධාන අංශ පදනම් කොට ගෙන සකසා ගන්නා බව බෝඩියෝ ගේ අදහසයි. එපමණක් නොව ශාරීරික වර්ධනයට ඉවහල් වන ක්‍රීඩා කටයුතු කෙරෙහි ස්ථීර බලපෑමක් පුද්ගලයකුගේ ආර්ථික හා සංස්කෘතික පසුබිම මගින් ඇති කරන බව බෝඩියෝගේ න්‍යායයෙන් පෙන්වා දී ඇති බව මෙම අධ්‍යයනයෙන් හඳුනා ගැනීමට හැකි විය. පුද්ගලයකුගේ කායික සිරුරේ ස්වරූපය විවිධ ආකාරයෙන් ඇගයීමට ලක්වන අතර, පුද්ගලයකු නිෂ්පාදනය කරනු ලබන කායික ප්‍රාග්ධනයේ ප්‍රමාණය හා ගුණාත්මකභාවය සමාජය තුළ සම/අසමතාවයන් ඇති කිරීමෙහිලා තදින්ම බලපාන බවට බෝඩියෝ (1993) විසින් තර්ක කර ඇති බව මෙහිදී හඳුනාගන්නා ලදී. කෙසේ වුවද, බෝඩියෝගේ න්‍යාය විවේචනයට භාජනය වී ඇත්තේ එහි පවත්නා සචේතනිකත්වය සහ ඉව්ඡානුගතිකභාවයෙන් තොර වීම නිසා වන බව මෙම අධ්‍යයනයේ දී හඳුනාගැනීමට හැකිවිය.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

- Armour, K., (1999). *The Case for a Body Focus in Education and Physical Education*. Sports Education and Society, 4 (3). P: 5-16.
- Bengtsson, M., (2016). *How to plan and perform a qualitative study using content analysis*. NursingPlus Open 2, (2016), 8-14.
- Bordo, S., (2003). *Unbearable weight: Feminism, Western Cultures and the Body*. London: University of California Press.
- Bourdieu, P., (1993). *The Field of cultural production*. Cambridge: Polity Press.
- Calnan, M., (1987). *Health and Illness: The Lay Perspective*. London: Tavistock.
- Coleman, J.S., (1990). *Foundations of Social Theory*. Cambridge: Harvard Uni Press.
- Connell, C. & Mears, A., (2018). *Bourdieu and the Body*. Oxford Handbooks Online: *Scholarly Research Reviews*. Retrieved from: www.oxfordhandbooks.com/view/10.1093/oxfordhb. (Accessed on: 12.7.2021).
- Dunning, E., (1991). Figurational Sociology and the Sociology of Sport: Some concluding remarks. In E. Dunning & C. Rojek (Eds). *Sports and leisure in the civilising process*. London: Routledge Publishers.
- Elias, N., (1978). Introduction In Elias N & Dunning E. (Eds). *Quest for Excitement: Sport and Leisure in the Civilizing Process*. Oxford: Blackwell Publishers. P: 19-62
- Garfinkel, H., (1967). *Studies in the Ethnomethodology*. Englewood Cliffs. N. J. P: 14.
- Graham, H., (1984). *Women, Health and Families*. London: Harvester Wheatsheat.
- Graneheim U.H, Lindgren B.M, & Lundman B. Methodological challenges in qualitative content analysis: a discussion paper. *Nurse Educ Today*. 2017;56, 29-34.
- Hargreaves. J., (1986). *Sport, Power and Culture*. Polity Press. Oxford
- Hargreaves, J., (2014). *Gender and Sexuality*. Oxon: Routledge Publishers
- Jarvie, J., (2012). *Sport, Culture and Society: An Introduction* (2nd Ed). Oxon: Routledge Publishers.
- Kirk, D., (1997). Showing Bodies in new times: The reference of Physical education in high Modernity, in J.M. Fernandez - Bolboa (Ed). *Critical Postmodernism in Human Movement, Physical Education and Sport*. New York : SUNY Press. P: 403-406.

- Krippendorff, K.,(2012). *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Lash, S., (1993). *Pierre Bourdieu: Cultural Economy and Social Change*. In C. Calhoun, E. LiPuma & M. Postone (Eds).*Bourdieu: Critical perspectives*. Cambridge: Polity Press.
- Levi - Strauss, C., (1978).*From Honey to Ashes*.Vol. 12 of *Mythologiaues Trans*, John & Doreen Weightman. London: Johnathan Cape.
- Mead, F., (1965).*Man among Men: An Introduction to Sociology*. New Jersey: Prentice-Hall Inc. P: 47-48.
- Milles, C.W.,(1987). *From Max Weber: Essays in Sociology* (7th ed). New York: Oxford Press.
- Parsons, T.,(1978). A Paradigm of the Human Condition. In Parsons, T. & R.F. Bales (1978). *Family, Socialization and International Process*. London: Routledge.
- Patton, M., (2015).*Qualitative research & evaluation methods*. Thousand Oaks, CA: Sage publishers.
- Shilling, C., (2012).*The Body and Social Theory* (3rd Ed). London: Sage Publishers.
- Shilling, C., (2014).*The Body and the physical capital* (2nd Ed). London: Sage Publishers.
- Swartz, D.,(1997). *Culture & Power: The Sociology of Pierre Bourdieu*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Theberge, N., (1991). Reflection on the Body in the Sociology of Sports.*Quest*.Vol. 93.No. 2. P: 123-134.
- Wacquant, L. J. D., (1998). Pierre Bourdieu. In R. Stones (Eds.).*Key Sociological Thinkers*. Macmillon Press. London.
- Wilkes, C., (1990). Bourdieu's Class. In R. Harker, C. Mahar, & C. Wilkes (Eds), *An Introduction to the work of Pierre Bourdieu: The practice of theory*. London: McMillan Publishers.

සමාජ විග්‍රහ

විමර්ශන සංග්‍රහය

REFEREED JOURNAL

පළමු කාණ්ඩය, සත්වන වෙළුම - 2021

ISSN 2362-0978 (print ISSN)

ISSN 2756-925X (e-ISSN)

ලිපි අංක 3

මංජුල වෙඩිවර්ධන ගේ 'දුස්වකමේ සවුන්දර්ය සහ රන්මලානේ තවත් කතා' කෙටිකතා සංග්‍රහය ආශ්‍රිත සුස්ති සමාජීය භාෂා ව්‍යවහාරය පිළිබඳ සමාජවාග්විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්

කී. සුගුණධම්ම නිමි³

 <https://orcid.org/0000-0003-2424-8097>

ප්‍රධාන සංස්කාරක

ප්‍රේමකුමාර ද සිල්වා

සහය සංස්කාරක

ජගත් බණ්ඩාර පතිරගේ

එම්.ඒ.දිශාන් මදුශංඛ

සංස්කාරක උපදේශක මණ්ඩලය

එස්.ටී.හෙට්ටිගේ (සම්මානිත මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
කාලිංග ටියුඩර් සිල්වා (සම්මානිත මහාචාර්ය) ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
කේ.කරුණාතිලක (ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය) කැලණි විශ්වවිද්‍යාලය
සරත් අමරසිංහ (සම්මානිත මහාචාර්ය) රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය
යසාංජලී ජයතිලක (ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය) ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය
වන්දසිරි නිරිඇල්ල (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
සුභාංගි හේරත් (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
නිශාර ප්‍රනාන්දු (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
ආර්ඝනා හනීෆා (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

භාෂා සංස්කරණය

නාලක ජයසේන

පිරිසැකසුම් නිර්මාණය

ප්‍රභාත් ගලගමගේ

ප්‍රකාශනය

සමාජ විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය

කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

දුරකථන/ෆැක්ස් 011-2500452

³ බී.ඒ. (ජේරාදෙණිය), එම්.ඒ. (ජේරාදෙණිය), සහකාර කථිකාචාර්ය, සිංහල අධ්‍යයනාංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

සාරසංක්ෂේපය

මංජුල වෙඩිවර්ධනයේ ‘දුස්ටකමේ සචුන්දර්ශ සහ රත්මලානේ තවත් කතා’ කෙටිකතා සංග්‍රහය ඇසුරින් සුස්ති සමාජීය භාෂා ව්‍යවහාරය පිළිබඳ සමාජවාග්විද්‍යාත්මකව විමසා බැලීම මෙහි අරමුණයි. භාෂාවක් සමාජයක සාමාජිකයන්ට අදාළ වන සේ විග්‍රහ කර බැලීම නූතන සමාජවාග්විද්‍යාවෙන් සිදු කෙරේ. සමාජවාග්විද්‍යාවේදී උපභාෂාවේදයට ලැබෙන්නේ වැදගත් ස්ථානයකි. කිසියම් භාෂාවක ප්‍රදේශීය, සමාජීය, පරිමිත සහ ප්‍රාස්තාවික වශයෙන් ව්‍යවහාරීය විවිධතා හඳුනාගත හැකිය. උපභාෂාවක් සම්මත ප්‍රධාන භාෂාවෙන් වෙනස් වන්නේ උච්චාරණය, ව්‍යාකරණය හා වාක්කෝෂය යන අංශයන්ය. සමාජයක පවත්නා විවිධ හේද්‍යතා හේතු කොට ගෙන උක්ත අංශවල විවිධතා උත්පාදනය වීම අධ්‍යයනය කිරීම සමාජීය උපභාෂා යටතේ සිදු කෙරේ. සමාජීය උපභාෂාහි බහුලවම විවිධතා ඇති වන්නේ වාක්කෝෂ අංශයෙනි. ඒ ඒ ප්‍රස්තාවලට පමණක් සීමා වන සාංස්ථිතික ලක්ෂණ පද්ධතිය ප්‍රාස්තාවික උපභාෂා යනුවෙන් හඳුනාගත හැකිය. සුස්ති සමාජය හෙවත් කංසා සමාජය ව්‍යවහාර කරන භාෂාවද ප්‍රාස්තාවික උපභාෂා ගණයට ගැනේ. සුස්ති සමාජය යනු සුස්තියක් වටා එකතු වුණු මානව සමජයයි. සුස්තියක් දල්වා නිවන අවස්ථාවක් වටා එකතු වන පුද්ගලයන්ගේ වාක්කෝෂය කෙබඳුද යන්න මෙහි පර්යේෂණ ගැටලුව වශයෙන් ගත හැකිය. සුස්ති සමාජයක් යනු කුමක්ද, ඔවුන් සුස්තියක් දල්වා අවසන් කරන ප්‍රස්තාව තුළ භාවිත කරන වචන මොනවාද, ඒවා පොදු සමාජයෙන් කෙතරම් දුරස්ථද, ඒවාහි සම්භාෂණ හා අපභාෂණ තත්ව පවතින්නේද යනාදි පර්යේෂණ ප්‍රශ්නද උක්ත ගැටලුව විනිවිදින්නට උපයෝගී වේ. මෙම පර්යේෂණය ප්‍රධාන වශයෙන්ම මංජුල වෙඩිවර්ධනයේ ‘දුස්ටකමේ සචුන්දර්ශ හෙවත් රත්මලානේ තවත් කතා’ නමැති කෘතිය මත පදනම්ව සිදු කෙරිණි. ප්‍රස්තකාල පරිශීලනයෙන් දත්ත රැස් කිරීම ගුණාත්මක ක්‍රමවේදය යටතේ සිදු කළ අතර, ඒවා දත්ත විශ්ලේෂණ විධික්‍රමය යටතේ පර්යේෂණයට ගනු ලැබිණි. කංසා සමාජයේ තරම් තදීය වාක්කෝෂයක් අන්‍ය මත් කණ්ඩායම් තුළ දැකිය නොහේ. සුස්ති යන ව්‍යවහාරය ගංජා හෙවත් කංසා හැදින්වීමට අලුතින් භාෂාවට පැමිණි වචනයකි. වෙඩිවර්ධනයේ බොහෝ නිර්මාණවල සුස්ති යන ව්‍යවහාරය දැකිය හැකිය. ඔහු විසින් රචනා කරන ලද ‘දුස්ටකමේ සචුන්දර්ශ සහ රත්මලානේ තවත් කතා’ කෙටිකතා සංග්‍රහයෙහි සුස්ති සමාජීය ඇතැම් වචන භාවිත කර ඇති ආකාරය හඳුනාගත හැකිය. වෙඩිවර්ධන වාක්කෝෂය පමණක් නොව ඇතැම් රූපී පවා සුස්ති සමාජය ඇසුරින් ගොඩ නගා ඇත. ඇළක් ළඟ ඇලවෙනවට වඩා විලක් අසබඩ සැතපෙන එක කොයි තරම් භාග්‍යයක්ද, කංසා මූකළානකට ගිනි ඇවිළුණු කලෙක මෙන් සන්සුන්ය වැනි සුස්ති සමාජීය රූපීද, සුස්ති මත, ජොයින්ට් එක, මලක් අදිනවා, මිටි ජීවිතේ, කංසා මතේ, රන්පතක්, උෟ නස් වෙන්න ගහන බවක් ආදී සුස්ති සමාජීය වචනද බොහෝ ලෙස භාවිත කොට ඇත. වෙඩිවර්ධනයේ මේ කතාවල නිරූපණය වන්නේ සුස්ති සමාජයකි. ඔවුන් ව්‍යවහාර කරන්නේ පොදු ව්‍යවහාරයෙන් විතැන් වූ ප්‍රාස්තාවික ව්‍යවහාරයකි.

ප්‍රමුඛ පද: උපභාෂා යෝජනය, භාෂාව, වාක්කෝෂය, සමාජවාග්විද්‍යාව, සුස්ති සමාජය

01. හැඳින්වීම

භාෂාවක් යනු සමාජීය සංසිද්ධියකි. ඒ නිසාම භාෂාවක් සමාජයක් අතර ඇත්තේ අන්තර්පෝෂණීය සම්බන්ධතාවකි. භාෂාවක් සමාජයක සාමාජිකයන්ට අදාළ වන සේ විග්‍රහ කර බැලීම සඳහා නූතන වාග්විද්‍යාවෙහි සමාජවාග්විද්‍යා නම් විෂය ක්‍ෂේත්‍රයක් ඇතිව තිබේ. සමාජවාග්විද්‍යා විෂය ක්‍ෂේත්‍රයෙහි උපභාෂාවේදයට ලැබෙන්නේ වැදගත් ස්ථානයකි. භාෂා සමාජයක පවත්නා භාෂාමය විවිධතා උපභාෂාවේදී සාකච්ඡාවට ලක් කෙරේ. යම් භාෂාවක ප්‍රදේශීය, සමාජීය, පරිමිත හා ප්‍රාස්තාවික වශයෙන් ව්‍යවහාරීය විවිධතා හඳුනාගත හැකිය. උපභාෂාහි වැඩියෙන්ම විවිධතා ඇති වන්නේ වාක්කෝෂය, උච්චාරණ රටා හා වාක්‍ය රටා යන අංශවලය. ඒ ඒ ප්‍රස්තාවලට පමණක් සීමා වන සාංස්ථිතික ලක්ෂණ පද්ධතිය ප්‍රාස්තාවික භාෂා ස්වරූපය වශයෙන් හඳුනාගත හැකිය. වෙඩ්වර්ධනගේ 'දුස්ටකමේ සවුන්දර්ය සහ රත්මලානේ තවත් කතා' කෙටිකතා සංග්‍රහයෙහි සුස්ති සමාජීය ඇතැම් වචන හා භාෂා ව්‍යවහාරයන් භාවිත කර ඇති ආකාරය දැකගත හැකිය. වෙඩ්වර්ධනගේ මේ කතාවල බොහෝ විට ඇත්තේ සුස්ති සමාජයකි. ඔවුන් ව්‍යවහාර කරන්නේ පොදු භාෂා ව්‍යවහාරයෙන් වෙනස් වූ ප්‍රාස්තාවික ව්‍යවහාරයකි. 'දුස්ටකමේ සවුන්දර්ය සහ රත්මලානේ තවත් කතා' නමැති කෙටිකතා සංග්‍රහය ඇසුරු කොට ගෙන සුස්ති සමාජීය භාෂා ව්‍යවහාරය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම මෙහි අරමුණයි. සුස්ති සමාජය යනු සුස්තියක් වටා එකතු වූණු මානව පර්ෂදයයි. සුස්තියක් දල්වා, එය නිවන අවස්ථාවක් වටා එකතු වන පුද්ගලයන්ගේ භාෂා ව්‍යවහාරය කෙබඳුද යන්න සොයා බැලීම මෙහිදී සිදු කෙරේ. සුස්ති සමාජයක් යනු කුමක්ද, ඔවුන් සුස්තියක් දල්වා අවසන් කරන ප්‍රස්තාව තුළ භාවිත කරන වචන, යෙදුම් හා උච්චාරණ රටා මොනවාද, ඒවා පොදු සමාජයෙන් කෙතරම් දුරස්ථද, ඒවාහි සම්භාෂණ හා අපභාෂණ තත්ත්ව පවතින්නේද යනාදී කරුණු කෙරෙහිද අවධානය යොමු කෙරේ.

02. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම පර්යේෂණය ප්‍රධාන වශයෙන්ම මංජුල වෙඩ්වර්ධනගේ 'දුස්ටකමේ සවුන්දර්ය හෙවත් රත්මලානේ තවත් කතා' නමැති කෘතිය මත පදනම්ව සිදු කරනු ලැබේ. පුස්තකාල පරිශීලනය මගින් දත්ත රැස් කිරීම ගුණාත්මක ක්‍රමවේදය යටතේ සිදු කරන අතර, ඒවා දත්ත විශ්ලේෂණ විධික්‍රමය යටතේ පර්යේෂණයට ගනු ලැබේ.

03. පර්යේෂණ සාකච්ඡා සහ ප්‍රතිඵල

3.1 නිර්මාණකරණය සහ උපභාෂා පරිභාෂිතය

නිර්මාණකරුවන් ස්වකීය නිර්මාණ කාර්යයේදී භාෂාව භාවිත කරන්නේ යම් සාහිත්යික ශික්ෂණයක් සහිතවය. ඇතැම් සාහිත්‍යකරුවෝ නිර්මාණවලදී උපභාෂා යොදා ගැනීම සිදු කරති. සාහිත්‍යයේදී උපභාෂා යොදා ගැනීම පිළිබඳ ඇත්තේ තරමක් දීර්ඝ ඉතිහාසකි. භාරතීය සංස්කෘත නාට්‍ය නිර්මාණවලදී ඇතැම් චරිතයන්හි භාෂණයෙහිලා යොදා ගෙන ඇත්තේ පෞරාණික, අර්ධ මාගධී, ශෞරසේනී යන ප්‍රාකෘත උපභාෂාය. ඉතාලි ජාතික ප්‍රසිද්ධ කවියෙකු වන ඩාන්ටේ සිය ඇතැම් නිර්මාණවලදී ඉතාලියෙහි උපභාෂා භාවිතයට ගෙන ඇත. සාහිත්යික උපභාෂා (Literary Dialects) හෝ සාහිත්‍යයේ උපභාෂා (Dialects in Literature) හෝ ප්‍රබන්ධ කථාවේ උපභාෂා නියෝජනය (Representaion of Dialects in Fiction) යන විෂය ක්‍ෂේත්‍ර පිළිබඳ ඇමරිකාවේ අධ්‍යයන රාශියක්ම

සිදුව ඇත. බොහෝ ඇමරිකානු ලේඛකයන් සිය නිර්මාණවලදී උපභාෂා භාවිත කොට ඇත (තෝරදෙණිය, 2007: 76). ලාංකේය සාහිත්‍යකරුවන් අතින් ස්වකීය නිර්මාණවලදී උපභාෂා යොදා ගැනීම බොහෝ විට සිදු වන්නකි. සාහිත්‍ය නිර්මාණවල භාෂා භාවිතය පිළිබඳ ඒ.වී. සුරවීර, විමල් දිසානායක, කේ.එන්.ඕ. ධර්මදාස, ජේ.බී. දිසානායක, පී.බී. මිගස්කුඹුර හා සේන තෝරදෙණිය යනාදීන් අදහස් දක්වා ඇත. ප්‍රබන්ධකථා විචාරයේදී එම කෘතිවල භාවිත ඇතැම් භාෂාත්මක යෙදුම්වලට කටවහර, ජනවහර, ගැමිවහර යොදා ගෙන ඇතැයි යනුවෙන් ප්‍රකාශ කරන්නේ බොහෝ විට උපභාෂාමය යෙදුම්වලටය. ප්‍රබන්ධකථාකරණයේදී නවකතාවේ වස්තුවිෂය සාර්ථකව පොහොණි කිරීම සඳහා උචිත භාෂාවක් තෝරා ගැනීමට නිර්මාණකරුවා සමත් විය යුතුය. ප්‍රබන්ධයක වර්ත ජීවත්කිරීමට හා අවස්ථා හා සිද්ධි සජීවී කිරීමට භාෂාවෙන් මහත් පිටුබලයක් ලැබේ. තමන්ගේ කතාවට තමන් විසින් එකතු කරගනු ලැබූ අනුභූති පාඨකයා වෙත ගෙන ඒමට ඉතා සුදුසු භාෂා මාධ්‍යය කුමක්දැයි තීරණය කිරීමේ වගකීම නිර්මාණකරුවා සතු කාර්යයකි. ඒ ඒ වර්තයට, ඒ ඒ අවස්ථාවට උචිත වචනමාලාවක් යෙදීම මගින් වර්තවලට ළං වීමේ හැකියාව පවතී. වර්ත ලවා ඔවුන්ගේ සැබෑ ජීවිතයේදී කතාබහ කෙරෙන ආකාරයෙන්ම කතා කරවීමෙන් කතාවේ විශ්වසනීයත්වයක් හා සජීව බවක් ඇති කළ හැකිය. සංවාදමය අවස්ථාවල ස්වාභාවික උච්චාරණය බොහෝ විට සාර්ථක නිර්මාණයකට මාර්ගය සකස් කරති. බොහෝ ලේඛකයන් අපේක්ෂා කරන්නේ නිර්මාණයෙහි උදාරත්වයයි. නිර්මාණයක උදාරත්වය ඇති කරන්නේ භාෂාව සතු ශිල්පීය හා සෞන්දර්යාත්මක ගතිලක්ෂණයන්ගේ සුසංයෝගයෙනි. (සුරවීර, 2002:157-179).

පී.බී. මිගස්කුඹුර විසින් කොග්ගල මහා ප්‍රාඥයා කෘතියේදී මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ විසින් ස්ව නිර්මාණවල භාවිත කරන ලද භාෂාව පිළිබඳ විග්‍රහයක යෙදේ. ජනවහරේ දැඩි ශික්ෂණයකින් යුක්ත වික්‍රමසිංහ ජනවහරෙන් එන ප්‍රකට අර්ථ ඇති විවිධ උක්ති සංකලනයෙන් ප්‍රාණවත් රීතියක් ගොඩ නැගූ බවත් ව්‍යවහාර භාෂාව ඇසුරින් නව ගද්‍ය රීතියක් සකස් කළ බවත් ඔහු පවසයි. ව්‍යවහාර කරන භාෂාව ඇසුරින් කතා කරන පුද්ගලයාගේ සමාජ තත්ත්වය, උගත්කම, ගුණ-නුවණ තලතුනා බව ආදී ලක්ෂණ ඉබේම ප්‍රකාශ වන බවද ඔහු කියයි. (මිගස්කුඹුර, 2001: 110-141). විමල් දිසානායක සිය නිර්මාණය සහ විචාරය කෘතියේදී පවසන්නේ සාහිත්‍යය භාෂාත්මක සංසිද්ධියක් හෙයින් ලේඛකයෙකු සතුව භාෂාධිපත්‍යය නමැති මූල ගුණය තිබිය යුතු බවයි. සාහිත්යික භාෂා භාවිතයෙහි විශේෂතා පවතින බවත් ඇතැම් නිර්මාණකරුවන් ගැමි වහර ආශ්‍රිත ජීව ගුණයෙන් නිර්මාණ සාර්ථකත්වය ළඟා කරගන්නා බවත් ඔහු පවසයි. තවත් අය නාගරිකත්වය හා බැඳී කියමන්වලින් නිර්මාණය පොහොණි කරගනු ලැබේ. බොහෝ නිර්මාණකරුවන් කතා කරන භාෂාව භාවිතයෙන් නිර්මාණයට අපූර්වත්වයක් ගෙනෙනු ලබයි. කිසියම් රටක සාහිත්යික භාෂාවේ පවතින භාවික ගුණය ඒ දේශයෙන්ම ඇති වන්නකි. (දිසානායක, 2015: 32-41).

කේ.එන්.ඕ. ධර්මදාස විසින් ඒ. වී. සුරවීර නිර්මාණ - විචාර විමර්ශන නමැති ලිපි සංග්‍රහයට සැපයුණු "ප්‍රබන්ධ කථාවේ භාෂාව: සුරවීර නිර්මාණ ඇසුරෙන් විමසුමක්" නම් වූ ලිපිය සිංහල ප්‍රබන්ධ කථාවල උපභාෂා භාවිතය ගැන වටිනා අදහස් රාශියක් ඇතුළත් කොට ගත්තකි. සුරවීර ගැමිවහර ඉතා සුහද ලෙස හඳුනාගෙන බවත් ඔහු ගැමි වහරේ දීර්ඝ උච්චාරණය, විධි ක්‍රියාව හා නිරූත්සාහක ක්‍රියාව, වාක්‍ය සැලැස්ම යොදන හැටි පිළිබඳ විමසන ධර්මදාස ගැමියන්ගේ කථාබහේදී යොදන සන්ධි විධි, ගැමි වහරේ එන සාම්ප්‍රදායික යෙදුම් හා සංවාද යොදා ඇති ආකාරයද ප්‍රශංසාවට ලක් කරයි (ධර්මදාස, 1990: 46). ජේ.බී. දිසානායකද සුරවීර නිර්මාණවල සිංහල භාෂණ

රීතිය පිළිබඳ සාරගර්භ විමර්ශනයක යෙදෙනු පෙනෙයි. එහිදී භාෂණ රීතියෙහි ශබ්ද සංයෝජනය, සුබෝච්චාරණය සඳහා යම් යම් ශබ්ද වෙනස් වීම්, ස්වර හා ව්‍යංජන ශබ්ද වෙනස් වීම්, භාෂණ රීතියෙහි පද සාධනයෙහිලා ඇතැම් විභක්ති ප්‍රත්‍ය භාවිතය, භාෂණ රීතියට අදාළ සමහර ක්‍රියාපද භාවිත කිරීම ආදිය පිළිබඳ සෝදාහරණව දිසානායකයෝ දක්වති (දිසානායක, 1990: 114-124). සාහිත්‍යයට හිතකර භාෂා මාධ්‍යයක් පිළිබඳ ම.ව. සුගතපාල ද සිල්වා විසතුවද අදහස් දක්වා ඇත. ලේඛනයක ශාස්ත්‍රීය බව හෝ නිර්මාණාත්මක බව රඳා පවතින්නේ තෝරාගනු ලබන වචන හා ඒ වචන ගලපන විධිය මතය. විශේෂයෙන් කථා ව්‍යවහාරයේ ව්‍යාකරණයෙන් ලිවීම කළ යුතු බව එතුමෝ දක්වති (ද සිල්වා, 1972: 58). මෙසේ බලන විට සාහිත්‍ය නිර්මාණවලදී ඇතැම් ලේඛකයන් ලේඛන රීතිය හා භාෂණ රීතියත්, සම්මත හෝ සම්මත නොවන උපභාෂාමය ස්වරූපත් භාවිත කරන බව ලාංකේය සාහිත්‍යය විමර්ශනයෙන් හඳුනාගත හැකිය. ප්‍රාදේශික උපභාෂා හෝ සාමාජික උපභාෂා නිර්මාණයට එකතු කරගන්නා විට උපභාෂා භාවිතය පිළිබඳ සාරවත් දත්ත ලබා ගැනීමට නිර්මාණකරුවෝ මහත්සි විය යුත්තෝය. උපභාෂා සහිත නිර්මාණ බොහෝ විට ක්‍ෂේත්‍ර අධ්‍යයනවල ප්‍රතිඵලද වේ. අදාළ භාෂකයන් නිරන්තරයෙන් ආශ්‍රයෙන් ඔවුන්ගේ වාක්කෝෂය, උච්චාරණ විලාසය, වාක්‍ය රටා ආදියෙහි විශේෂතා අධ්‍යයනය කළ යුතුය. සාහිත්‍ය නිර්මාණයකදී උපභාෂා උපයෝජනය පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේදී කරුණු රාශියක්ම විචාරයට ලක් විය යුතුය.

1. භාවිත කර ඇති භාෂණ රීතිය ප්‍රබන්ධකථාවේ අන්තර්ගතය හා ආත්ම භාෂණය සඳහා යොදා ඇති අන්දම (ආධ්‍යානකරුවාගේ භාෂාව)
2. භාෂණ රීතිය මගින් භාෂකයාගේ සමාජ-ආර්ථික තත්ත්වය පෙන්නුම් කරන්නේද?
3. භාෂකයා අයත් පරම්පරාව හෝ වයස් කණ්ඩායම
4. ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමාජභාවය හා ගිහි-පැවිදිබව භාෂාවේ නිරූපණය වන ආකාරය
5. පාත්‍රයන්ගේ වර්ත ලක්ෂණ
6. නව සමාජ සංස්කෘති සමග මිශ්‍රව තදිය භාෂා හෝ උපභාෂා හෝ ලක්ෂණ ඇතළත්ව ඇත්දැයි සෙවීම
7. ගම්බද හා නාගරික වර්තවල භාෂාත්මක විචල්‍යතා
8. පරිසරය හා අවස්ථා අනුව භාවමය ප්‍රකාශවල විවිධතා
9. ප්‍රාදේශික හෝ සමාජීය භාෂණයෙහි ව්‍යාකරණය හා වාංමාලාව, සමාජය හා තත්ත්වය අනුව වෙනස් වීම
10. ප්‍රදේශීය හෝ සමාජීය උච්චාරණය හා අවධාරණය යෙදීම ආදිය
11. ශබ්දිම කැපී පෙනෙන ස්වර-ව්‍යංජන හඳුනා ගැනීම: (ස්වර-ව්‍යංජන වෙනස් වීම්, ඉවත් වීම්, එක් වීම්, දීර්ඝ වීම්)
12. සරය, අවධාරිතය, ධ්වනිය, හා ස්මරණයේ වෙනස්කම්
13. අතීත ක්‍රියාවක් හෝ අතීත තත්ත්වයක් ප්‍රකාශ කිරීම
14. අලංකාරමය උක්ති හා පැරණි යෙදුම් ආදිය

- 15. ප්‍රස්තාව පිරුළු හා පුරාණෝක්ති දැක්වීම
- 16. පද සාධනය හා වාක්‍ය සාධනයෙහි වෙනස්කම්, වාක්‍ය රටා හා ප්‍රශ්නාර්ථ දැක්වීම
- 17. විභක්ති ප්‍රත්‍යය, නිපාත පද හා විවිධ ක්‍රියාපද දැක්වීම
- 18. රිද්මය හා භාෂණයේ ගලා යාම (තෝරදෙණිය, 2007: 83-84).

ප්‍රබන්ධයක උපභාෂා භාවිතයෙන් එම නිර්මාණය රසවත් වීම නොවැළැක්විය හැකිය. එසේම එය ජනාදරයට පත්වීමේ සම්භාවිතයද ඉහළය. ඉහත කරුණු පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේදී සාහිත්‍යික උපභාෂා උපයෝජනය පිළිබඳ අධ්‍යයනය තරමක් සංකීර්ණ හා ගැඹුරු කාරණයක් බව පැහැදිලිය.

3.2 මංජුල වෙඩිවර්ධනයේ ‘දුස්ටකමේ සචුන්දර්ය සහ රත්මලානේ තවත් කතා’ කෙටිකතා සංග්‍රහයෙන් නිරූපණය වන සුස්ති සමාජය භාෂා ව්‍යවහාරය

අනුව දශකයේදී පමණ සාහිත්‍ය නිර්මාණකරණයට ප්‍රවේශ වන මංජුල වෙඩිවර්ධන වර්තමාන සිංහල සාහිත්‍යයට ප්‍රගතිශීලි එළැඹුමකින් මැදිහත්වන නිර්මාණකරුවෙකි. ඔහු විශිෂ්ට කවියෙකු, කෙටිකතාකරුවෙකු, නවකතාකරුවෙකු මතු නොව ප්‍රගතිශීලි චින්තකයෙකු වශයෙන්ද ඇගයීමට ලක් වන්නේය. වෙඩිවර්ධන සිය නිර්මාණයේ වස්තුවිෂය පොහොණි කරන ලෙසින් භාෂාව හික්මවන්නේද ඔහුට ආවේණික වූ අනන්‍යතා තබමිනි. ප්‍රබන්ධානන්දය මතුවන පරිදි හා ප්‍රබන්ධාර්ථය විනිවිදිනසුලු භාෂා විධික්‍රම ඔහු සතුය. භාෂාව පිළිබඳ ලාලසාවක් ඇතිවන පරිදි ඔහු බස හසුරුවයි. මංජුල වෙඩිවර්ධන 2016 වර්ෂයේ පළ කරන ලද ‘දුස්ටකමේ සචුන්දර්ය සහ රත්මලානේ තවත් කතා’ නමැති කෙටිකතා සංග්‍රහය පැති කිහිපයකින්ම නව්‍යතා හා ප්‍රවණතා ප්‍රදර්ශනය කරන බව පෙනේ. එහි කලාත්මකභාවය පිළිබඳ සංකථනය පසෙකලා වෙනත් මානයකට යොමුවන්නේ එහිදී සුස්ති සමාජය භාෂා ව්‍යවහාරය හසු කර ගෙන ඇත්තේ කෙසේද යන වග භාෂා හදාරන අයට යම් ඇල්මක් ඇති කළ නිසාය.

භාෂාවක් සමාජයක් අතර ඇත්තේ අන්තර්පෝෂණීය සම්බන්ධතාවක් බව පැහැදිලි කාරණයකි. භාෂාව සමාජයේම කොටසක් හේතුවෙන් භාෂාව සමාජය ආශ්‍රයෙන් විග්‍රහ කිරීමට සමාජවාග්විද්‍යාව නම් විෂයයක්ද වාග්විද්‍යා විෂය ක්‍ෂේත්‍රය තුළ මැත කාලීනව පහළ විය. භාෂාවක් සමාජය ආශ්‍රයෙන් විමර්ශනය කිරීම සමාජ වාග්විද්‍යාඥයාගේ මූලික කාර්යයි. ඒ ඒ ප්‍රස්තාවලට පමණක් සීමා වන සංස්ථිතික ලක්ෂණ පද්ධතිය ප්‍රාස්තාවික උපභාෂා යනුවෙන් හඳුනාගත හැකිය. උපභාෂාවක් සම්මත පොදු භාෂා ව්‍යවහාරයෙන් වෙනස් වන්නේ මූලිකවම උච්චාරණය, ව්‍යාකරණය හා වාක්කෝෂය යන අංශ ත්‍රිත්වයෙනි. මෙයින්ද වැඩි වශයෙන් උපභාෂාමය ස්වරූප බලපාන්නේ වාක්කෝෂමය අංශයෙනි. ජේ.බී. දිසානායක සිය ‘භාෂාවක භාවිතය හා විග්‍රහය’ කෘතියේ දක්වන පරිදි ඒ ඒ ප්‍රස්තාවලට පමණක් සීමා වන සංස්ථිතික ලක්ෂණ පද්ධතිය ප්‍රාස්තාවික උපභාෂා යනුවෙන් හඳුනාගත හැකි බවයි. ගංජා හෙවත් කංසා උරන පුද්ගල කණ්ඩායම් ව්‍යවහාර කරන භාෂා ව්‍යවහාරයද ප්‍රාස්තාවික උපභාෂා ව්‍යවහාරයක් සේ හඳුනාගත හැකිය. කංසා හෙවත් ගංජා හැඳින්වීමට සුස්ති නම් වචනයක්ද භාවිත වේ. එය සිංහලයේ නව්‍යමය වචනයකි. එයද සිංහල වාක්කෝෂයට එන්නේ සුස්ති සමාජය හේතු කොට ගෙනය. ගංජා හෙවත් කංසා හැඳින්වීමට භංගා,

හා, කාරාස්, සිද්ධි, ජියා, ගන්සායි, කල්පම්-වෙට්ටු, බන්ගි, මරිචුචානා (මරිජුචානා), (විශ්වකෝෂය, 1978: 05). මලක්/පාරක්, ජොයින්ට් එක, රොකට්, සුස්ති, පැටව්, ක්‍රෙලෝකා විජයාපත්‍රම් යනාදි පර්යාය පද ඒ සමාජය විසින්ම නිර්මාණය කර ගෙන ඇත. ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙහි මේ සඳහා යෙදෙන්නේ 'Cannabis sativa' යන්නයි. මත්ද්‍රව්‍යයක් කේන්ද්‍ර කර ගෙන වෙනම ප්‍රාස්තාවික උපභාෂා ව්‍යවහාරයක් වශයෙන් හැඳින්විය හැකි තරමක් පුළුල් භාෂා ව්‍යවහාරයක් පවතින්නේ කංසා භාවිත කරන පුද්ගල කණ්ඩායමේ පමණි. කංසා සමාජය භාවිත කරන ඇතැම් භාෂා ව්‍යවහාර දැන් දැන් පොදු ව්‍යවහාරයටද පැමිණ ඇති අවස්ථා ඇත. සෑම මනුෂ්‍ය භාෂකයෙකුම අදාළ පොදු භාෂා ව්‍යවහාරය භාවිත කරන අතරම ප්‍රාස්තාවික අන්‍යන්‍යා සහ ඒ ඒ අවස්ථාවලට ගොණු වූණු භාෂා ව්‍යවහාරද භාවිත කරයි. කෙනෙක් දේශන ශාලාවකදී වෙනම භාෂා ව්‍යවහාරයක්ද, මිතුරන් අතරේ ඊට මදක් හෝ වෙනස් භාෂා ව්‍යවහාරයක්ද, නිවස තුළ බිරිඳ හා දරුවන් සමග ඊටත් වෙනස් භාෂා ව්‍යවහාරයක් භාවිත කරති. ඒවා ප්‍රාස්තාවික ව්‍යවහාර සේ හඳුනාගත හැකිය. පොදු ව්‍යවහාරයත් ප්‍රාස්තාවික ව්‍යවහාරයත් අතර බොහෝ විට ඇත්තේ වාක්කෝෂමය වෙනසක්ය. වාක්‍යය හා උච්චාරණයෙහිද වෙනස්කම් පිළිබිඹු විය හැකිය. ඇතැම් විට ඇතැම් ප්‍රාස්තාවික ව්‍යවහාර අපභාෂණ ස්වරූපයක්ද දරනු දැකිය හැකිය. එනම් ඒ ව්‍යවහාරයන් පොදු සමාජයේ භාවිත කිරීමේ දුෂ්කරතා සහිත වීමයි. ඒවා සුදුසු වන්නේ තත් ප්‍රාස්තාවික ව්‍යවහාරයට පමණි.

වෙඩිවර්ධන රචනා කළ 'දුස්මකමේ සවුන්දරිය සහ රත්මලානේ තවත් කතා' කෙටිකතා සංග්‍රහය සුස්ති සමාජීය භාෂා ව්‍යවහාරය භාවිත කරමින් ලියා ඇති අයුරු දැකගත ගත හැකිය. කෙටිකතා සංග්‍රහයෙහි 'හමාර කීම' නම් කොටසේදී එහි අන්තර්ගතය සම්බන්ධයෙන් ඇතැම් ඉගිඳ සොයාගත හැකිය. කතුවරයාට අනුව එහි එන්නේ රත්මලානේ කතා කෝටාවෙන් කොටසකි. ඔහු රත්මලානට අප්‍රමාණව ආදරය කරයි. එය විස්මිත නගරයකි. ඉන්ද්‍රජාලික ගම්මානයකි. ඇතැම් රාත්‍රීවලදී මුහුදු සුළඟට එදිරිව සිගරට්ටුවක් බීම අද්දකීම් හා මතක අවුළුවන්නකි. එසේම වෙඩිවර්ධන කියන පරිදි ඔහු රත්මලානේ අහසට මුදා හළ දුම් වළලු වලාවන් බවට පෙරළී ගොස් ඇත. (වෙඩිවර්ධන, 2016: 175).

'ආදම් හමුවීම' නම් කෙටිකතාව සුස්ති සමාජීය භාෂා ව්‍යවහාරය නිරූපණය කරන ප්‍රබන්ධයකි. එහි සිටින මිහිටියා හා කිරි ඉබ්බා ආදින් බොහෝ විට සිටින්නේ සුස්ති මතිනි. කංසා දුමකින් සප්පායම් වන ඔවුන්ගේ භාෂා ව්‍යවහාරය පොදු ව්‍යවහාරයෙන් විතැන් වනු පෙනේ. වාක්කෝෂය, උච්චාරණය හා වාක්‍යරටා යන අංශවලින් ඒ වෙනස දැකගත හැකිය.

*අරි අරි බාං.....අන්න එයැයි අත තිබිලා තියෙන දිය කෙන්ඩියෙන්
 අපේ ඉසව්වට තමයි දිය අරන් ඇවිත් තියෙන්නේ අපේ කරුමෙට
 අතර මගදී ඇලුණට.... කස්ටා දියර විකුණන මිහිටියාද
 ඉතිහාසඥයෙකු බඳු විසල් පොරකි... මේක මරුම පොට් එකක් ඕයි...
 ලොකකා මේ රටේ මල්පැණිවලින් වයින් හැඳුව නම් ඒ කොහි ද?
 මෙහේ තමයි. පිස්සු පිකුදු වෙනවා ඕයි... (වෙඩිවර්ධන, 2016: 40-41).*

සාමාන්‍ය කථා ව්‍යවහාරයේදී, මිතුරන් සමග දොඩමළු වන විට අප විසින් 'හරි හරි බං' යනුවෙන් පැවසීම බොහෝ විට සිදු වන්නකි. වෙඩිවර්ධන සිය කෙටිකතාවේදී සුස්ති මිතුරන් එය උසුරුවන ආකාරය දක්වන්නේ වෙනස් අයුරකිනි. ඔවුන් කියන්නේ අරි අරි බං... යනු ලෙසිනි. එහිදී හකාරයට අකාරය පැමිණ ඇත. ව්‍යඤ්ජනය ඉවත්ව ස්වරයක් ආදේශ වී ඇත. සිංහල භාෂණයෙහි හකාරයට අකාරය ආදේශ වී උසුරු වීම් සිදුවන ආකාරය පෙනේ. විශේෂයෙන් එය කුඩා ළමුන්ගේ හා මූල භාෂකයන් නොවන අයගේ උච්චාරණයෙහි සිදුවන්නකි. 'හාවා ආවා' යන්නට ඇතැම් ළදරුවෝ 'ආවා ආවා' යැයි පවසති. 'හලෝ' යන්නට 'අලෝ' යැයිද, ගණන් කිරීමේදී 'හතර' යන්නට 'අතර' යැයිද ඇතැම් උච්චාරණ සිදු වේ. අනෙක් විශේෂ උච්චාරණ විශේෂතාව වන්නේ 'හරි හරි බං' යන්නෙහි දීර්ඝ උච්චාරණයක් නොමැති වීම හා 'අරි අරි බං' යන්නෙහි 'අරි සහ බං' යනු ලෙසින් දීර්ඝව උච්චාරණයක් සිදුවීමය. දෙමළ භාෂාවෙහි එන සරි සරි යන්න සිංහලට හරි හරි ලෙසින් පැමිණ උපභාෂා ව්‍යවහාරයන්හිදී එය අරි අරි ලෙසින්ද ව්‍යවහාර වන බව හඳුනාගත හැකිය. ඉහත උදාහරණයෙහි කළු කර ඇති අනෙක් පදය වන්නේ 'ඇලුණට' යන්නයි. 'අලෙනවා' යන වර්තමාන ක්‍රියාවෙහි අතීත කාදන්තාර්ථය 'ඇලුණු' යන්නයි. වෙඩිවර්ධන 'ඇලුණට' යන්න යොදා ඇත්තේ එම අර්ථයෙන් නොවන බව සන්දර්භයෙන් හඳුනාගත හැකිය. හැලුණට යන අර්ථයෙහි ඔහු යොදන්නේ ඇලුණට යනු ලෙසිනි. ඉහතින් කී උච්චාරණය විශේෂතාව මෙහිද ඇත. 'හ' ශබ්දය වෙනුවට 'අ' ශබ්දය පැමිණෙන්නේ ඇයිදැයි සෙවිය යුතුය. එක්කෝ මෙහි වර්ත කංසා මතය නිසා එය එසේ උසුරුවනවා විය හැකිය. එසේත් නැත්නම් උච්චාරණ ඉන්ද්‍රිය පද්ධතියෙහි යම් දුබලතාවකින් හකාරයට අකාරය කියවෙනවා විය හැකිය.

'කසිප්පුචලට' කතුවරයා යොදන්නේ 'කස්ටා දියර' යනුවෙනි. සාමාන්‍ය සමාජ ව්‍යවහාරයේදී එය 'කසියා' ලෙසින්ද, 'වෙල් පැන්ටා' ලෙසින්ද ව්‍යවහාර කරනු ඇසේ. භාෂාවක වචනවලට තත්ත්වයක් ඇත. එය සන්දර්භය ලෙසින්ද ගත හැකිය. කසිප්පු විකුණනවා යැයි පැවසීමට වඩා කස්ටා දියර විකිණීම යැයි පැවසීම භාෂාමය උච්චතාවක් ඇඟවීමකි. එසේම 'පොර', 'පොරක්' යන යෙදුම වර්තමාන තාරුණ්‍යයේ සුලබ භාෂාමය යෙදුමකි. පොර යන්නෙහි නිෂේධාර්ථයක් මෙන්ම අනුමති අර්ථයක්ද ඇත. 'ඒකා මාර පොරක්' යැයි කියුවහොත් එහි ඇත්තේ ඔහු පිළිබඳ අයහපත් ආකල්පයකි. 'අන්න පොර', 'ආං එහෙම පොරක් වෙයන්', 'පොර සුපිරියි බං', 'උඟු හෙනම පොරක්' යනාදී වශයෙන් කියුවහොත් එහි ඇත්තේ ඔහු පිළිබඳ සාධනීය ආකල්පයකි. වෙඩිවර්ධන යොදන්නේ 'විසල් පොරක්' යනු ලෙසිනි. එහි ඇත්තේ ඔහු ඉතා දක්ෂයෙක් හෝ හොඳ මනුෂ්‍යයෙක් යන භාවිකාර්ථයකි. මේක මරුම පොටි එකක් ඕයි..., පිස්සු පිකුදු වෙනවා ඕයි, වැනි යෙදුම්ද අද ඇතැම් භාෂකයන්ගේ භාෂණයෙහි නිතර පවතින්නකි. වෙඩිවර්ධන මෙය යොදන්නේ සුස්තියකට එකතු වූණ මිත්‍ර භාෂණයක සංවාද අවස්ථාවකය.

කංසා පානය කිරීමෙන් ඇති වන උපචාර අතර සිනහාවට ඇත්තේ පිළිගත් තැනකි. කතාවේ එන පරිදි මිහිටියා වනාහි කල්පනාබර වූ සහ සංකීර්ණ ලෙස සිතන අයෙකි. ඔහු සිනහා වන්නේ කලාතුරකිනි. ඒ සිනහාව ගෙනෙන්නේද සුස්තිය මගිනි. එය පශ්චාත් සුස්ති සමයේ උපචාරයන්ය. " කල්පනාහරිත බරපතල මිනිසෙකු වන ඔහු කලාතුරකින් හෝ මෙසේ හිනා වෙන්නේ සුස්තියට පින් සිදු වන්නටය." (වෙඩිවර්ධන, 2016: 41). කංසා පානය කිරීමත්, ඉන් මත්වීමත් සහ තදීය උපචාරත් හසු කරගත් භාෂාමය යෙදුම් රාශියක්ද වෙඩිවර්ධන දක්වයි. කංසා මතය පිළිබඳ මෙවැනි කියවීම් අවශ්‍ය වන්නේ සුස්ති සමාජ සන්දර්භය කියවා ගැනීමටය. කථකයාට අනුව සුස්ති මතය නිසා ඔහුට

දැනෙන්නේ “දැස නිදිබරය. මම සිල්පර යහනේ සැතපී උන්නෙමි. යහන පාවෙන්න වෙයි. මම අහසට එසැ වෙයිද?” (වෙඩිවර්ධන, 2016: 41). කංසා පානය කළ අයෙකු මුවින් නිකුත් කරන මේ වදන් ගංජා දූම පානයෙහි ක්‍රියාකාරීත්වය අඟවන්නකි. සුස්තියෙන් මත් වූවකුට දැනෙන්නේ ඔහු අවකාශය තුළ පාවෙන අයෙකු ලෙසිනි. තවද කතාවෙහි එන අන්දමට කථකයා ජා ඇලට වඩා රත්මලානට බොහෝ සෙයින් ප්‍රියය. ඔහු රත්මලානට කැමති වීමට ද්විතීයික කාරණයක්ද ඇත. ඔහු එය පවසන්නේ, “ඇලක් ළඟ ඇලවෙනවට වඩා විලක් අසබඩ සැතපෙන එක මොන තරම් භාග්‍යයක්ද” (වෙඩිවර්ධන, 2016: 42). යනු ලෙසිනි. ඇලක් ළඟ ඇලවීම කෙසේ වෙතත් විලක් අසබඩ සැතපීම වනාහි ව්‍යංග්‍යාර්ථ දනවන්නකි. ඒ වනාහි කංසා පානය කිරීමෙන් ඇති කරවන මත්ගතියත් තදීය උපචාරත් අපූර්ව ආකාරයෙන් පවසන රූපීයකි. රත්මලානේ විල අසබඩ ඔහු සැතපෙන්නේ කංසා මතයෙහි අනුභවිනි. විලක් අසබඩ සැතපීම යනුවෙන් අඟවන්නේ කංසා පානයෙන් ඇතිවන මත්බවේ ස්වරූපයයි. කංසා පානය කිරීමෙන් ඇතිවන මත්ගතිය ‘සුස්ති මතය’ හා ‘ගංජා මතය’ ලෙසින් ව්‍යවහාර කොට ඇත. “කංසා මතේ වැන්න”, ගංජා මතේ, “සුස්ති මතේ...” “මේ සියල්ල කවර මට්ටමක පැවතියද සුස්තිමත ඉක්මවා යා හැකි ප්‍රාතිහාර්යයක් සිදු කළ හැකි කිසිවෙකුත් අපට නම් හමු වී නැත. ඉඳින් අපි ප්‍රාතිහාර්යයේ ගස යට හිඳ ආශ්වර්යයේ කොළදලුමල් දවලන්නට පුරුදු වීමු” (වෙඩිවර්ධන, 2016: 46, 43.). වෙඩිවර්ධන මෙහිදී කංසාවලට අලුත් වචනයක්ද භාවිත කොට ඇත. කංසා යනු ආශ්වර්යයේ කොළදලුමල්ය. කංසා සුරුට්ටුවක කංසා කොළ දලු හා මල් ආදිය තිබේ. ඒවා හුදෙක් කොළ දලු හා මල් නොවේ. ඔවුන්ට අනුව ඒවාහි අසිරිමත්බවක් ඇත. “ගංජා මත සිතුවිලි වේගවත් කරනා බැවින්” යනුවෙන් කතුවරයා යොදන්නේද එබැවින් විය හැකිය. තවත් තැනක කංසා මතය පිළිබඳ උපමාවන් පවා භාවිත කොට ඇත. “කංසා මුකළානකට ගිනි ඇවිලුණු කලෙක මෙන් සන්සුන්ය” (වෙඩිවර්ධන, 2016: 100). එනම්, කංසා භාවිත කරන අය තුළ මානසිකව ඇති කරන සන්සුන් ස්වභාවයයි. සුස්ති සමාජීය භාෂා ව්‍යවහාරය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමේදී පැහැදිලි වන්නේ ඒවා සාමාන්‍ය ව්‍යවහාරයෙන් වෙනස් වන්නේ ඇතැම් විට උච්චාරණයෙන් හෝ වාක්කෝෂයෙන් බවයි. වාක්‍ය රටා භාවිතය අතින්ද යම් යම් වෙනස්කම් ඇති වේ.

මම උග් දෙස බලා සිටියෙමි. දූකපුරුදුය. පානි අබාගේ ඇස් දෙකේ ජල්තරස් බැල්මය. ඔව්, ඒ ඔහුය. නුගේ යට සනුහරේ. නුගේ මත පිළිල අතරේ පිළිල රිසියන් වී ඇති හැඩකි. මම රූප විනිවිදිමින් මුහුණ සොයමි. ‘හැක් වෙන්න දෙයක් නෑ සැටි එකම උඩ’ පානියා කීවේය. සියල්ලන්ටම හිනාය. (වෙඩිවර්ධන, 2016: 48).

‘ජල්තරස් බැල්ම’ යන ව්‍යවහාරය මිත්‍ර සන්ථවල කථාබහේදී බොහෝ විට මතුවන ව්‍යවහාරයකි. ජල්තරස් බැල්ම යන්නට නිශ්චිතව අර්ථ දිය නොහේ. එය ඇතැම් විට බරපතල බැල්මක් විය හැකිය. සමහර විට අවුල් සහගත බැල්මක්ද විය හැකිය. බොහෝ විට මේ උක්තිවල ප්‍රකරණාර්ථ ඇත. නුගේ යට සනුහරේ භාෂා භාවිතය පිළිබඳ ගත් විට ඔවුනොවුන් අමතන ආකාරයද පොදු භාවිතයෙන් විකැන් වන අවස්ථා ඇත. පහත නිදර්ශනය විමසා බැලීම වටී.

“මොකද්ද සැලැස්ම” මම ඇසුවෙමි. මට මරුවට කතා කරන්නට හැකිය. මරුම වැඩකි. මරේ මරුය. මේ සමනලුන් කවුරුන්දැයි මම සිරුවෙන් විමසමි. කස්ට ගෙදර මීහිටියාය. රටකපු තට්ටුවේ කිරි ඉබ්බාය. පන්සල් ගොඩැල්ලේ බුදුසේරාය. රවුම් ලීද ගාව රතුනිස්සාය. බේකිරියේ ගිනි රාමාය. මද්දු ජෙප්පාය. මුදු සංජාය. පාළු පාලේ පොඩිරන්තාය. තිස්තනේ වන්නේ හනුමන්තාය. රවුම් කඩේ සුදු වූටාය. තුනේ ගේට්ටුවේ වස්සා හෙවත් සුදුපුතාය. ඇල ඉවුරේ මෝරා නොහොත් මන්නා සරාය. අමරේ හෙවත් පානි අබාය... (වෙඩ්වර්ධන, 2016: 48).

මෙහි එන්නේ නුග සෙවණේ කංසා දුමේ පැටලෙන මිත්‍ර සන්ථවයේ නම් වට්ටෝරුවකි. මෙම නාම දෙස විමර්ශනශීලීව බලන විට පෙනී යන්නේ සුස්ති සාමාජිකයන් ඔවුනොවුන් හඳුනා ගැනීමට තබාගත් නම් බවයි. සාමාන්‍යයෙන් නම් ලියනගේ, මංජුලා හා නයෝමි යනාදී වශයෙන් පවතින්නේය. මිතුරන් අතරේදී එම නම් ලියන්නේ, මංජු හා නයෝ වශයෙන් ව්‍යවහාර වන්නට හැකිය. සුස්ති මිතුරන් තම යහළුවන් හඳුනා ගැනීමට මෙහි යොදා ඇති නාමයන් අදාළ පුද්ගලයා සිටින ස්ථානයේ නම සමග ඔහුගේ ස්වරූපය ගලපා නාමකරණය සිදු කොට ඇති බව පෙනේ. ඇතැම් අයට සත්ත්ව නම්ද එකතු කොට ඇති බව පෙනේ. මේ නම් ඇතැම් විට ප්‍රාස්තාවික ස්වරූපද විය හැකිය. “විජ්ජවිය කෙට්ටු අතක ස්පර්ෂය” කෙටිකතාවේද සුස්ති සමාජීය භාෂා ව්‍යවහාරය නිරූපණය වන අවස්ථා රාශියක් ඇත. තමන්ගේ තැන හිඤ්චක විසින් අත්පත් කරගනු ලැබූ සිද්ධියේදී සුස්ති සනුහරේ, හිඤ්ච අමතා කතා කරන අවස්ථාව එහිලා ගත හැකිය. “අපිත් ආවේ වන්දනාවෙ අරිද සාදු. කතරගම දෙයියො දෑකල, කිරිවේර වැදල එන ඩිංගට සාදු රිංගල මේකට. ඒම කෝමද? මාර ඩස්ප වැඩක්නෙ සාදු. කාප්පයාගේ හඬ නැග ආවේ කැගැසුමක් පරිදිය.” (වෙඩ්වර්ධන, 2016: 100). ඉහත උපුටා ගැනීමෙහි කළු කර ඇති වචන පිළිබඳ අවධානය යොමු කළහොත් ඒවා ප්‍රාස්තාවික ව්‍යවහාර සේ පෙනේ. ලේඛනයේදී දෑකලා හා වැදලා යනුවෙන් පූර්ව ක්‍රියා ලියනු ලැබේ. එහෙත් වෙඩ්වර්ධන භාෂණයෙහි උච්චාරණ ධ්වනිය උල්ලංඝනය නොකොට දීර්ඝත්වය කෙටි කර ‘දෑකල’ යනුවෙන් භාවිත කරන ආකාරයද විශේෂයෙන් සැලකිල්ලට ගත යුතුය. ප්‍රාස්තාවික ව්‍යවහාරයක් පොදු ව්‍යවහාරයෙන් විතැන් වන්නේ වාක්කෝෂය, උච්චාරණය හා වාක්‍යරටාව අතින් බවට මේ නිර්වචනයද සාකච්ඡා දෙයි. කතුවරයා ඉහත කී හිඤ්චද සුස්ති සාමාජිකයෙකු කිරීමට භාවිත කරන්නේද භාෂාමය යෙදුමකි. උන්වහන්සේ තමන් මුණ ගැසීමට පැමිණි සුස්ති සාමාජිකයන් සංග්‍රහශීලීව පිළිගෙන ඔවුන්ට තේ එකකින් සංග්‍රහ කරති. “රණේ. මේ මහත්තරුන්ට ප්ලේන්ටියක් දාමුද?. වැඩි සීනි ඇ...” (වෙඩ්වර්ධන, 2016: 101). කතුවරයා උන්ප්‍රාසය ඇති කරන්නේ “වැඩි සීනි ඇ..” යන යෙදුමෙනි. මෙහි වාක්‍ය රටාව ගතහොත් ආධ්‍යාතයක් නැතිය. සිංහල භාෂණයෙහි මෙය ඉතා සුලබය. කංසා පානයෙන් අනතුරුව ඒ මත් ගතිය තීව්‍ර වීමට වැඩි සීනි තේ බොන බවත් එයින් සිනහාව පහළ වන බවත් සාමාන්‍ය පිළිගැනීමකි. අනතුරුව හිමිනමද වැඩි සීනි සහිත තේ එකක් ඉල්ලීම මගින් කතුවරයා උන්වහන්සේද සුස්ති සාමාජිකයෙකු බවට ඉඟි කරයි. එසේම “දුස්ටකමේ සවුන්දරය” කෙටිකතාවද සුස්ති සමාජීය ව්‍යවහාරය හසුකරගත් අවස්ථා සහිත කෙටිකතාවකි.

...පන්සල මුල්ලට බැහැල සරාලගේ සැටි එකක් එක්ක ජොයින්ට් එකක් දාලා එන්න. ගොනා කෝවිලේ සිද්ධි වගයක් ගැන කතාබතා සංවාද ඇදිලා ගිහින් කෝමහරි ජොයින්ට් එක, දෙක වෙලා දෙක තුන වෙලා මූ එද්දී අමිබානෙක සෑ වෙලා. මරු වැහැනෙන් බඩගිනියිලු. මෙන්න අම්මටසිරි වෙන්න කුඹිලු, කංසා මොලේ හින්දා මෙන්න හිටියගෙ ඔලුවට ටකාස් ගාල අයිඩියාස් පාර ආවලු. මූ වන් ෂොට් ලයිට් එක ඕෆ් කරාලු. කාගෙන කාගෙන ගියාලු... (වෙඩ්වර්ධන, 2016: 138).

මෙය ඇතමෙක්ට භාෂාවේ රස්තියාදු ස්වරූපයක් හෝ සංකර ස්වරූපයක් ලෙස දැනිය හැකිය. මෙහි එන්නේ මිශ්‍රිත භාෂා ව්‍යවහාරයකි. සිංහල වචනවල හා ඉංග්‍රීසි වචන සම්බන්ධ කර ඇති බව පෙනේ. එය ප්‍රාස්තාවික ව්‍යවහාරයක් ලෙස සැලකීම වඩාත් උචිතය. වාක්කෝෂය මතු නොව, උච්චාරණය හා වාක්‍යාර්ථය ප්‍රාස්තාවිකත්වය මතුවන පරිදි හසුරුවනු ලබයි. සුස්ති නිසා ඇති වූ මන්ගතිය සමහර විටම පෙර එය නැවත ආරෝපණය කර ගැනීමටද වෙතම ව්‍යවහාරයක් එම භාෂකයන් තුළ පවතී. වෙඩ්වර්ධන එය දක්වන්නේ මෙසේය. "මවං ඩයා බඩු බහින්න කලින් වාජ් කරගන්න ඕන..."(වෙඩ්වර්ධන, 2016: 164). ඒ වනාහි වාජ් කර ගැනීමකි. බලය නැවත කැඳවීමකි. මෙහි තවත් ප්‍රාස්තාවික භාෂා යෙදුමක් ඇත. එනම් බඩු බහිනවා යන්නය. බඩු යන්න විවිධාර්ථයෙහි යෙදේ. ඊට ප්‍රකාරණාර්ථ ඇත. ගෙදරට බඩු ගැනීමක් (ගෘහ භාණ්ඩ මිල දී ගැනීම), ඒකී මාර භාණ්ඩයක් හෝ ඒකී බඩුවක් (අනියම් පිරිමි ඇසුරු පවත්වන ස්ත්‍රීන්), යනුවෙන් පැවසීමේදී එහි ඇත්තේ සන්දර්භානුකූල අර්ථයකි. 'බඩු' යන්න අසභ්‍ය අර්ථයෙහිද යෙදේ. එහෙත් මෙහි බඩු යනුවෙන් යොදන්නේ ඒ අර්ථ දෙකෙන්ම නොව, මක්බව යනාර්ථයෙනි. සුස්තියෙන් මත්වීමත් අනෙකුත් මත් ද්‍රව්‍යයන්ගෙන් මත්වීමත් සඳහා පවසන්නේ බඩු යනුවෙනි. (උදා:- උෟට හොදටම බඩු) බඩු බහිනවා යනු මක්බව හීන වී යාමයි. පහර දෙනවා යන ක්‍රියාපදය සාමාන්‍ය භාෂාවෙහි අප යොදනුයේ කිසිවෙකුට ගසනවා යනාර්ථයෙනි. එහෙත් වර්තමාන තාරුණයේදී " ඒකී මාර පහරක්" යනුවෙන් පැවසීම බොහෝ විට සුලබව ඇසෙන්නකි. එයින් අදාළ ස්ත්‍රීය ඉතාම රුමත්බවක් හැඟවේ. මෙහි පහර දෙනවා යන ව්‍යවහාරය අන්‍ය සන්දර්භයක යොදනු දැකිය හැකිය. එනම් සංසර්ගයේ යෙදීමයි. සුස්තියකින් මත් වූ මිතුරන් අතරේ වන සංවාදයක් හේතුවෙන් අපට එය සුස්ති සමාජීය ව්‍යවහාරයන් සේ හඳුනාගත හැකිය.

උෟ මේක කියලා දුම්මම මං නන්නන්නාර වුණා. උඹ දන්නවනේ ඩයා...අපි දෙන්නා එකට පාර දීපුවා...දෙන්නගෙ ෆිට් එකට උෟයි මායි අමිබානෙක සීන් දුම්ම තමයි එකට... ඒ වුණාට උෟ මගෙ අයියනෙ ඩයා...මවං මොනව වුණත් මට පුළුවන්ද බං උගේ ගැණිට පහර දෙන්න...එහෙම පුළුවන්ද ඩයෝ?... (වෙඩ්වර්ධන, 2016: 165).

මෙම කරුණුවලට අමතරව වෙඩ්වර්ධනගේ මෙම කෙටිකතා සංග්‍රහයේ එන සුස්ති සමාජයේ නිරන්තරයෙන්ම භාවිත කරන වචන අතර,

ආශ්වර්සයේ කොළදලුමල් - කංසා කොළ, පල්ලව සහ මල්

සුස්ති මත,කංසා මත - කංසා බීමෙන් ඇතිවන මත්ගතිය

ජොයින්ට් එක/පන්දම/රන්පතක් - කංසා සුරැට්ටුව

මලක් ඇදලා, මලක් දාමු - කංසා පානය කිරීම

(වෙඩ්වර්ධන, 2016: 43, 46, 99, 67, 45, 52).

යනාදි වචන ගංජා හෙවත් කංසා හැඳින්වීමට ඔවුන් විසින් භාවිත කෙරේ. ගංජා පානය කිරීම හේතු කොට ගෙන ඔවුන් ව්‍යවහාර කරන තවත් වචන වෙඩ්වර්ධන සිය කෘතියේ දක්වා ඇත්තේ මෙසේය.

සඳගාමී මිනිසුන් - ගංජා පානය කරන අය

දුක් සීන් - දුක්මුසු අවස්ථා

මිටි ජීවිතේ - සුස්ති සමාජය

සුප්පුව - කංසා සුරැට්ටුව

සුප්පුවේ ගැජට් හිල - කංසා සුරැට්ටුවේ දුම් උරා බීමට සකසන වක්‍රමය අවකාශය හෝ සිදුර

පුක - පෙරනයක් (Filter) මගින් සිදුවන කාර්යය නොවුණත් ඒ හා සමානව දුම්වැටියේ අගට සම්බන්ධ කරන්නක්

උෟ නස් වෙන්න ගහන බවක් - නස්තාර්/කංසා මතය දැඩිව ඇතිවන සේ පානය කිරීම

මාර ඩස්ප වැඩක්නේ (Dustbin) - ජරා වැඩක් හෝ කැත වැඩක්

ජොයින්ට් එකක් දාමු - කංසා බීමට එකතු වීම

ගුල් සුස්තියේ - දැඩි කංසා මතයේ

සංසාර ෆිට් එක - දෘඪතර මිත්‍රත්වය, සිය සුස්ති සාමාජිකයා

ලෙසට - නියම ආකාරයෙන්ම හෝ ඉතාම හොඳට යන අදහස

අප අන්තිම සාට් සැට් එකකි - වාට් යන අදහස

(වෙඩ්වර්ධන, 2016: 103, 140, 103, 70, 68, 166, 100, 165, 165, 30, 101).

මෙම වචන පරීක්ෂාවෙන් බැලූ විට පෙනී යන ශබ්ද විද්‍යාත්මක කාරණය වන්නේ ඒවා තත්සම-තත්සම ලෙසින්ද, තත්සම-තද්භව ලෙසින්ද, තද්භව-තද්භව ලෙසින්ද ව්‍යවහාර වන බවයි. බොහෝ විට සිංහල වාක්කෝෂය සංස්කෘත, පාලි, දෙමළ භාෂාවලින් පෝෂණය වී ඇත. නවීන වචන රාශියක් ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් සෘණීකරණය වී ඇත. විශේෂයෙන් ඉංග්‍රීසි වචන සෘණීකරණය වී ඇත්තේ මූල භාෂාවේ ස්වරූපයෙන්මය. සුස්ති සමාජයේ භාෂා ව්‍යවහාරය දෙස බැලීමේදී ඒවා බොහෝ විට ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් පැමිණි ඒවාය. ඉහත වචන ලැයිස්තුව පරීක්ෂා කර බැලීමේදී ඒ බව

පැහැදිලි වේ. තවද සම්භාව්‍ය සාහිත්‍යික වාක්කෝෂයෙන් ගත් වචන මෙන්ම කටවහරට සුහුරු වචනද සුලබව භාවිත කෙරෙන ආකාරයද පෙනේ. මෙම ලිපියේ සාකච්ඡා කළ ආකාරයට සුස්ති සමාජීය භාෂා ව්‍යවහාරය ප්‍රාස්තාවික ස්වරූපයක් වශයෙන් හඳුනාගත හැකිය. ඔවුන් විසින් පොදු සාමාජයේ සුස්ති සාමාජිකයන් නොවන අය සමග කතාබහ කරන විට පොදු ව්‍යවහාරය භාවිත කරනු ලබයි. සුස්ති සමාජීය ව්‍යවහාරයේ ඇතැම් වචන පරීක්ෂා කර බලන විට පෙනී යන්නේ ඒවායෙහි සම්භාෂණ මෙන්ම අපභාෂණ තත්ත්ව පවතින බවයි. ඇතැම් වචන මහා සමාජයේ භාවිත කිරීමේ දුෂ්කරතා පවතී. ඒවා සුදුසු වන්නේ ප්‍රාස්තාවිකත්වයට පමණි. සමහර වචන දැන්දත් පොදු භාවිතයටද පැමිණ ඇත. කොළු වහරේ නිරතුරුවම භාවිත වන වචන රාශියක් සුස්ති ප්‍රාස්තාවිකත්වයෙන් මිදී පොදු භාවිතයට පැමිණ තිබේ. වෙඩිවර්ධනයේ කෙටිකතා සංග්‍රහයේ එන කතාවල බහුලව ඇත්තේ සුස්ති සමාජයකි. මෙහි එන්නේ රත්මලානේ ජීවිතයයි. මෙහි එන රත්මලාන වනාහි සුස්ති සමාජය අඟවන ඇඟවුම් පදයක් (සංකේතයක්/රූපකයක්) ලෙසද යම් ලෙසකින් ගත හැකිය. එහි බොහෝ විට එන්නේ සුස්තියක් වටා එකතු වුණු මිනිසුන්ගේ සංකීර්ණ ජීවිතයයි. ගංජා ඔතන, ගංජා උරන, ඉන් සැනහෙන ඔවුන් ව්‍යවහාර කරන්නේ පොදු ව්‍යවහාරයෙන් විතැන් වූ ප්‍රාස්තාවික ව්‍යවහාරයකි. සුස්ති සමාජීය භාෂා ව්‍යවහාරයන් ග්‍රාමීය හා නාගරික වශයෙන් වෙනස් ආකාර හෝ අන්‍ය භාවිත හෝ තිබේ.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

කරුණාතිලක, ඩබ්ලිව්. එස්.,(1989). *ජෛනිහාසික වාග්විද්‍යා ප්‍රවේශය*, කොළඹ: ඇම්. ඩී. ගුණසේන සමාගම.

කෝපරහේවා, සදගෝමී., (2010). *විසිවන සියවසේ සිංහල භාෂා ව්‍යවහාරය*, කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

.,(2011). *භාෂාව හා සන්නිවේදනය*, කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

.,(2016). *භාෂා විමර්ශන ලිපි*, කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

ද සිල්වා, ම. ව. සුගතපාල. (1972). *භාෂා විෂයක ලිපි*, කොළඹ: ලේක් හවුස් ඉන්වේස්ට්මන්ට් සමාගම.

දිසානායක, ජේ. බී.,(2005). *මානව භාෂා ප්‍රවේශය*, මහරගම: සුමිත ප්‍රකාශනයක්.

.,(1970). *භාෂාවක භාවිතය හා විග්‍රහය*, පන්නිපිටිය: ස්ටැම්පර්ඩ් ලේක් ප්‍රකාශනයක්.

බලගල්ලේ, විමල් ජී.,(1995). *භාෂා අධ්‍යයනය හා සිංහල ව්‍යවහාරය*, කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

දිසානායක, විමල්.,(2015). *නිර්මාණය හා විචාරය*, කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

ධර්මදාස, කේ. එන්. ඕ.,(1972). *භාෂාව හා සමාජය*, කොළඹ: ලේක් හවුස් ඉන්වේස්ට්මන්ට් සමාගම.

සුරවීර, ඒ. වී.,(2002). *නවකතා නිර්මාණය හා අවබෝධය*, කොළඹ: ෆාස්ට් පබ්ලිෂන් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්.

තෝරදෙණිය, සේන.,(2007). *සාහිත්‍යික උපභාෂා: මහාචාර්ය කුසුමා කරුණාරත්න අභිනන්දන*, (සංස්). අගලකඩ සිරිසුමන හිමි ඇතුළු අය, මරදාන: විජේසූරිය ග්‍රන්ථ කේන්ද්‍රය.

දිසානායක, ජේ. බී.,(1990). සිංහල භාෂණ ඊනිය විනිවිද දැඩි නවකථාකරුවා: ඒ. ඩී. සුරවීර, ඒ. ඩී. සුරවීර නිර්මාණ විචාර-විමර්ශන, (සංස්). සිරිල් සී පෙරේරා ඇතුළු අය, බොරැස්ගමුව: ප්‍රබුද්ධ ප්‍රකාශකයෝ.

ධර්මදාස, කේ. එන්. ඕ.,(1990). ප්‍රබන්ධ කථාවෙහි භාෂාව: සුරවීර නිර්මාණ ඇසුරෙන් විමසුමක්, ඒ.ඩී. සුරවීර නිර්මාණ විචාර-විමර්ශන, (සංස්). සිරිල් සී පෙරේරා ඇතුළු අය, බොරැස්ගමුව: ප්‍රබුද්ධ ප්‍රකාශකයෝ.

මිගස්කුඹුර, පී. බී.,(2001). සිංහල භාෂා ඊනිවාදය හා මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ, කොග්ගල මහා ප්‍රාඥයා, (සංස්). රූපා සපරමාදු, දෙහිවල: තිසර මුද්‍රණාලය.

සිංහල විශ්වකෝෂය.,(1978). (සවැනි කලාපය)(සංස්). ඩී. ඊ. හෙට්ටිආරච්චි ඇතුළු අය, කොළඹ: සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව.

සමාජ විග්‍රහ

විමර්ශිත සංග්‍රහය

REFEREED JOURNAL

පළමු කාණ්ඩය, සත්වන වෙළුම - 2021

ISSN 2362-0978 (print ISSN)

ISSN 2756-925X (e-ISSN)

ලිපි අංක 4

බහු දිශානතික දරිද්‍රතාව, රැකවරණ වෘත්තීය (care work) සහ පර්යන්ත-නාගරික

ග්‍රාමීය සමාජවල කාන්තාවගේ සමාජ භූමිකාව

සමිත උදයංග⁴

 <https://orcid.org/0000-0002-9826-691X>

ප්‍රධාන සංස්කාරක

ප්‍රේමකුමාර ද සිල්වා

සහය සංස්කාරක

ජගත් බණ්ඩාර පතිරගේ

එම්.ඒ.දිශාන් මදුශංක

සංස්කාරක උපදේශක මණ්ඩලය

එස්.ටී.හෙට්ටිගේ (සම්මානිත මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
කාලිංග ටියුඩර් සිල්වා (සම්මානිත මහාචාර්ය) ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
කේ.කරුණාතිලක (ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය) කැලණි විශ්වවිද්‍යාලය
සරත් අමරසිංහ (සම්මානිත මහාචාර්ය) රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය
යසාංජලී ජයතිලක (ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය) ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය
චන්ද්‍රසිරි නිරිඇල්ල (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
සුභාංගි හේරත් (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
නිශාර ප්‍රනාන්දු (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
ෆර්සානා හනීෆා (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

භාෂා සංස්කරණය

නාලක ජයසේන

පිරිසැකසුම් නිර්මාණය

ප්‍රභාත් ගලගමගේ

ප්‍රකාශනය

සමාජ විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය

කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

දුරකථන/ෆැක්ස් 011-2500452

⁴ බී.ඒ. (ජේරාදෙණිය) එම්.ඒ. (ජේරාදෙණිය) බී.අයි.ටී. (කොළඹ) කථිකාචාර්ය, සමාජවිද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය

සාරසංක්ෂේපය

නාගරික, ග්‍රාමීය සහ වතු ක්‍ෂේත්‍රය වශයෙන් සමාජ ක්‍රමයෙහි ස්වභාව තුනක් හඳුනා ගනු ලැබුව ද නාගරික සමාජ ආශ්‍රිතව ගොඩ නැගුණු (උක්ත ක්‍ෂේත්‍ර තුනට ම සම්බන්ධ කළ නොහැකි) සුවිශේෂී සමාජ ලක්ෂණ සහිත සමාජ ක්‍ෂේත්‍රයක් වශයෙන් පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජය පෙන්වා දිය හැකි ය. මෙම සමාජවල මූලික සමාජ හා සංස්කෘතික ලක්ෂණ සුවිශේෂ ස්වභාවයක් ගනු ලබන අතර, දරිද්‍රතා අත්දැකීමෙහි ස්වභාවය ද සුවිශේෂී වෙයි. පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල කාන්තාවන් අතර බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව ඉහළ යාම කෙරෙහි ඔවුන්ට සමාජය තුළ හිමි වන ස්ථානය සහ රැකවරණ වෘත්තිය (care work) හේතු වන ආකාරය හඳුනාගැනීම මෙම අධ්‍යයනයෙහි මූලික අභිමතාර්ථය යි. මේ අනුව, අධ්‍යයන සැලැස්ම වශයෙන් ව්‍යුහගත ඒකක සහිත කේවල සිද්ධි අධ්‍යයන සැලැස්ම (embedded multiple units single case study design) භාවිත කරනු ලැබිණ. එමෙන්ම, ක්‍ෂේත්‍ර පාදක න්‍යාය උක්ත සැලැස්ම සමග සම්බන්ධ කරමින්, අධ්‍යයන ඒකක දෙකක් පදනම් කොටගෙන දත්ත සමුච්චය කරනු ලැබිණ. පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල දක්නට ලැබෙන මූලික සමාජ හා සංස්කෘතික ලක්ෂණ බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව වර්ධනය කිරීම කෙරෙහි බලපෑම් කරනු ලබයි. විශේෂයෙන් ම රැකවරණ වෘත්තිය, පවුල් ඒකකයේ තිරසරභාවය ගොඩ නැගීම කෙරෙහි දායක වුවත්, කාන්තාවන් ආර්ථිකමය වශයෙන් බලගැන්වීමට සෘණාත්මකව බලපාන බව පෙනේ. රැකවරණ කාර්ය කෙරෙහි කාන්තාවන් අතර විශේෂ ලැදියාවක් ගොඩ නැගෙන්නේ, එකී කාර්ය සමාජීය සහ ආචාරධාර්මික වශයෙන් සාධාරණීකරණය කිරීමත් ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය මත පදනම් වූ ඇතැම් වගකීම් උල්ලංගනය කිරීම, සාපේක්ෂ වශයෙන් අධික වියදම් සහගත ක්‍රියාවක් වීමත් හේතුවෙන් ය. කෙසේ වෙතත්, රැකවරණ කාර්ය කාන්තාවන් විසින් සිදු කළ යුතු ආචාර ධාර්මික කාර්යයක් බවට පත් වී ඇති අතර, එකී තත්ත්වය කාන්තාවන් ආර්ථිකමය වශයෙන් බලගැන්වීමෙහි දී සෘණාත්මක බලපෑමක් ඇති කරයි.

ප්‍රමුඛ පද : ග්‍රාමීය සමාජය, පවුල කළමනාකරණය, බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව, රැකවරණ දඬුවම, රැකවරණ වෘත්තිය

01. හැඳින්වීම

දියුණු වෙමින් පවතින රටවල් මෙන් ම සංවර්ධිත රටවල් ද, පුරවැසියන්ගේ පරිපූර්ණ යහපැවැත්ම ගොඩනැගීම සඳහා විවිධ ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කළත්, ගෝලීය දරිද්‍රතාව දිනෙන් දින ම වර්ධනය වෙමින් පවතියි (Andrews et al., 2021). විශේෂයෙන් ම ආසියාව, ලතින් ඇමරිකානු කලාපය සහ අප්‍රිකානු කලාපයේ නිරපේක්ෂ දරිද්‍රතාව ශීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය වන ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කරයි (The World Bank, 2021). මේ කෙරෙහි සමාජ, දේශපාලන, ආර්ථික සහ පාරිසරික යනාදී බහුවිධ හේතු සාධක බලපෑම් කරයි. විශේෂයෙන් ම සුළුතර කණ්ඩායම්වල සහ බැහැරකරණය කරන ලද සමාජවල දරිද්‍රතාව ඉහළ යාම මෙහි මූලික ප්‍රවණතාවකි. ආන්තික සමාජ යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන්නේ සමාජ, දේශපාලන, ආර්ථික හෝ භූගෝලීය සාධක පදනම් කොටගෙන බැහැරකරණය වූ සමාජ වේ. දියුණු වෙමින් පවතින රටවල වුවත්, ආන්තික සමාජ කණ්ඩායම් අතර නිරපේක්ෂ දරිද්‍රතාව ඉහළ මට්ටමක පවතියි (Kumar & Yashiro, 2014). දරිද්‍රතාව ව්‍යාප්ත වීම සම්බන්ධ ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය කේන්ද්‍ර කොටගත් අසමානතාවක් ද දැකිය හැකි ය (Bradshaw, Chant, & Linneker, 2019). ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවී අසමානතාව දරිද්‍රතා ව්‍යාප්තිය කෙරෙහි ද බලපෑමක් ඇති කරනු ලබන අතර, පුරුෂයන්ට සාපේක්ෂව ළමයින් සහ කාන්තාව අතර දරිද්‍රතාව ඉහළ මට්ටමක පවතියි. විශේෂයෙන් ම නිරපේක්ෂ දරිද්‍රතාව යම් පමණකට අවම වුවත්, බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව ක්‍රමයෙන් ඉහළ යන බවක් දක්නට ලැබේ (Cuesta & Pico, 2020). මේ නිසා ආන්තිකරණය වූ සමාජවල කාන්තාවන් බහුදිශානතික දරිද්‍රතාවෙන් පීඩා විඳීමට බලපාන සමාජ සංස්කෘතික හේතු ගවේෂණය කිරීම ප්‍රතිපත්තිමය වශයෙන් වැදගත් වේ.

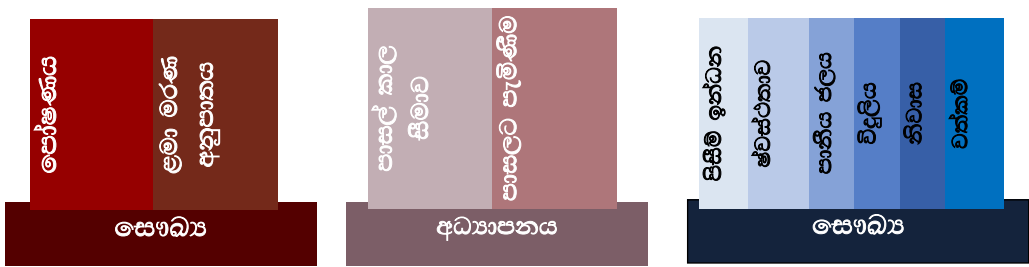
මෙම අධ්‍යයනයෙහි දී මූලිකව ම අවධානය යොමු කරනු ලබන්නේ දියුණු වෙමින් පවතින රටවල ග්‍රාමීය සමාජවල බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව ඉහළ යාම කෙරෙහි ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවී අසමානතාව හේතු වන ආකාරය සම්බන්ධයෙනි. ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය මූලික කොටගත් කාර්ය අසමනතාව බොහෝ දුරට දිළිඳුකම ඉහළ යාම කෙරෙහි බලපාන ආකාරය ඇතැම් පර්යේෂකයන් විසින් පෙන්වා දී ඇත (Morrison, Raju, & Sinha, 2007). එසේ වුවත්, ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය සමාජවල ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය පදනම් කොටගත් කාර්ය අසමනතාවක් ව්‍යුහීය වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වීම, බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව සමග සම්බන්ධ වන්නේ කෙසේ ද? යන්න පිළිබඳව විශේෂ අවධානය යොමු කළ බවක් නො පෙනේ. එ බැවින් මෙම අධ්‍යයනයෙහි දී, පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල කාන්තාවන් රැකවරණ වෘත්තිය (Care Work) මූලික කොටගත් කාර්යවල නියුක්ත වීම, බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව සමග සම්බන්ධ වී ඇති ආකාරය පෙන්වා දෙනු ලැබේ.

නිරපේක්ෂ දරිද්‍රතාව යනු මූලික අවශ්‍යතා තෘප්ත කර ගැනීමේ නො හැකියාව ය (Eskelinen, 2011). ඒක පුද්ගල ආදායම මූලික කොට ගෙන නිරපේක්ෂ දරිද්‍රතාව මැනුම් කරනු ලැබේ. දියුණු වෙමින් පවතින රටවල ප්‍රධාන සමාජ ගැටලුවක් බවට පත් වී තිබෙන්නේ නිරපේක්ෂ දරිද්‍රතාව යි (Banerjee & Duflo, 2011). ශ්‍රී ලංකාවේ නිරපේක්ෂ දරිද්‍රතාව පසුගිය කාලය තුළ සැලකිය යුතු මට්ටමකින් අවම වී ඇත. විශේෂයෙන් ම සුබසාධන ප්‍රතිපත්ති මේ කෙරෙහි දායක වී ඇත. එ නමුත්, ග්‍රාමීය සහ වතු අංශවල දරිද්‍රතාව නාගරික සමාජවලට සාපේක්ෂව ඉහළ මට්ටමක පවතියි. පසුගිය

කාලය තුළ නිරපේක්ෂ දරිද්‍රතාව අවම වුවත්, බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව (Multidimensional Poverty) ඉහළ යමින් පවතින ආකාරය ඇතැම් සංඛ්‍යා ලේඛන පෙන්වනු ලබයි. බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන්නේ පුද්ගලයාගේ දෛනික ජීවිතය සඳහා අවශ්‍ය සෞඛ්‍ය, ගුණාත්මක ජීවන තත්ත්වය, අධ්‍යාපනය යනාදී මූලික සමාජ ආර්ථික සාධක සංකෘෂ්ට නො වීම ය. දිළිඳු සෞඛ්‍යය, අධ්‍යාපන විහීනතාව, ප්‍රමාණවත් ජීවන අවස්ථා සහ ජීවන තත්ත්ව නොමැති වීම, නිර්බලකරණය, වෘත්තීය තුළ අවම ගුණාත්මක භාවය, ප්‍රවණ්ඩකාරී ප්‍රජා පරිසරයක් තුළ ජීවත් වීමට සිදු වීම, පාරිසරික හා දේශගුණික විපත්වලට බහුල වශයෙන් මුහුණ දීමට සිදු වීම යනාදී සාධක බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව මැනුම් කිරීමේ නිර්ණායක වශයෙන් භාවිත කරනු ලබයි (Alkire & Santos, 2014; UNDP, 2021). තිරසර සංවර්ධන අභිමතාර්ථවල පළමු අභිමතාර්ථය වශයෙන් පිළිගනු ලබන්නේ ගෝලීය බහුදිශානතික දරිද්‍රව පිටු දැකීම ය (UN, 2015).

ශ්‍රී ලංකාව දකුණු ආසියාවේ අවම දරිද්‍රතා අගයක් සහිත රටක් වශයෙන් ද පිළිගනු ලැබේ. 2019 වර්ෂය වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ බහු දිශානතික දරිද්‍රතා ප්‍රතිශතය 2.4% ක් වන අතර බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව වෙත ගමන් කළ හැකි සංඛ්‍යාව සමස්ත ජනගහණයෙන් 11.9% කි (Department of Census and Statistics, 2020). මෙම ප්‍රතිශතවලට වඩා වැදගත් වන්නේ බහුදිශානතික දරිද්‍රතා අත්දැකීම ය. සමාජවිද්‍යාඥයන් පෙන්වා දෙන්නේ, බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව පවුල් පරිසරය තුළ මෙන් ම ප්‍රජාවක් තුළ ද මනෝ සමාජීය සංවර්ධනය කෙරෙහි බාධා ඇති කළ හැකි බව ය (Aber, Morris, & Raver, 2012). හුදෙක් ශ්‍රී ලංකාවේ පමණක් නොව, ගෝලීය වශයෙන් ද පුද්ගලයන් බිලියන 1.3 ක් හෙවත් ලෝක ජනගහණයෙන් 22% ක් බහුදිශානතික දරිද්‍රතාවට ගොදුරු වී ඇත. මෙයින් ද අඩකට වැඩි ප්‍රමාණයක් අවුරුදු 18 ට අඩු ළමයින් බව ජාත්‍යන්තර වාර්තා පෙන්වා දෙයි (UNDP, 2021). මේ නිසා දිළිඳුකම පිළිබඳ අත්දැකීම් සම්බන්ධ විග්‍රහයක දී කාන්තාවන් සහ දරුවන් ඒ කෙරෙහි සම්බන්ධ වන ආකාරය පිළිබඳ විශේෂ අවධානයක් යොමු කළ යුතු ය.

රූප සටහන 01 : බහුදිශානතික දරිද්‍රතා ව්‍යුහය

මූලාශ්‍රය : (Alkire & Santos, 2014)

ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය කේන්ද්‍ර කොටගෙන ගොඩ නගා ගෙන ඇති කාර්ය කොටස්වල බහුවිධතාව, දරිද්‍රතා අත්දැකීමේ ස්වභාවය වෙනස් කිරීමට ද හේතුවක් වේ. බොහෝ දුරට ආර්ථික විද්‍යාඥයන් විසින්, ආර්ථික ක්‍රියාවලිය (නිෂ්පාදනය, බෙදා හැරීම සහ පරිභෝජනය) අර්ථ දක්වනු ලබන්නේ මහජන අවකාශය (Public Sphere) කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කරමින් ය. මේ නිසා කුටුම්භ ආර්ථික තත්ත්වය හෝ පුද්ගල පෞද්ගලික (Private Sphere) අවකාශය තුළ ආර්ථිකය

ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධාන අවධානයක් යොමු නොවේ (Folbre, 2006). එසේ වුවත්, ෆෝලබ්‍රේ (2006) තර්ක කරන්නේ, ආර්ථික ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ විග්‍රහයක දී ගෘහස්ථ ආර්ථිකය කෙරෙහි ද අවධානය යොමු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය බව ය. මූල්‍යමය වශයෙන් ගෘහාශ්‍රිත වැඩ ගණනය කළ නොහැකි වුවත්, ජාතික ආර්ථිකය කෙරෙහි එයින් අගමාස බලපෑමක් සිදු වන බව ඇය පෙන්වා දෙයි. පෞද්ගලික අවකාශය තුළ හෙවත්, විශේෂයෙන් ම පවුල් සංස්ථාව තුළ ක්‍රියාත්මක වන අගමාස ආර්ථික ක්‍රියාවලිය බොහෝ දුරට ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය පාදක කොටගත් කාර්ය විසමතා කේන්ද්‍ර කොට ගෙන ක්‍රියාත්මක වේ. ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය පාදක කොටගත් කාර්ය විභේදනය සමාජ නිර්මිතයකි (Boserup, 2007; Hochschild, 1983). කෙසේ වෙතත්, සමාජ ක්‍රමයක් තුළ ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය පාදක කොටගත් කාර්ය විශේෂාසනය බොහෝ දුරට බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව ඉහළ යාම කෙරෙහි හේතු වන ආකාරය මෙම පර්යේෂණයෙහි දී පෙන්වා දෙනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය සමාජය ජීනා මූලික සමාජ ක්‍රමයකි. මේ නිසා, ජීවන අවකාශය තුළ සුවිශේෂී තීරණ ගනු ලබන්නේ පුරුෂ පාර්ශ්වය විසින් ය (Leach, 2011; Yalman, 1967). කාන්තාව බොහෝ දුරට ගෘහාශ්‍රිත රැකවරණ කාර්ය (දරුවන් බලා ගැනීම වැනි කටයුතු) සඳහා සම්බන්ධ වන අතර, පුරුෂයන් පොදු අවකාශයෙහි හෝ පවුල් සංස්ථාවෙන් බැහැර වෘත්තීය කටයුතු සමග සම්බන්ධ වේ. මෙහි දී ගෘහාශ්‍රිත රැකවරණ කාර්ය (care work) කාන්තාව වෙත පැවරීමත්, ඒ සම්බන්ධයෙන් ප්‍රවීණතාවක් ලබා ගැනීමට ඇයට අවස්ථාව ලබා දීමත් යන්න හුදු ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය හා සම්බන්ධ සමාජ පිළිගැනීම් අනුව සකස් කරන ලද්දක් පමණක් ම නොවේ. රැකවරණ වෘත්තීය හෝ රැකවරණ කාර්ය යනු ගෘහාශ්‍රිත දරුවන් බලා ගැනීම, පවුලේ සාමාජිකයන්ට අවශ්‍ය සේවා ලබා දීම, වැඩිහිටියන් රැක බලා ගැනීම වැනි ක්‍රියා ය. මෙම කටයුතු පෞද්ගලික අවකාශය තුළ මූල්‍යමය වශයෙන් ගණනය නොකරනු ලබන අතර හුදෙක් කාන්තාවකගේ ආවාරධාර්මික වගකීමක් වශයෙන් අර්ථකථනය කරනු ලැබේ (International Labour Organization, 2018). එනම් රැකවරණය පැහැර හරින හැකි කාර්යයක් නොවන බව පිළිගනු ලැබේ.

ජීනා මූලික සමාජ ක්‍රමයක් තුළ ප්‍රධාන මූල්‍ය තීරණ නිර්මාණය කරනු ලබන්නේ පුරුෂ මූලිකත්වයෙන් ය. එ බැවින්, ගෘහාශ්‍රිත කාර්ය කළමනාකරණය සහ පවුලේ සාමාජිකයන් වෙත සම්පත් බෙදා දීම සම්බන්ධයෙන් යම් ගැටලුකාරී තත්ත්වයක් උද්ගත විය හැකි ය. මෙය දරිද්‍රතාව කෙරෙහි බලපෑම් කරයි(Askar, Ouattara, Zhang, & Fung, 2020). කාන්තාව ගෘහාශ්‍රිත රැකවරණ කාර්යයෙහි නියුක්ත වීම මූල්‍යමය වශයෙන් ගණනය නොකළත්, පවුලේ නඩත්තුව සහ පැවැත්ම සඳහා එයින් සුවිශේෂී දායකත්වයක් ලැබේ. රැකවරණ කටයුතු කාන්තාවගේ ක්‍රියාවලියෙන් බැහැර කොට වෙළෙඳපොළ වෙත පවරන ලද අවස්ථාවක එහි මූල්‍යමය වටිනාකම ඉහළ මට්ටමක පවතින බවක් පෙනේ (Folbre, 2002). මේ හේතුවෙන්, ග්‍රාමීය සමාජවල පවුල් නඩත්තුවෙහි විශේෂ ක්‍රියාවලියක් වශයෙන් කාන්තාවන්ගේ රැකවරණ වෘත්තීය හඳුනාගත යුතු ය.

ග්‍රාමීය දරිද්‍රතාව, ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික දරිද්‍රතාවට වඩා ඉහළ අගයක් ගනු ලබයි (Department of Census and Statistics, 2020). එ නමුත්, ග්‍රාමීය සමාජයේ ස්වභාවය නිශ්චිතව නිර්වචනය කිරීම ගැටලු සහගත ය. බොහෝ දුරට මෑත කාලීනව සංවර්ධනය කරන ලද ගම් සමාජවලට වඩා පැරණි ගම් සමාජවල පුද්ගලයන්ගේ ප්‍රජානන දිශානතියෙහි සහ වර්ග ප්‍රකාරයෙහි

වෙනස්කම් පවතියි (Udayanga, 2018). මෙම අධ්‍යයනයෙහි දී සාකච්ඡා කරනු ලබන්නේ නගර කේන්ද්‍ර කොටගෙන මැන කාලීනව ගොඩ නැගුණු ඇතැම් ග්‍රාමීය සමාජ පිළිබඳව ය. විශේෂයෙන් ම මෙවැනි සමාජ පැල්පත් නිවාස සහිත මුඩුක්කු ජනාවාස වශයෙන් ද විග්‍රහ කළ නො හැකි ය. මෙම ග්‍රාමීය සමාජ මුඩුක්කු ලක්ෂණ පෙන්නුම් නොකරන අතර, ඒවාට ම සුවිශේෂී වූ ලක්ෂණ පෙන්නුම් කරයි. මෙම සමාජවල කාන්තාවන්ගේ සමාජ ආස්ථානය සාම්ප්‍රදායික ග්‍රාමීය සමාජයක කාන්තාවන්ගේ සමාජ ආස්ථානයට වෙනස් බවක් පෙන්නුම් කරයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ ප්‍රතිපත්ති හේතුවෙන්, දරිද්‍රතාව සැලකිය යුතු මට්ටමකින් අවම කළ හැකි වුවත්, කාන්තාවන් සහ ළමයින් අතර ව්‍යාප්තික දරිද්‍රතාව ඉහළ මට්ටමක පවතියි (Kottegoda, 2004; The World Bank, 2017). කාන්තාවන් සහ ළමයින් අතර බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව ඉහළ මට්ටමක පැවතීමට බලපාන ප්‍රධාන හේතුවක් වශයෙන් හඳුනාගනු ලබන්නේ ව්‍යුහගත පීතෘමූලික සමාජ සන්දර්භය සහ ඒ හා බැඳුණු ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවී කාර්ය විභේදායනය යි (Asian Development Bank, 2015). බොහෝ දුරට කාන්තාවන් පෞද්ගලික අවකාශයක් තුළට කේන්ද්‍රගත කිරීමත්, පොදු අවකාශය හා සම්බන්ධ ආර්ථික ක්‍රියාවලීන්ගෙන් බැහැර කිරීමත් නිසා මූල්‍යමය වටිනාකමක් සහිත කාර්යවල නියුක්ත වීමට කාන්තාවන්ට අවස්ථාවක් ලැබෙන්නේ අවම වශයෙනි. මෙම තත්ත්වය නාගරික සමාජවල වෙනස් ස්වභාවයක් ගනු ලබයි. සාම්ප්‍රදායික වශයෙන් 'කාන්තාවන් ආර්ථික ක්‍රියාවලියක නියුක්ත නොවිය යුතු ය' යන මතය ග්‍රාමීය සමාජවල බොහෝ විට පිළිගනු ලැබේ. මේ නිසා කාන්තාවගේ භූමිකාව කුටුම්භයට පමණක් සීමා වේ (Kottegoda, 2004). අවම අධ්‍යාපනය, හැකියා අවම වීම, සාම්ප්‍රදායික පිළිගැනීම් වැනි හේතු සාධක මූලික කොට ගෙන ද වෙළෙඳපොළ මූලික කොටගත් ආර්ථික ක්‍රියාවලිවලින් කාන්තාව විසුක්ත වන ආකාරය පර්යේෂකයන් විසින් පෙන්වා දී තිබේ. එසේ වුවත්, කාන්තාවගේ රැකවරණ වෘත්තීය සම්බන්ධයෙන් යොමු කොට තිබෙන අවධානය සැලකිය යුතු මට්ටමකින් අවම ය. රැකවරණ වෘත්තීය යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන්නේ ගෘහාශ්‍රිත ආර්ථික ක්‍රියාවලියේ සුවිශේෂී අංශයකි. ගෘහ ආර්ථික ක්‍රියාවලියෙහි දී රැකවරණ වෘත්තීය මූල්‍යමය වශයෙන් මැනුම් කරනු නො ලැබේ. එ නමුත්, ගෘහ පැවැත්ම සඳහා එයින් සැලකිය යුතු සම්මාදමක් සිදු වේ. ෆෝල්බ්‍රේ පෙන්වා දෙන ආකාරයට, රැකවරණ කටයුතු ප්‍රධාන ආර්ථික ධාරාව සමග සම්බන්ධ කළ අවස්ථාවක ඒ සඳහා විශාල මිලක් හිමි වේ (Folbre, 2002).

විශේෂයෙන් ම ශ්‍රී ලංකා සමාජයෙහි, විවිධ සංස්කෘතික ලක්ෂණ සහිත බහුවිධ ග්‍රාමීය සමාජ දක්නට ලැබේ. මෙම අධ්‍යයනයෙහි දී අවධානය යොමු වන්නේ පර්යන්ත නාගරික ග්‍රාමීය සමාජ (Peri-urban rural areas) වෙතට ය. පර්යන්ත නාගරික ග්‍රාමීය සමාජ යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන්නේ ආර්ථික ක්‍රියාවලිය සඳහා නාගරික සමාජය වෙත සම්බන්ධ වන, නගර පර්යන්තයේ ගොඩ නැගුණු කුඩා ප්‍රජාවගෙන් සමන්විත ඒකකයකි. බොහෝ දුරට මෙම පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල කෘෂිකාර්මික ක්‍රියාවලියක් දක්නට නො ලැබෙන අතර, දෛනික චේතන ලබන සේවා පාදක ගෘහ ආදායම් ආකෘතියක් ගොඩ නැගී ඇත (Pradoto, Setiyono, & Wahyono, 2018). මෙම සමාජවල මූලික නාගරික ජීවන රටාවක් දක්නට නො ලැබේ. එ පමණක් නොව, ඇතැම් සාම්ප්‍රදායික ග්‍රාමීය සමාජවල දක්නට ලැබෙන ජීවන ශෛලිය ද දක්නට නො ලැබේ. මේ නිසා පර්යන්ත-නාගරික

ග්‍රාමීය සමාජවල අස්ථාවර ආර්ථික ව්‍යුහයක් මෙන් ම සුවිශේෂී ජීවන ශෛලියක් ද දැකිය හැකි ය. ජීවත් වීම සඳහා ඉඩමක් හා නිවසක් පවතින අතර, පර්යන්ත-නාගරික ගැමියන් විධිමත් නොවන වෘත්තීන් කෙරෙහි වැඩි වශයෙන් යොමු වේ. දෛනික පැවැත්ම දෛනික චේතනය මත රඳා පැවතීම විශේෂ ලක්ෂණයකි. එ මෙන්ම, සාපේක්ෂ වශයෙන් අඩු අධ්‍යාපනයක් සහ අවම ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය තත්ත්වයක් ද දැකිය හැකි වේ. නාගරික පැල්පත් හෝ මුඩුක්කු සමාජවලට වඩා මෙම සමාජ වෙනස් වේ. මේ අනුව පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජ භූමිකා අර්ථකථනය කරනු ලබන ආකාරයෙහි ද සුවිශේෂී ලක්ෂණ පවතියි. මෙම අධ්‍යයනයෙහි දී ප්‍රධාන වශයෙන් පර්යන්ත-නාගරික සමාජ ක්‍රමයක් තුළ කාන්තාවන්ගේ සමාජ ආස්ථානය සහ රැකවරණ වෘත්තීය අතර පවතින සම්බන්ධතාව සම්බන්ධයෙන් විශේෂ අවධානයක් යොමු කරනු ලැබේ.

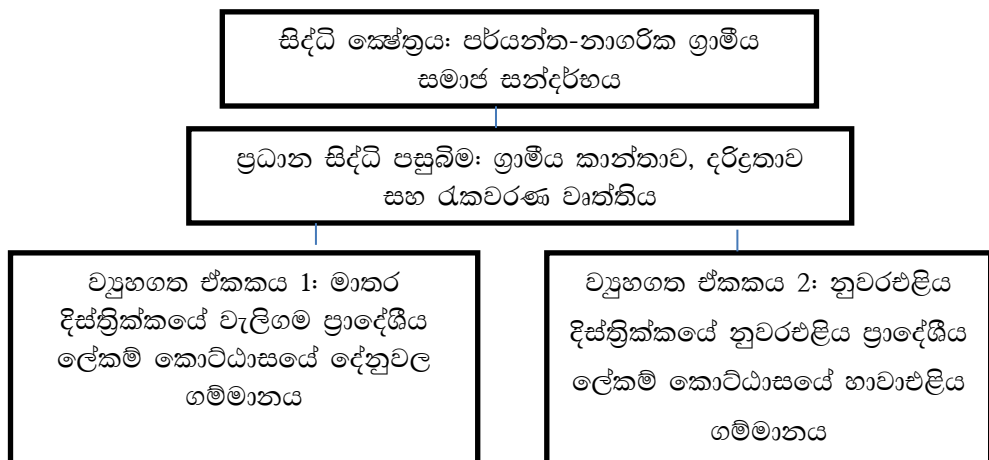
02. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

ග්‍රාමීය කාන්තාවන් අතර බහුදිශානතික දර්ශනාව ඉහළ යාම කෙරෙහි ඔවුන්ට සමාජය තුළ හිමිවන ස්ථානය සහ රැකවරණ වෘත්තීය හේතු වන ආකාරය පැහැදිලි කිරීම මෙම අධ්‍යයනයෙහි මූලික අභිමතාර්ථය යි. මේ අනුව, අධ්‍යයන සැලැස්ම වශයෙන් ව්‍යුහගත ඒකක සහිත කේවල සිද්ධි අධ්‍යයන සැලැස්ම (embedded multiple units single case study design) භාවිත කරනු ලැබීම (Yin, 2003). අධ්‍යයනයෙහි දී සමාජ සන්දර්භය සහ පුද්ගලයා අතර පවතින සම්බන්ධය තේරුම් ගැනීම විශේෂයෙන් වැදගත් වන බැවින් ව්‍යුහගත කේවල සිද්ධි අධ්‍යයන සැලැස්ම වැදගත් වේ. එහි දී අධ්‍යයන වලංගුතාව තහවුරු කිරීම සඳහා සිද්ධි-ඒකක (units) කිහිපයක් අධ්‍යයනය කළ යුතු බැවින්, පොදු ලක්ෂණ සහිත සමාජ සන්දර්භයක් හඳුනා ගෙන බහුවිධ ඒකක කිහිපයක් තෝරා ගැනීමට උක්ත සැලැස්මෙන් අවස්ථාව ලබා දෙයි. මේ අනුව, පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජ සන්දර්භයක් තුළ, ග්‍රාමීය ඒකක කිහිපයක් තෝරා ගනු ලැබීම. මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ වැලිගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයට අයත් දේනුවල ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාසය සහ නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කයේ නුවරඑළිය ප්‍රාදේශීය ලෙකම් කොට්ඨාසයට අයත් භාවාඑළිය යන ග්‍රාම නිලධාරී වසම් මෙම අධ්‍යයනය සඳහා තෝරා ගනු ලැබීම. මෙම ග්‍රාමීය සමාජ දෙකෙහි පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල ලක්ෂණ දක්නට ලැබේ. ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් සඳහා සෘජුව ම නගරයට සම්බන්ධ වීම, පරිභෝජනය සඳහා නගර මත රඳා පැවතීම, අවිධිමත් ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් සඳහා ජනතාව සම්බන්ධ වීම, දෛනික දිවි පැවැත්ම දෛනික චේතන මත රඳා පැවතීම, ඉහළ සාප්තයාව, තරුණයන්ගේ නාගරික දිශාගත සංක්‍රමණය, අවම අධ්‍යාපනය සහ අවම ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය තත්ත්වය, අඩු වයස් විවාහ, සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ මට්ටමක සාමාජික සංඛ්‍යාවක් කුටුම්භයට අයත් වීම, අඩු ජීවන තත්ත්වය, අස්ථාවර සහ අවම පහසුකම් සහිත නිවාස වැනි ලක්ෂණ මෙම සමාජවල දක්නට ලැබේ. මේවා නාගරික සමාජ නොවන අතර නාගරික-පැල්පත් හෝ මුඩුක්කු සමාජ යනුවෙන් ද හඳුන්වා දිය නොහැකි ය. සංඛ්‍යාලේඛන මගින් මෙම සමාජ, ග්‍රාමීය සමාජ යනුවෙන් හඳුන්වා දී ඇත. එ නමුත්, ඒවා සාම්ප්‍රදායික ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය සමාජ හෝ අර්ධනාගරික සමාජවලට වඩා වෙනස් වේ. එහි දී පුද්ගලයාගේ ජීවන රටාවේ පවතින සුවිශේෂීත්වය විශේෂයෙන් අවධානයට ගත යුතු ය.

ව්‍යුහගත ඒකක සහිත කේවල සිද්ධි අධ්‍යයන සැලැස්ම භාවිත කරන අතර ම ක්‍ෂේත්‍රපාදක න්‍යාය, අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය සමග සම්බන්ධ කරනු ලැබේ. වාමස් (2006) විසින් හඳුන්වා දෙන ලද අභිසංස්කරණාත්මක ක්‍ෂේත්‍රපාදක න්‍යාය (constructivist grounded theory) මෙහි දී විශේෂයෙන් වැදගත් විය. අභිසංස්කරණාත්මක ක්‍ෂේත්‍ර පාදක න්‍යාය අභිසංස්කරණවාදී ඥානමිමංසාත්මක සන්දර්භයක පිහිටා ඇති අතර සංකේතාත්මක අන්තර්ක්‍රියාවාදී න්‍යාය වින්‍යාසයක් පෙන්වුම් කරයි. පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජයක පුද්ගලයාගේ ජීවන ක්‍රමය සකස් වන්නේ සහ එය අර්ථකථනය කරනු ලබන්නේ සමාජ වින්‍යාසයෙහි මූලික ස්වභාවයන් අනුව ය. මේ නිසා සත්භාවවේදීමය වශයෙන් අධ්‍යයන යථාර්ථය සමාජ නිර්මිතයක් වශයෙන් පිළිගෙන, එය අධ්‍යයනය සඳහා ක්‍ෂේත්‍ර පාදක න්‍යාය භාවිත කරන ලදී. අධ්‍යයන ක්‍ෂේත්‍රය ග්‍රහණය කර ගැනීම සඳහා ව්‍යුහගත ඒකක සහිත කේවල සිද්ධි අධ්‍යයන සැලැස්ම භාවිත කළ ද, දත්ත සමූච්චය කිරීම, විශ්ලේෂණය කිරීම සහ අර්ථකථනය කිරීම අභිසංස්කරණාත්මක ක්‍ෂේත්‍රපාදක න්‍යාය මූලධර්ම අනුගමනය කරමින් සිදු කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකාවේ බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව ඉහළම මට්ටමක පවතින්නේ වතු සමාජ ආශ්‍රිතව ය (Department of Census and Statistics, 2020). එ නමුත්, ග්‍රාමීය සමාජවල කාන්තාවන් අතර දරිද්‍රතා ව්‍යාප්තිය හඳුනා ගැනීම සඳහා දැනට පවතින සංඛ්‍යාලේඛන මූලික කොටගෙන උක්ත ග්‍රාමීය සමාජ දෙක තෝරාගනු ලැබේ. මූලික වශයෙන් සිදු කළ ක්‍ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ සහ නාහිගත කණ්ඩායම් සාකච්ඡා මගින් පැහැදිලි වූයේ දේනුවල සහ හාවාඵලිය ගම්මානවල, පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජයක ලක්ෂණ පවතින ආකාරය යි. මේ නිසා පූර්ව පර්යේෂණ අත්දැකීම් ද පාදක කොට ගෙන උක්ත ගම්මාන දෙක තෝරාගනු ලැබේ. ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන්, ග්‍රාම නිලධාරීන් සහ සංවර්ධන නිලධාරීන් සමග සිදු කළ නියමු දත්තදායක සාකච්ඡාවල දී උක්ත ගම්මානවල පවතින මූලික ලක්ෂණ හඳුනාගත හැකි විය. එ මෙන් ම බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව ඉහළ මට්ටමක පවතින ආකාරය ද සංඛ්‍යා ලේඛන පෙන්වුම් කරයි (Central Bank of Sri Lanka, 2020; Department of Census and Statistics, 2020). අරමුණුසහගත ව උක්ත සිද්ධි ඒකක තෝරාගන්නා ලදී.

රූප 02 : සිද්ධි අධ්‍යයන සැලැස්ම

දත්ත සමූච්චය කිරීම සහ විශ්ලේෂණය කිරීම පියවර වශයෙන් සිදු කරන ලදී. මූලික වශයෙන් අධ්‍යයනයෙහි අභ්‍යන්තර වලංගුතාව තහවුරු කිරීම සඳහා බහුවිධ පාර්ශ්වකරුවන් අධ්‍යයනය සඳහා සම්බන්ධ කරගන්නා ලදී. මේ සඳහා න්‍යායාත්මක නියැදිම් මූලධර්මය භාවිත කරන ලදී. පළමුව අදාළ ප්‍රාදේශීය ලෙකම්වරුන් සහ ග්‍රාම නිලධාරීන් සමග සිදු කළ ව්‍යුහගත නොවන සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින් යොමු කරන ලදු ආකාරී පවුල් ඒකක සමග ගැඹුරු සම්මුඛ සාකච්ඡා පවත්වන ලදී. කාන්තාවන් සහ පුරුෂයන් යන දෙපාර්ශ්වය ම සම්මුඛ සාකච්ඡා සඳහා සම්බන්ධ කරගන්නා ලදී. හිමබෝල නියැදිම් ක්‍රමය මූලික වශයෙන් මෙහි දක්නට ලැබේ. පළමුව, ක්‍ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණයක් සිදු කරන ලද අතර මේ හඳුනා පර්යේෂණ සහකරුවන්ගේ දායකත්වය ද හිමි විය. අධ්‍යයන ක්‍ෂේත්‍රයේ භෞතික පසුබිම, ආර්ථික සහ සමාජ ක්‍රියාකාරීත්වය එමගින් පැහැදිලි කර ගත හැකි විය. දෙවනුව, ප්‍රධාන දත්ත දායකයන් සමග ගැඹුරු සම්මුඛ සාකච්ඡා කිහිපයක් පවත්වන ලදී. එහි දී රාජ්‍ය නිලධාරීන් තිදෙනෙක් සහ ප්‍රජා නායකයන් දෙදෙනෙක් සම්බන්ධ විය. තෙවන පියවර වශයෙන්, එක් එක් ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාසයෙන් න්‍යායාත්මක සංතෘප්තතාවක් ඇති වන ආකාරයෙන් පවුල් දොළසක් සමග සම්මුඛ සාකච්ඡා පවත්වන ලදී. දේනුවල ග්‍රාමය මූලික කොටගත් සිද්ධි ඒකකයෙන් සම්මුඛ සාකච්ඡා හතක් පවත්වන ලද අතර, සිද්ධි ඒකක දෙකෙන් (භාවාච්චිය) සම්මුඛ සාකච්ඡා පහක් පවත්වන ලදී. සම්මුඛ සාකච්ඡා පැවැත්වීමෙහි දී විවිධ ජනවිද්‍යාත්මක සාධක කෙරෙහි අවධානය යොමු විය. විශේෂයෙන් ම විවාහක අවිවාහකභාවය, ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය, වයස් ව්‍යුහය යනාදිය එයට අයත් වෙයි.

දත්ත සමූච්චය කරන ලද්දේ ගැඹුරු සම්මුඛ සාකච්ඡා, නාභිගත කණ්ඩායම් සාකච්ඡා සහ ප්‍රධාන දත්තදායක සම්මුඛ සාකච්ඡා භාවිතයෙනි. පූර්ව වශයෙන් ක්‍ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණයක් ද සිදු කරනු ලැබිණ. දත්ත විශ්ලේෂණය සිදු කිරීමෙහි දී පියවර ක්‍රමයක් භාවිත කරන ලදී. ක්‍ෂේත්‍ර පාදක න්‍යායට අනුව, මූලික වශයෙන් පළමු වන දත්ත සමූච්චය කිරීමේ පියවර අවසන් වීමෙන් පසු මූලික දත්ත විශ්ලේෂණය ආරම්භ කරන ලදී. සමූච්චිත දත්ත අනුපතනය (transcribe) කරන ලද අතර විවෘත කේතනය (open coding) සඳහා යොමු කරන ලදී. විශේෂයෙන් ම වාක්‍ය-වාක්‍ය (line by line) කේතනය සඳහා අවධානය යොමු කළත්, වචන-වචන (word by word) කේතනය කෙරෙහි ද අවධානය යොමු කරනු ලැබිණ. ක්‍ෂේත්‍රයට සුවිශේෂී තත්ත්වයන් හඳුනා ගැනීම සඳහා උක්ත ක්‍රම දෙක අතිශය වැදගත් විය. විවෘත කේතනය මගින් ලබාගත් විශ්ලේෂිත කාණ්ඩ, ආකෂීය විශ්ලේෂණය (axial coding) මගින් සංස්ලේෂණය කොට මූලික ප්‍රවර්ග හෝ තේමා හඳුනාගන්නා ලදී. එම තේමා මෙම අධ්‍යයනයෙහි සොයා ගැනීම් යටතේ ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

03. දත්ත විශ්ලේෂණය

3.1 සමාජ ව්‍යුහීය ලක්ෂණ සහ බහුදිශානතික දර්ශනාව

පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජ යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන්නේ නාගරික සහ ග්‍රාමීය සමාජ අතර පිහිටි සමාජ අවකාශයක් යනුවෙන් ඇතැමෙක් විග්‍රහ කරති (Pradoto et al., 2018). මේ අනුව, නාගරික සමාජ සමග සම්බන්ධතා පවත්වනු ලැබුවත්, ග්‍රාමීය සමාජයක ලක්ෂණ තවදුරටත් පවත්වා ගෙන යනු ලබන සමාජ ක්‍රමයක් පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජ යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබයි. එ

නමුත්, ශ්‍රී ලංකාවේ සාම්ප්‍රදායික ග්‍රාමීය සමාජයක දක්නට ලැබෙන පුද්ගල වර්ග ප්‍රකාරය, පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල ඒ ආකාරයෙන් ම දක්නට නො ලැබේ. කුටුම්භ පැවැත්ම සඳහා කෘෂිකාර්මික ආර්ථික පටිපාටියක් වෙත අවධානය යොමු නොකිරීම එහි ප්‍රධාන ලක්ෂණයකි. මෙම සමාජවල දක්නට ලැබෙන ප්‍රධාන සංස්කෘතික සහ සමාජ ලක්ෂණයන් වන්නේ, පොදු සමාජ මූලයක් දක්නට නො ලැබීම, දෛනික පැවැත්ම දෛනික වේතන මත රඳා පැවතීම, ආදායම් උත්පාදන වෘත්තීන් අස්ථාවර වීම සහ අවිධිමත් වීම, තරුණ ප්‍රජාවගේ වේගවත් බහිර් සංක්‍රමණය, අඩු අධ්‍යාපනය සහ අවම ජීවන පහසුකම් යනාදිය යි. සමස්තයක් වශයෙන් මෙම සමාජ ලක්ෂණ මූලික කොටගෙන ජීවන අවස්ථා තෘප්ත කිරීමේ ගැටලු උද්ගත වේ. බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව ඉස්මතු වීම කෙරෙහි උක්ත සමාජ සංස්කෘතික ලක්ෂණ හේතු වේ.

නාගරික සමාජවල ක්‍රියාත්මක වන කර්මාන්තශාලා හෝ වෙනත් සේවා සඳහා සම්බන්ධ වන ශ්‍රමිකයන් බොහෝ දුරට ග්‍රාමීය සමාජවලින් සංක්‍රමණය වූවන් ය. ඔවුන් නගරයට සම්ප්‍රදේශවල ස්වකීය වාසස්ථාන ගොඩනගා ගනු ලැබුවත්, ඒවා ප්‍රධාන නාගරික ප්‍රවාහයට සම්බන්ධ නොවේ. නාගරික ජීවන ගෛලිය උක්ත ගැමි සමාජවල දක්නට නො ලැබේ. එ මෙන් ම, භූ ගෝලීය වශයෙන් දුෂ්කර ප්‍රදේශ ආශ්‍රිතව අස්ථාවර වශයෙන් ගොඩ නැගුණු ජනාවාස මූලික කොටගෙන මෙම පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජ විකාසනය වෙයි. මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ දේනුවල සහ නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කයේ භාවාච්චිය ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව උක්ත පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල මූලික ලක්ෂණ පැහැදිලිව හඳුනාගත හැකි ය.

පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජ යනු ස්වාභාවික විකාසනයක් සහිත සමාජ ක්‍රමයක් නොවේ. නාගරික කර්මාන්තශාලාවල හෝ වෙනත් සේවා ස්ථානවල සේවය කිරීම සඳහා විවිධ ප්‍රදේශවලින් පැමිණි ශ්‍රමිකයන්ගෙන් සැදුම්ලත් ප්‍රජා වපසරියක් එහි දක්නට ලැබේ. මේ නිසා මෙ වැනි සමාජවල පොදු සම්භවයක් දැකගත නො හැකි ය. දෙ වන හෝ තෙ වන පරම්පරා ආශ්‍රිතව යම් ශ්‍රේණි සම්බන්ධයක් දක්නට ලැබුණත්, ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වය කෙරෙහි ශ්‍රේණිත්වය විසින් සිදු කරනු ලබන බලපෑම අවම මට්ටමක පවතියි. විවිධ ප්‍රදේශවලින් පැමිණි ශ්‍රමිකයන්ගෙන් සැදුම්ලත් මෙම සමාජවල පොදු සම්මුතියක් ගොඩ නැගීම අපහසු වන්නේ බහුවිධ ආශා (multiple and different interests/desires) පදනම් කොට ගෙන එක් එක් පුද්ගලයා ක්‍රියා කිරීම හේතුවෙන් ය. සාම්ප්‍රදායික ග්‍රාමීය සමාජවල ආර්ථික ක්‍රියාවලිය සඳහා ශ්‍රේණිත්වය වැනි ආර්ථික-නොවන සංස්ථාවලින් සිදු වන බලපෑම අතිශය පුළුල් ය.

සමාජය ගොඩ නැගීම පිළිබඳ පොදු මූලයක් දක්නට නො ලැබෙන බැවින්, සමාජ පැවැත්ම බොහෝ දුරට අස්ථාවර වේ. මෙයට හේතුව අන්‍යෝන්‍ය සම්බන්ධතාවල තීව්‍රතාව අවම වීම ය. එනම්, පුද්ගල සම්බන්ධතා ගොඩ නැගීමේ ගුණාත්මක භාවයක් දක්නට නො ලැබීම ය. සමාජ ප්‍රාග්ධනයක් ස්වාභාවික වශයෙන් වර්ධනය නොවන බැවින්, යහපැවැත්ම සඳහා ප්‍රජාවක් විසින් පොදුවේ ගනු ලබන උත්සාහයන් මෙම සමාජවල දක්නට නො ලැබේ. සම්පූර්ණ යහපැවැත්ම (complete well-being) සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රජා සහයෝගය අඩු මට්ටමක පවතින බැවින්, බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව ඉහළ යන බවක් පෙනේ. අධ්‍යාපනය වැනි කාර්යයන් සඳහා යොමු වීමට ප්‍රජාවගෙන් ලැබෙන සාමූහික සහයෝගය ඉහළ මට්ටමක පවතින බව ඇතැම් පර්යේෂණ මගින් පෙන්වා දී

තිබේ (Pellegrino & Hilton, 2013). එ නමුත්, පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල, යහපැවැත්ම කේන්ද්‍ර කොටගත් ප්‍රජා සුදානමක් දක්නට නො ලැබේ. මේ නිසා දිළිඳුකම අවම කිරීමේ වැඩසටහන් වුවත් ක්‍රියාත්මක කිරීම අපහසු වී තිබේ.

“මේ පළාත්වල ඉන්නේ විවිධ පළාත්වලින් ආව මිනිස්සු. ඒ නිසා එකිනෙකා ගැන දක්වන සැලකිල්ල අඩුයි. අර පැරණි ගම්වල වගේ නෙවෙයි. තමන්ගේ සාක්කුව පුරවගන්න තමයි කොහෙන් ගියත් බලන්නේ. අනෙක, උගත් ප්‍රජාවක් මේ පළාත්වල නැහැ. ඉගෙනීමට වඩා කොහොමහරි බලන්නේ කියක් හරි හොයාගෙන ලෝකට ජේන්න ජීවත් වෙන්න” (ස්ත්‍රී, වයස අවුරුදු 33).

“වැල්ල කියන්නේ හොඳ ඉල්ලමක්නේ. මේ ගමේ ඉඳලා වැල්ලට එව්වර දුරක් නෑ. පොඩි ළමයි පවා බලන්නේ සංචාරකයෙක් ආවම ඔවුන් පස්සේ ගිහින් වෙළෙඳාමක් හරි කරලා කොහොම හරි ජීවත් වෙන්න. දෙමව්පියෝ උනත් ළමයින්ව එව්වර උන්නදු කරන්නෙ නැහැ. මේ අයගේ අනාගත දැක්මක් කියලා එක්ක නැහැනේ. එදිනෙදා ජීවිතේ ගැට ගහගන්න එකයි කරන්නේ” (ස්ත්‍රී, වයස අවුරුදු 38).

විශේෂයෙන් ම දේනුවල සහ භාවාච්චිය යන අධ්‍යයන ඒකකවල ජීවත්වන ප්‍රජාව එම ප්‍රදේශවලට පැමිණ තිබෙන්නේ විවිධ ප්‍රදේශවලින් ය. මේ නිසා පොදු ඥාති මූලාශ්‍රයක් දැකිය නොහැකි ය. හුදෙක් නගරය වෙත සේවා සම්පාදනය කිරීම සඳහා මෙම ප්‍රදේශවල ජීවත් වන අතර, පුද්ගල ජීවිතයේ දිගුකාලීන අරමුණු සම්බන්ධයෙන් එ තරම් අවබෝධයක් මොවුන් වෙත පවතින බවක් නො පෙනේ.

පුද්ගලයාගේ ජීවන අවකාශය (lifeworld) ගොඩ නැගෙන්නේ සමාජ සන්දර්භයට සාපේක්ෂ පුද්ගල මිනෑ එපාකම් මූලික කොට ගෙන ය. මේ නිසා පුද්ගල සමාජ වර්ගයේ ස්වභාවය, ජීවන අවකාශයෙහි ක්‍රියාකාරීත්වය සමග සම්බන්ධ වේ (Roche, Luckmann, & Giddens, 1987). උක්ත අධ්‍යයන ඒකකවල ජීවන අවකාශය හා සම්බන්ධ ප්‍රමුඛතා සහ ක්‍රියාකාරකම් හඳුනා ගැනීම කෙරෙහි එහි ආර්ථික ව්‍යුහය මූලික වශයෙන් බලපෑම් කොට ඇත. විශේෂයෙන් ම ප්‍රජාවගේ විසම ජාතිකත්වය හේතුවෙන් පොදුජන සම්මුතියක් ගොඩ නැගීම හෝ එක් අරමුණක් වෙත ප්‍රජාව ඒකරාශී කිරීම අපහසු වී ඇත. විශේෂයෙන් ම අති පෞද්ගලිකත්වයක් වර්ධනය වන බැවින්, එක් පවුලක ජීවන අවකාශ ක්‍රමය අනෙක් පවුලක ජීවන අවකාශ ක්‍රමයට වඩා වෙනස් වේ. පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල පොදු ජීවන ක්‍රමයකට වඩා වියුක්ත ජීවන රටාවක් දක්නට ලැබේ. මේ නිසා සමාජ ප්‍රාග්ධනයක් වර්ධනය නොවේ. පොදු සම්මුතියක් ගොඩ නො නැගෙන බැවින්, බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව ඉහළ යයි. එයට හේතුව වන්නේ, පොදු යහපැවැත්මක් සඳහා ප්‍රජාව සුදානම් නොවන බැවින් ය.

“එක ගමකට ගෙවල් දෙකක් සකස් කිරීමට අපිට අවස්ථාව තිබෙනවා. එ නමුත්, ඒ සඳහා පවුල් දෙකක් තෝරාගන්න එක ඉතා ම අමාරු වැඩක්. පසුගිය අවුරුද්දේ එ

වැනි ගෙයක් ලබා දීමට පවුලක් තෝරාගන්නට පස්සේ ගමේ මිනිස්සු මට විරුද්ධ උනා. මොවුන් අතර සමගියක් සහයෝගයක් නැහැ” (පුරුෂ, වයස අවුරුදු 38).

ජීවන අවකාශය ගොඩ නැගෙන්නේ පොදු ප්‍රජා සම්මුතියකින් බැහැරව ය. වෙනස් සහ බහුවිධ ආශා අනුව ප්‍රජාව පෙළ ගැසීම මෙයට හේතුව ය. ජීවන අවකාශයේ ප්‍රමුඛතා තීරණය වන්නේ ද මෙම තත්ත්වය මූලික කොට ගෙන ය. පවුල් සංස්ථාවක් තුළ තීරණ නිර්මාණය කිරීමේ පිළිවෙළ අතීතය වැදගත් ය. බොහෝ දුරට ජීවන අවකාශයෙහි මූලික ස්වභාවය තීරණය වන්නේ, පුද්ගලයා විසින් ගනු ලබන තීරණවල ස්වභාවය පදනම් කොට ගෙන ය. ජීවන අවකාශය තුළ දෛනික පැවැත්ම ප්‍රධාන ප්‍රමුඛතාවක් බවට පත් වී තිබේ. හැකියා විසුක්තිය, අවම අධ්‍යාපනය, ප්‍රජාවගේ සහයෝගය නො ලැබීම, අවම සුදුසුකම් සහ අවම කුසලතා වැනි සාධක හේතුවෙන් පුද්ගලයාගේ මූලික අවධානය යොමු වන්නේ දෛනික පැවැත්ම සම්බන්ධයෙනි. මේ නිසා අනාගත දර්ශනයක් හෝ අනාගත අභිවෘද්ධියක් සම්බන්ධයෙන් අවධානය යොමු නොවේ. තීරසර පවුල් ජීවිතයක් ගොඩ නැගීම සඳහා යම් වුවමනාවක් තිබුණත්, ප්‍රජා සහයෝගය අවම වීමත් ආර්ථික දුෂ්කරතා හේතුවෙනුත් ඒ කෙරෙහි යොමු කරනු ලබන අවධානය සැලකිය යුතු මට්ටමකින් අවම ය. ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවී භූමිකා නිර්ණය වන්නේ මෙම ප්‍රමුඛතා මූලික කොට ගෙන ය. කුටුම්භය තුළ තීරණ නිර්මාණය කිරීමෙහි දී දෛනික පැවැත්ම කෙරෙහි ප්‍රමුඛතාවක් ලබා දෙයි. මේ නිසා පුරුෂයා ආදායම් උත්පාදන කාර්ය කෙරෙහි යොමු වන අතර, පවුලේ නඩත්තුව සහ රැකවරණය මුළුමනින්ම මෙන් කාන්තාවගේ කාර්යයක් වශයෙන් අර්ථකථනය කරනු ලැබේ.

“මගේ මහත්තයා රියැදුරෙක්. කොරෝනා නිසා ඒකත් නැවතුණා. පසුගිය මාසේ රියැදුරු බලපත්‍රයේ කාලය අවසාන උනා. ඒත් ඒක අලුත් කරගන්න කාලයක් නැහැ. ඒක අලුත් කර ගන්න ගියොත් කන්න නැති වෙනවා. අද අත් උදව් දෙන්න නැතක් හොයාගෙන ගියා. ඒක කරගන්න බැරි උනොත් ළමයින්ට කන්න දෙන්නත් බැහැ. මේ ළමයින්ව දුන් ඉස්කෝලේ යවාගන්න බැහැ. ඒ මොකො ද, ඇදුම් ඔක්කොම මදි වෙලා තියෙන්නේ” (ස්ත්‍රී, වයස අවුරුදු 40).

ව්‍යුහීය වශයෙන් සමාජ අවධානමක් පවතින ආකාරය මෙයින් පැහැදිලි වේ. මූලික අවශ්‍යතා තෘප්ත කර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ද යම්කිසි ගැටලුවක් පවතින බැවින්, සමාජ ජීවිතයෙහි යම් අස්ථාවර බවක් තිබේ. දෛනික පැවැත්ම ද ගැටලුකාරී තත්ත්වයකට පත් වී ඇත. මේ නිසා තීරසර සමාජ ජීවිතයක් සම්බන්ධයෙන් අවධානය යොමු කිරීමට අවස්ථාව අහිමි වන අතර, ස්ථාවර අනාගත දර්ශනයක් ගොඩ නගා ගැනීමට අපහසු වෙයි. මූල්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ ගැටලු ඇති වන්නේ එ බැවින් ය. අනාගත දිශානතියක් සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් නොමැති වීම නිසා, පවුලේ පැවැත්ම සම්බන්ධයෙන් තර්ජනයක් ඇති වන අවස්ථාවක ප්‍රත්‍යස්ථායීතාවක් ඇති කර ගැනීමට මූල්‍ය කළමනාකරණය අතීතය අවශ්‍ය වේ. එ නමුත්, ඒ සඳහා අවධානයක් යොමු නොවන්නේ, දෛනික පැවැත්ම ප්‍රමුඛ කොටගත් ආර්ථික ක්‍රියාවලියක පුද්ගලයා නිමග්න වී ඇති බැවින් ය. මෙම තත්ත්වය අන්තර්පාරම්පරික දරිද්‍රතාවක් ගොඩ නැගීමට හේතු වේ. එ නම්, පළමු වන පරම්පරාවේ බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව දෙවන පරම්පරාව වෙත විසරණය වීම ය. මේ නිසා දිළිඳුකම අවම කිරීමේ වැඩසටහන්වලදී ද, අන්තර්පාරම්පරික දරිද්‍රතා ව්‍යාප්තිය කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කළ යුතු වේ.

පවුල් සංස්ථාව ගොඩ නැගීම ප්‍රතිවාරාත්මක තීරණයක් (informed decision) නොවීම ද මූලික ලක්ෂණයකි. බොහෝ දුරට පවුල් සංස්ථාවක් ගොඩනගා ගැනීම ප්‍රතිවාරාත්මක තීරණයක් මත ස්ථාපනය විය යුතු යැයි පිළිගනු ලැබේ (Lewis & Pignone, 2009). ප්‍රතිවාරාත්මක තීරණ යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන්නේ ප්‍රතිඵල සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් ඇතිව ජීවන අවකාශය හා සම්බන්ධ ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ තීරණ නිර්මාණය කිරීම ය. බොහෝ දුරට පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල පවුල් සංස්ථාව ගොඩ නැගීම හුදු මූලික කරුණක් වශයෙන් පිළිගනු ලැබූ ද, එහි ඉදිරි ක්‍රියාකාරීත්වය සම්බන්ධයෙන් පවතින අවබෝධය අවම ය. මේ නිසා අඩු වයස් විවාහ වැඩි වශයෙන් මෙම සමාජවල දක්නට ලැබේ. පුද්ගල සම්බන්ධතා ක්‍රමානුකූලව ව්‍යුහගත කිරීම සඳහා පවුල මූලික වශයෙන් මැදිහත් වේ. මේ අනුව කුටුම්භ දරිද්‍රතාව අවම කිරීම සඳහා පවුල තුළ වගකීම් බෙදී යාම, අභ්‍යන්තර සන්නිවේදනයේ පැහැදිලි සහ පාරදෘශ්‍යභාවය, විධිමත් සම්බන්ධතා ක්‍රමයක් පැවතීම යනාදිය විශේෂයෙන් වැදගත් වෙයි. එසේ ද වුවත්, පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල දරිද්‍රතාව ව්‍යාප්ත වීම කෙරෙහි පවුල් සම්බන්ධතාවල පවතින අවිධිමත් සහ අස්ථාවරත්වය හේතු වේ.

පවුල් සම්බන්ධතාවල දී කාන්තාවගේ භූමිකාව සුවිශේෂී වන බැවින්, පවුල් සහ කාන්තාවගේ සමාජ ආස්ථානය අතර පවතින සම්බන්ධතාව කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීම වැදගත් වේ. ප්‍රතිවාරාත්මක තීරණ, පවුල් සම්බන්ධතා කළමනාකරණය සමග සම්බන්ධ වී ඇත. ප්‍රතිවාරාත්මක තීරණයක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා උක්ත සමාජවල ප්‍රජාව බොහෝ විට අපොහොසත් වන්නේ අඩු අධ්‍යාපනය සහ සමාජ පරිසරය මගින් සිදු කරනු ලබන උත්ප්‍රේරණය හේතුවෙනි.

“මේ ගම්වල මිනිස්සු ඉක්මනට විවාහ වෙනවා. ඔවුන්ට තිබෙන ප්‍රධාන සතුටක් ඒක. විවාහයට නිසි කාලයක් බොහෝ විට නැහැ. මොවුන් ඉතාම අඩු වයසක දී විවාහ වෙනවා. මේක ගැටලුවක් වන්නේ වයසට ගැලපෙන අත්දැකීම් ඔවුන්ට නොමැති වීමත්, ඒක ඉදිරියටත් බලපෑම් කිරීමත් හේතුවෙන් ය”. (ස්ත්‍රී, වයස අවුරුදු 40)

ජීවන ලෝකයේ ක්‍රියාකාරීත්වය හුදෙක් ආර්ථික/වෘත්තීය ක්‍රියාකාරීත්වයට පමණක් සීමා නොවේ. ජීවන තෘප්තිය සම්බන්ධයෙන් ද පුද්ගලයන් විශේෂ අවධානයක් යොමු කරන බැවින්, විවාහය ප්‍රධාන තෘප්තකාරක ක්‍රියාවක් වශයෙන් තේරුම් ගනියි. මේ නිසා විවාහය, සමාජය විසින් ද උත්ප්‍රේරණය කරනු ලැබේ. එ මෙන් ම, අඩු අධ්‍යාපනය සහ අත්දැකීම් අවම වීම හේතුවෙන් ද, අඩු වයසින් විවාහ වීම මෙහි ප්‍රතිඵලයකි. විශේෂයෙන් ම අඩු වයසින් විවාහ වීමේ මූලික ගැටලු දෙකක් හඳුනාගත හැකි ය. අඩු වයසින් විවාහ වූ පුද්ගලයන්ට පවුල් කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් හෝ අත්දැකීමක් නොමැති වීම සහ වයසට ගැලපෙන අත්දැකීම් නොලැබීම වශයෙනි. අඩු වයසේ මව්වරුන්ට දරුවන්ගේ මුල් ළමාවිය සෞඛ්‍ය සහ අධ්‍යාපනය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් නොමැති බැවින්, දාරක යහපැවැත්ම සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීමෙහි දී ගැටලු උද්ගත වේ. අඩු අත්දැකීම් සහිත දරුවන්ගෙන් අනාගත දියුණුවක් අපේක්ෂා කිරීම ද ගැටලු සහගත ය. මේ නිසා

වයසට යෝග්‍ය අත්දැකීම් නොමැති විම සහ වයසට යෝග්‍ය අත්දැකීම් නො ලැබීම, බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව සමග සම්බන්ධ වී තිබේ.

“මේ අය විවාහ වන්නේ මානසික පරිණතියකින් නොවේ. හුදෙක් විවාහයක් සඳහා කායික පරිණතිය පමණක් ප්‍රමාණවත් නොවේ. ඒ සඳහා මානසික පරිණතිය ද අවශ්‍ය වේ. මේ නිසා කායිකව පරිණත වුවත් මානසිකව පරිණත වන විට මුලින් විවාහ වීමට ගත් තීරණය වැරද්දක් බව වටහා ගන්නා අවස්ථා තිබේ. මෙහි ප්‍රතිඵලය වන්නේ, පවුල් සම්බන්ධතා ක්‍රමානුකූලව පවත්වා ගෙන යාමට නො හැකි වන ආකාරයෙන් ගැටුම් උද්ගත වීම ය.” (ස්ත්‍රී, වයස අවුරුදු 35)

පවුල් සංස්ථාව, අස්ථාවර හෝ අවධානම් සහගත වපසරියක් තුළ ගොඩ නැගීම ද බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව ඉහළ යාම කෙරෙහි බලපෑම් කරනු ලබයි. පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල නිරන්තර අවධානම් සහගත තත්ත්වයක් දක්නට ලැබේ. බොහෝ දුරට ආර්ථික, පාරිසරික, දේශපාලනික සහ සමාජීය අස්ථාවර භාවය සහ අවධානම් සහගත බව ඉහළ මට්ටමක පවතියි. අස්ථාවර සමාජ පසුබිම, පවුල් සංස්ථාව කෙරෙහි ද බලපෑම් කරනු ලබයි. හුදෙක් ම අඩු අධ්‍යාපනය, අවම හැකියා සහ අත්දැකීම් හේතුවෙන්, ප්‍රජාවගේ ආර්ථිකය යොමු වන්නේ ශ්‍රමය මූලික කොටගත් වෘත්තීන් කෙරෙහි ය. මේ නිසා උක්ත සමාජවල ප්‍රජාව බොහෝ විට දෛනික වේතන ලබන අවම හැකියා අවශ්‍ය හෝ විශේෂඥ හැකියාවක් අවශ්‍ය නොවන වෘත්තීන්වලට යොමු වේ. මේ නිසා ආර්ථිකමය අස්ථාවරතාවක් නියත වශයෙන් වර්ධනය වේ. විවිධ හැකියා නොමැති විම හේතුවෙන්, ඒකීය ස්වභාවයක් ගනු ලබන වෘත්තීන් මත රඳා පැවතීමට සිදු වේ. කොවිඩ් 19 වසංගත කාලය තුළ උක්ත සමාජවල ප්‍රජාව බහුවිධ ගැටලුවලට මුහුණ දෙනු ලැබුවේ මෙම හේතුව නිසා ය.

“මම දන්නේ ලඟු අඹරන්ඩ. ඒකත් හරියට ඉගෙන ගන්න දෙයක් නෙවේ. ඒ හැරෙන්න ළමයි බලා ගන්න ඒවා වගේ වැඩක් කරන්න පුළුවන්. ඒ නමුත්, වෙනත් රැකියාවක් කරන්න අමාරුයි. ගාමන්ට් එකේ වැඩ කළාට ඒකේ ඉගෙන ගන්නේ බොත්තං අල්ලන්නයි, කරපටි මහන්නයි විතරයි. දන්නම් ඒවත් මතක නැහැ, මේ ළමයි හතර දෙනෙක් බලාගෙන ගෙදරට වෙලා ඉන්න වෙන නිසා. මේ දරුවෝ දන් මාස ගාණක් පාසල් ගියෙන් නැහැ. දරුවන්ට කන්ඩ දෙන්නෙන් බොහොම අමාරුවෙන්. මහන්නයා දවසක් හරි වැඩට ගියේ නැත්නම් එදාට බඩ ගින්නේ ඉන්න වෙන්නේ.” (ස්ත්‍රී, වයස අවුරුදු 31)

සමාජ අස්ථාවරභාවය අවම කර ගැනීම සඳහා සුවිශේෂ ක්‍රියාකරකම් වෙතට පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල ප්‍රජාව යොමු වෙයි. මේ අතර අඩු වයස් විවාහ සහ පෞද්ගලිකත්වය ස්ථාවර කර ගැනීම විශේෂයෙන් වැදගත් වේ. අඩු වයස් විවාහ යනු හුදෙක් පුද්ගල තෘප්තිය විසින් උත්ප්‍රේරණය කරනු ලබන තත්ත්වයක් පමණක් නොවේ. පවුල තුළ උද්ගත වන අස්ථාවරත්වය අවම කිරීමේ උපක්‍රමයකි. විශේෂයෙන් ම ගැහැනු ළමයින් බොහෝ කාලයක් නිවස තුළ රඳවා ගෙන සිටීම, පවුලේ ආර්ථිකයට සිදු කරනු ලබන හානියක් වශයෙන් දකියි. එ මෙන් ම, ගැහැනු ළමයින් වැඩි විය පත් වීමෙන් පසුව බොහෝ කාලයක් නිවස තුළ රඳවා ගැනීම ඔවුන්ගේ ආරක්‍ෂාවට යහපත් නොවන බව ද ඇතැම් වැඩිහිටියන් විශ්වාස කරයි. අනෙක් අතට, පවුලේ ආදායම් විසරණය අවම

කිරීමේ යෝග්‍යතම විසඳුමක් වන්නේ, එහි සාමාජික සංඛ්‍යාව අවම කිරීම ය. මේ නිසා නිශ්චිත වශයෙන් ම, ගැහැනු දරුවන් අඩු වයසින් විවාහ කර දීමට උනන්දුවක් දැක්වීම සාමාන්‍ය ලක්ෂණයක් බවට පත් වේ. කෙසේ වෙතත් පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල අඩු වයස් විවාහය, පවුලේ ආර්ථිකමය සහ සමාජීය අස්ථාවරත්වය අවම කිරීමේ අගමා උපක්‍රමයක් වශයෙන් හඳුනාගත හැකි ය. එසේ ද වුවත්, මෙය දරිද්‍රතාව ඉහළ යාමේ වක්‍රය වෙත සම්බන්ධ වී තිබේ. අඩු වයස් විවාහ, පවුල් කළමනාකරණය සමග සෘණාත්මක ව සම්බන්ධ වේ.

3.2 රැකවරණ කාර්ය සහ කාන්තාව

මෙම තේමාව යටතේ පෙන්වා දෙනු ලබන්නේ පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජ අවකාශයක් තුළ රැකවරණ කාර්ය සඳහා කාන්තාව යොමු වන ආකාරයත්, රැකවරණ වෘත්තීය හේතුවෙන් ආර්ථිකමය වශයෙන් වාසියක් මෙන් ම ඉදිරි ප්‍රගතිය සම්බන්ධයෙන් හැකියා විහිනතාවක් ඇති වන ආකාරයත් ය. වෙළෙඳපොළ ක්‍රමය තුළ රැකවරණ වෘත්තීය මූල්‍යමය වශයෙන් අගය කරනු ලබන්නේ පවුලට පරිබාහිර අවකාශයක් තුළ ය. පවුල තුළ රැකවරණ වෘත්තීය මූල්‍යමය වශයෙන් අගය කිරීමකට භාජනය වන්නේ අවම වශයෙන් ය. විශේෂයෙන් ම පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල කාර්ය කොටස් බෙදී යාමෙහි දී රැකවරණ කාර්ය කාන්තාවන්ගේ වගකීමක් වශයෙන් අර්ථකථනය කරනු ලැබේ. විශේෂයෙන් ම පවුල් ඒකකයේ දරුවන් සංඛ්‍යාව සැලකිය යුතු මට්ටමකින් ඉහළ අගයක් ගැනීම නිසා, ඔවුන්ගේ රැකවරණ කාර්ය කාන්තාවට පැවරේ. මේ අනුව, පියා හෝ වැඩිවියපත් පිරිමි දරුවන් ආදායම් උත්පාදකයන් වශයෙන් පිළිගනු ලැබේ. මේ නිසා කාන්තාව රැකවරණ වෘත්තීය ප්‍රමුඛ කරගනු ලබයි. කාන්තාව ඉලක්ක කොටගත් දරිද්‍රතාව පිටුදැකීමේ ව්‍යාපෘති බොහෝමයක් අසාර්ථක වීමට බලපාන මූලික හේතුවක් වන්නේ රැකවරණ කාර්ය ප්‍රමුඛ කොට ගැනීම ය.

රැකවරණ කාර්ය යනුවෙන් අදහස් කරනු ලබන්නේ හුදෙක් දරුවන් රැක බලා ගැනීම පමණක් නොවේ. දරුවන් රැක බලා ගැනීම, ස්වාමි පුරුෂයාගේ අවශ්‍යතාවන් සොයා බැලීම, දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය, වැඩිහිටි පුද්ගලයන් රැකබලා ගැනීම, රෝගී පවුල් සාමාජිකයන් රැක බලා ගැනීම, ගෘහස්ථ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය, පවුලේ වැඩිවියපත් දරුවන් (තරුණ තරුණියන්) රැක බලා ගැනීම වැනි බොහෝ කාර්යයන් රැකවරණ වෘත්තීයට අයත් වේ. මේ එක් එක් කාර්යයක් සඳහා සුවිශේෂී කැප කිරීමක් මෙන් ම කාලය වැය කිරීමක් ද අපේක්ෂා කරනු ලැබේ. පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල කාන්තාවන් දෛනික ජීවන අවකාශ කාලයෙන් සැලකිය යුතු කොටසක් වෙන් කරනු ලබන්නේ රැකවරණ වෘත්තීය වෙත ය. මේ නිසා, ඇය බාහිර සමාජයට සම්බන්ධ කරමින් ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිත දිළිඳුකම පිටු දැකීමේ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම අපහසු කාර්යයක් බවට පත් වේ. කාන්තාවන් රැකවරණ වෘත්තීය ප්‍රමුඛ කොට අවධානයට ගන්නා බැවින් ය. මේ කෙරෙහි බලපාන සමාජ-සංස්කෘතික සාධක කිහිපයක් දක්නට ලැබේ.

වගු අංක 01 : රැකවරණ වෘත්තීයේ ස්වභාවය

දරුවන්	වැඩිහිටියන්	ස්වාමියා	රෝගී වූවන්	නිවස සහ වටපිටාව	තමා හා සම්බන්ධ කටයුතු
<p>රෙදි සේදීම, ආහාර පිසීම, ආහාර කැවීම, නැහැවීම, පාසල් රැගෙන යාම, අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා පහසුකම් සැලසීම, සාමාන්‍ය රැකවරණය ලබා දීම, පෝෂණ හා සෞඛ්‍ය අවශ්‍යතා ලබා දීම, මව්කිරි ලබා දීම, දරුවන්ට සවන් දීම, දරුවන් සමාජානුයෝජනය කිරීම, දරුවන් අතර සම්බන්ධතා කළමනාකරණය කිරීම</p>	<p>ආහාර පිසීම, ආහාර කැවීම, පිරිසිදු කිරීම, සෞඛ්‍ය පහසුකම් ලබා ගැනීම සඳහා උපකාර කිරීම, සාමාන්‍ය රැකවරණය</p>	<p>ලිංගික කෘතිය, ප්‍රජනන කෘතිය, රෙදි සේදීම, ආහාර පිසීම, විවිධ කෘතිය සඳහා සහාය වීම, වෘත්තීමය කාර්ය සඳහා උදව් ලබා දීම, මානසික සහනය සඳහා උපකාර කිරීම, දරුවන්ගේ අවශ්‍යතා දැනවීම, පවුල් ඒකකයේ මූලික පැවැත්ම පිළිබඳ අවබෝධය ලබා දීම, ආර්ථික කළමනාකරණය සඳහා මැදිහත් වීම</p>	<p>රෝගී වූවන් හෝ ආබාධිත පවුල් සාමාජිකයන් සිටින අවස්ථාවක විශේෂ රැකවරණයක් ලබා දීමට සිදු වේ. මෙහි දී කාන්තාවගේ සහාය විශේෂයෙන් වැදගත් වෙයි.</p>	<p>නිවස පවිත්‍ර කිරීම, කැඩී බිඳී ගිය ස්ථාන සකස් කිරීම, වැසිකිළි කැසිකිළි සෝදා පවිත්‍ර කිරීම, වළං සේදීම සහ මුළුතැන් ගෙය ක්‍රමවත්ව තබා ගැනීම, නිවසේ මූලික ක්‍රමවත්භාවය තබා ගැනීම, නිවස ඇතුළත හා පිටත පිරිසිදුව තබා ගැනීම, මල් පැළ සිටුවීම, වල් නෙළීම, ගෘහාශ්‍රිත සුළු පරිමාණ වගා පවත්වා ගෙන යාම, කැළි කසළ නියමිත ආකාරයෙන් බැහැර කිරීම, බල්ලන් වැනි සුරතල් සතුන් නඩත්තු කිරීම</p>	<p>පිරිසිදු වීම, ආහාර ගැනීම, ප්‍රජනන සෞඛ්‍ය හා සම්බන්ධ විශේෂ කටයුතු, ඉවිම් පිසීම් සඳහා දර හෝ ඉන්ධන එකතු කිරීම, ජලය රැගෙන ඒම, සාමාන්‍ය සෞඛ්‍ය පවත්වා ගෙන යාම, කිරි ගවයන් වැනි සතුන් සිටි නම් කිරි දෙවීම</p>

පවුල් ඒකකයක් ගොඩ නැගීම, ප්‍රතිචාරාත්මක තීරණයකින් බැහැරව සිදු වන ආකාරය මූලින් පෙන්වා දෙනු ලැබේ. ජීවන අවකාශය තුළ අගය කිරීමකට භාජනය වන කාර්යයක් වශයෙන් පවුල් ඒකකයක් ගොඩ නගා ගැනීමට ප්‍රජාව උත්සාහ කළත් එහි ඉදිරි කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් නොමැති බව පෙනේ. විශේෂයෙන් ම අඩු වයස් විවාහ හේතුවෙන් ගොඩනැගෙන පවුල් ඒකකවල සාමාජික සම්බන්ධතා කළමනාකරණයෙහි තිරසරභාවයක් හෝ විධිමත්භාවයක් දක්නට නො ලැබේ. දරුවන් අතර පරතය පවත්වා ගැනීම සහ සෞඛ්‍ය සම්පන්න දරුවෙකු බිහි කිරීමට වඩා, හුදෙක් දරුවන් බිහි කිරීම කෙරෙහි අවධානයක් යොමු වේ. දරුවන් බිහි කිරීම ද ප්‍රතිචාරාත්මක තීරණයක ප්‍රතිඵලයක් නොවේ. පවුල් ආර්ථිකයට දරාගත හැකි සාමාජික සංඛ්‍යාවක් පවත්වා ගෙන යාම, පවුලේ යහපැවැත්ම කෙරෙහි විශේෂයෙන් වැදගත් වේ. පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල ද පවුල් ඒකක තුළ කුටුම්භ ආර්ථිකයට දරාගත නොහැකි සාමාජික සංඛ්‍යාවක් යැපෙන්නන් වශයෙන් ජීවත් වීම විශේෂයෙන් ම කාන්තාවන්ගේ යහපැවැත්ම කෙරෙහි හානිකර බව පෙනී යයි.

පවුල් ඒකකයේ දරුවන් සංඛ්‍යාව හෝ යැපෙන්නන් සංඛ්‍යාව, කුටුම්භ ආර්ථිකයට දරාගත නොහැකි වන අවස්ථාවක, කාන්තාවන්ගේ සහ පුරුෂයන්ගේ වෘත්තීය වගකීම් බෙදී යන්නේ

සුවිශේෂී ආකාරයකට ය. යැපෙන්නන් හෝ රැකවරණය අවශ්‍ය වුවත් රැක බලා ගැනීම වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයක් තුළ මූල්‍යමය වශයෙන් ලබාගත හැකි සේවාවක් වුවත්, දැනට පවතින අඩු ආදායම් හේතුවෙන් පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය ප්‍රජාවට එකී සේවාවන් මුදලට ලබාගත නොහැකි ය. මේ අනුව, නිවස ආශ්‍රිත බොහෝ කාර්යයන් කාන්තාව විසින් සිදු කළ යුතු වගකීමක් බවට පත් වේ. කුටුම්භ නඩත්තුව සඳහා අවශ්‍ය ආදායම් උත්පාදනය කිරීම පුරුෂයාගේ වගකීමක් බවට පත් වේ. මෙම තත්ත්වය සමාජ ව්‍යුහය තුළ ස්ථාවර වී ඇත. සියලු පවුල් ඒකක තුළ පවුලේ-ප්‍රධාන ආදායම් උත්පාදකයා වශයෙන් පියා, පවුලෙන් බැහැර හෝ පොදු අවකාශය තුළ විවිධ ආදායම් උත්පාදන ක්‍රියාකාරකම්වල නියුක්ත වෙයි. එසේ ද වුවත්, සුවිශේෂී පුහුණු හැකියාවක් ඔවුන් වෙත දක්නට නො ලැබේ. හුදෙක් දෛනික වේතන ලබන රැකියා හෝ කර්මාන්තශාලා ආශ්‍රිත සේවා මගින් ආදායම් ඉපයීමට ඔවුහු උත්සාහ කරති. බොහෝ කාන්තාවන් ද ග්‍රාමීය සමාජවලින් මෙම ප්‍රදේශවලට ඇඟළුම් සේවිකාවන් වශයෙන් හෝ දෛනිකව වේතන ලබන ශ්‍රමිකයන් වශයෙන් සංක්‍රමණය වුවත්, විවාහයෙන් පසුව රැකියාවකට සම්බන්ධ වීම ප්‍රතික්ෂේප කරන ආකාරයක් දක්නට ලැබේ. කාන්තාව, රැකියාවක් වෙත යාම එතරම් යෝග්‍ය නොවන අතර ඇය ගෘහාශ්‍රිත කටයුතු සඳහා මැදිහත් විය යුතු යැයි විවාහක පුරුෂයන් විශ්වාස කරයි.

“මගේ අම්මලා තාත්තලා මේ ගමේම අය. මට හරියට ඉගෙන ගන්න බැරි උනා. මේ නිසා ගාමිනිටි එකට තමයි ගියේ. එකෙන් සැහෙන මුදලක් ඉතිරි කර ගැනීමට හැකි උණා. විවාහ උනාට පස්සේ මහත්තයා කිව්වේ ආයේ රස්සාවකට යන්ඩ මීන නැහැ කියලා. කලින් මං ඒකට අකමැති උනත්, දැන් දරුවන් බලා ගැනීමට කෙනෙක් ගෙදර නැති නිසා මට රස්සාවක් කරන්ඩ වෙලාවක් නැහැ. දරුවන් බලාගෙන මං ගෙදරට වෙලා ඉන්නවා. මහත්තයාගේ රස්සාවෙන් ලැබෙන්නෙන් හරිම අඩු අදායමක්. ඒක කළමනාකරණය කර ගැනීමට කොහෙන්ම අමාරුයි. පසුගිය මාසෙ ම අපි දෙන්නා වේලක් හැර වේලක් කෑවේ”. (ස්ත්‍රී, වයස අවුරුදු 36)

“මම මුලින් හිතුවේ මගේ නෝනා රස්සාවක් කලාට කමක් නැහැ කියලා. ඒත් දැන් දරුවන් හතර දෙනෙක් බලා ගන්න එක හරිම අමාරු වැඩක්. සමහර ළමයි ඉස්කෝලෙ යනවා. පොඩි අය තාමත් අත දරුවෝ. මේ නිසා මං එයාට කිව්වා දරුවන් බලාගෙන ගෙදරට වෙලා ඉන්න කියලා. මං දැන් කරන්නේ පළතුරු විකුණන එක සහ පොල් කඩන එක. ඒකෙන් දවසට හරියන ගාණක් හොයා ගන්න පුළුවන්. ඒත් ලෙඩක් එහෙම උනොත් තමයි ප්‍රශ්නේ”. (පුරුෂ, වයස අවුරුදු 38)

රැකවරණ කාර්ය හේතුවෙන් ස්ත්‍රීන් බොහෝ දුරට ගෘහාශ්‍රිත කටයුතුවලට යොමු වන අතර, ආදායම් උත්පාදනය සඳහා පිරිමි පාර්ශ්ව මැදිහත් වෙයි. ආර්ථිකමය වශයෙන් ද කුටුම්භය තුළ අස්ථාවරභාවයක් සහ අවදානම් සහගත බවක් පවතියි. විශේෂයෙන් ම ආදායම් උත්පාදකයාගේ හැකියා අවම වීමත්, හුදෙක් ශ්‍රම මූලික කර්මාන්තවල නියුක්ත වීම සහ කුටුම්භය තුළ එක් ආදායම් උත්පාදකයෙක් පමණක් සිටීම වැනි හේතු නිසා, ආර්ථිකය අවධානම් සහගත ය. ඉතිරි කිරීම් නොමැති වීම නිසා අවධානම් සහගත අවස්ථාවක පරිහරණය සඳහා තැත්පත් මුදලක් ද නොමැත. මේ වැනි තත්ත්වයන් හේතුවෙන්, ගෘහාශ්‍රිත කාර්යයන් සඳහා කාන්තාව විශේෂයෙන් සම්බන්ධ විය යුතු යැයි පිළිගනු ලැබේ.

පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල පවුල් ඒකකයේ ආදායම් උත්පාදනය පුරුෂයා වෙත හිමි වන වගකීමක් වශයෙන් අර්ථ දැක්වීමත්, ඔහු සැලකිය යුතු ආර්ථික දායකත්වයක් ලබා දීමත් නිසා, බොහෝ කාන්තාවන් වැඩි වශයෙන් රැකවරණ වෘත්තියෙහි නියුක්ත වෙයි. මෙය සමාජ සංස්කෘතික උත්ප්‍රේරණයකි. ඇතැම් අවස්ථාවල කාන්තාවන් ද රැකියාවන්වල නියුක්ත වුවත්, ඒවා බාහිර සමාජය සමග සම්බන්ධ වන්නේ අවම වශයෙනි. නිදසුන් වශයෙන් පාපිසි විවීම, විකිණීම සඳහා කැම වර්ග සකස් කිරීම, ලඟු ඇඹරීම, මල්කම් සහ අත්කම් නිර්මාණ සිදු කිරීම වැනි කාර්ය විශේෂයෙන් ගෘහයට සීමා වේ. ඇතැම් අවස්ථාවල වේතන ලබා ගැනීම සඳහා දරුවන් සහ රෝගීන් බලා ගැනීම වැනි කොන්ත්‍රාත් පදනම යටතේ වෘත්තීන් සිදු කරනු ලබන කාන්තාවන් ද යම් ප්‍රමාණයක් දක්නට ලැබේ. මොවුන් ද වෘත්තීන් වශයෙන් තෝරාගෙන තිබෙන්නේ වෙළෙඳපොළ තුළ මූල්‍යමය වශයෙන් අගය කරනු ලබන රැකවරණ වෘත්තීන් ය. කෙසේ වෙතත්, කාන්තාව විසින් ද ඇතැම් අවස්ථාවල දී කුටුම්භ ආර්ථිකය සඳහා යම් දායකත්වයක් ලබා දුන්න ද එය පුරුෂයාට සාපේක්ෂව අවම අගයක් ගනියි. මෙ වැනි තත්වයක් තුළ බොහෝ කාන්තාවන්, වැඩි වශයෙන් රැකවරණ වෘත්තීය සඳහා යොමු වේ. පවුල වෙනුවෙන් තමන්ගෙන් සිදු විය යුතු දායකත්වය පිළිබඳ සැලසුම් සකස් කරනු ලබන කාන්තාවන්, සිය ස්වාමියාගෙන් පවුලට සිදු වන දායකත්වයට සරිලන වශයෙන් තමන් ද රැකවරණ කාර්යයෙහි නියුක්ත විය යුතු යැයි පිළිගනු ලබයි. මේ නිසා, වෙනත් වෘත්තියකට යොමු වීමට වඩා දරුවන් බලා ගැනීම හෝ වෙනත් එ වැනි රැකවරණ කාර්යයන් සඳහා යොමු වන ආකාරය පැහැදිලිව හඳුනාගත හැකි ය. මෙය පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවලට සුවිශේෂී වූ ලක්ෂණයකි.

"මහත්තයා පළතුරු වෙළෙඳාම් කළේ. කොරෝනා නිසා දූන් ඒක නැහැ. එයා මොකක් හරි කොන්ත්‍රාත් වැඩක් හරි කුලී වැඩක් හරි තමයි කරන්නේ. අපට දරුවන් හතර දෙනෙක් ඉන්නවා. ලොකු ළමයාට දූන් අවුරුදු දාසයක්. ඇය තවමත් ඉගෙන ගන්නවා. මේ ටිකේ ඉස්කෝලේ නැති නිසා ටවුමේ ළමයෙක් බලා ගන්න එයා යනවා. ඒකත් අපේ පවුලට සහනයක්. පොඩ්ම ළමයාට අවුරුදු තුනයි. මේ නිසා මටත් කොහෙවත් යන්න විදිහක් නැහැ. මේ ළමයි බලා ගන්න එක හැරුණු කොට. ලඟු අඹරන එක තරමක් දුරට කරන්ඩ පුළුවන්. ඒත් පුහුණුවක් නැහැ. මහත්තයා සෑහෙන්න මහන්සි වෙලා වැඩ කරනවා. ඒක නිසා මං ගෙදරට වෙලා නිකන් ඉන්න එක හරි නෑනේ. උයන පිහන එක, රෙදි සෝදන එක, කුණු බැහැර කරන එක වගේ ඔක්කොම ගෙදර වැඩ මම තමයි කරන්නේ." (ස්ත්‍රී, වයස අවුරුදු 39)

"මම පොල් කඩන එක කරන්නේ. නූගත් අපට වෙන මොන රස්සාවක් ද? මේ ටිකේ ඒකත් නැහැ. මොකක් හරි කුලියක් කරනවා. ලොකු පුතා දූන් ගාමටි එකට යනවා. එයාට අවුරුදු 18 යි දූන්. අපිට ළමයි පස් දෙනෙක්. ලොකු පුතා හැරෙන්න, අනෙක් ඔක්කොම ගැහැනු ළමයි. මට තවත් කොල්ලෙක් හිටිය නම් හොඳයි. මේ පාර ඉපදුණෙත් දුවක්, එයාට දූන් මාස තුනයි. මොනව කරන්න ද? අපි තව පාරක් බලනවා. කොල්ලෙක් හිටියම පවුලට හොඳයි. ගෙදර වැඩ ඔක්කොම කරන්නේ"

නෝනා. එයාට රස්සාවක් කරන්න බැහැනේ. ළමයි බලාගෙන උයාගෙන පිහාගෙන ගෙදරට වෙලා ඉන්නවා. ඒකත් ලොකු රස්සාවක් තමයි.” (පුරුෂ, වයස අවුරුදු 46)

පුරුෂයා පොදු අවකාශය තුළ වෘත්තීය සඳහා වැඩි වශයෙන් යොමු වන අවස්ථාවක, ගෘහස්ථ රැකවරණ වෘත්තීය සඳහා කාන්තාවන් යොමු වෙයි. එය අනිවාර්ය කරුණක් බවට පත් වන්නේ, දරුවන්ගේ රැකවරණය සඳහා විකපල්ප ක්‍රමවේදයක් නොමැති නිසා ය.

රැකවරණ වෘත්තීය ආචාරවිද්‍යාත්මක ව මෙන් ම සමාජීය වශයෙන් ද අගය කිරීමකට භාජනය වේ. එ මෙන් ම ඒ සඳහා කාන්තාවගේ මැදිහත්වීම අත්‍යවශ්‍ය කරුණක් වශයෙන් ද පිළිගනු ලැබේ. මෙවැනි ආකල්ප පද්ධතියක් ගොඩ නැගීම කෙරෙහි පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල පවතින සමාජ සහ සංස්කෘතික අවකාශය ද බලපෑම් කරයි. මූලික වශයෙන් පවුල් ඒකකය තුළ පවතින අස්ථාවරභාවය නිසා එහි අවධානම අවම කිරීමේ විවිධ ක්‍රියා පද්ධති උද්ගත වේ. අඩු වයස් විවාහය එ වැනි ප්‍රතික්‍රියාවක් බව මූලින් පෙන්වා දෙන ලදී. ස්ත්‍රීය, රැකවරණ කාර්ය සඳහා යොමු විය යුතු යැයි පිළිගැනීම පවුල් ඒකකයේ අවධානම අවම කිරීමේ තවත් එ වැනි ප්‍රතිචාරයකි. ඉහත උද්ධෘතවලින් ද පෙන්වා දුන් ආකාරයට කාන්තාව රැකවරණ කාර්ය සඳහා යෝග්‍යතම පිරිසක් වශයෙන් සමාජය විසින් පිළිගනු ලබයි. මේ නිසා කාන්තාවන් වුවත් රැකවරණ කාර්යයෙහි නියුක්ත වීම සදාචාරාත්මක වගකීමක් වශයෙන් පිළිගනු ලබයි.

“අපි ගැහැනු වෙච්චි කොට දරුවන් බලා ගන්නැතුව වෙන මොනා කරන්න ද? පිරිමින්ට උයන පිහින ඒවා කරන එක එච්චර ගැළපෙන්නෑ. දරුවන් බලා ගැනීමට ගැහැනු ගතිය තියෙන කෙනෙක් ඕනෑ නේ. ගැහැනු අපිට දරුවන් බලා ගැනීම උරුමයෙන් එන දෙයක්. අනෙක් මොන රස්සාවක් කරන්න කලින් අපි අම්මලා වෙන්ඩ ඕන. ඔය දරුවෝ නැති ගැහැනු කොච්චර දුක් විදිනව ද බලන්න. දරුවෝ අපිට සම්පතක්. ඒ නිසා අපි ඒ අය බලා ගන්න ඕන.” (ස්ත්‍රී, වයස අවුරුදු 40)

ස්ත්‍රීත්වය (femininity) හඳුනාගනු ලබන්නේ රැකවරණ වෘත්තීය සමග සම්බන්ධ වූ ප්‍රධාන ගුණාංගයක් වශයෙනි. මේ අනුව දරුවන් රැක බලා ගැනීම ඇතුළු අනෙකුත් රැකවරණ කාර්යයන් සඳහා ස්ත්‍රීත්ව ගතියක් අවශ්‍ය යැයි පිළිගනියි. මෙය සාමාන්‍ය සමාජ ක්‍රමය විසින් ද පිළිගනු ලබයි. නිදසුන් වශයෙන් ඉවසීම, දරා ගැනීම, ලාසාභාවය වැනි ලක්ෂණ මෙයට අයත් ය. මෙය සමාජ නිර්මිතයක් බව සමාජවිද්‍යාව පිළිගනියි. කෙසේ වෙතත්, පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල රැකවරණ වෘත්තීය සඳහා කාන්තාවන් වැඩි වශයෙන් යොමු වන්නේ, කාන්තාවන් දරුවන් බලා ගැනීම වැනි කාර්යයන්හි දී වඩාත් ඉවසිලිමත් වන බැවින් සහ ලාසායක් පෙන්නුම් කරන බැවිනි. මේ සඳහා පුරුෂයාට වඩා හැකියාවක් කාන්තාවන් සතු වන්නේ යැයි පිළිගනු ලැබේ.

සෑමයා සමග සහයෝගයෙන් වාසය කිරීම, පවුලේ සාමාජිකයන්ගේ ඕනෑ එපාකම් සොයා බැලීම, සදාචාරාත්මක වගකීමක් වශයෙන් පිළිගනු ලබනවාක් මෙන් ම, මානසික සුවය සඳහා අදාළ වන තත්ත්වයක් වශයෙන් ද තේරුම් ගන්නා බවක් පෙනේ. එ නම්, කාන්තාවන් රැකවරණ කාර්යයෙහි නියුක්ත වීමෙන් කිසියම් මානසික තෘප්තියක් ලබයි. එහි කිසියම් දුෂ්කරතාවක් පැවතියත්, රැකවරණ කාර්යයෙහි නියුක්ත වීම තුළින් කිසියම් වගකීම්සහගතභාවයක් කාන්තාව වෙත ලබා දෙන අතර ම, පවුල තුළ වැදගත් භූමිකාවක් හිමි වර්තයක් වශයෙන් අර්ථ ගන්වනු ලබයි. මේ

නිසා මානසික සුවතාව කේන්ද්‍ර කරගනිමින් බොහෝ කාන්තාවන් රැකවරණ වෘත්තිය ප්‍රමුඛ කර ගන්නා අතර, නිවසෙන් බැහැර වෙනත් ආදායම් උත්පාදන ක්‍රියාකාරකම් වෙත යොමු වන ප්‍රමාණය සැලකිය යුතු මට්ටමකින් අවම ය.

“මම හමුදාවේ වැඩ කළේ. මගේ නෝනන් කැඩෙට් ඔෆිසර් කෙනෙක් හැටියට හිටියා. අපි දෙන්නා අම්මලාට හොරෙන් පැනලා මෙහෙට ආවේ. දැන් මම කුලී වැඩක් කරගෙන ඉන්නවා. අපේ ලොකු දරුවට ලියුකේමියාව. එයාගේ ලෙඩවලට ම සෑහෙන වියදමක් යනවා. ඒකට වියදම් කරන්නන් අපිට ලොකු සල්ලියක් නැහැ. මගේ නෝනා එයාව හොඳට බලා ගන්නවා. එයාගේ ලෝකේ මේ දරුවා තමයි”.
(පුරුෂ, වයස අවුරුදු 29)

රැකවරණ වෘත්තිය එතරම් පහසු ක්‍රියාවක් නොවුණත්, එවැනි අපහසු ක්‍රියාවක නියුක්ත වීමෙන් යම් මානසික තෘප්තියක් ලබන ආකාරය බොහෝ විට පෙන්නුම් කරයි. පුරුෂ පාර්ශ්වය වුව ද, කාන්තාවන් විසින් රැකවරණ වෘත්තියෙහි නියුක්ත වීමෙන් කිසියම් මානසික තෘප්තියක් ලබන්නේයැයි විශ්වාස කරයි. ගෘහයට සීමා වන ස්ත්‍රීන් රැකවරණ කාර්ය මගින් මානසික තෘප්තියක් ලැබීමට උත්සාහ කරන අතර, එය වෙනත් කාන්තාවන් සමග සාපේක්ෂ වශයෙන් සංසන්දනය කිරීමට ද උත්සාහ කරයි. රැකවරණය සහ මාතෘත්වය අතර සම්බන්ධයක් ගොඩ නැගීම එහි ප්‍රතිඵලයකි. මාතෘත්වය යනු ඉහළ සමාජ ගරුත්වයකි. මවක් වීමට නම් හුදෙක් දරුවන් බිහි කිරීම පමණක් ප්‍රමාණවත් නොවන අතර, ඒ සඳහා පවුල් ඒකකය සම්බන්ධ කුඳු මහත් කටයුතු බොහෝමයක නියුක්ත විය යුතු යැයි පිළිගනු ලැබේ. මේ නිසා සමාජීය වශයෙන් මාතෘත්ව ගරුත්වය තහවුරු කිරීම වශයෙන් කාන්තාවන් රැකවරණ කාර්ය සඳහා වැඩි වශයෙන් යොමු වෙයි. මෙය සමාජවිද්‍යාත්මක වශයෙන් හොඳ හෝ නරක වශයෙන් විනිශ්චය කළ නොහැකි වුවත්, කාන්තාවන්ගේ බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව අවම කිරීමේ ඇතැම් වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහි දී කිසියම් අවහිරතාවක් ඇති කරයි. නිදසුන් වශයෙන් ස්වයං රැකියාවන් හඳුන්වා දීම මගින් කාන්තාවන් බලගැන්වීමට උත්සාහ කළත්, එ වැනි ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම නිෂ්ඵල ය. විශේෂයෙන් ම අධික වශයෙන් කාන්තාවන් රැකවරණ ක්‍රියාදාමය සමග සම්බන්ධ වූ විට ඔවුන්ට බල ගැන්වීම දුෂ්කර කාර්යයක් බවට පත් වේ. කාන්තාව රැකවරණ කාර්ය සඳහා අනිවාර්යයෙන් සම්බන්ධ විය යුතු යැයි පිළිගනු ලබන අතර, එයින් මුක්ත වීම හා සම්බන්ධ විකල්ප ප්‍රවේශයක් නොමැති ආකාරයක් ද දැකිය හැකි ය.

රැකවරණ ක්‍රියාවන් සඳහා පුරුෂයන්ගෙන් යම් සහයෝගයක් ලැබුණ ද එහි ප්‍රමුඛතාව කාන්තාවට හිමි වේ. කාන්තාවන් ද රැකවරණ කාර්යය ස්වකීය වගකීමක් වශයෙන් පිළිගනිමින් එහි නියුක්ත වේ. පවුලේ සාමාජික සංඛ්‍යාව ඉහළ යන අවස්ථාවක, මූල්‍යමය ස්ථාවරත්වය පවත්වා ගැනීම පුරුෂයන්ගේ වගකීමක් වන අතර, ඔවුන්ගේ සමස්ත රැකවරණය කාන්තාවන්ගේ වගකීමක් වශයෙන් අර්ථකථනය කරනු ලැබේ. මෙ වැනි සමාජ සංස්කෘතික හේතු සාධක පදනම් කොටගෙන පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල කාන්තාවන් වේතන නොලබන එහෙත් පවුල් ස්ථාවරත්වය කෙරෙහි මූලිකවන රැකවරණ කාර්ය සඳහා වැඩි වශයෙන් යොමු වේ. මෙම තත්ත්වය බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව කෙරෙහි සෘජුව ම බලපෑම් කරයි. එනම්, කාන්තාවන් ස්වකීය මූලික සෞඛ්‍ය ස්ථාවරය සම්බන්ධයෙන් අඩු අවධානයක් යොමු කිරීම, ගැහැනු දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය සම්බන්ධයෙන් ගැටලු

ඉස්මතු වීම යනාදිය කෙරෙහි මෙන් ම පවුල් සංස්ථාවේ ජීවන අවස්ථා සම්බන්ධ ගැටලු ඉස්මතු වීම රැකවරණ වෘත්තීය සමග සම්බන්ධ වී තිබේ. මේ නිසා රැකවරණ කාර්ය පවුලේ ආර්ථික හා සාමාජික සම්බන්ධතා කළමනාකරණය කිරීමට දායක වුවත්, අනෙක් අතින් බහුදිශානතික දරිද්‍රතා තත්ත්වයන් ඉහළ යාම කෙරෙහි බලපෑම් කරයි.

සමාලෝචනය

මෙම අධ්‍යයනයෙහි මූලික පරමාර්ථය වූයේ පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල කාන්තාවන් අතර බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව ව්‍යාප්ති වීම කෙරෙහි රැකවරණ වෘත්තීය සම්බන්ධ වන ආකාරය හඳුනා ගැනීම ය. බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන්නේ සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාපන සහ ජීවන අවස්ථා ආශ්‍රිතව සැලකිය යුතු විහිනතාවක් උද්ගත වීම ය. මෙම විහිනතාව සමස්ත යහ පැවැත්ම කෙරෙහි සෘණාත්මක ව බලපෑම් කරයි. ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය සහ නාගරික අංශයවලට සාපේක්ෂව, පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල නිරපේක්ෂ දරිද්‍රතාව ද ඉහළ මට්ටමක පවතින බවක් පෙනේ. සමාජ ක්‍රමය තුළ පවතින අස්ථාවරත්වය සහ අවදානම් සහගත බව පවුල් ඒකක තුළ ද දක්නට ලැබෙන බැවින්, ආදායම් අවම වීම නිරපේක්ෂ දරිද්‍රතාව ඉහළ යාම කෙරෙහි හේතු වෙයි. එහි දී ගෘහස්ථ ඒකකයට සීමා වන කාන්තාවන් වැඩි වශයෙන් අවවරප්‍රසාදිත තත්ත්වයට පත් වේ. නිරපේක්ෂ දරිද්‍රතාව හේතුවෙන් බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව ද ඉහළ යයි. පුරුෂ පාර්ශ්වය බාහිර සමාජයට සම්බන්ධ වෘත්තීන්වල නියුක්ත වන බැවින් සහ කිසියම් ආර්ථික හිමිකමක් පවතින බැවින්, නිරපේක්ෂ දරිද්‍රතාව හේතුවෙන් ඇති වන බලපෑම සාපේක්ෂ වශයෙන් අවම ය. එ නමුත්, කාන්තාවන් කෙරෙහි නිරපේක්ෂ දරිද්‍රතාව නිසා ඇති කරනු ලබන බලපෑම පුළුල් ය.

පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජයන් හුදෙක් නාගරික හෝ ග්‍රාමීය ප්‍රවර්ගය යටතේ සාකච්ඡා කළ නොහැකි අතර ඒවායෙහි සුවිශේෂී ලක්ෂණ හේතුවෙන් ප්‍රජාවගේ ජීවන ගෛලියෙහි ද සුවිශේෂීත්වයක් දැකගත හැකි ය. නාගරික සමාජ සහ ග්‍රාමීය සමාජ ආශ්‍රයෙන් සාකච්ඡා කරනු ලබන දරිද්‍රතා ප්‍රවණතාවන් මෙහි දක්නට නො ලැබීම සුවිශේෂී ලක්ෂණයක් බව ඉහත පෙන්වා දෙන ලදී. කෙසේ වෙතත්, පවුල් ඒකක තුළ ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවී ප්‍රතිමාන අනුව ගොඩ නැගී තිබෙන වගකීම් විභේදනය හේතුවෙන් රැකවරණ වෘත්තීය කාන්තාවන්ගේ මූලික වගකීමක් වශයෙන් අර්ථකථනය කරනු ලබන ආකාරය පෙන්වා දෙනු ලැබේ. එහි දී රැකවරණ කාර්යය වක්‍රාකාර ආර්ථික දඬුවමක් වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය සම්බන්ධයෙන් අවධානය යොමු කළ යුතු වේ. රැකවරණ දඬුවම නමැති සංකල්පය ෆෝලබ්‍රේ විසින් පෙන්වා දෙනු ලබන ස්ත්‍රීවාදී ආර්ථික විද්‍යාත්මක සංකල්පයකි. මෙයින් අදහස් කරනු ලබන්නේ පවුල් ඒකක තුළ, ආර්ථික අවකාශය තුළ හෝ වෙළෙඳපොළ ක්‍රියාකාරීත්වය තුළ රැකවරණ කාර්ය හේතුවෙන්, කාන්තාවන්ට හිමි ආර්ථිකමය වරප්‍රසාද අහිමි වී යාමකි. මෙම න්‍යායාත්මක විග්‍රහය, කාන්තාව සහ බහුදිශානතික දරිද්‍රතාව ඉහළ යාම සම්බන්ධයෙන් ද සාකච්ඡා කිරීම සඳහා වැදගත් වෙයි.

සමාජ ක්‍රමය තුළ ආර්ථික, සමාජීය, පාරිසරික සහ දේශපාලන අස්ථාවරත්වයක් පවතියි. බොහෝ දුරට ස්ථාවර වෘත්තීන් නොමැති වීමත්, වෘත්තීමය හැකියාවන් අවම වීමත් හේතුවෙන් ආර්ථිකමය වශයෙන් අස්ථාවරභාවයක් ද වර්ධනය වී තිබේ. මේ නිසා අස්ථාවරත්වය සහ අවදානම අවම කිරීම සඳහා විවිධ ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලබන අතර අඩු වයස් විවාහය ඒ අතර මූලික වන බව

ඉහත පෙන්වා දෙන ලදී. මෙයට අමතරව, අවිධිමත් ආර්ථික ක්‍රියාකරකම් වර්ධනය වීම, පිටස්තර සංක්‍රමණය වැනි ප්‍රතිචාර ද දක්නා ලැබේ. කෙසේ වෙතත් මෙහි ප්‍රතිඵලය වන්නේ පවුල් ඒකකය තුළ කළමනාකරණය ආශ්‍රිත ගැටලු ඉස්මතු වීම ය.

කාන්තා සහ පිරිමි දෙපාර්ශ්වයගේ ම හැකියා විහිනතාව නිසා, ආදායම් උත්පාදනය ඒකාකෘතික වෙයි. හුදෙක් ශ්‍රම පාදක වෘත්තීන්ට යොමු වීම මේ අතර ප්‍රධාන ය. පොල් කැඩීම හෝ කුලී වැඩකට සම්බන්ධ වීම හැරුණු කොට වෙනත් සුවිශේෂ හැකියාවක් මොවුන් තුළ දක්නට නොලැබේ. එ බැවින්, දැනට පවතින පරම්පරාවේ දරිද්‍රතාව අවම කිරීම පහසු කාර්යයක් නොවන අතර, ව්‍යාපෘති සැලසුම් ඉදිරිපත් කිරීමෙහි දී ඉදිරි පරම්පරාවල හැකියා වර්ධනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් අවධානය යොමු විය යුතු ය. කෙසේ වෙතත් ආර්ථික ඒක දිශානතිකභාවය හේතුවෙන්, මූල්‍ය කළමනාකරණය ද ගැටලු සහගත වෙයි. පවුලේ සාමාජික සංඛ්‍යාව ඉහළ අගයක් ගන්නා බැවින් කුටුම්භය තුළ සම්පත් පරිහරණය ආශ්‍රිත ගැටලු උද්ගත වේ. මේ නිසා සම්බන්ධතා කළමනාකරණය ද පහසු කාර්යයක් නොවේ. විවාහ පරිබාහිර සම්බන්ධතා ගොඩ නැගීම ද පවුල් කළමනාකරණ අර්බුදය සමග සෘජුව ම සම්බන්ධ වී ඇත. එ මෙන් ම, පවුල් ඒකක ගොඩ නැගීම හුදෙක් ජීවන අවකාශය හා සම්බන්ධ මූලික තීරණයක් වශයෙන් අර්ථකථනය කළත්, එය ප්‍රතිචාරාත්මක තීරණයක් නොවීම ද ගැටලුසහගත වන ආකාරය ඉහත විග්‍රහ කරන ලදී.

රැකවරණ වෘත්තිය, ස්ත්‍රීත්වය හා සම්බන්ධ ක්‍රියාකරකමක් වශයෙන් අර්ථ දැක්වීම ද කාන්තාවන් වැඩි වශයෙන් ඒ කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීමට බලපාන හේතුවකි. කෙසේ වෙතත්, කාන්තාවන් පවුල් ඒකකය තුළ රැකවරණ කාර්ය කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කිරීම හේතුවෙන් මූලික හැකියා සම්බන්ධ විහිනතාවක් ඇති කරයි. හැකියා විහිනතාව, කාන්තාවන් අතර දරිද්‍රතාව ඉහළ යාමට හේතු වන ආකාරය අමර්ත්‍යා සෙන් න්‍යායාත්මකව පෙන්වුම් කරයි (Sen, 1999). විශේෂයෙන් ම කිසියම් සමාජ ක්‍රමයක් තුළ ඉහළ පලදායීතාවක් සහිත සමාජ සංවර්ධනයක් ස්ථාපනය කිරීම සඳහා හැකියා ප්‍රවර්ධනය වැදගත් වන බව බොහෝ ආර්ථික විද්‍යාඥයන් මෙන් ම සමාජවිද්‍යාඥයන් ද පෙන්වා දෙයි. එසේ ද වුවත්, පර්යන්ත-නාගරික සමාජවල කාන්තාවන් අතර දරිද්‍රතාව ඉහළ මට්ටමක පැවතීම කෙරෙහි රැකවරණ වෘත්තිය කෙරෙහි අධි අවධානයක් යොමු කිරීමත් ඒ හේතුවෙන් උද්ගත වන හැකියා විහිනතාවත් හේතු වන ආකාරය පෙන්වා දිය හැකි ය. කාන්තාවන්, රැකවරණ කාර්ය සම්බන්ධ සුවිශේෂී අත්දැකීමක් ලබා ගත්ත ද, එය වෙළෙඳපොළ යන්ත්‍රණය තුළ මුදල් බවට හරවා ගැනීම සඳහා අවස්ථාවක් හිමි නොවේ. එයට හේතුව, වෙළෙඳපොළ යන්ත්‍රණය තුළ රැකවරණ වෘත්තීය ක්‍රමානුකූලව ස්ථාපනය කොට ඒ සඳහා ආචාර ධර්ම පද්ධතියක් මෙන් ම නිශ්චිත පුහුණුවක් ද අදාළ ශ්‍රමිකයන් වෙත ලබා දෙන බැවින් ය. එ නමුත්, පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල කාන්තාවන් රැකවරණ ක්‍රියාකරකම් සම්බන්ධයෙන් සුවිශේෂ අත්දැකීමක් ලැබුවත්, එය වෙළෙඳපොළ යන්ත්‍රණයට සම්බන්ධ කළ නොහැකි වන්නේ, ඔවුන්ට විධිමත් පුහුණුවක් නොමැති වීමත්, ඒ සඳහා සම්බන්ධ වීමට අවස්ථාවක් නොමැති වීමත් හේතුවෙනි.

රැකවරණ වෘත්තිය, පවුල් ඒකකය තුළ අත්‍යවශ්‍ය කාර්යයක් වන අතර, ඒ සඳහා විකල්පයක් නොමැති බවක් පෙන්වුම් කරයි. මේ නිසා දරුවන් රැක බලා ගැනීම ඇතුළු බහුවිධ රැකවරණ කාර්ය සඳහා කාන්තාව යොමු වේ. මෙම තත්ත්වය රැකවරණ දඬුවමක් ඇති කරයි. එනම්, පොදු අවකාශය

තුළ ආර්ථික නිෂ්පාදන කාර්යයක යොමු වීමට කාන්තාවට අවස්ථාවක් නො ලැබීම ය. රැකවරණ කාර්යයෙහි නිමග්න වීමෙහි තවත් ප්‍රතිඵලයක් වන්නේ කාන්තාවන් බල ගැන්වීම අතිශය අපහසු වීම ය. ස්වයං රැකියා හඳුන්වා දීම හෝ බලගැන්වීමේ වැඩසටහන් සඳහා සම්බන්ධ කර ගැනීම සඳහා කාන්තාව දිරිමත් කිරීම අපහසු වන්නේ රැකවරණ වෘත්තියෙහි නිමග්න වීමත්, ඒ සඳහා සැලකිය යුතු කාලයක් වෙන් කිරීමත් නිසා ය.

සමස්තයක් වශයෙන් පවුල් ඒකකය, රැකවරණ කෙරෙහි පවතින කේන්ද්‍රීය අවධානය සහ දරිද්‍රතාව අතර අන්‍යෝන්‍ය සම්බන්ධතාවක් පවතින බව පෙන්වා දිය හැකි ය. මෙම තත්ත්වය හේතුවෙන්, කාන්තාවන් බලගැන්වීම හා සම්බන්ධ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහි දී රැකවරණය සම්බන්ධ කරගත් කාර්ය කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු විය යුතු ය. රැකවරණ කාර්ය මූලික අවධානයෙන් බැහැර කොට සිදු කරනු ලබන ව්‍යාපෘති සමග කාන්තාවන් සම්බන්ධ වීමේ ප්‍රවණතාව අවම බැවින් ය. මෙම අධ්‍යයනයෙහි දී මූලික වශයෙන් පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජවල පවුල් ඒකක ගොඩ නැගීමෙහි සුවිශේෂී තත්ත්වයක් පවතින ආකාරය පෙන්වා දෙනු ලැබූ අතර, දෙවනුව කාන්තාවන් වැඩි වශයෙන් රැකවරණ වෘත්තියට යොමු වීමේ ප්‍රවණතාවක් උද්ගත වීම කෙරෙහි හේතු වන සමාජ සංස්කෘතික කරුණු කිහිපයක් පෙන්වා දෙනු ලැබිණ. මේ හේතුවෙන්, රැකවරණ දඬුවමක් ස්ථාපනය විය හැකි ආකාරයත්, එය කාන්තාවන් අතර ව්‍යාප්තික බහු දිශානතික දරිද්‍රතාව අවම කිරීමෙහි ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සම්බන්ධ ගැටලුකාරී තත්ත්වයන් ඉස්මතු කළ හැකි ආකාරය ද විශ්ලේෂණය කරනු ලැබිණ.

සටහන්:

අභිසංස්කරණාත්මක ක්‍ෂේත්‍රපාදක න්‍යාය : අභිසංස්කරණවාදී ඥාන මිමංසාව මූලික කොටගෙන සකස් කරන ලද ක්‍ෂේත්‍රපාදක න්‍යාය මේ නමින් හඳුන්වයි. මෙය හඳුන්වා දෙන ලද්දේ ඇන්තනී බ්‍රයන්ට් සහ කැතී වාමස් විසින් ය.

පර්යන්ත-නාගරික ග්‍රාමීය සමාජ : නාගරික සමාජ කේන්ද්‍ර කොටගෙන ගොඩනැගුණු ජනාවාස ක්‍රමයකි. මේවා අර්ධනාගරික සමාජ හෝ ගැමි සමාජ වශයෙන් සැලකිය නොහැකි අතර, සංස්කෘතිකමය සහ ජනවිද්‍යාත්මක වශයෙන් සුවිශේෂී ලක්ෂණ පෙන්වුම් කරයි. අවම කුලලතා අවශ්‍ය නාගරික සේවා සඳහා සම්බන්ධ වීමට පැමිණි ජන කොටස් මෙම සමාජවල ජීවත් වෙයි. මේ නිසා පොදු මූලයක් හෝ ගැමි සමාජවල මෙන් කෘෂි ආර්ථික නිෂ්පාදන රටාවක් දැකිය නොහැකි ය.

රැකවරණ වෘත්තිය : මෙම සංකල්පය ඉදිරිපත් කරනු ලබන්නේ ස්ත්‍රීවාදී ආර්ථික විද්‍යාඥයෙකු වන නැන්සි ෆෝල්බ්‍රේ විසින් ය. කාන්තාව ගෘහාශ්‍රිතව සිදු කරනු ලබන ආර්ථිකමය වශයෙන් ඇගයීමකට ලක් නොවන කාර්ය මෙයට අයත් ය. දරුවන් රැක බලා ගැනීම වැනි පවුල් සංස්ථාව පවත්වා ගෙන යාමය අවශ්‍ය මූලික කෘත්‍ය ගතණාවක් මෙයට අයත් වේ.

රැකවරණ දඬුවම : රැකවරණ කාර්ය ප්‍රමුඛ කර ගැනීම හේතුවෙන් කාන්තාව ආර්ථිකමය වශයෙන් බල ගැන්වීමට අපහසු වීම.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

- Aber, L., Morris, P., & Raver, C. (2012). Children, Families and Poverty Definitions, Trends, Emerging Science and Implications for Policy. *Social Policy Report*, 26(3), 1–29.
- Alkire, S., & Santos, M. E. (2014). *Multidimensional Poverty Index*. Oxford: Oxford University Press.
- Andrews, C., Montesquiou, A. de, Sánchez, I. A., Dutta, P. V., Paul, B. V., Samaranayake, S., ... Chaudhary, S. (2021). *The State of Economic Inclusion Report 2021*. Washington DC: The World Bank.
- Asian Development Bank. (2015). *Country Gender Assessment: Sri Lanka*. Manila.
- Askar, W., Ouattara, M., Zhang, B., & Fung, Y. (2020). *Financial Literacy and Poverty Reduction: The Case of Indonesia* (No. 1097). Tokyo.
- Banerjee, A. V., & Duflo, E. (2011). *Poor Economics: A Radical Rethinking of the Way to Fight Global Poverty*. New York: Public Affairs.
- Boserup, E. (2007). *Woman's Role in Economic Development*. Trowbridge: Cromwell Press.
- Bradshaw, S., Chant, S., & Linneker, B. (2019). Challenges and Changes in Gendered Poverty: The Feminization, De-Feminization, and Re-Feminization of Poverty in Latin America. *Feminist Economics*, 25(1), 119–144.
- Central Bank of Sri Lanka. (2020). *Sri Lanka Socio Economic Data*. Colombo.
- Charmaz, K. (2006). *Constructing Grounded Theory: A practical guide through qualitative analysis*. London: SAGE Publications Ltd.
- Cuesta, J., & Pico, J. (2020). The Gendered Poverty Effects of the COVID-19 Pandemic in Colombia. *European Journal of Development Research*, 32(5), 1558–1591.
- Department of Census and Statistics. (2020). *Global Multidimensional Poverty for Sri Lanka*. Colombo.
- Eskelinen, T. (2011). Absolute Poverty. In D. K. Chatterjee (Ed.), *Encyclopedia of Global Justice* (p. 1). Dordrecht: Springer Netherlands.
- Folbre, N. (2002). *The invisible heart: economics and family values*. New York: New Press.

- Folbre, N. (2006). Measuring Care: Gender, Empowerment, and the Care Economy. *Journal of Human Development*, 7(2), 183–199.
- Hochschild, A. (1983). *The Managed Heart: Commercialization of Human Feeling*. Berkeley: University of California Press.
- International Labour Organization. (2018). *Care work and care jobs for the future of decent work*. Route des Morillons.
- Kottegoda, S. (2004). *Gender Dimensions of Poverty in Sri Lanka*. Colombo: Centre for Poverty Analysis.
- Kumar, P., & Yashiro, M. (2014). The Marginal Poor and Their Dependence on Ecosystem Services: Evidence from South Asia and Sub-Saharan Africa. In J. von Braun & F. W. Gatzweiler (Eds.), *Marginality: Addressing the Nexus of Poverty, Exclusion and Ecology* (pp. 169–180). Dordrecht: Springer Netherlands.
- Leach, E. R. (2011). *Pul Eliya: A Village in Ceylon*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lewis, C. L., & Pignone, M. P. (2009). Promoting informed decision-making in a primary care practice by implementing decision aids. *North Carolina Medical Journal*, 70(2), 136–139.
- Morrison, A., Raju, D., & Sinha, N. (2007). *Gender Equality, Poverty and Economic Growth*. Washington DC: The World Bank.
- Pellegrino, J. W., & Hilton, M. L. (2013). Education for life and work: Developing transferable knowledge and skills in the 21st century. In *Education for Life and Work: Developing Transferable Knowledge and Skills in the 21st Century*. National Academies Press.
- Pradoto, W., Setiyono, B., & Wahyono, H. (2018). Peri-urbanization and the dynamics of urban-rural linkage: The case of Sukoharjo Regency, Central Java. *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*, 202(1), 120-139.
- Roche, M., Luckmann, T., & Giddens, A. (1987). Social Theory and the LifeworldThe Structures of the LifeworldThe Constitution of Society. *The British Journal of Sociology*, 38(2), 283-290.

- Sen, A. (1999). *Development As Freedom*. Oxford: Oxford University Press.
- The World Bank. (2017). *Sri Lanka Ending Poverty and Promoting Shared Prosperity : A Systematic Country Diagnostic*. Washington, D.C.
- The World Bank. (2021). *Poverty and Shared Prosperity 2020 : Reversals of Fortune*. Washington, D.C.
- Udayanga, K. A. S. (2018). From Deficiency to Affluence: Dynamics of Kandyan Peasantries and the Rise Of Rural Caste Elite In Sri Lanka. *Journal of Social Sciences and Humanities Review (JSSHR)*, 3(2), 101–123.
- UN. (2015). *Transforming Our World: The 2030 Agenda For Sustainable Development* (p. 41). p. 41. New-York: United Nations.
- UNDP. (2021). *Charting pathways out of multidimensional poverty: Achieving the SDGs*. Oxford.
- Yalman, N. (1967). *Under the Boo Tree: Studies in Caste, Kinship and Marriage in the interior of Ceylon*. Los Angeles: University of California Press.
- Yin, R. K. (2003). *Case Study Research: Design and Methods* (Vol. 5). London: SAGE.

සමාජ විග්‍රහ

විමර්ශන සංග්‍රහය

REFEREED JOURNAL

පළමු කාණ්ඩය, සත්වන වෙළුම - 2021

ISSN 2362-0978 (print ISSN)

ISSN 2756-925X (e-ISSN)

ලිපි අංක 5

කෝවිඩ්-19 සමාජ හුදෙකලා (Lock Down) කාල සීමාව පිළිබඳ ස්ත්‍රීවාදී විමසුමක්

හර්ෂනී වාසනා ප්‍රනාන්දු⁵

 <https://orcid.org/0000-0001-8990-8012>

ප්‍රධාන සංස්කාරක

ප්‍රේමකුමාර ද සිල්වා

සහය සංස්කාරක

ජගත් බණ්ඩාර පතිරගේ

එම්.ඒ.දිශාන් මදුශංක

සංස්කාරක උපදේශක මණ්ඩලය

එස්.ටී.හෙට්ටිගේ (සම්මානිත මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
කාලිංග ටියුඩර් සිල්වා (සම්මානිත මහාචාර්ය) ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
කේ.කරුණානිලක (ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය) කැලණි විශ්වවිද්‍යාලය
සරත් අමරසිංහ (සම්මානිත මහාචාර්ය) රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය
යසාංජලී ජයතිලක (ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය) ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය
වන්දසිරි නිරිඇල්ල (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
සුභාංගි හේරත් (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
නිශාර ප්‍රනාන්දු (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
ෆර්සානා හනීෆා (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

භාෂා සංස්කරණය

නාලක ජයසේන

පිරිසැකසුම් නිර්මාණය

ප්‍රභාත් ගලගමගේ

ප්‍රකාශනය

සමාජ විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය

කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

දුරකථන/ෆැක්ස් 011-2500452

⁵ බී.ඒ. (කොළඹ), සමාජ පර්යේෂිකා, සමාජ විද්‍යාඥයින්ගේ සංගමය -කොළඹ

සාරසංක්ෂේපය

පිළිනොගත් යථාර්ථ (Unwelcomed Realities) විසින් නව සාමාන්‍යකරණ නිර්මාණයකොට ඇතැයි යනුවෙන් ජනප්‍රිය කතිකාවක් නිර්මාණය වී පැවතියද ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමාජ භූමිකා විෂයෙහි එවැනි නව විපරිවර්තනයක් තවමත් සිදුව නොමැති අතර ඒ වෙනුවට සිදුව ඇත්තේ පැවති අසමාන සමාජ ගොඩනැගුම් තව දුරටත් ශක්තිමත් වීම බව මෙම අධ්‍යයනය විසින් අනාවරණය කරයි. කොවිඩ් 19 වසංගතය මගින් ගෝලීය පර්යාය වෙත බහුවිධ බලපෑමක් සිදු කොට තිබේ. ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ හුදෙකලාභාවය (Lockdown) පැවතී කාල වකවානුව ස්ත්‍රී සහ පුරුෂ සමාජ භූමිකා කෙරෙහි බලපා ඇත්තේ කෙසේද යන ස්ත්‍රීවාදී පර්යේෂණ ගැටලුවට පිළිතුරු ලබා ගැනීම මගින් හුදෙකලා කාල සීමාව තුළ වර්ධනය වූ ස්ත්‍රී පුරුෂ අසමනතාවල ස්වාභාවය ගවේෂණය කිරීම ප්‍රධාන අරමුණ විය. ස්ත්‍රීවාදී ඥානමීමාංසාව මත පර්යේෂණය න්‍යායිකව ස්ථානගතවන අතර ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයක් භාවිත විය. පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රය වශයෙන් ග්‍රාමීය සහ නාගරික ප්‍රදේශ දෙකක් වන වැලිහේන ග්‍රාමසේවක වසම සහ තලාහේන ග්‍රාමසේවක වසම තෝරාගන්න ලදී. අදාළ ග්‍රාමසේවක වසම් ද්විත්වයෙන් ස්ත්‍රීන් විසිදෙනෙකු සහ පුරුෂයින් විසිදෙනෙකු ලෙස සමස්ත නියැදිය අරමුණු සහගත ක්‍රමය යටතේ ප්‍රතිචාරකයින් හතලිස් දෙනෙකුගෙන් සමන්විත විය. පර්යේෂණ සොයා ගැනීම් පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීමේදී විද්‍යමානවන කරුණක් වන්නේ ස්ත්‍රීන් විසින් පොදුවේ ඇයට ඒවන විටද පවරන ලදුව පැවති ගෘහීය සහ රැකවරණ කාර්යවල තවදුරටත් නිරත වීමක් දැකගත හැකි අතර පුරුෂයින් විසින් දෛනික වේතන සහ සමාජ දේශපාලන කරුණු සම්බන්ධව ප්‍රමුඛ අවධානයක් ලබා දී තිබෙන බවයි. තවද හුදෙකලා කාල සීමාව ඇතුළත ගෘහස්ථ ප්‍රවණ්ඩත්වයෙහි බහුවිධ ස්වරූප වර්ධනය වී ඇති අතරම ඒ සඳහා පුරුෂයින්ගේ මත්පැන් භාවිතය ඉහළ යාම හේතුවී තිබේ. පුරුෂත්වය සහ ඉපයීම් සම්බන්ධව ගොඩනගා ඇති ඊනියා පුරුෂත්වය සම්බන්ධ කතිකාව මගින් පුරුෂයා පීඩාවට පත්වන අතරම එම වින්දිතභාවයෙහි පැහැදිලි නිරූපණයක් මෙම කාල සීමාවෙහි දැකගත හැකි නමුත් එම සමාජීය ගොඩනැගුමහි සාමාන්‍යකරණය පුරුෂයා විසින්ම ස්වාභාවික යමක් ලෙස අභ්‍යන්තරීකරණය කොට ගෙන තිබේ. මාධ්‍ය සහ ජනප්‍රිය තලය තුළදී හුදෙකලා කාල සීමාව විනෝදජනක සහ විවේකී කාල සීමාවක් ලෙස සෞන්දර්යකරණය කොට ඇති අදහස ඉතා ප්‍රශ්නකාරී යමක් වන අතරම ස්ත්‍රීය විෂයයෙහි හුදෙකලා කාල සීමාව විසින් අලුතින් එක් කරන ලද විවේකීභාවයක් හඳුනාගත නොහැකිය. පොදුවේ ස්ත්‍රීය සහ පුරුෂය යන දෙදෙනාම සමාජීය වශයෙන් ගොඩනගන ලද ඒකාකෘතිවල වින්දිතයන් වන අතර හුදෙකලා කාල සීමාව තුළදී එම වින්දිතභාවයෙහි ශක්තිමත් වීම හෝ එය වඩා පැහැදිලිව දෘශ්‍ය වීම සිදුව තිබේ. එහිදී පාන්තික සහ ග්‍රාමීය-නාගරික ආදී වෙනස්කම් එකිනෙක අන්තර්-ජේදනය වීම බහුවිධ ප්‍රතිඵල ජනනය කිරීමෙහිලා හේතුවී ඇත. එනමින් හුදෙකලා කාල සීමාව විසින් ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජ භූමිකා විෂයෙහි අන්තර්-ආංශික බලපෑමක් සිදුකොට ඇති නමුත් එය “නව සාමාන්‍ය කාරණයක්ද?” යන ගැටලුව අධ්‍යයනය විසින් වඩා පුළුල් ආකාරයෙන් මතුකරන වග දැක්වීම යුක්ති යුක්තය.

ප්‍රමුඛ පද: අන්තර්-ආන්ශයික අසමානතා, නව-සාමාන්‍යකරණ සමාජ-භූමිකා, ප්‍රවණ්ඩත්වය, හුදෙකලා කාල සීමාව

01. පර්යේෂණ පසුබිම

මානව ශිෂ්ටාචාරයෙහි සර්වකාලීන ගුණයක් වනුයේ ඊටම අනන්‍ය නිරන්තර වෙනස්වීම් සහ අවිනිශ්චිත නිමේෂ වෙත නිරාවරණය වීමට පවතින විය හැකියාවයි. එතෙක් වුවත් ඉතිහාසයෙහි ගමන් මග පෙර නොවූ විරු අයුරින් සටහන් තබන හෝ එහි ගමන් පථයෙහි වෙනස් ලක්ෂයන් සනිටුහන් කරන කිසිසේත් අපේක්ෂා නොකළ යථාර්ථද (Unwelcome Realities) ඉඳ හිටදී මුණ ගැසෙයි. මේ ලිපිය රචනා වන මොහොත වන විටද පෘතුවිය තුළ ජීවත්වන මානවයාගේ හෙට දවස නිශ්චය කිරීමෙහිලා විශාලම බලපෑමක් සිදුකරන පිළිනොගත් යතාර්ථයක් ලෙස කොවිඩ් 19 ගෝලීය වසංගතය හැඳින්විය හැකිය. මෙම වසංගත තත්ත්වය ගෝලීය පර්යාය කෙරෙහි බහුවිධ පැතිකඩ ඔස්සේ අතිශය බරපතල බලපෑමක් සිදු කොට තිබේ. Brodeur et al. (2020) සහ Gupta et al., (2020) දක්වන ආකාරයට වසංගතය මැඩ පැවැත්වීම සඳහා බොහෝ රටවල් විසින් නෛතික වශයෙන් පනවන ලද සමාජ හුදෙකලාභාවය සහ දුරස්ථකරණ රැකියා නියුක්තිය, වැඩ කරන පැය ගණනෙහි වෙනස්වීම්, විශ්‍රාමය මෙන්ම නිවසෙහි සිට වැඩ කිරීම වැනි විවිධාකාර වෙනස්කම් ඇතිකොට තිබේ. Brynjolfsson et al., (2020) සහ Yassenov (2020) අවධාරණය කරනුයේ ගෝලීය සෞඛ්‍ය ගැටලුව රැකියා නියුක්තික කුටුම්භ කෙරෙහි ද්විත්ව ආකාරයෙන් බලපෑම් කොට ඇති බවය. එනම් රජයෙහි සංවරණ සම්බාධක මෙන්ම සෞඛ්‍ය සහ ආරක්ෂාව සඳහා වූ ව්‍යාපාර මගින් ස්වේච්ඡාමය වශයෙන් පිළිපදින ලද වාරණ විසින් ද ගෝලීය වශයෙන් විශාල කුටුම්භ සංඛ්‍යාවකට නිවසෙහි සිට රැකියා කටයුතු සිදු කිරීමට සලස්වන ලදී. අනෙක් පසින් ආර්ථික අවපාතය මගින් බොහෝ සමාගම් සහ ආයතන රැකියා කප්පාදුව හෝ බංකොලොත්භාවය වෙත රැගෙන ගොස් තිබේ. තවද මෙතෙක් සිය සුපුරුදු භූමිකාවල නිරත වෙමින් සිටි ස්ත්‍රී-පුරුෂ දෙපාර්ශ්වයටම නිවසෙහි සිට සිය පෞද්ගලික කටයුතු සහ වෘත්තීමය කටයුතුවල නිරත වීම නව්‍ය අත්දැකීමක් බවට පත් වූ නමුත් එම අත්දැකීම ස්ත්‍රීයට සහ පුරුෂයාට වෙනස් අයුරින් බලපා ඇති බව Czymara et al. (2020) පෙන්වා දෙති.

Farre et al. (2020) අවධාරණය කරන ආකාරයට වසංගත තත්ත්වය සමග ඇති වූ “නව වෙනස්කම්” ගෘහස්ථ භූමිකා මෙන්ම ආර්ථික කටයුතුවලදී ස්ත්‍රී පුරුෂ දෙපාර්ශ්වය සඳහාම එකිනෙකට වෙනස් කොන්දේසි නිර්මාණය කොට ඇති අතරම කොවිඩ් 19 අර්බුදය යටතේ, හුදෙක් ස්ත්‍රී-පුරුෂ අසමානතා වර්ධනය වීම පමණක් නොව ස්ත්‍රීන්, පුරුෂයන් මෙන්ම පිරිමි දරුවන්ගේ භූමිකාවල විතැන්වීමක් හෝ අන්තර්ජේදිත දේශපාලන, ආර්ථික, සමාජ කරුණු මගින් හැඩගස්වන ලද නව ආකාරයක ගතික නිර්මාණය වීම සිදුව තිබේ. එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය විසින් ස්ත්‍රීන් සහ ගෘහා සහ බටහිර ගෘහාහි ස්ත්‍රී සංවිධාන සමග සිදුකරන ලද පර්යේෂණයක ප්‍රතිඵල අනුව පෙන්වා දෙන්නේ තවමත් නිම නොවූ කොවිඩ් අර්බුදය සමග ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමාජභාවීය අසමානතා මෙන්ම අවදානම්වල වර්ධනය වීම හෝ පවතින අසමානතාහි ප්‍රසාරණය වීමක් හෝ සිදු විය හැකි බවය.

ප්‍රංශය තුළ වසංගත තත්ත්වය සහ හුදෙකලා කාල සීමාවන් ඇතුළත ප්‍රවණ්ඩත්වය සම්බන්ධව විමසීමේදී පෙනී යන්නේ, වසංගතයෙහි පළමු රැල්ලට අදාළ හුදෙකලා කිරීම සහ සමාජ අගුළු දැමීමේ කාල සීමාව ඇතුළත පළමු සතියෙහි තෙවන දිනයේ සිට ගෘහස්ථ ප්‍රවණ්ඩත්වයට අදාළ පැමිණිලි වාර්තා වී ඇති වී ඇති අතර ඔස්ට්‍රේලියාව සහ ලෙබනනය තුළද මෙම තත්ත්වය දැකගත

හැකිව තිබේ. ගෘහස්ථ ප්‍රවණ්ඩත්වය ස්ත්‍රීයට හෝ පුරුෂයාට සම්මුඛව ඇතිවීම සිදුවිය හැකි වුවද එහිදී ස්ත්‍රීය වඩා විසමානුකූල අත්දැකීම් අත්විඳිනු ලැබේ. ඇමරිකාව තුළ ඔවුන් තම සහකරුවාට සාපේක්ෂව දෙගුණයක ප්‍රවණ්ඩත්වයක් අත්විඳිනු ලැබේ (Zhou et al., 2020). ඔවුහු සිය පර්යේෂණ වාර්තාව තුළ තව දුරටත් මෙසේ දක්වති. “ගෘහස්ථ ප්‍රවණ්ඩත්වය සාමාන්‍යයෙන් නිවෙස් තුළ හටගැනෙන තත්ත්වයකි. ඉතින් ඔබ පුද්ගලයින් නිහඬ කොට ඉතා පීඩාකාරී සහ මුදල් අගහිතකම් සහිත නිවාසමය පරිසරයකට කොටු කළ විට සිදුවන්නේ කුමක්ද? ඒ නිසා වඩා වැඩියෙන් ගෘහස්ථ ප්‍රවණ්ඩත්වය මතු වීම තේරුම් ගැනීමට සඳහා රොකට් විද්‍යාවක් අවශ්‍ය නොවන බවයි”. මේ අයුරින් ගෝලීය පර්යේෂණ සාහිත්‍ය තුළ හුදෙකලා සීමාව සහ සමාජ අගුළු දැමීමේ කාල පරාසය වෙතින් උත්පාදිත නව්‍ය සහ සංකීර්ණ තත්ත්ව පිළිබඳ විවිධ පැතිකඩ ගණනාවක් මතුකොට තිබේ. එහෙත් ලාංකීය සන්දර්භය තුළ සමාජ හුදෙකලා කාල සීමාව සම්බන්ධයෙන් මාධ්‍ය ප්‍රචාරණය විසින් ගොඩනගන ලද යථාව වූයේ සමාජ හුදෙකලා කාල සීමාව නිවසෙහි සාමාජිකයන් සමග කාලය ගත කිරීමට, විවේක සුවය අත්විඳීමට මෙන්ම කුටුම්භ සම්බන්ධතා වඩා තර කිරීමෙහිලා එම කාලය දායක වූ සෙයකි. මෙතෙක් ගෝලීය පර්යේෂණ සාහිත්‍ය සහ ලාංකීය මාධ්‍ය සහ ජනප්‍රිය පොදු ජන මතවාදවල කොවිඩ් වසංගතයට සමගාමීව සමාජ හුදෙකලා කාල සීමාව සහ එහිදී ස්ත්‍රී-පුරුෂ දෙපර්ශ්වයෙහි ඔවුන්ට අනන්‍ය අත්දැකීම් හා අදාළ ස්ථාවර සම්බන්ධව ඉදිරිපත් කරන ලද මතවල එකිනෙකට අසමානතා දැකගත හැකි විය. එහෙත් එම අසමානතා සම්බන්ධව වඩා පිළිගත හැකි විශ්වසනීය පිළිතුරක් ගෙන දිය හැකි අනුභාවික අධ්‍යයනවල හිඟතාවක් ද පැවතීණ. මෙතෙක් වසංගත තත්ත්වය මෙන්ම එහි සමාජීය ප්‍රතිඵල සම්බන්ධව වටහාගැනීමේ උවමානාවක් එම එකිනෙකට අසමමේය මතවාද විසින් ඇතිකරන ලදී.

Giddens (2013) දක්වන්නේ ස්ත්‍රී පුරුෂ යන ජීව විද්‍යාත්මක වර්ගීකරණය මත පදනම් වෙමින් සමාජය විසින් ස්ත්‍රීයට සහ පුරුෂයාට එකිනෙකට වෙනස් භූමිකා (Gender roles) පවරා ඇති අතරම එය සමාජය තුළ අසමාන අයුරින් ප්‍රතිස්ථාපනය වී ඇති වගය. මෙම ගොඩනගන ලද සමාජ භූමිකා හේතුවෙන් ස්ත්‍රීයගේ සහ පුරුෂයාගේ දෛනික ජීවිතය, රැකියාව හෝ තීරණ ගැනීමේ බලය එකිනෙකට අසමාන බව බොහෝ ශාස්ත්‍රඥයෝ (Harding, 1991; Oakley, 1974; Basin, 1993; Sen, 1987) පෙන්වා දෙති. ස්ත්‍රීවාදී දෙවන රැල්ලෙන් ආරම්භ වී පසුව විවිධ අයුරින් ස්ත්‍රීවාදී ඥානමීමාංසාව තුළ අවධාරිත මුඛ්‍ය අදහසක් වන්නේ “පෞද්ගලික යනු දේශපාලනයයි” යන්නය. Hanisc(1970) එනම් එදිනෙදා ජීවිතය තුළ ස්ත්‍රීයට සහ පුරුෂයාට හිමි අසමාන සමාජ තත්ත්ව හුදෙක් පෞද්ගලික හෝ ස්වාභාවික යමක් නොව සමාජ මතවාද විසින් උත්පාදනය කොට නඩත්තු කරන්නක් බවයි. එම ඥානමීමාංසාත්මක මග පෙන්වීම මත මෙම අධ්‍යයනය පදනම් විය. කොවිඩ් 19 වසංගතයෙහි සමාජ ආර්ථික බලපෑමට සාපේක්ෂව ස්ත්‍රී සහ පුරුෂ දෙපාර්ශ්වයෙහි සමාජ භූමිකා අළලා සිදුකොට ඇති බලපෑම පිළිබඳ ගැඹුරින් මෙන්ම සාලක‍්‍ය ප්‍රවේශයකින් සාකච්ඡා කෙරෙන අධ්‍යයනයන්ගේ සාපේක්ෂ හිඟ බවක් මෙන්ම මෙරට සන්දර්භය තුළ අදාළ තේමාව සම්බන්ධව ආනුභාවික පර්යේෂණවල පැහැදිලි හිඟ බවක් හඳුනා ගත හැකි අතර මෙම අධ්‍යයනය ශාස්ත්‍රීය වශයෙන් එම පරතයට ප්‍රති-පිළිතුරක් සපයයි.

02. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

පර්යේෂණ පසුබිම තුළ දක්වන ලද පරිදි මෙම අධ්‍යයනය න්‍යායාත්මක වශයෙන් ස්ත්‍රීවාදී න්‍යායාත්මක සහ සංකල්පීය රාමුවක් මත පදනම් වන හෙයින් මෙහි සමස්ත ක්‍රමවේදය ස්ත්‍රීවාදී පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයක් බවට පත්විය. ගුණාත්මක අධ්‍යයනයක් ලෙස සිදුකෙරුණු මෙම අධ්‍යයනයෙහි ප්‍රධාන පර්යේෂණ ගැටලුව වූයේ “ ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ හුදෙකලාභාවය පැවැති කාල සීමාව ස්ත්‍රී සහ පුරුෂ සමාජ භූමිකා කෙරෙහි සිදුකරන ලද බලපෑම කෙබඳුද? ” යන්නයි. අදාළ පර්යේෂණ ගැටලුව සඳහා පිළිතුරු ලබා ගැනීමේ නිෂ්ඨා ඇතිව සිදුකරන ලද මෙම අධ්‍යයනයෙහි ප්‍රධාන පර්යේෂණ අරමුණ වූයේ හුදෙකලා කාල සීමාව ස්ත්‍රී සහ පුරුෂ සමාජ භූමිකා කෙරෙහි බලපා ඇත්තේ කෙසේද යන ස්ත්‍රීවාදී ගැටලුවට පිළිතුරු ලබා ගැනීම මගින් හුදෙකලා කාල සීමාව තුළ වර්ධනය වූ ස්ත්‍රී-පුරුෂ අසමනතාවල ස්වාභාවය ගවේෂණය කිරීමයි. පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රය වශයෙන් ග්‍රාමීය සහ නාගරික ප්‍රදේශ දෙකක් වන වැලිහේන ග්‍රාම සේවා වසම සහ තලාහේන ග්‍රාමසේවා වසම තෝරාගන්න ලදී. අදාළ ග්‍රාම සේවා වසම් ද්විත්වයෙන් ස්ත්‍රීන් විසි දෙනෙකු සහ පුරුෂයින් විසි දෙනෙකු ලෙස සමස්ත නියැදිය ප්‍රතිචාරකයින් හතලිස් දෙනෙකුගෙන් සමන්විත විය. නියැදිය තෝරා ගැනීම සඳහා සසම්භාවී නොවන නියැදි ක්‍රමයක් වන අරමුණු සහගත නියැදි ක්‍රමය යොදා ගැනුණු අතර විවාහක ස්ත්‍රීන් සහ පුරුෂයින් පමණක් නියැදියට තෝරා ගැනීම සිදු විය. නියැදියේ පුරුෂයින් සියලු දෙනාම රැකියා නියුතු පුරුෂයන් වූ අතර ස්ත්‍රීන්ගේ පස් දෙනෙකු හැර අන් සියලු දෙනාම රැකියා නියුතු ස්ත්‍රීන් විය. මෙහිදී ස්ත්‍රී පුරුෂ දෙපාර්ශ්වයම සමාන අයුරින් තෝරාගත් අතර තුලනාත්මක අධ්‍යයනයක් සිදු කරන ලදී. ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ ගැඹුරින් දත්ත ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය වූ හෙයින් දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ගැඹුරු සම්මුඛ සාකච්ඡා ශිල්ප ක්‍රමය භාවිත විය. කොවිඩ් පළමු රැල්ලට අදාළ හුදෙකලා කාල සීමාව වන මාර්තු සිට ජූනි කාලය ඇතුළත පමණක් මෙහිදී අවධානයට භාජනය විය. අධ්‍යයනය තුළදී රැස් කරන ලද දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා තේමා අන්තර්ගත විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදය යොදා ගන්නා ලදී.

03. ප්‍රතිඵල සහ සාකච්ඡාව

හුදෙකලා කාල සීමාව ස්ත්‍රී සහ පුරුෂයින්ගේ සමාජ භූමිකා (Social Roles) (එනම් ගෘහීය සහ පොදු) කෙරෙහි සිදුකොට ඇති බලපෑම සම්බන්ධව ගැඹුරින් සොයා බැලීමේදී හඳුනාගත හැකි වූ ප්‍රධාන තේමා කිහිපයක් තිබේ. ලිපියෙහි මිලඟට එම තේමා අනුව අධ්‍යයන ප්‍රතිඵල සහ සොයාගැනීම් පෙළගස්වා තිබේ.

3.1. කුටුම්භ භූමිකා සහ කාර්ය කොටස්

හුදෙකලා කාල සීමාවට පෙර සිටද කුටුම්භය තුළ අදාළ ස්ත්‍රීන් සහ පුරුෂයින් විසින් ඉටුකරන ලද කාර්යභාරයක් තිබේ. සමාජයෙහි ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවීය ප්‍රතිමානවල ප්‍රකාශනයක් ලෙස භූමිකා සහ කාර්ය පැවරීම මෙන්ම එම භූමිකා සහ කාර්යය පවත්වාගෙන යාම සඳහා අවශ්‍ය සංස්කෘතිමය පුහුණුව සමාජානුයෝජන ක්‍රියාවලිය මඟින් සිදු කෙරේ. බොහෝ සමාජවල තවදුරටත් පවතින ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමාජභාවීය වෙනස්කම් හේතුවෙන් ස්ත්‍රීයට ගෘහ කාර්ය සහ රැකවරණ කාර්ය පැවරීම සිදුවන බව Giddens (2013) දක්වයි. මෙම කරුණ සනාථ කරමින් නියැදිය තුළ සියලු ප්‍රතිචාරක

ස්ත්‍රීන් පුරුෂයාට සාපේක්ෂව ගෘහීය සහ රැකවරණ කාර්යවල වැඩි වශයෙන් නිරත වන බව දත්ත වෙතින් අනාවරණය විය. හුදෙකලා කාල සීමාව තුළදී එතෙක් කුටුම්භය සහ ඉන් පිටතදී සිදුකරන ලද සියලු කාර්ය කොටස් නිවස තුළ රැඳෙමින් ඉටු කිරීමට ස්ත්‍රී-පුරුෂ දෙපාර්ශ්වයටම සිදුව තිබේ. මෙහිදී ග්‍රාමීය නාගරීය භේදයකින් තොරව ස්ත්‍රී ප්‍රතිචාරකාවන් අතුරින් %100 දෙනා හුදෙකලා කාල සීමාවට පෙරද නිවසෙහි පෝෂණ සහ රැකවරණ කාර්යවල නිරතව ඇති අතර හුදෙකලා කාල සීමාව තුළදීද එම භූමිකාවෙහි වෙනසක් සිදු වී නොමැත. ඒ වෙනුවට සිදුව ඇත්තේ එම කාර්යභාරයන්හි හි ශීඝ්‍ර වර්ධනය වීමකි.

“වෙනදාට ළමයි ඉස්කොලේ පන්ති යනවා, මහත්තයා වැඩට යනවා. දැන් පැය විසිහතරම එයාල ගෙදර ඉන්නී උයන එකෙයි තේ හදන එකෙයි ඉවරයක් නෑ” (කුමාරි (29), 2020).

අනෙකුත් සමාජ සංස්ථා විසින් බෙදා හදාගත් කාර්ය කොටස් සියල්ල නැවත වරක් හුදෙකලා කාල සීමාව තුළදී පවුල් සංස්ථාව වෙත විතැන් වීම සිදුව ඇති අතරම එහි වැඩි බලපෑම එල්ල වී ඇත්තේ ස්ත්‍රීයටයි. ඒ සඳහා ස්ත්‍රීය කුටුම්භ කාර්යයට අයත් වන්නා හෙවත් “ගෘහ කායකයා”(Eichler, 1991) යන ප්‍රතිමානය බලපා තිබේ. එහෙත් හුදෙකලා කාල සීමාව තුළ වර්ධනය වී ඇති නවමු රටාවක් වන්නේ ස්ත්‍රීයගේ කාර්ය කොටස් ලෙස, දෙන ලද අර්ථයෙන් පැවති කාර්ය කොටස් සඳහා තීරණ ගැනීමේ බලය කෙරෙහි පුරුෂයාගෙන් සිදුව ඇති බලපෑමයි.

“අපි ගෙදර ඉන්න නිසා ඉන්නී අපි කියන ඒවා උයලා පිහලා දෙන එක ගැනුන්ගේ වැඩක් නමා” (රන්ජන් (46), 2020).

පෝෂණ සහ රැකවරණ කාර්ය ස්ත්‍රීයට අයත් භූමිකාවක් ලෙස දෙන ලද අරුතින් ස්ත්‍රී පුරුෂ දෙපාර්ශ්වයම වටහා ගැනීම හරහා එම තත්ත්වය ස්ථාපිත වී තිබේ. එහෙත් පෙර කාල සීමාවට සාපේක්ෂව හුදෙකලා කාල සීමාව තුළදී ස්ත්‍රීයගේ ගෘහස්ථ කාර්යය කොටස්වල ඉහළ යාමක් දැකගත හැකි අතර එය අතිරේක වැඩ පීඩනයක් ස්ත්‍රීය වෙත ඒකරාශී කොට තිබේ. Oakley (1974) දක්වන ආකාරයට ස්ත්‍රීයගේ වැටුප් රහිත ගෘහ කාර්යය යන්න සැලකීමට ලක් නොවන නමුත් එය “ වැඩ කාර්යයක්/ භූමිකාවක් ” ලෙස සැලකිය යුතුය. එහෙත් ස්ත්‍රීය සහ පුරුෂයා සම්බන්ධව පවතින අසමාන සමාජීය ප්‍රතිමාන සහ ඒකාකාරී විසින් එක් අතකින් ස්ත්‍රීය ගෘහස්ථය තුළට කොටු කිරීම මෙන්ම අනෙක් අතින් ස්ත්‍රීය රැකියා නියුක්තික අවස්ථාවකදී රැකියාව සහ ගෘහීය කටයුතු යන ද්විත්ව බරපැන ඇය වෙත රඳවා තැබීම සුමටව සිදුකොට තිබේ.

තවද රැකියා නියුක්තික කාන්තාව හුදෙකලා කාල සීමාව තුළදී රැකියාව සහ කුටුම්භ කටයුතු එකම අවකාශයක් තුළ සංවිධානය කර ගැනීමේ අගරලයක නිරත වීම සිදුව ඇති අතරම එහිදී ප්‍රතිචාරක ස්ත්‍රීන් අතුරින් දරුවන් සිටින සහ නිවසෙහි සිට රැකියා කටයුතුවලද නිරත වූ ස්ත්‍රීන් 60%ක් දෙනා දක්වන්නේ රැකියා කටයුතු නිවස තුළ සිදු කිරීම දරුවන් සහ පවුල සමඟ ගත කිරීමට අවශ්‍ය කාලය වර්ධනය කළද එම ද්විත්ව භූමිකා නිසි ආකාරව කළමනාකරණය කිරීම ඉතා අසීරු වූ බවය. එහෙත් පුරුෂ ප්‍රතිචාරකයින් අතුරින් නිවසෙහි සිට රැකියාවෙහි නිරත වූ 70% දෙනා දක්වන ලද්දේ ඒකාකාරී බව සහ නිවසෙහි පරිසරය රැකියාවට නොගැළපීම හැරුණු විට රැකියා කටයුතු සඳහා නිවසෙහි සිට කටයුතු කිරීම අපහසු නොවූ බවයි.

“ වයිෆ් වැඩ ටික කරන නිසා ලොකු අවුලක් නෑ. කාල බිලා ඉන්න එක නමා. ඒ උනාට පොඩ් උන් කෑ ගහන්න ගන්නම වැඩක් කරගන්න අමාරුයි. අනික එක දිගට ගෙදරම ඉන්න ගියාම එපා වෙනවනේ ” (කමල් (40), 2020).

මේ ආකාරයට හුදෙකලා කාල සීමාව තුළ එකම ගෘහස්ථය තුළට සීමා වූ ස්ත්‍රීයට සහ පුරුෂයාට එකිනෙකට වෙනස් අයුරින් බලපෑම මෙන්ම සංජානනය විමෙහිලා එතෙක් පැවති දෘඩ ස්ත්‍රී පුරුෂ බෙදීම් මගින් නිර්මාණය වූ ඒකාකානි සහ ඒ හා බැඳී කාර්ය සහ වගකීම් හේතු වී ඇති බව පැහැදිලිය. Craig (2020) කොරෝනා වෛරසය හා බැඳී ගෘහස්ථ ස්ත්‍රී-පුරුෂ අසමානතා පිළිබඳ සාකච්ඡා කරමින් පෙන්වා දෙන්නේ සමාජය තුළ එතෙක් පැවති අසමාන සහ අසාධාරණ භූමිකාවල පරිවර්තනයක් කොරෝනා වෛරසය හා බැඳී නව තත්ත්වය වෙතින් පැන නොනැගුණ බවය. ඒ වෙනුවට එම භූමිකානි යම් ආකාර වෙනස්වීමක් පමණක් සිදුව ඇති බව ඇය තර්ක කරන්නීය. අපගේ අධ්‍යයන දත්ත වෙතින්ද ගම්‍යවන කරුණක් වන්නේ සමාජය තුළ එතෙක් පැවති ඒකාකානිවල සැලකිය යුතු විපරිවර්තනයක් සිදු වී නොමැති වගය. ඒ වෙනුවට පැවති ගෘහ කාර්ය සඳහා ස්ත්‍රී ශ්‍රමය යෙදවීමේ කාලය වැඩි වීම හෝ එම කාලය ඇතුළත පුරුෂයා සහය ලබා දීම යන පැතිමාන පමණක් නව‍ය ලෙස වර්ධනය වීමක් සිදුව තිබේ. මෙතයින් ජනප්‍රිය තලය තුළ නිතරම සවනන වැකෙන කොරෝනා මගින් “නව සාමාන්‍යකරණ” වර්ධනය කිරීම යන්න සමාජ ජීවිතයෙහි සෑම අංශයක් සඳහා වලංගු වේද යන සංකීර්ණ සහ වැදගත් ගැටලුව මතු වේ. එහෙත් මගේ අධ්‍යයනය තුළින් මතුවන තවත් වැදගත් මෙන්ම සුවිශේෂී තත්ත්වයක්ද තිබේ. එනම් මෙතෙක් නිවසේ සිට රැකියාවෙහි නිරත වූ ස්ත්‍රී පුරුෂ දෙපාර්ශ්වයටම නිවසෙහි සිට රැකියාවෙහි නිරත වීමට මෙම හුදෙකලා කාල සීමාවේදී සිදු වූ අතර එමගින් ස්ත්‍රීයගේ වැඩ කොටස් අධික ලෙස වර්ධනය වීම සිදුව තිබේ. එහෙත් ඒ වෙනුවට පුරුෂයාට ඉතා නිදහස් සහ ආයතනික පීඩාවලින් තරමක් ඇත් වූ ප්‍රවාහන මහන්සිය රහිත සාමාන්‍ය ව්‍යවහාරයේ එන “අතට පයට සියල්ල ලැබෙන” පරිසරයක රැකියාව කිරීමේ ඉඩකඩ සැලසී තිබේ. එහෙත් මෙම තත්ත්වය පාන්තික අනන්‍යතා අනුව වෙනස්වන අතරම ඉහළ හෝ මධ්‍යම පාන්තික පුරුෂයාට තරම් පහළ පාන්තික පුරුෂයාට එම වරප්‍රසාදලත් කුලකයට අයත් වීමේ නොහැකියාව පැන නැගී තිබෙන්නේ ඔවුනට අදාළ පාන්තික අනන්‍යතාවය සහ එමගින් වර්ධනය වන ආර්ථික පීඩනය හේතුවෙනි.

තවද ගෘහස්ථ කාර්ය මෙන්ම කුටුම්භ ක්‍රියාවලිය සුමටව පවත්වාගෙන යාම කෙරෙහි ස්ත්‍රීයගේ දායකත්වය අතිශය වැදගත් නමුත් නොසලකා හරින ලද්දක් බව දත්ත මගින් පෙනී යයි. විශේෂයෙන් පුරුෂයාගේ රැකියා කටයුතු නිවස තුළ සිට සිදු කිරීම සඳහා යෝග්‍ය පරිසරය නිර්මාණය කිරීමේදී දරුවන් රැකබලා ගැනීම සහ ඔවුනගේ වගකීම දැරීම යන කාර්ය කොටස ස්ත්‍රීයට අයත් යමක් ලෙස ස්ත්‍රී පුරුෂ දෙපාර්ශ්වය විසින්ම සැලකීම මගින් එම කාර්යෙහි සමාජීය සහ නිෂ්පාදන මානවල වටිනාකම සම්බන්ධ ඇඟවුම ඉතා සංවිධිත ආකාරයට ඔවුනගේ සවිඥානික තලය වෙතින් ගිලිහී ගොස් තිබේ. වගකීම සහ කාර්යභාරය සම්බන්ධව ගොඩනැගී ඇති අසමාන දැනුම් පද්ධති හේතුවෙන් මෙම සවිඥානිකභාවය ගිලිහී යාම සිදුවන අතරම ඒ හේතුවෙන් එය සංවිධිත මෙන්ම අසමාන සමාජ බලයක් ක්‍රියාත්මක වීමක් ලෙස විශ්ලේෂණය කළ හැකිය. Warren (2011) ගෘහස්ථ කාර්යභාරය සහ ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවීය අසමානතා සම්බන්ධව සිය න්‍යායයික සාකච්ඡාව තුළදී ඉස්මතු කරනුයේ ගෘහස්ථ කාර්ය සහ ගෘහස්ථය තුළ භූමිකා යනු හුදෙක් ස්වාභාවික

යමක් නොව එය බලය හා සම්බන්ධ කලාපයක් බවය. මෙම වසංගත තත්ත්වය වැනි අවස්ථා මගින් සිදුව ඇත්තේ සැබැවින්ම එම බල කලාපයක් වෙත එක්තරා අයුරක නව්‍ය මුසු වීමක් පමණි.

3.2. නිදහස සහ විවේකය

පෙරදීද දක්වන ලද පරිදි ජනප්‍රිය තලය තුළ දිගින් දිගටම ඉස්මතු කරන ලද මතවාදයක් වූයේ හුදෙකලා කාල සීමාව කාර්යබහුල ජීවිතයෙන් ඉසිලුලන්නට කුටුම්භය සඳහා ලැබුණු අවස්ථාවක් ලෙසය. එහෙත් මාධ්‍ය සහ ජනප්‍රිය තලය වෙතින් නිරූපණය වූ මෙම මතවාදය පර්යේෂණ දත්ත වෙතින් නිශේධනය වීම මෙම අධ්‍යයනය තුළ හඳුනාගත හැකි වූ විශේෂිත තත්ත්වයකි. ස්ත්‍රීන් අතුරින් 60% දෙනා දක්වන ලද්දේ නිදහස සහ විවේකය යනාදී කරුණු හුදෙකලා කාල සීමාව තුළ විශේෂ වශයෙන් තමන් අත්නොදකින ලද බවත් සමහර අවස්ථාවලදී හුදෙකලා කාල සීමාවේදී වඩා අධික පැය ගණනක් රැකියා සහ ගෘහස්ථ රැකවරණ කාර්යවල නියැලීමට සිදු වූ බවය. මෙම කරුණ සම්බන්ධයෙන් නාගරික සහ ග්‍රාමීය මෙන්ම රැකියා නියුක්තික සහ රැකියා වියුක්තික කාන්තාවන් අතරින් මතුවූ අදහස් බහුවිධ ස්වරූපයක් ගනී. විශේෂයෙන් නාගරික පරිධියක වෙසෙන රැකියා නියුක්තික කාන්තාවන් මෙම කාල සීමාව සම්බන්ධව සහ එහි විවේකී ස්වභාවය සම්බන්ධව ඉතා වෝදනා මුඛයෙන් ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීමක් නිරීක්ෂණය කළ හැකි විය.

“ මම ගුරුවරියක්. ඉතින් ඔන්ලයින් ඉගැන්විල්ලට හැඩගැහෙන්නයි, ළමයාගේ ඔන්ලයින් ඉගෙන ගන්න වැඩවලට උදව් වෙන්නයි ගෙදර උයන්නයි මහත්තයගේ වැඩ බලන්නයි ගියාම මගේ හොඳ පණ ගියා. වෙනදට දෙකට ඉස්කෝලෙන් ඇවිල්ලා අඩු ගානේ හවසට පොඩ්ඩක් නිදාගන්නවා. මේකත් එක්ක ඒ සැනසීමත් නැති උණා” (වමරි (37), 2020).

“ පිරිමිනම් හොරෙන් ගිහින් වෙලේ එල්ලේ ගැහුවා. අපි ඒත් ගෙදර ඉදන් උයනවා උයනවා ඉවරයක් නෑ. පාර්ටි දාන ඒවාට බයිට් හදනවා. ගැණු උනාම ඔහොම තමා” (සුරන්ජි (35), 2020).

“ගැණු ඉතින් හැමදාම ගෙදරනේ. අපිට මෙහෙම වෙලාවක් හම්බුනාම ෆන් එකක් ගන්න ඕනේ” (රංජි(39), 2020).

රැකියා වියුක්තික සමහර ග්‍රාමීය කාන්තාවන්ගේ අදහස වන්නේ මෙම තත්ත්වය සමග දෛනික කටයුතුවල වෙනස්කම් සිදුව ඇති අතරම විවේක කාලයක් නොපවති නමුත් දරුවන් සහ සැමියා සමග කාලය ගත කිරීමට ලැබීම එක්තරා අයුරකින් වැදගත් වූ බවය. එහෙත් මෙම අදහස් සියල්ල අතර මතුව පෙනෙන පොදු යතාර්ථය වන්නේ මාධ්‍ය හෝ ජනප්‍රිය තලය වෙතින් සෞන්දර්යකරණය කරන ලද “හුදෙකලා කාල සීමාවෙහි විනෝදජනක සහ විවේකී ස්වරූපය” සැබෑ තත්ත්ව සහ කොන්දේසි අභිමුඛ ස්ත්‍රීය අත් නොවිඳි බවය. ඒ වෙනුවට අඩු විවේකය සම්බන්ධව විරුද්ධ වීමකින් තොරව ස්ත්‍රීය ඊට අනුගතවීම සිය පවරන ලද භූමිකා ඉටු කිරීම දැකගත හැකිය. එහෙත් නියැදිය තුළ පුරුෂ ප්‍රතිචාරකයින්ගේ අත්දැකීම සැබැවින්ම ස්ත්‍රීයට වඩා වෙනස් අත්දැකීමක් බව අධ්‍යයන දත්ත වෙතින් විශද වේ. පොදුවේ පුරුෂයන් විසින් මේ කාල සීමාව තුළ දී ස්ත්‍රීයට වෙනස්ව බොහෝ විට කොවිඩ් හා බැඳුණු දේශපාලන ආර්ථික කරුණු සම්බන්ධව සහ රැකියා පිළිබඳව උනන්දු වෙමින් කාලය ගත කොට තිබේ. එහිදීද නාගරික පුරුෂයන් අතුරින් සියයට සියයක් දෙනා එම කරුණ සනාථ කිරීම කැපී පෙනේ. මෙම එකිනෙකට වෙනස් රටා කෙරෙහි ගෘහ

කායකයා (Private) සහ පොදු කායකයා (Public) යන සමාජීය අපෝහකය බලපා ඇතිබව පැහැදිලිය. එනම් විවේකය සහ විනෝදය ද අර්ථ දක්වන ආකාරය සහ එම වෙනස් භූමිකා සඳහා අවශ්‍යයයි සම්මත විනෝදය සහ විවේකය නිර්වචනය වීමම අදාළ අපෝහකය වෙතින් පැන නැගීයන්නක් බවය. එනිසාම පුරුෂයා යනු පොදු කායකයා ලෙස පවතින පිළිගැනීමට සාපේක්ෂව ඔහුට හිමිවන විනෝදය සහ විවේකය අධිනිශ්චය වී තිබේ. එම පවතින අධිනිශ්චය වූ පිළිගැනීම වසංගත සමය තුළදී වඩා වැඩි පරිමාවකින් අත්දැකීමට හැකිවීම මිස එම ස්වාභාවයෙහි විකැන්වීමක් දැකගත නොහැකි බව විශ්ලේෂණය කළ හැකිය. රැඩිකල් ස්ත්‍රීවාදීන් තර්ක කරන පරිදි ඉතිහාසයෙහි දරුණුතම අසාධාරණයට සහ සුරාකෑමට ලක්වන්නේ ස්ත්‍රීය ය (Nesiah, 2003). එනමින් ස්ත්‍රීයගේ විවේකයද ස්ත්‍රී පුරුෂ අසමතා වෙතින් අසාධාරණයට සහ එක්තරා අයුරකින් සුරාකෑමට ලක්වන බව පැහැදිලිය. මන්ද යත් මෙවැනි විශේෂිත තත්ත්ව යටතේ වුවත් පුරුෂයා අත්දකින විවේක කාලය වූ කලී ගෘහස්ථ කාර්ය සහ දරුවන් සම්බන්ධ කාර්යවල අසමාන වගකීම ස්ත්‍රීය විසින් දැරීම විසින් ම නිර්මාණය වන වන බැවිනි.

එහෙත් තත්ත්වය මෙසේ පැවතියද මෙහිදීද කැපී පෙනෙන කරුණක් වූයේ අවිධිමත් සහ ස්ථිර නොවන රැකියාවල නියුතු පහළ පාන්තික පුරුෂයින් විසින් මෙම කාල සීමාව හුදෙක් විනෝදජනක හෝ විවේක කාල සීමාවකට වඩා රැකියා අවිනිශ්චිතභාවය විසින් පීඩාකාරීභාවයට පත්වූ කාල සීමාවක් ලෙස අර්ථ දැක්වීමයි. මින් ගම්‍යවන කරුණු කිහිපයක් පවතී. එනම් හුදෙක් ස්ත්‍රීයට සහ පුරුෂයාට හිමි වූ මෙම නව විවේක කාලය හෝ මාධ්‍ය මගින් නිරූපිත ඊනියා විනෝදජනක සමය පාන්තික බෙදුම් කඩනය අඛණ්ඩ පුරුෂයාට වුවද එක ලෙස සමපාත නොවන බවය. විශේෂයෙන් ගෘහස්ථ ආර්ථික පීඩනය බොහෝ විට පුරුෂයා වෙත සමාජීය ගොඩනැංවීම තුළදී ම පවරා තිබීම හරහා සමාජීය අවිනිශ්චිත කාල සීමාවක් තුළ අත්‍යන්ත වශයෙන් මතුවන ආර්ථික පීඩනය සහ අවිනිශ්චිතභාවය අඛණ්ඩ පහළ සහ අඩු ආදායම්ලාභී පුරුෂයින් වැඩි පීඩනයකට ලක්ව තිබේ.

“ගෙදර එකම උපයන්තා මම. මේ ගෙවල්වලට වෙලා ඉන්න එකත් එකක් හම්බකරගන්න බැරුව ලොකු පීඩනේක මම හිටියේ. අපි වගේම කුලී වැඩ කරන පිරිමි පිස්සු හැදිලා උන්නේ මේ කාලේ. පවුල තියෙන්න අපේ කර පිටනේ” (සුරංග (39), 2020).

පිරිමිකම සම්බන්ධව සමාජීය වශයෙන් ගොඩනගා ඇති මතවාද හරහා ආර්ථික පීඩනයෙහි වින්දිතයෙකු බවට පුරුෂයා පත්කොට ඇති අතරම මෙම වසංගත තත්ත්වය සමග එම වින්දිතභාවය පාන්තික සාධකය සමග තදනුබද්ධ වෙමින් වඩා දෘශ්‍යමාන වීමක් දැකගත හැකිය. එනම් මෙම අසමාන සමාජ ගොඩනැගුම්හි තර්‍ය අසාධාරණ සහ අසමමේය ස්වභාවය වඩා සෘජු අයුරින් ප්‍රකාශ වීමකි. Bhasin (1993) දක්වන ආකාරයට ස්ත්‍රීත්වය සහ පුරුෂත්වය සම්බන්ධව පවතින අගතිගාමී ප්‍රතිමාන විසින් මෙම දෙපාර්ශ්වයම පීඩාවට පත්කරනු ලැබේ. එහෙත් අධ්‍යයනය තුළදී මතුවූ එක්තරා වැදගත් කරුණක් වූයේ එම අසාධාරණ ස්වරූපය සම්බන්ධව ස්ත්‍රීයට පවතින මට්ටමේ හෝ විරෝධයක් පුරුෂයාට නොපවතින බවය.

“හම්බකරන එක අපේ වැඩක් නමා. හම්බ කරන්න බැරි පිරිමිකමෙන් වැඩක් තියෙනවද? ගැණුන්ට වඩා අපි ප්‍රධාන වෙන්නෙම හම්බකරන නිසානේ” (නිහාල්(50), 2020).

එනම් පුරුෂයින් විසින් මුදල් ඉපයීම පුරුෂයාගේ කාර්ය ලෙස සාමාන්‍යකරණය කිරීමෙන් අනතුරුව අභ්‍යන්තරීකරණය කොටගෙන ඇතිබවය. මෙම ඊනියා පුරුෂත්වය සම්බන්ධ කතිකාවෙහි වින්දිතභාවය අහිබවා එමගින් ඔහු වෙත පවරා ඇති ඊනියා ගාම්භීරත්වය වෙතින් උද්දාමයට පත්වීම ඒ සම්බන්ධ සත්‍ය වටහා ගැනීමෙන් ඔහු ඉවත්කොට ඇතිවග දත්ත මගින් නිරූපණය වේ. Farre et al. (2020) අවධාරණය කරනුයේ ගෘහස්ථ කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය බඩු මිලදී ගැනීමේ කාර්යවලදී පුරුෂයින් විසින් ඒ සඳහා වසංගත කාලය තුළ වැඩි ශ්‍රම දායකත්වයක් මෙන්ම වැඩි ආර්ථික දායකත්වයක්ද ලබා දී තිබෙන බවය. Bodecta et al. (2021) දක්වන්නේ ආර්ථික පීඩනය හේතුවෙන් පුරුෂයින් විශාල සංඛ්‍යාවක් මෙම කාල සීමාව ඇතුළත මානසික ගැටලු සහ පීඩාකාරී තත්ත්ව වෙත මුහුණ දී ඇති බවයි. මේ ආකාරයට ස්ත්‍රීය සහ පුරුෂයා එකිනෙකට අසමාන ආකාරයකින් නමුත් ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවීය ඒකාකාරී මගින් පීඩාවට පත්ව ඇතිබව පැහැදිලිය.

3.3. ගෘහස්ථ ප්‍රචණ්ඩත්වය සහ එහි බහුවිධ මාදිලී

එතෙක් නිවස හා ඉන් පිටත සිදු කළ බොහෝ කාර්යයන් නිවසෙහි අවකාශය තුළම සිදුකිරීමට සැලැස්වීම සමාජ හුදෙකලාභාවය සහ රටවල් අගුළු දැමීම මගින් සිදු වූ අතරම ඒ හරහා නිවාස තුළ ආතතිකාරී තත්ත්වයක් නිර්මාණය වූ බව පර්යේෂණ දත්ත අනාවරණය කරයි. එම ආතතිකාරී තත්ත්වය සමගම ගෘහස්ථ ප්‍රචණ්ඩත්වයෙහි වර්ධනය වීමක් සිදුව ඇති අතර එම ප්‍රචණ්ඩත්වය කායික, මානසික මෙන්ම ලිංගික වැනි බහුවිධ ස්වරූප මගින් ඉදිරියට පැමිණ තිබේ. මෙම කාල සීමාව තුළ දී විශේෂයෙන් ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ තුළ අවිධිමත් නිල නොවන මත්පැන් පරිභෝජනය ඉහළ යාම සහ මත්පැන් පරිභෝජනය කළ පුරුෂයින් නිවසෙහි වැඩි වෙලාවක් රැඳී සිටීම කරණ කොටගෙන ස්ත්‍රීය වෙත කායික සහ මානසික ප්‍රචණ්ඩත්වය දියත් කිරීමක් නියැදි දත්ත වෙතින් හඳුනා ගත හැකිය.

“එයාලා අරක්කු පෙරාගෙනත් බොන්න පටන් ගන්නා. අන්තිමට කරන්න දේකුත් නෑනේ. ඉතින් බිලා එනවා. ඒකට බයිටි එක වෙන්නේ අපි” (කමලා(39), 2020).

මේ අයුරින් ස්ත්‍රීය අදාළ කාල සීමාවේදී ගෘහස්ථ ප්‍රචණ්ඩත්වයෙහි වින්දිතයෙකු බවට පත්ව ඇති අතරම මෙම තත්ත්වය ගෝලීය වශයෙන්ද ඉහළ යාම සිදු වූ බව බොහෝ පර්යේෂකයෝ දක්වති (Crag, 2020; Rao, 2020; Farre et al., 2020; Bodecta, 2021; Deshpande, 2020). Deshpande (2020) පෙන්වා දෙන්නේ ඉන්දියාව තුළ ද ගෘහස්ථ ප්‍රචණ්ඩත්වය ඉහළ යාම වසංගත තත්ත්වය සමග සිදුව ඇති නමුත් ගෘහස්ථ ප්‍රචණ්ඩත්වය යනු නව්‍ය තත්ත්වයක් නොවන බවය. තවද කායික ප්‍රචණ්ඩ තත්ත්වයෙහි ස්වරූපයක් ලෙස ලිංගික ප්‍රචණ්ඩත්වය වර්ධනය වීමක් සිදුව ඇති අතර ස්ත්‍රීය එහි වින්දිතයා වීම සිදුව තිබේ.

“ගෙදර ලොකු ළමයි ඉන්නවා. ලිංගිකව එක්වෙනවා කියන එකත් වදයක් වෙන විදියට මේ කාලේ ඒක කරන්න උණේ. සමහර වෙලාවට ඒක ප්‍රතික්ෂේප කරාම කියන්නේ ගැණු ඉන්නේ පිරිමියාව බලාගන්න තමයි කියාලා. මේවා කාටවත් කියන්න පුළුවන් ප්‍රශ්න නෙමේ” (නිශාදී(40), 2020).

“වෙන වැඩක් කරන්න නැති උණාම ලිංගිකව එකතු වෙන එක වැඩක් විදියට කරන්න වෙලා. මන් දන්න නංගිලා දෙන්නෙක් ඉන්නවා එයාලා දෙන්නම දරුවෝ හදන්න හිතුවෙවත් නැති කාලෙක දරුවෝ හදන්න සිද්ධ උණා මේ ගෙවල්වලට වෙලා ඉන්න එකත් එක්ක” (අමාලි (35), 2020).

මෙහිදී ස්ත්‍රියගේ ලිංගික අයිතිවාසිකම යනු පුරුෂ මතයට සහ පුරුෂ බලයට යටත් යමක් යන අගතිගාමී සමාජීය මතවාද විසින් ස්ත්‍රියට එරෙහි මෙම ප්‍රවණත්වය සුජාන කිරීම සිදුව තිබේ. සමාජය පීඩාකාරී සහ ආතතිකාරී වන අවස්ථාවලදී එම ආතතිකාරීත්වය විෂයෙහි වඩා අවධානම් සමූහය බවට මෙහිසාම ස්ත්‍රිය පත්ව තිබේ. එහෙත් එම ස්වාභාවය හුදෙක් වසංගතය හෝ හුදෙකලා සමය මතින් නිර්මාණය වූවක් නොවන අතරම ඊට වෙනස්ව සිදුව ඇත්තේ පැවති අසමාන සහ අසාධාරණ ස්වභාවයේ දිගුවක් සඳහා හුදෙකලා කාල සීමාව විසින් අවකාශය නිර්මාණය කිරීමයි.

සමාලෝචනය

හුදෙකලා කාල සීමාව පැහැදිලිවම ස්ත්‍රියට සහ පුරුෂයාට බලපා ඇත්තේ එකිනෙකට වෙනස් ආකාරයෙන් වන අතරම මෙතෙක් ඔවුනට ලබා දී තිබූ අසමාන භූමිකා ප්‍රතිනිෂ්පාදනය වීම හෝ වඩා අසමාන ස්වරූපයෙන් ශක්තිමත් වීම මේ අවධිය තුළ සිදුව තිබේ. සමාජීය වශයෙන් භෞතික පරතරය පවත්වාගනිමින් නිවාස තුළ හුදෙකලා සමය ගත කිරීමේදී එම සමය ස්ත්‍රියට සහ පුරුෂයාට බලපා ඇත්තේ එකිනෙකට අසංගත ආකාරයටය. හුදෙකලා කාල සීමාව විනෝදජනක හෝ විවේකී කාලයක් ලෙස ජනප්‍රිය තලය තුළ සෞන්දර්යකරණය වුවද ඒ තුළ නිලීන බල ගතිකවල ක්‍රියාත්මක වීමක් හඳුනාගත හැකිය. එනිසාම එකම හුදෙකලා කාල සීමාවේ ස්ත්‍රියට හිමිවූ නිදහස සහ පුරුෂයාට හිමි වූ නිදහස එකිනෙකට වෙනස් වේ. පුරුෂයා සහ ස්ත්‍රිය සම්බන්ධව ගොඩනගා ඇති සමාජ ඒකාකාරී විසින් මෙම දෙපාර්ශ්වය වෙනම අත්කොට දී ඇත්තේ එක්තරා වින්දිත ස්වරූපයකි. එහෙත් එම වින්දිතභාවයෙහි පරිමාව ස්ත්‍රිය පුරුෂයාට සාපේක්ෂව ඉහළ මට්ටමකින් අත්දැකීම කෙරෙහි පුරුෂාධිපත්‍ය හේතු වී තිබේ. එහෙත් මෙම ස්ත්‍රී පුරුෂ පරතරයට අමතරව පාත්තික අන්‍යාත්‍යාවය හුදෙකලා කාල සීමාව පුරුෂයාට බලපාන ආකාරය නිර්ණය කොට තිබේ. සමස්තයක් ලෙස හුදෙකලා කාල සීමාව විසින් සමාජයෙහි ඒ වන විටද පවති ගොඩනගන ලද අසමාන ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමාජභාවීය ස්වරූපවල සෘජු දෘශ්‍යමාන වීමක් සහ එහි නව අන්ත වර්ධනය වීමක් දැකගත හැකිය. එමගින් පැවති අසමානතා ශක්තිමත් කිරීම සහ ප්‍රතිනිෂ්පාදනය වී ඇතිවග දැක්විය හැකිය. “නව සාමාන්‍යකරණය” ලෙස හඳුනාගන්නා යථාව සැබවින්ම ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජ භූමිකා විෂයෙහි ඇතිකොට ඇති බලපෑම සැබවින්ම නව සාමාන්‍යකරණයක් ද යන ගැටලුව පර්යේෂණ සොයාගැනීම් විසින් මතු කරයි. සෞඛ්‍ය ගැටලුවක් වුවද කෝවිඩ් 19වසංගතය ස්ත්‍රී පුරුෂ දෙපාර්ශ්වය විෂයෙහි අන්තර්-ආන්ශයික අසමානතා වර්ධනය කොට ඇතත් එය පැවැති අසමානතාවල ප්‍රතිනිෂ්පාදනයක් හෝ දිගුවක් පමණි.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

Bhasin, K., (1993). *What is Patriarchy*. New Delhi: Raj Press.

Bodecka et al., (2020). 'Gender as a moderator between present-hedonistic time perspective and depressive symptoms or stress during Covid 19 lock down, Elsevier, pp, 1-7.

Brodeur, A., Gray, D., Islam, A. and Bhuiyan, S.J., (2020). 'A literature review of the economics of COVID-19', GLO Discussion Paper, pp.601: 1-71.

Brynjolfsson, E., Horton, J. J., Ozimek, A., Rock, D., Sharma, G. and TuYe, H.Y., (2020). 'Covid-19 and remote work: An early look at us data', NBER Working Paper 27344, pp. 1-25.

Coibion, O., Gorodnichenko, Y. and Weber, M., (2020). 'Labor markets during the COVID-19 crisis: A preliminary view', NBER Working Paper, pp. 1-13.

Craig, L., (2020). 'Coronavirus, domestic labour and care: Gendered roles lockdown', Journal of Sociology, pp.1-9.

Czymara, et al., (2020). Cause for Concerns: gender inequality in experinecing the Covid 19 Lockdown in Germany. *European Societies*, pp. 1-14.

Deshpande, A., (2020). 'The covid 19 pandemic and lockdown : first effects on gender gaps in employment and domestic in india, Discussion Paper series in Economics. Delhi: Ashoka University.

Eichler, M., (1991). *Nonsexist Research Methods: A Practical Guide*. New York: Routledge.

Hanisch, C., (1970). "The Personal Is Political." Edited by Shulamith Firestone and Anne Koedt. Notes from the second year: women's liberation: major writings of the radical feminists (Radical Feminism) 82-85.

<https://webhome.cs.uvic.ca/~mserra/AttachedFiles/PersonalPolitical.pdf>

Farre et al., (2020). 'How the Covid -19 Lockdown affected Gender Inequalities in paid and unpaid work in Spain. Discussion paper series.

Giddens, A., (2013). *Sociology*. 7th ed. New Delhi: Wiley India PVT Ltd.

Gupta, S., Montenovo, L., Nguyen, T.D., Lozano Rojas, F., Schmutte, I.M., Simon, K.I., Weinberg, B.A. and Wing, C., (2020). 'Effects of social distancing policy on labor market outcomes', NBER Working Paper, pp.1–47.

Harding, S., (1991). *Whose Science ? Whose Knowledge ? : Thinking from Women's Lives* . New York: Cornell University Press .

Nesiah, V., (2003). *Debates in the Feminist Movement*. Colombo: Social Scientists' Association.

Oakley, A., (1974). *The Sociology of House Work*. London: Martin Robertson.

Rao, N., (2020). 'Global Agendas, Local Norms: Mobilizing around Unpaid Care and Domestic Work in Asia.

Sen, A., (1987). Gender and Cooperative Conflicts. *WIDER*, Volume 18, pp. 1-60.

Warren, T., (2011). 'Researching the gender division of unpaid domestic work: practice, relationships negotiations and meaning', *The Sociological Review*. pp. 128-148

Yasenov, V., (2020). 'Who can work from home? , IPL Working Paper Series 20, pp. 1–12.

Zhou, M., (2020). 'Gender Inequalities: Changes in income, time use and well-being before and during the UK Covid 19 lockdown, Oxford, Department of Sociology.

සමාජ විග්‍රහ

විමර්ශන සංග්‍රහය

REFEREED JOURNAL

පළමු කාණ්ඩය, සත්වන වෙළුම - 2021

ISSN 2362-0978 (print ISSN)

ISSN 2756-925X (e-ISSN)

ලිපි අංක 6

ජාතිකවාදය යටත්විජිත නිෂ්පාදනයක් වන්නේද ?

බෙනඩික් ඇන්ඩර්සන් සහ පාර්තා චැටර්ජිගේ ජාතිකවාදය සම්බන්ධ සාකච්ඡා ආශ්‍රිත විමසුමක්

දිනුමිකා යාපා අබේවර්ධන ⁶

<https://orcid.org/0000-0002-1692-4289>

ප්‍රධාන සංස්කාරක

ප්‍රේමකුමාර ද සිල්වා

සහය සංස්කාරක

ජගත් බණ්ඩාර පතිරගේ

එම්.ඒ.දිශාන් මදුශංඛ

සංස්කාරක උපදේශක මණ්ඩලය

එස්.ටී.හෙට්ටිගේ (සම්මානිත මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
කාලිංග ටියුඩර් සිල්වා (සම්මානිත මහාචාර්ය) ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
කේ.කරුණාතිලක (ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය) කැලණි විශ්වවිද්‍යාලය
සරත් අමරසිංහ (සම්මානිත මහාචාර්ය) රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය
යසාංජලී ජයතිලක (ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය) ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය
වන්දසිරි නිරිඇල්ල (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
සුභාංගි හේරත් (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
නිශාර ප්‍රනාන්දු (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
ආර්ඝනා හනීෆා (මහාචාර්ය) කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

භාෂා සංස්කරණය

නාලක ජයසේන

පිරිසැකසුම් නිර්මාණය

ප්‍රභාත් ගලගමගේ

ප්‍රකාශනය

සමාජ විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය

කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

දුරකථන/ෆැක්ස් 011-2500452

⁶ බී.ඒ. (කොළඹ), කථිකාචාර්ය -සමාජවිද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

සාරසංක්ෂේපය

යටත්විජිතවාදය සහ පශ්චාත් යටත්විජිතවාදය සම්බන්ධයෙන් වන සමාජ විද්‍යාත්මක සාකච්ඡා තුළින් එකී ක්‍රියාවලි ද්විත්වය හා බැඳී බහුවිධ අංශ ආමන්ත්‍රණය කිරීම සිදු කෙරේ. එවන් බහුවිධ අංශ අතර අන්තර්-විෂයයීක වැදගත්භාවයක් දරන විවාදාත්මක මාතෘකාවක් වශයෙන් ජාතිකවාදය යන්න හඳුනාගත හැකිය. ජාතිකවාදය සම්බන්ධ යටත්විජිත කතිකාව තුළ ප්‍රචලිතව පවතින බෙනඩික් ඇන්ඩර්සන්ගේ ‘Imagined Communities’: Reflection on the Origin and Spread of Nationalism”(1983) කෘතිය තුළ ජාතිකවාදයේ නිර්වචනය සම්බන්ධයෙන් සහ එය තුන්වන ලෝකය සම්බන්ධයෙන් අදාළ කරගත හැකි තත්ත්ව විවාරමින් විවිධ සාකච්ඡා ඉස්මතු වී තිබේ. නිර්ප්‍රභූ අධ්‍යයන කවයේ පාර්තා වැටර්ජ් ඒ සම්බන්ධයෙන් සිදු කරන්නාවූ තාර්කික ප්‍රවාද තුන්වන ලෝකයේ ජාතිකවාදයේ ස්වභාවය සහ එහි අර්ථකථනීය සංකුලතා විභාග කරවයි. එහෙයින් ජාතිකවාදය යටත්විජිත නිෂ්පාදනයක් වන්නේද ? යන්න උක්ත ශාස්ත්‍රීය සාකච්ඡා මත පුළුල්ව විමසීමට මෙම සාහිත්‍ය මත පදනම් වූ ලිපිය ඉදිරිපත් වේ. ඇන්ඩර්සන්ගේ මූලික ධනවාදය, යටත්විජිතවාදය හා සම්බන්ධ වුවද, ඒ හා සම්බන්ධ නොවූ පූර්ව ජාතිකවාදයක් ආසියාතික රටවල පැවැතී ඇති බවට තර්ක කරන වැටර්ජ්, යටත්විජිත වෙනස සම්බන්ධයෙන් විග්‍රහාත්මකව විමසනු ලබයි. එම රටවල ඇතිවූ යටත්විජිත විරෝධී ජාතිකවාදය සම්බන්ධයෙන් විමසන ඔහු, ජාතිකවාදයේ විපරිවර්තනය වීම් යටත්විජිතවාදය සමඟ සිදුවන නමුත් බටහිර නිෂ්පාදනය වූ ජාතිකවාදයම පෙරදිගට සංක්‍රමණය වූ බවක් නොපිළිගනී. එසේම තුන්වන ලෝකයේ වාර්ගික-ආගමික ජාතිකවාදයේ නිර්මාණය සහ එහි ස්වභාවය උක්ත දක්වන ජාතිකවාදයට වඩා වෙනස් ස්වරූප ගන්නා ආකාරයද ඔහුගේ විග්‍රහයට පාත්‍ර වේ. යුරෝ-කේන්ද්‍රීය දැක්මක් සහිතව ජාතිකවාදය නිර්වචනය වීම පිළිබඳ මතවාද පාර්තා වැටර්ජ් විසින් බැහැර කරනු ලැබේ. බටහිර නොවන මානයකින් ජාතිකවාදය වැනි ගෝලීය ප්‍රපංචයක් විවාරීමට ඔහු ගත් ප්‍රයත්නය ශාස්ත්‍රීය කතිකාවක් වශයෙන් ඉහළ වැදගත්කමකින් අනුන වේ.

ප්‍රමුඛ පද: ජාතිකවාදය, නිර්ප්‍රභූත්, යටත්විජිත කතිකාව, යටත්විජිතකරණය යුරෝ-කේන්ද්‍රීයවාදය

01. හැඳින්වීම

යටත්විජිතවාදය සහ පශ්චාත් යටත්විජිතවාදය ලොව පුරා ශාස්ත්‍රීය සාකච්ඡාවලට බඳුන් වූ ප්‍රචර්ග ලෙස හඳුනාගත හැකිය. මෙකී ප්‍රචර්ග ද්විත්වයම බටහිර ආධිපත්‍යයට නතු වී සිටි ශ්‍රී ලංකාව මෙන්ම බොහෝ තුන්වන ලෝකයේ රටවල් සම්බන්ධයෙන්ද පවතින ශාස්ත්‍රීය සාකච්ඡාවලට ආගන්තුක ප්‍රභව නොවන්නේය. එසේ වැදගත්කමක් සහිත යටත්විජිතවාදය සම්බන්ධ කතිකාවෙහි ඉහළ මට්ටමකින් සාකච්ඡාවට බඳුන් වන්නා වූ ජාතිකවාදය පදනම් කොටගෙන ලිය වී ඇති ශාස්ත්‍රීය රචනා ද්විත්වයක් විග්‍රහාත්මක සාකච්ඡාවකට නතු කරගැනීමේ අරමුණෙන් මෙම ශාස්ත්‍රීය ලිපිය ඉදිරිපත් කෙරේ.

ජාතියක් සේම ජාතිකත්වය යන්න පැහැදිලිව නිර්වචනය කිරීම සාපේක්ෂව න්‍යායාත්මක අර්බුදකාරී තත්ත්ව නිර්මාණය කරනු ලබන ප්‍රයත්නයකි. ඊට හේතු වන්නේ ජාතිය (Nation) සහ ජාතිකත්වය (Nationalism) යම් රටකට, ප්‍රජාවකට හෝ කලාපයකට යෝග්‍ය ලෙස නිර්වචනය කිරීමට ශක්‍යතාවයක් පවතින හෙයිනි. කෙසේ නමුත්, පුළුල් සංස්කෘතික එකඟතාවයකින් යුතු ප්‍රජාවක් ජාතියක් ලෙස හැඳින්වීම උචිත වේ. (Gellner 2008) ප්‍රකාශ කරන ආකාරයට ජාතිකවාදය යනු 'දේශපාලන හා ජාතික ඒකකය ඒකාකාරී විය යුතු යැයි විශ්වාස කෙරෙන දේශපාලන මූලධර්මයක්' වේ. Hetcher, Kuyucu සහ Sacks (2006) ප්‍රකාශ කරන ආකාරයට 'ජාතිකවාදය යනු සංස්කෘතික වශයෙන් වෙනස් වූ සංස්කෘතික කණ්ඩායම් සහිත ජාතියේ සීමා අතික්‍රමණය කිරීම සඳහා පොදු පරිපාලන ඒකකයක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා වන සාමූහික ක්‍රියාවක්' වේ. ඒ අනුව, දේශපාලන ක්‍රියාවලි සම්බන්ධයෙන් සැලකිය යුතු අවධානයකට ලක් වන්නාවූ සංකල්පයක් වශයෙන් ජාතිකවාදය යන්න 'තම ජාතිය හා ඇති බැඳීම හෝ තම අනන්‍යතාවය හා සම්බන්ධ වන පදනම' වශයෙන් හැඳින්විය හැකිය. ඒ අනුව නූතන තුන්වන ලෝකයේ රටවල්වල වැඩි වශයෙන්ම අර්බුදකාරී තත්ත්ව නිර්මාණය කරන්නාවූ ප්‍රභවයක් ලෙස ජාතිකවාදය හඳුනාගත හැකිය.

'යටත්විජිත' යන්නෙහි අර්ථය ලෙස පතිරගේ (2005) දක්වන්නේ චින්තනමය බලය හෝ යුදමය බලය උපයෝගී කරගෙන ප්‍රජාවක් හෝ ජනකායක් පීඩනයට ලක්කර ආණ්ඩු පාලනය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය යන්නයි. ඔහු තවදුරටත් දක්වන ආකාරයට යටත්විජිතවාදය යනු 'යටත්විජිත ලෙස හඳුන්වනු ලබන භූමි ප්‍රදේශ පාලනය කරනු ලබන කේන්ද්‍රහෙවත් මාතෘ පුරවරයේ ආධිපත්‍යධාරී ආකල්පයයි' (පතිරගේ, 2005: 79). යටත්විජිතවාදය හේතුවෙන් සිදුවූ සමාජ, දේශපාලනික විපර්යාස හමුවේ ජාතිකවාදී චින්තනයේ වර්ධනයක් සිදුවූ බව කිව හැකිවන්නේ එම වකවානුවලදී ජාතිකවාදය මත පදනම් වූ ව්‍යාපාර සහ විවිධ ආකාර වූ සාමූහික ප්‍රයත්න ඉස්මතු වූ හෙයිනි. නූතන ජාතිකවාදය ගොඩනැගීම සහ යටත්විජිතවාදය අතර සම්බන්ධතාවය විවරණය කෙරෙන සාකච්ඡා මගින් පෙන්වා දෙන ආකාරයට, පශ්චාත් යටත්විජිත සන්දර්භවල ජාතිකවාදය ගොඩනැගීම සම්බන්ධයෙන් වටහාගැනීමට යටත්විජිත බවට පැවැති රාජ්‍ය ඉතා යෝග්‍ය වපසරි බවට පත් වේ (Khomyakov, 2020). එහෙයින් ජාතිකවාදය නිර්මාණය වීම සහ යටත්විජිතවාදය සමග අනුකලනය වීම කවර ස්වරූපයක් ගන්නේද යන්න විමසීම යෝග්‍ය ශාස්ත්‍රීය ප්‍රයත්නයක් බවට පත්ව තිබේ.

02. අධ්‍යයන පසුබිම

නිර්-යටත්විජිතකරණය ලෝකයේ ප්‍රචලිත තලයේ ඉදිරිපත් වන්නාවූ කාල වකවානුවලදී, ජාතිකත්වය සහ ජාතිකවාදය සම්බන්ධයෙන් විශාල වශයෙන් රචනා වී තිබෙන අතර, J.A. Armstrong විසින් රචනා කළ ‘Nations Before Nationalism’(1982), John Breuilly විසින් රචනා කළ ‘Nationalism and the State’ (1982), Ernest Gellner විසින් රචනා කළ ‘Nations and Nationalism’ (1983), Miroslav Hroch විසින් රචනා කළ ‘Social Preconditions of National Revival in Europe’ (1985), Anthony Smith විසින් රචනා කළ ‘The Ethnic Origins of Nations’ (1986), Partha Chatterjee විසින් රචිත ‘Nationalist Thought and the Colonial World’ (1986), සහ Eric Hobsbawm විසින් රචිත ‘Nations and Nationalism since 1788’ (1990) එවන් ශාස්ත්‍රීය රචනාවන් කිහිපයකට නිදසුන් වේ (Anderson, 2006).

උක්ත සාකච්ඡා මතුවීමට එක් අතකින් පසුබිම් සම්පාදනය කරන ලද සේම උක්ත සාකච්ඡාවලට පූර්වයෙන් ජාතිකවාදය සම්බන්ධයෙන් සිදු කරන ලද ශාස්ත්‍රීය විමසුමක් ලෙස බෙනඩික් ඇන්ඩර්සන්ගේ “Imagined Communities Reflection on the Origin and Spread of Nationalism”(1983) කෘතිය හඳුනාගත හැකිය. බෙනඩික් ඇන්ඩර්සන් Erich Auerbach, Walter Benjamin සහ Victor Turner යනාදීන්ගේ ශාස්ත්‍රීය අදහස්වල බලපෑමට ලක්වූ න්‍යායධාරියෙක් වන අතර, ජාතිකත්වය සම්බන්ධයෙන් ඔහුගේ අර්ථකථනවලට එම න්‍යායධාරීන්ගේ චින්තනයෙන් ඔහු ලැබූ ආභාසයද බලපාන්නට ඇති බැව් පැවසිය හැකිය. ඒ අනුව නව ලෝකයේ ජාතිකවාදය උත්පාදනය වන ආකාරය සහ එය ව්‍යාප්ත වන ආකාරය විග්‍රහ කිරීමට ඇන්ඩර්සන් සිය ග්‍රන්ථය හරහා උත්සුක වී තිබේ⁷.

මෙම ලිපියේදී සාකච්ඡාවට බඳුන්වන ඔහුගේ තර්ක අතරින් කිහිපයක් ගතහොත්, යටත්විජිත විරෝධී ජාතිකවාදය ඇතිවනුයේ ඊටක ස්වභාවයට අමතරව, ජාත්‍යන්තර භාෂාව ලෙස පවතින ඉංග්‍රීසි භාෂාව ප්‍රවීණ ලෙස හැසිරවිය හැකි දේශීය බුද්ධිමතුන් තුළින් බව ඔහු පෙන්වා දේ. එසේම, දහනවවන සියවසේදී සිදුවූ ජාතිකවාදය (nationalism), ජාතිකභාවය (nation-ness) සහ ජාතික රාජ්‍ය (nation-state) පිළිබඳ ආකෘති වඩාත් පුළුල්ව අවබෝධ කරගැනීමට එකී බුද්ධිමතුන් සතුවන හැකියාව ඊට හේතු වන බවට ඔහු තර්ක කරනු ලැබේ. මානව විද්‍යාත්මක අර්ථයෙන් ඔහු ‘කල්පිත ප්‍රජාව’/ ‘Imagined Community’ ලෙස මෙම ග්‍රන්ථය නම් කර ඇති හේතුව ඔහුගේ වචනයෙන්ම කිවහොත්, ‘ජාතිය යන්නට මම ලබාදෙන නිර්වචනය වන්නේ එය පරිකල්පිත දේශපාලනික ප්‍රජාවක් ලෙසින්ය. එය පරිකල්පිත වන සේම සීමා සහිත සහ ස්වාධිපතිත්වය සහිත වූවකි. එය පරිකල්පිත දෙයක් වන්නේ කුඩාම ජාතියක වුවත්, කිසිදා මුණ නොගැසුණු හෝ මුණගැසුණු සාමාජිකයින් එකිනෙකා පිළිබඳව දැනගනු ලබයි; එසේම ඔවුන් එකිනෙකාට ඇහුම්කන් දෙනු ලබයි; ඊට හේතුව වන්නේ ඔවුන් සියලුම දෙනා තුළ ඔවුන්ගේ සන්නිවේදනය සම්බන්ධයෙන් පොදු අදහසක් පැවතීමයි’ (Anderson, 2006: 5-6).

⁷“The aim of this book is to offer some tentative suggestions for a more satisfactory interpretation of the ‘anomaly’ of nationalism”(Anderson, 2006: 04).

කෙසේ නමුත් ඇන්ඩර්සන්ගේ ජාතිකවාදය සම්බන්ධ තර්ක ඒ ආකාරයෙන්ම පිළිගැනීමක් යටත්විජිත සාකච්ඡා තුළදී හමු නොවේ. එනම්, ඇන්ඩර්සන්ට පවතින විවේචන අතර ප්‍රමුඛතම තලයේ පවතින අදහසක් වන්නේ ඇන්ඩර්සන් දක්වන ආකාරයේ යටත්විජිතවාදය හා සම්බන්ධ ජාතිකවාදයක් ලෝකයේ දැකගත නොහැකි බවයි. Ania Loomba ඇන්ඩර්සන්ගේ සාකච්ඡාවට විවේචන ලෙස දක්වන කරුණක් වන්නේ, යමෙක් ඇන්ඩර්සන් දක්වන ආකාරයේ ජාතිකවාදයක් නිර්මාණය වූ බව පිළිගන්නේ නම්, යටත්විජිත විරෝධී ජාතිකවාදය බටහිර බුද්ධිමය සහ දේශපාලන පරිචයන් තුළින් උත්පාදනය වූ බවද එවැන්නෙකුට පිළිගැනීමට සිදු වන බවයි (Loomba, 2005: 158). එයින් අදහස් වන්නේ යටත්විජිතවාදීන්ගේ භාෂාව භාවිත කරමින් යටත්විජිත විරෝධී ජාතිකවාදය නිර්මාණය කරගන්නේය යන අදහස මගින් ජාතිකවාදී කථිකා ස්වාධීනභාවයකින් තොරව නිර්මාණය වන්නේය යන අදහස ජනනය කරවන බවයි.

නිර්ප්‍රභූ අධ්‍යයනවල, විශේෂයෙන්ම ඉන්දීය මානව විද්‍යාඥයෙක් වන පාර්තා වැටර්ජ් (1986සහ 1993) ගේ ශාස්ත්‍රීය සංවාද තුළ ඇන්ඩර්සන්ගේ උක්ත සංකල්පගතකරණයට අභියෝගකාරී ස්වරූපයක් ගත් තර්ක සහ එම තර්ක සනාථ කිරීම සඳහා දකුණු ආසියාතික ජාතිකවාදයේ ඉස්මතු වීම් තුළින් උදාහරණ ගෙන හැර දැක්වීම සිදුවේ. ඔහුගේ Nationalist thought and the colonial world (1986)සහ The Nation and Its Fragments (1993) යන කෘති ද්විත්වය ඔස්සේ උක්ත ප්‍රතිරෝධී තර්කයන් ඉස්මතු කර දක්වා තිබේ.

ඇන්ඩර්සන්ගේ තර්ක සම්බන්ධයෙන් විචාරන වැටර්ජ් පවසන ආකාරයට, “යුරෝපය සහ ඇමෙරිකාව සම්බන්ධයෙන් දැනටමත් පවතින යම් ආකෘතියක් තුළින් ලෝකයේ අනෙකුත් සියලුම රටවලට ඔවුන්ගේ රටවල පරිකල්පිත ප්‍රජාව තෝරාගැනීමට සිදු වුවහොත්, ඔවුන්ට පරිකල්පනය කිරීමට ඉතිරිව ඇත්තේ කුමක්දැයි වැටර්ජ් ප්‍රශ්න කරයි. තවදුරටත් ඔහු දක්වන පරිදි යුරෝපානුවන් සහ ඇමෙරිකානුවන් යටත්විජිත පුනරුදය සහ සුරාකෑම සම්බන්ධයෙන් පමණක් සැලකිලිමත් වීම සිදු නොවිය යුතු අතර, යටත් විජිත විරෝධී ප්‍රතිරෝධය සහ පශ්චාත් යටත් විජිත පීඩනය සම්බන්ධයෙන්ද ඔවුන් සැලකිලිමත් විය යුතු වේ. අපගේ පරිකල්පනයන් පවා සදාකාලිකව යටත් විජිතවාදී ලෙස පැවතිය යුතු වේ” (Chatterjee)1993: 05). කෙසේ නමුත් ඔහු විසින්ම පිළිගන්නා ආකාරයට, ඇන්ඩර්සන්ගේ යුරෝ කේන්ද්‍රීයවාදී අදහස් හුදෙක්ම යටත් විජිත විරෝධී ජාතිකවාදයෙන් පමණක්ම ප්‍රශ්න කළ නොහැකි බවයි. ඊට හේතු වන්නේ එමගින් සුවිශේෂී එක් අන්‍යතාවයක් පිළිබඳව ඉස්මතු කරලීමක් වෙනුවට, බටහිර සහ පෙරදිග (ආසියානු/අප්‍රිකානු) අන්‍යතා අතර (west and ‘the other’) වෙනස ඉස්මතු කරලීමට උත්සුක වන හෙයිනි. එබැවින් අප යටත් විජිත විරෝධී ජාතිකවාදය වටහාගැනීමට උත්සාහ ගන්නේ නම්, යටත් විජිත කථිකා තුළින් අප උකහා ගත් දේ තුළින් පමණක් නොව, ‘බටහිර සහ අනෙකා’ ලෙස ලෝකය ද්විතීයික කොට විචරණය කිරීමට ප්‍රයත්න කෙරෙන යටත් විජිත වෙනස පිළිබඳව සහ ඒ හා බැඳී අභියෝග පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීම අවශ්‍ය වේ.

ඒ අනුව ජාතිකවාදය යටත් විජිත නිෂ්පාදනයක් ලෙස යුරෝ කේන්ද්‍රීය දැක්මකින් විග්‍රහ කරන්නාවූ බෙහෙවින් ඇන්ඩර්සන්ගේ විවාදාත්මක සාකච්ඡා, පෙරදිග ජාතිකවාදයේ දෘෂ්ටිකෝණයෙන් විචරණය කරන්නාවූ පාර්තා වැටර්ජ්ගේ සාකච්ඡා තුළින් විචරණය කිරීම ඔස්සේ ජාතිකවාදයේ නිරුක්තිය

සම්බන්ධයෙන් පවතින විවාදාත්මක මතවාද පිරික්සීමටත්, යටත් විජිත සහ පශ්චාත්-යටත් විජිත කථිකාවේ පවතින බහුවිධ මාන ගවේෂණයටත් ඉඩ ප්‍රස්තාව හිමිවේ. එහෙයින් යටත් විජිත සහ පශ්චාත් යටත් විජිත සාකච්ඡාවල එන්නාවූ 'අනෙකා'යන සංකල්පය පිළිබඳව අවධාරිතව, පශ්චාත් යටත් විජිත කථිකාව පෝෂණය කිරීමෙහිලා මෙම ශාස්ත්‍රීය ලිපිය ඔස්සේ පසුබිමක් සම්පාදනය කෙරෙනු ඇත.

2.1 යටත් විජිතවාදය, පශ්චාත් යටත් විජිතවාදය සහ ජාතිකවාදය: සංකල්පීය නිර්වචනය

ක්‍රිස්තු වර්ෂ 1500 දී පමණ පෘතුගාල, ස්පාඤ්ඤ, ඕලන්ද සහ ප්‍රංශ දේශ ගවේෂණ ක්‍රියාත්මක සමග ආරම්භ වූ යටත් විජිතවාදය බටහිර රටවල ආධිපත්‍යය පතුරුවන්නා වූ එක් මාදිලියක් ලෙස හඳුනා ගැනීමට හැකිය. එහෙයින් යටත් විජිතවාදය යුරෝ කේන්ද්‍රීය සංකල්පයක් ලෙස හඳුනා ගැනීම යුක්ති සහගත යැයි කිව හැකිය. පුනරුදය, කාර්මික විප්ලවය සහ ධනවාදය සමග ලොව පුරා ශීඝ්‍රයෙන් පැතිරුණු තාක්ෂණික දියුණුව සමග නාවික කර්මාන්තය යුරෝපීයන් අතර ප්‍රචලිත වූ අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් යටත් විජිත නිර්මාණය වූවා සේම, යුරෝපීය ප්‍රජාවට එතෙක් විවර නොවූ අතිවිශාල සම්පත් සමූදායක් කෙටිකාලීනව නොව දිගුකාලීනව පරිභෝජනය කිරීමේ අභිලාෂ සහිතව යටත් විජිතවාදියා යටත් විජිත සුරාකෑම දිගුකාලීනව සිදු කර තිබේ. ඒ අනුව මුල්කාලීනව අමුද්‍රව්‍ය සපයාගැනීමේ අරමුණු සහගතවත්, පසුව දේශපාලනමය වශයෙන් යටත් විජිත මවු රාජ්‍යයෙහි යටත්වැසියන් ලෙස පවත්වා ගැනීමටත් උක්ත රාජ්‍ය බඳුන් වී තිබේ. අනෙක් අතට යටත් විජිතවාදය හරහා බොහෝ දුරට යටත් විජිත රාජ්‍යවල සමාජ, ආර්ථික මෙන්ම දේශපාලන වෙනස්කම්ද ඇති කළ අතර, සංස්කෘතිකමය වශයෙන් සිදු කළ මැදිහත්වීම් යටත් විජිත රාජ්‍යවලට දීර්ඝ කාලීන සාධනීය මෙන්ම නිශේධනීය බලපෑම් ඇතිකර තිබේ.

කොන්සර්වේටිව්වාදීන්ට අනුව 'යටත්විජිතවාදය යනු අමුද්‍රව්‍ය, වෙළෙඳපොළ සහ මවු රටේ විශිෂ්ටත්වය අවධාරණය කරගැනීමට මහෝපකාරී වන සංකල්පයක් වන අතර ලිබරල්වාදීන්ට අනුව යටත් විජිතවාදය යනු ස්වකීය අමුද්‍රව්‍ය ඉතාම වැඩි මිලට ඉල්ලන තැනකට විකිණීමටත්, ස්වකීය අමුද්‍රව්‍ය ඉතාම අඩු මිලට ලැබිය හැකි තැනකින් ලබාගැනීමටත් අවශ්‍ය පසුබිම් සම්පාදනය කරන ලද ක්‍රියාවලියකි' (විද්‍යාලංකාර, 2000: 05). මේ අනුව යටත් විජිතවාදය තුළ හඳුනාගත යුතු ප්‍රධාන සංකල්ප ද්විත්වයක් වන්නේ යටත් විජිතකරණයේ නියැළුණු 'යටත් විජිතවාදියා'(Colonizer) සහ යටත් විජිතකරණයට ලක් වූ 'යටත් වැසියා'(Colonized) යන ඒවාය.

හෙන්රි පැෂ්ටර්ට අනුව, අධිරාජ්‍යවාදය යනු රටක් විසින් තවත් රටක් හෝ රටවල් ගණනාවක් පුරා තම ආධිපත්‍යය පෑම සඳහා යොදාගන්නා වූ දේශපාලනික, රාජ්‍යතාන්ත්‍රික, යුද්ධමය, මූල්‍ය, ආර්ථික උපාය මාර්ගවල සංකීර්ණයකි (පැෂ්ටර් උපුටාගත්තේ, විද්‍යාලංකාර, 2000: 43). මේ අනුව, අධිරාජ්‍යවාදය මගින් මිලිටරි බලය ඔස්සේ රටවල් යටත් කරගෙන දේශපාලනික වශයෙන් යටත් රාජ්‍යයක් ලෙස එකී රටවල් පවත්වාගෙන යෑම සිදුවී තිබේ. යටත් විජිතවාදයේ මුල් කාලීන ස්වරූප අධිරාජ්‍යවාදය සමග බොහෝ දුරට බැඳී පැවති ඇත. යටත් විජිතවාදය හරහා සිදු කෙරුණු යටත් විජිතවල දැනුම වැරදි ලෙස අර්ථගැන්වීම සම්බන්ධයෙන් විග්‍රහ කරන එඩ්වඩ් සයිඩ් විසින්ද මෙම අදහස සනාථ කරයි. ඔහුට අනුව, යටත් විජිතකරණය යනු "අධිරාජ්‍යවාදයේ ප්‍රතිඵලයකි. යටත් විජිතවාදය යනු යටත් විජිත ලෙස අප හඳුන්වනු ලබන භූමි ප්‍රදේශය පාලනය කරනු ලබන කේන්ද්‍රය

හෙවත් මාතෘ පුරවරයේ ආධිපත්‍යකාරී ආකල්පයයි. එමෙන්ම යටත් විජිතකරණය යනු දුරස්ථර භූමිභාගවල රෝපණය කරනු ලැබූ ජනපදය” (සයිඩ් උපුටාගත්තේ, Ashcroft, Griffiths and Tiffin, 2013).

ලෝකය තුළ 15, 16 සහ 17 වන සියවස් පුරා රැල්ලක් සේ පැතුරුණු යටත් විජිතවාදය දෙවන ලෝක මහා සංග්‍රාමයත් සමග අවසාන විය. සැබෑ ලෙසම දෙවන ලෝක මහා සංග්‍රාමයට පෙර සිටම ඇමරිකාව වැනි ඇතැම් යටත් විජිත රාජ්‍යයන් නිර්-යටත්විජිතකරණ ක්‍රියාවලියට නතු වී තිබුණි. නමුත් ලොව සෑම රාජ්‍යයකටම නිදහස, ස්වාධීනත්වය සහ සෛවරීත්වය සහිතව පැවත්ම සඳහා අවකාශ තිබිය යුතු බව අවධාරණය කෙරෙනුයේ දෙවන ලෝක මහා සංග්‍රාමයෙන් (1941-1945) පසුවය. විශේෂයෙන්ම යටත් විජිතකරණය මිලේච්ඡ ක්‍රියාවක් බවත්, එය මනුෂ්‍යයාගේ නිදහස් පැවැත්මට බාධාවක් වන බවත් එසේ අවධාරණය කෙරෙන විට ලොව පුරා නිර්-යටත්විජිතකරණය බලාත්මක විය. එක් අතකින් එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය වැනි ජාත්‍යන්තර සංවිධාන බිහිවීමද මීට හේතුකාරණා සපයන ලදී (කරුණාදාස, 2011: 16).

ඒ අනුව, ලොව පුරා නිර්-යටත්විජිතකරණ නොහොත් යටත් විජිතභරණ ක්‍රියාවලිය ආරම්භ වීමත් සමග බොහෝ රාජ්‍යවලට දේශපාලනික වශයෙන් නිදහස ලැබුණි. එය මුලින් අර්ධ වශයෙනුත් පසුව සම්පූර්ණ වශයෙනුත් ඇතැම් රාජ්‍යවලට නිදහස ලබාගත හැකි විය. මෙකී දේශපාලනමය නිදහස සමග ආරම්භ වනුයේ පශ්චාත් යටත් විජිතවාදයයි.

යටත් විජිත බවට පත්ව තිබී නිදහස ලැබූ රාජ්‍ය වින්තනමය වශයෙන් සැබෑවටම යටත් විජිතවාදියාගෙන් නිදහස නොලබා තිබීම පශ්චාත් යටත් විජිත කථිකාවේ ප්‍රධාන තර්කයක් බව කිව යුතුමය. යටත් විජිතවාදය පිළිබඳව සිදු කෙරුණු න්‍යායයික සාකච්ඡා⁸ ඔස්සේ පශ්චාත් යටත් විජිත කථිකාව ගොඩනැගෙන අතර, යටත් විජිතවාදයේ අවශේෂ ලක්ෂණ යටත් විජිතවලින් නිදහස ලැබුවද එම සහලක්ෂණ මැකී ගොස් නොමැති බව ඒ මගින් අවධාරණය කරනු ලැබේ. එනම් යටත් විජිතවාදය මගින් යටත් විජිත රාජ්‍යවල ඇති වූ සංස්කෘතික විපරිවර්තනය පිළිබඳවත්, යටත් විජිතවාදියා බාහිර කාරකයක් වශයෙන්, දේශීය ජනතාවගේ අභ්‍යන්තර ආර්ථිකයට සිදුකරන ලද බලපෑමත් යන කාරණා විෂයයෙහි ප්‍රතිචාර දැක්වීමක් පශ්චාත් යටත් විජිත අධ්‍යයන ඔස්සේ සිදු කෙරේ. මෙය ගැඹුරු ශාස්ත්‍රීය දිශානතියක් බවට පත්වන්නේ සාකච්ඡාවක් බවට ශාස්ත්‍රඥයින් අතර පත්වනුයේ, විශේෂයෙන්ම යටත්විජිත දැනුම් නිශ්පාදනය සම්බන්ධව ඉස්මතු වූ ගැටලු, යටත් විජිතවල යටත් විජිතවාදය විෂයයෙහි ඉදිරිපත්වන ප්‍රතිරෝධතා, යටත් විජිතවාදය හමුවේ ප්‍රභූත් සහ නිර්ප්‍රභූත්ගේ ක්‍රියාකලාපය ආදිය සම්බන්ධයෙන් යටත් විජිත සාකච්ඡා නිර්මාණය වීම හේතුවෙනි.

අනෙක් අතට සංස්කෘතික දැක්ම තුළ මානව ආබ්‍යානවල ගොඩනැගීමත්, යටත් විජිතවාදය විෂයයෙහි මෙම ආබ්‍යාන බලපෑමෙහි ප්‍රබලත්වයත් ආදිය පිළිබඳව තාර්කික සාකච්ඡාවක් මෙන්ම අන්තර්-විෂයාත්මක ප්‍රවේශයක්ද පශ්චාත් යටත් විජිතවාදී අධ්‍යයන හරහා ගොඩනගනු ලැබේ. යටත් විජිතවාදය මගින් සිදු කරනු ලැබුවේ කුමක්ද යන්න විමර්ශනය කිරීමද මෙකී පශ්චාත් යටත් විජිත කථිකාව හරහා සිදු කෙරේ. විශේෂයෙන් 1789 ප්‍රංශ විප්ලවය හරහා අපේක්ෂා කළ නිදහස,

⁸පතිරගේ (2005: 90) ට අනුව විශේෂයෙන්ම, එඩ්වඩ් සයිඩ්ගේ ප්‍රාචීනවාදය සහ නිර්ප්‍රභූ අධ්‍යයන කවයේ සාකච්ඡා පශ්චාත් යටත් විජිත කථිකාව තුළ පවතී.

සමානාත්මතාවය සහ සහෝදරත්වය යන කාරණා යුරෝපීය කේන්ද්‍රයට විනා පරිධිය රාජ්‍ය විෂයයෙහි බලපාන්නේ නැතිද යන ගැටලුව ඉස්මතු කරලීමටද මෙය වැදගත් වේ. යටත් විජිතකරණය පිළිබඳ සාකච්ඡා කරන විට ඒ තුළ හඳුනා ගත හැකි තර්ක ප්‍රධාන වශයෙන් දෙයාකාර වේ.

- නවීකරණය හරහා බටහිර මැදිහත්කරණය ඔස්සේ යටත් විජිත රටවල යල්පැනගිය වැඩිවසම් සමාජ, ආර්ථික තත්ත්වවල සාධනීය වෙනස්කම් ඇති කිරීමට බලපෑම් කරන ලද බව,
- යටත් විජිතවාදය විසින් මෙම රටවල්වල උග්‍ර සංවර්ධනය ඇතිකරන ලද බවත්, සම්පත් සුරාකෑමට මෙම රටවල් බඳුන් වූ බව,

යන අදහස් ද්විත්වයයි (විද්‍යාලංකාර, 2000). යටත් විජිතවාදයත්, නව යටත් විජිතවාදයත් හරහා දිගින් දිගටම මෙම රටවල් සුරාකෑමට බඳුන් කළ හෙයින් දියුණු වීමට ඉඩ ප්‍රස්තාවක් නොවූ බව දෙවැනි කරුණ මගින් කියැවේ. ඒ අනුව Gunder Frank ආදීන් මෙම අදහසට සමපාත අදහස් ඉදිරිපත් කර තිබේ. විශේෂයෙන්ම පශ්චාත් යටත්විජිතවාදී අධ්‍යයන ඔස්සේ යටත් විජිතවාදය හරහා යටත් විජිත රාජ්‍යවල නිර්මාණය කළ සංස්කෘතික විපරිවර්තන, ආර්ථික ක්ෂේත්‍රයේ සිදු වූ වෙනස්කම් මෙන්ම යටත් විජිත වැසියන් විෂයයෙහි නිර්මාණය කරන ලද අනන්‍යතා විශේෂත්වය ආදිය සාකච්ඡාවට බඳුන් කෙරේ. යුරෝ කේන්ද්‍රීය සමාජයේ මෙය "ශිෂ්ටාචාරයේ විස්තීරණය වීමක්" (Extension of Civilization) ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ.

මේ අනුව පශ්චාත් යටත් විජිතවාදය තුළ සාකච්ඡාවක් ගොඩනගන විට එඩ්වඩ් සයිඩ්, ගයත්‍රි ස්පැවික්, හෝම් බාබා, පාර්තා වැටර්ස් සහ දීපේශ් වක්‍රවර්ති ආදියන වින්තකයින්ගේ බුද්ධිමය දායකත්වයන් ඉහළ මට්ටමකින් දැකගත හැකි වේ. ඒ අතුරින් මෙකී ශාස්ත්‍රීය ව්‍යායාමයෙහිලා කැපවුණු ආසියාතික සමාජ සන්දර්භයෙන් ඉස්මතු වන ඉන්දීය විද්වතුන් කැපී පෙනේ. අතිවිශාල කාල වකවානුවක් යටත් විජිතවාදයේ ජීවිතය විඳි බහු සංස්කෘතික සමාජයක් වන ඉන්දියාවේ විද්වතුන් ඔවුන්ගේ පුද්ගලබද්ධ අත්දැකීම් මේ සඳහා බොහෝ දුරට උපයුක්ත කරගෙන තිබේ. පශ්චාත් යටත් විජිත කපීකාව තුළ ඔවුන් නිර්ප්‍රභූත් සම්බන්ධයෙන් ගෙනයන විග්‍රහය ජාතිකවාදය විෂයයෙහි අතිවිශාලව වැදගත් වී ඇත. එකී නිර්ප්‍රභූ කපීකාව ඉදිරියට ගෙනයනුයේ පෙර කී රණජේත් ගුහා, පාර්තා වැටර්ස් යන විද්වතුන් මෙන්ම සයිඩ් අමීන්, ඩේවිඩ් හාඩ්ටන්, ගයා පාණ්ඩේ සහ ඩේවිඩ් ආර්නෝල්ඩ් ආදීන්ය. ඔවුන්ගේ අවධානය සුක්ෂ්ම ලෙස යොමු වන්නේ 'පංතිය, කුලය, ජනවර්ගය, ලිංගිකත්වය හෝ ඕනෑම ප්‍රවර්ගයක් කරන කොටගෙන ඓතිහාසික වශයෙන් පහත් ස්තරවල ස්ථානගත කර ඇති ජනතාව' විෂයයෙහිය (පතිරගේ, 2005: 92).

නිර්ප්‍රභූ කපීකාව, පශ්චාත් යටත් විජිත කපීකාව හා සම්බන්ධ වන්නේ, යටත් විජිත කපීකා තුළ ප්‍රභූත්වය සහ ප්‍රභූත්ගේ දැනුම සම්බන්ධයෙන් වැඩි බර තැබීමක් පැවතීමත්, එම අසමානතාවය වෙනස් කොට නිර්ප්‍රභූත්ගේ දැනුම සඳහාද අවකාශ නිර්මාණය කිරීමක් පශ්චාත් යටත් විජිත කපීකාව හරහා සිදු කෙරෙන හෙයිනි. ඒ අනුව, ඉන්දීය ඉතිහාසය තුළ ප්‍රභූත් හරහා නිර්මාණය කෙරුණු යටත් විජිත සාහිත්‍යය මගින් ප්‍රභූ නොවන පිරිස් හෙවත් නිර්-ප්‍රභූත්ගේ අදහස් සහ ඔවුන් සම්බන්ධ යථා පිළිබිඹු නොවන හෙයින් ඒ සඳහා පශ්චාත් යටත් විජිත කපීකාව තුළින් ප්‍රවේශයක් ලබා ගැනීමට නිර්ප්‍රභූ කපීකා මගින් උත්සුක වී තිබේ (Guha, 1982).

මේ අනුව ජාතිකවාදය යන්න යටත් විජිතවාදය සමඟ සෘජුවම සම්බන්ධ වන, පශ්චාත් යටත් විජිත අධ්‍යයන තුළ ප්‍රමුඛ සාකච්ඡාවක් බවට පත්ව තිබේ. ජාතියක් යනු, දේශපාලන පරමාධිපත්‍යයට හිමිකම් කියන, ඒ නිසාම රාජ්‍යයක් හැටියට සංවිධානය වීමේ හිමිකම සහ අයිතිය ද තිබෙන සාමූහික ප්‍රජාවක්ය (උයන්ගොඩ, 2012:03). ජාතිය ඔස්සේ ගොඩනැගෙන “ජාතිකවාදය” මතවාදයක් ලෙස මෙන්ම දේශපාලන හා සමාජ ව්‍යාපාරයක් වශයෙන්ද වැදගත් වේ. ඒ අනුව ජාතිකවාදය ගොඩනැගෙන ආකාරය පිළිබඳව අවධානය යොමු කළහොත්, එය දෙවන ලෝක යුද්ධය කාලය දක්වාම ගමන් කරන්නක් බව කිව හැකි වේ.

දෙවන ලෝක මහා සංග්‍රාමයත් සමඟ ලෝකයේ සිදුවූ අතිවිශාල හානිය හේතු කොටගෙන පොදුවේ රටවල් නිදහස්, සෛවරී රාජ්‍ය ලෙස ඉස්මතු කිරීමේ වැදගත්කම මත යටත් විජිතභරණ ක්‍රියාවලිය ආරම්භ වූ බව මීට පෙරද සඳහන් කරන ලදී. එකී යටත් විජිතභරණ ක්‍රියාවලිය සඳහාම ජනතාව අතර බහුතර රාජ්‍යවල නිදහස් සටන් ආදිය බලාත්මක විය. ඒ තමන්ට පිටස්තර බලපෑම් හරහා තම ජීවිතවලට වන හානිය වළක්වාගැනීම වෙනුවෙන් නිදහස සාක්ෂාත් කරගැනීමටය. එකී නිදහස සාමාන්‍ය මහජනතාවට දැඩි පාලනයකට ලක්වීමෙන් මිදීමට වැදගත් දෙයක් විය. මේ සඳහා මෙම ජනතාව සංවිධානය වීම එක් අතකින් ජාතිකවාදය ගොඩනැගීමේ පදනම ලෙස කිව හැකිය. නමුත් මෙකී ක්‍රියාවලිය තුළ මෙකී ජනතාව ආගන්තුක ප්‍රවණ්ඩකාරී පාලනයෙන් මිදීම විනා රටෙහි ආරක්ෂාව හෝ දිගු කාලීන ස්වාධිපත්‍යයක් පිළිබඳව අවබෝධයකින් කටයුතු කළ අය නොවීය. කෙසේ නමුත් මෙකී මුල්කාලීන ප්‍රයත්නය ජාතිකවාදයේ සාධනීය අංශ විනිවිද දැකිය හැකි වන ඒවා බව කිව හැකිය. මේ අනුව 1950, 1960 කාල වකවානුවල යටත් විජිතවාදයෙන් නිදහස ලබාගැනීමේ නිදහස් අරගල සමඟ සම්බන්ධ වීමේදී ජාතිකවාදයේ භූමිකාව ඉතා සුබවාදී බව කිව පැහැදිලි කර දැක්විය හැකි වේ (Hirschi, 2011).

දෙවන ලෝක මහා සංග්‍රාමයේ අවසානයත් සමඟ වැඩි කාලයක් යාමට මත්තෙන් එවකට ලෝක පර්යාය තුළ ද්විවිධ බලතුලනයක් නිර්මාණය වනුයේ සෝවියට් සමූහාණ්ඩුව සහ ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය සුපිරි බලවතුන් ලෙස අවිආයුධ භාවිත කිරීමෙන් තොරව ගෙනගිය තාක්ෂණික තරගය සමගය. එනම් මෙකී තරගය නිරවි යුද්ධය නොහොත් තාක්ෂණික යුද්ධය ලෙස හැඳින්වේ. මෙම කාල වකවානුව තුළ ලෝකය බල කඳවුරු දෙකකට බෙදී ලෝකයේ රටවල් සමාජවාදී කඳවුරට හා ධනවාදී කඳවුරට සහය දක්වන්නට විය. පුරා දශක හතක් ගත වන තෙක්ම පැවති මෙම අන්‍යෝන්‍ය අවිශ්වාසය සහ මතවාදීමය ගැටුම හරහා ලොව රාජ්‍යවල ස්වාධිපත්‍යයට බලපෑම් කර තිබේ. විශේෂයෙන්ම 1889 දී නිරවි යුද්ධයේ අවසාන වී සෝවියට් කඳවුර බිඳ වැටී ධනවාදය ස්ථාපිත වන විට, බර්ලින් තාප්පය බිඳ වැටීමත් සමඟ ෆ්‍රැන්සිස් ෆ්‍රැකුයාමා පවසන්නාක් මෙන් “ඉතිහාසයේ අවසානය” ඇතිවනු ඇතැයි ප්‍රකාශ කළ හැකි මට්ටමේ වපසරියක් මෙම කාල වකවානුව තුළ නිර්මාණය වේ. කෙසේ නමුත් මෙම බල කඳවුරු අතුරින් එකී රුසියානු කඳවුර බිඳවැටීමෙන් පසු බලවත් වන්නේ ඇමෙරිකානු ආධිපත්‍යයයි. විශේෂයෙන්ම බ්‍රිතාන්‍ය අධිරාජ්‍යවාදයට වඩා වෙනස් මුහුණුවරක් ගන්නා මෙම සුපිරි බලවතාගේ ආධිපත්‍ය; නව ආකාරයේ සමාජ, ආර්ථික අධිරාජ්‍යවාදයක් වැනිය.

මෙම තත්ත්වය තුළ දේශපාලනමය වශයෙන් නිදහස් රාජ්‍යයන් ලොව නිර්මාණය විය යුතුය යන මතවාදය ඇමෙරිකාව පිළිගන්නා හෙයින්, එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ මූලිකත්වයෙන් නිර්-යටත් විජිතකරණ ක්‍රියාදාමය සිදුවී තිබේ. මේත් සමගම රුසියාව සතුව තිබූ අතිවිශාල සාමාජික රාජ්‍ය කොටස්වලට වෙන් වී යයි. පෝලන්තය, යුගෝස්ලෝවියාව, කසකස්ථානය, අසබජාන් ආදී රාජ්‍ය ඇති වීම සමග නිදහස සඳහා සටන් කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් නොවන හෙයින් මොවුන් අතර ජනවාර්ගික වශයෙන් සහ ආගමික වශයෙන් ජාතිකවාදයක් නිර්මාණය විය (Panov, 2010). පොදුවේ ගත් කළ, නිදහස ලැබුණු පසු ජාතිකවාදය පිළිබඳ කථිකාව යටපත් වී නූතනත්වය, සංවර්ධනය ආදිය පිළිබඳ අධිපති කථිකාව බවට පත් වූ බවට අප උපකල්පනය කරනු ලැබුවද, ලෝකයේ ජාතිකවාදය නැවත පිබිදීම ආරම්භ වේ. ඒ අනුව ජාතිකවාදය ; ජනවාර්ගික පදනමක් සහිත වූ ජනවාර්ගික ජාතිකවාදය දක්වා පරිවර්තනය වනුයේ මේ මතය. එහෙයින් එම ජාතිකවාදය; අර්බුද නිර්මාණය කිරීමට තුඩුදෙන, පුද්ගලයින් ප්‍රචණ්ඩකාරීව වලංකාවයට බඳුන් කළ හැකි බලවේගයක් බවට පත් වූ අතර, ජාතික සමගිය සහ අන්‍යෝන්‍ය සුහදත්වයට දැඩි ගැටලුවක් බවට පත් විය.

Khazanov (1997) පෙන්වාදෙන ආකාරයට පශ්චාත් යටත් විජිතවිජිත රාජ්‍යවල මෙන්ම පශ්චාත් සෝවියට් රාජ්‍යවලද ඇතිවනුයේ මෙම ජනවාර්ගික ජාතිකවාදයයි. අතිවිශාල මිනිස් සංහාර මෙම ජනවාර්ගික ජාතිකවාදය හේතුවෙන් ඇතිවූ අතර, එහෙයින් 1800 ගණන් වන විට එම ජනවාර්ගික ජාතිකවාදය ගැටලුවක් ලෙස හඳුනාගෙන තිබේ. එක්තරා ආකාරයකට ජනවාර්ගික ජාතිකවාදය දේශපාලනය සමගද සම්බන්ධ වන බව කිව හැකිය. එහිදී ජනවාර්ගික ආගමික ජාතිකවාදය (Ethnic Religious Nationalism) යන්න ජාතික දේශපාලන සමගද සම්බන්ධ වන ප්‍රභවයක් වීම කැපී පෙනේ. මේ අනුව මුල්කාලීනව ජාතිකවාදය ධනාත්මක බලවේගයක් ලෙස දුටුවද වර්තමානයේ එය මිනිසුන්ට ශිෂ්ට සම්පන්න ජීවිතයක් ගත කිරීමට තිබෙන අවකාශයට අහියෝගයක් ලෙස දකී. ඒ අනුව වර්තමානයේ ජාතිකවාදය ලෙස පැවසූ සැණින්ම සිතිවිල්ලට නැගෙන්නේ මෙකී අර්බුදකාරී වපසරිය විනා සාමූහික විඤාණය සහිත වූ ක්‍රියාවලියක් නොවේ. එහෙයින් ජනවාර්ගික ජාතිකවාදය දැඩි අර්බුදයක් බවට පත්වී ඇත.

මේ අනුව පොදුවේ ගත් විට ජාතිකවාදය හෝ ජාතිකවාදී ව්‍යාපාර තුන් ආකාරයකින් පැහැනැගී තිබෙන බව කිව හැකිය.

- ජාතික රාජ්‍යයේ අන්‍යෝන්‍යතාවය මත ගොඩනැගුණු ජාතිකවාදී මතවාදය සහ ව්‍යාපාර
- බහුවාර්ගික රටවල සිටින වාර්ගික වශයෙන් බහුතරයක් වන ප්‍රජාව වෙතින් ඉස්මතු වන ජාතිකවාදය
- වාර්ගික සුළුතරයේ ජාතිකවාදය, යනු ඒවාය.

මින් පළමුවැන්න ජාතිය සහ රාජ්‍යය එකක් ලෙස සලකන ජාතිකවාදයයි. දෙවැන්න රාජ්‍යයේ ස්ථාවරත්වය පවත්වාගෙන යාමට බහුතර වාර්ගික ප්‍රජාව වාර්ගික බහුතරය සමග අන්‍යෝන්‍ය විය යුතුය යන්න මින් අදහස් වේ. මෙම වාර්ගික බහුතරයේ ජාතිකවාදයට උදාහරණ වශයෙන් ඉන්දියාවේ හින්දු ජාතිකවාදය, ලංකාවේ සිංහල ජාතිකවාදය සහ මැලේසියාවේ මැලේ පුත්‍ර ජාතිකවාදය ආදිය

දැක්විය හැකිය. තෙවැන්න ජනවාර්ගික ජාතිකවාදයයි. රාජ්‍යයක් තුළ ජීවත්වන සුළුතර වාර්ගික ප්‍රජාවද සුළුතරයන් ලෙස නොව ජාති ලෙස සලකා ඔවුන්ට සමානාත්මතාවය පදනම් කොටගත් දේශපාලන අයිතිවාසිකම් තිබිය යුතුය යන්න දැක්වේ. ඉන්දියාවේ පංජාබ් සහ කාශ්මීර් ජාතිකවාදය ආදිය මීට උදාහරණ වේ (උයන්ගොඩ, 2011: 04). ඒ අනුව මෙකී ජාතිකවාදය විෂයයෙහි පවතින විවාදාත්මක ස්වරූපය ඉතා ඉහළ වේ. ඒ අනුව යටත් විජිත, පශ්චාත් යටත් විජිත සාකච්ඡා ජාතිකවාදය හා සම්බන්ධ කපිකා සමග විවාදාත්මක ලෙස බැඳී පවතින බව උක්ත සාහිත්‍ය පාදක සංකල්ප හඳුනාගැනීමේදී සනාථ විය. එහෙයින් මෙම විවාදාත්මක තලයේ පවතින සාකච්ඡා ශාස්ත්‍රීය මාන තුළින් ගවේෂණය යෝග්‍ය ශාස්ත්‍රීය ප්‍රයත්නයක් වන බැව් කිව හැකිය.

03. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම ලිපිය ජාතිකවාදය, යටත් විජිතවාදය සහ පශ්චාත් යටත් විජිතවාදය පිළිබඳව ලියැවී ඇති සාහිත්‍ය ඔස්සේ සම්පාදනය කරන ලද්දකි. විශේෂයෙන්ම මාතෘකාව හා සමපාත වූ විවාදාත්මක තලයේ පවතින ප්‍රමුඛතම ග්‍රන්ථ ද්විත්වයක් තුළින් ජාතිකවාදය සම්බන්ධයෙන් නැවත කියැවීමක් සිදු කිරීමට, අදාළ මාතෘකාව හා අදාළ කරගත හැකි දේශීය සේම, ජාත්‍යන්තර සාහිත්‍යය පරිශීලනය සිදු කෙරෙන ලදී. එබැවින් මෙය ද්විතීයික දත්ත මත පදනම්ව රචනා කරන ලද ලිපියක් ලෙස දැක්විය හැකිය.

04. සාකච්ඡාව

ජාතිකවාදය යටත් විජිත නිෂ්පාදනයක් ද ? යන උක්ත ගැටලුව සම්බන්ධයෙන් ඇන්ඩර්සන්ගේ තර්ක විචාරමින් ශාස්ත්‍රීය සංවාදයක යෙදෙන වැටර්ජ්, ඔහුගෙන් වෙනස්ව ඉදිරිපත් කරන ප්‍රධානම කරුණ වන්නේද ඉහත කී ජාතිකවාදය යටත් විජිත නිෂ්පාදනයක් වේ යන්නයි. ඇන්ඩර්සන් ප්‍රකාශ කරනුයේ ජාතිකවාදය යන්න නූතනත්වය සමග බටහිර රටවල්වල නිෂ්පාදනය වන දෙයක්ය යන්නයි. 18 වන සියවසේදී යුරෝපයට පැමිණි කාර්මීකරණය නූතනත්වයේ පෙර ගමන්කරුවා විය (ද සිල්වා සහ අත්තනායක, 2016: 32). මෙම තත්ත්වය යටතේ ජාතිකවාදය සංස්කෘතික ප්‍රවාදයක් වන බවත්, එය දකුණු ඇමෙරිකාව ප්‍රමුඛ යුරෝපයේ බිහිවීම ආරම්භ වූ බවත් ඔහු දක්වයි (උයන්ගොඩ, 2011: 33). එහෙයින් එසේ නිර්මාණය වන ජාතිකවාදය; යුරෝපයේ සිට වෙනත් රටවලට පසුව ආනයනය කළ බව ඇන්ඩර්සන් දක්වයි (Anderson, 1983). මේ මත ඔහු පවසන කේන්ද්‍රීය සංකල්පය වන්නේ ජාතිය විරන්තනවාදී දෙයක් නොවන බවත්, එය 18 වන සියවසෙන් පසු නිර්මාණය වී තිබෙන බවත්ය. නමුත් වැටර්ජ් මෙම අදහස ඉඳුරාම ප්‍රතික්ෂේප කරයි.

එමෙන්ම ඇන්ඩර්සන් පවසනුයේ ජාතිකවාදය ගොඩනැගීමේ ප්‍රධාන මාධ්‍ය වන්නේ “මුද්‍රිත ධනවාදය” වන බවයි. එනම්, මුද්‍රිත ධනවාදය යනු තාක්ෂණයේ දියුණුවත් සමගින් රටවල් කරා පැමිණෙන මුද්‍රණ යන්ත්‍ර හරහා සිදු කරනු ලබන මුද්‍රිත ප්‍රචාරණයන් මඟින් ජාතිකවාදී හැඟීම් ප්‍රචලිත කළ හැකි බවයි. තර්කයේ යම් මට්ටමක සාධාරණත්වයක් තිබෙන නමුත් මුද්‍රිත ධනවාදය රටවල්වල “ජාතිකවාදය ඇතිවීමේ ප්‍රධාන පුරුකය” යන මතය වැටර්ජ් ප්‍රතික්ෂේප කරයි. කෙසේ නමුත්, මුද්‍රිත ධනවාදය ශ්‍රී ලංකාවේ පවා යටත් විජිත කාල වකවානුවේ ජාතිකවාදය පැතිරවීම සඳහා ඉවහල්

වුවක් යැයි කිව හැකිය. විශේෂයෙන්ම සිංහලයින් හට මුදුණ අයිතිය යන්ත්‍රවල අයිතිය ලැබීමත් සමග දොඩන්ගොඩ පිරිවෙන ආදී ස්ථානවල බොද්ධ හිතකර මතවාද සහ ක්‍රිස්තියානි විරෝධී මතවාද ව්‍යාප්ත කිරීමට මෙකී මුදුණ යන්ත්‍ර භාවිත කර තිබේ. ඒ ඔස්සේ ජනවාර්ගික ජාතිකවාදය ව්‍යාප්ත කිරීමට බලපෑම්සහගත දායකත්වයක් ලබාදී තිබේ. නමුත් එය ජාතිකවාදය ඇතිවීම සඳහා බලපෑම් කරන ලද ප්‍රථම කාරකය නොවේ. එහෙයින් වැටර්ස් මුද්‍රිත ධනවාදය සම්බන්ධ මතයද විවේචනයට හසු කරගැනීම ලාංකේය සන්දර්භය සමගද සමපාත වන බව පැවසිය හැකිය.

වැටර්ස් පවසනුයේ; ඇන්ඩර්සන් පවසන පරිදි ජාතිකත්වය යටත් විජිත නිෂ්පාදනයක් වන්නේ නම්, තුන්වන ලෝකයේ ජනතාවට ජාතිකවාදය පිළිබඳව පරිකල්පනය කිරීමට ඒ තුළ ඉඩක් ලබාදී නොමැති බවයි (Chatterjee, 1985: 41). බටහිර හරහා ජාතිකවාදය ලෙස යමක් නිර්මාණය කර එය බටහිර නොවන රටවල ජනතාවට කාවද්දන බව පැවසීමෙන් බටහිර යන්න උසස් ලෙසත්, බටහිර නොවන යන්න උසස් බවක් නැති කිසිදු පරිකල්පන ශක්තියක් නොමැති වුවක් ලෙසත් අර්ථ ගන්වා තිබීම මත බටහිර සහ බටහිර නොවන පිරිස අතර ද්විත්ව ප්‍රතිපක්ෂයක් නිර්මාණය කරලීමට ඇන්ඩර්සන් උත්සාහ කරන බවට වැටර්ස් විසින් අවධාරණය කරයි. එනම් ඇන්ඩර්සන්ගේ විග්‍රහය හරහා එකී තර්කය මත ගත්විට තුන්වන ලෝකයේ දැනුම අවකාශයේදී කිරීමකට හසු වී තිබෙන බව කිව හැකිය. මිනිසුන්ගේ චින්තන හැකියාව එසේ අඩු තක්සේරුවකට ලසු කිරීම වැටර්ස් විසින් බැහැර කර තිබේ. වැටර්ස්ගේ මෙම විවේචන සනාථ කරලීමට මීට අදාළ ශ්‍රී ලංකා සන්දර්භය විෂයයෙහි පැහැදිලි කිරීම කළ හැක්කකි.

ලංකාවේ සිදු කරන ලද අධ්‍යයන කිහිපයක් ඔස්සේ ප්‍රචලිත සමාජ මානව විද්‍යාඥයින් එකිනෙකට වෙනස් ලෙස දැක්වූ අදහස් මීට උපයුක්ත කරගත හැකිය. එනම්, මයිකල් රොබට්ස්, ගණනාථ ඔබේසේකර, ප්‍රේමකුමාර ද සිල්වා සහ ස්ටීවන් කෙම්පර් යනාදී චින්තනයින්ගේ ලාංකේය මානව විද්‍යාත්මක සාකච්ඡා තුළින් මේ සම්බන්ධයෙන් පැහැදිලි කිරීමේ හැකියාව පවතී. එම අදහස් සැකෙවින් ගෙන බැලුවහොත් Roberts (1994) ප්‍රකාශ කරනුයේ සිංහලයින් සටන් කාව්‍ය හරහා මෙම කාර්යයට පෙළඹුණු බවයි. විශේෂයෙන්ම 16 වන සියවසේ සිට 19 වන සියවස දක්වා මෙරට ඇති වූ නිදහස් සටන් අතරතුර ජනතාව ඒවා වටා එක් වූ ආකාරය සහ ඒවා අතුරින් සැලකිය යුතු මට්ටමකින් ප්‍රතිරෝධතා පෑමට සමත් වීමෙන්ම සිංහල ජනතාවගේ සාර්ථකත්වය හඳුනාගත හැකි බව රොබට්ස් පවසයි. එනම් ඔහු ප්‍රකාශ කරනුයේ බ්‍රිතාන්‍යයන්ගෙන් රට නිදහස් කරගැනීම සඳහා ජනතාව එක් රැස් කර ගැනීමට උඩරට සිංහලයින් සමත්වීම ඔවුන්ගේ සාමූහිකත්වය පෙන්වන්නක් වන බවයි. ජාතිකවාදය නූතනත්වයේ නිෂ්පාදනයක් වන්නේ නම්, එහි පදනම ඇන්ඩර්සන් පවසන මුද්‍රිත ධනවාදය නම්, නූතනත්වය තුන්වන ලෝකයට පැමිණීමට මත්තෙන්, ලංකාවට මුද්‍රිත ශිල්පය ආගමනයට පෙර, මෙවන් වූ ජාතිකවාදී ව්‍යාපාරයන් වන නිදහස් අරගල බිහිවනුයේ කෙසේද යන ගැටලුව ඇන්ඩර්සන්ට එරෙහි වැටර්ස්ගේ අදහස සනාථ කිරීම උදෙසා උපයුක්ත කරගත හැකිය. ඒ අනුව, මෙසේ නිදහස් අරගල සඳහා මිනිසුන් ඒකරාශී වීමට හේතුව වන්නේ ඒ වන විට ලාංකේය සමාජය තුළ ප්‍රචලිතව පැවති “මුඛ වහර” නොහොත් “කට කටා” බව රොබට්ස් පෙන්වා දේ.

ගනණාථ ඔබේසේකර ප්‍රකාශ කරනුයේ ඇත අතීතයේ සිටම ශ්‍රී ලංකාවේ තිබූ “වන්දනා ගමන් යෑම” හරහා සාමූහිකත්වය සහ පොදු ජාතික විඥානය ගොඩනැගෙන බවයි (Obeyesekere, 1992). ඒ

අනුව බෞද්ධ ප්‍රජාව නම් බෞද්ධ යන හැඟීම මතත්, මුස්ලිම් ප්‍රජාව නම් මුස්ලිම් යන හැඟීම මතත් මෙකී සාමූහික බව නිර්මාණය වේ. ඒ තුළ ආගමික ශ්‍රද්ධාව හෝ භක්තිය මත වෙනත් කුල, තත්ත්ව ආදී හේද නොමැතිව මෙකී වන්දනා ගමන් යැම සිදු කරන බැවින් ඒ තුළින් ඉහළ සාමූහික බවක් ගොඩනැගෙන බව කිව හැකිය. එමෙන්ම ඊට “පොදු අවකාශය” (Public Sphere)⁹ යන්නද බලපා තිබේ. පෞද්ගලික අවකාශය (Private Sphere) හා පොදු අවකාශය ලෙස ආකාර දෙකකින් අවකාශය හඳුනාගත හැකි අතර පෞද්ගලික අවකාශය නිවස තුළ පවතින විට පොදු අවකාශය යනු නිවසෙන් බැහැර වූ විට පවතින ප්‍රදේශය වේ. මෙම පොදු අවකාශය තුළ කලාව, දේශපාලනය, ගැටලු ආදිය සාකච්ඡාවට බඳුන් වේ. නමුත් ආසියාතික සන්දර්භය තුළ මෙවන් පොදු අවකාශ හඳුනාගත හැකිය. අම්බලම එවන් පොදු අවකාශයක් වන අතර, එහිදී නොදන්නා පුද්ගලයින් අතර වුවත් කථාබහ හරහා සම්බන්ධතා ගොඩනැගේ. හේදයක් ඉස්මතු වීමට වඩා සාමූහික බවක් ඉස්මතු වේ. එමෙන්ම තවදුරටත් අම්බලම කටකථා ප්‍රචලිත වන කේන්ද්‍රස්ථානයක් වශයෙන්ද හඳුනාගත හැකිය. ඒ අනුව සාමූහික විඥානය ගොඩනැගෙන ස්ථානයක් වශයෙන් එය හඳුනා ගැනීමට හැකියාව පවතී. ඒ අනුව යටත්විජිත කාල වකවානුවේ ජනතාව අතර ඉතා ඉක්මනින් කටකථා පැතිරීමට මෙම අම්බලමද හේතු වන්නට ඇත.

2013 වර්ෂයේදී ප්‍රේමකුමාර ද සිල්වා විසින් රචනා කරන ලද “ශ්‍රී ලංකාවේ පශ්චාත් විජිතවාදී ශ්‍රී පාදස්ථානය යළි පටිපාටිගත කිරීම: බුදුදහම, රාජ්‍ය සහ ජාතිකවාදය” (Reordering of Postcolonial Sri Pada Temple in Sri Lanka: Buddhism, State and Nationalism) යන ලිපිය තුළ ශ්‍රී ලාංකිකයින් අතර ප්‍රමුඛ පෙළේ වන්දනාමාන ස්ථානයක් වන ශ්‍රී පාදස්ථානය මීට උදාහරණ කොට දැක්විය හැකි අතර ඒ තුළ මීට සමපාත වන අදහස් අන්තර්ගත වේ. ඒවාද මෙහිලා සඳහන් කිරීම උචිතය. ශ්‍රී ලංකාවේ අනෙකුත් විහාරස්ථාන සමග සසඳන විට ශ්‍රී පාද විහාරස්ථානය ප්‍රමුඛ වශයෙන් බෞද්ධ විහාරස්ථානයක් ලෙස පටිපාටිගත කිරීම සිදුවී ඇත්තේ පශ්චාත් යටත් විජිත රාජ්‍යයේ අවම මැදිහත්වීම යටතේය. එහිදී රාජ්‍ය බලයට ළඟා වීමට අපහසු හු දේශපාලනික ස්ථානයක් තුළ මෙවන් සිද්ධස්ථානයක් ස්ථාපිත කිරීමෙහිලා සිංහල බෞද්ධ ජාතිකවාදය දුරස්ථව නිර්මාණය කරගැනීමට යත්න දැරූ යටත් විජිත රජයේ ආධිපත්‍යය පෙන්නන කාරණාවක් බව කතුවරයා පෙන්වා දේ. නමුත් එහිලා යටත් විජිතවාදීන් වටහා නොගත් කාරණාවක් වන්නේ රාජ්‍ය බලය සම්බන්ධයකින් තොරව ජාතිකවාදය ක්‍රියාත්මක විය හැකි සන්දර්භයක් ඒ තුළ ගොඩනැගෙමින් පවතින බවයි. ඒ මත ජාතිකවාදය හැඩගැස්වීමට එවැනි ක්‍රියාමාර්ගවල බලපෑම පිළිබඳව ඔවුන් වටහාගත්තේ නැත. ඒ අනුව, පශ්චාත් යටත් විජිතවාදී ශ්‍රී පාදස්ථානය; පූජා භූමියක සිය බෞද්ධ සිද්ධස්ථානයක් දක්වා පරිවර්තනට වූයේ එසේය. එහෙයින් එය පශ්චාත් යටත් විජිතවාදී සමාජයක් තුළ ජාතිකවාදය නැගී ඒමේ තීරණාත්මක අංශයක් බවට පත්විය (ද සිල්වා, 2013: 03). ඒ අනුව මෙකී ශ්‍රී පාදස්ථානය සම්බන්ධ අදහස් සමුදාය එක් අතකින් වන්දනාව හරහා බෞද්ධයින් අතර සාමූහික බව වර්ධනය වූ හෙයින් ශ්‍රී පාදස්ථානය පූජා භූමියක සිට බෞද්ධ විහාරස්ථානයක් බවට පරිවර්තනය කිරීමට අවැසි ජාතිකවාදය ගොඩනැගීමේ සංධිස්ථානයක් බවට පත්විය. අනෙක් අතට

⁹ග්‍රැන්ක්ෆර්ට් ගුරුකුලයේ විත්තකයෙක් වශයෙන් වැදගත්වන හබර්මාස් විසින් මෙම අවකාශ (Sphere) පිළිබඳ අදහස ඉදිරිපත් කර තිබේ. ඔහු ප්‍රකාශ කරනුයේ නූතනත්වය ඇතිවීමට පොදු අවකාශය හේතු වූ බවත්, නූතන සමාජවල පමණක් පොදු අවකාශ පවතින බවත්, පූර්ව නූතන සමාජවල පොදු අවකාශ අඩු බවත්ය (දී සිල්වා සහ අත්තනායක, 2016).

යටත් විජිතවාදීන් විසින් බෞද්ධයින් අතර ජාතිකවාදය ගොඩනැගීම අඩපණ කිරීමට එවන් දුරින් පිහිටි අපහසු හු දේශපාලන වපසරියක පූජා ස්ථානයක් නිර්මාණය කිරීම සිදු කළද, වක්‍රාකාරයෙන් එයම බෞද්ධාගමික ජාතිකවාදය ඉහළින් සංවර්ධනය වීමට බලපා තිබේ. යටත් විජිතවාදයේ ශ්‍රී පාදස්ථානය යළි පටිපාටිගත කිරීම ජාතිකවාදයේ වර්ධනය වෙනුවෙන් අපේක්ෂා නොකළ ආකාරයේ සාධනීය බලපෑමක් සිදුකර තිබේ. එහෙයින් ජාතිකවාදය යටත් විජිත නිෂ්පාදනයක් යන තර්කය සනාථ කිරීමටද මෙය උචිත සිදුවීමක් යැයි කිව හැකිය.

එමෙන්ම ස්ටීවන් කෙම්පර් විසින් සිය “Past in the Present”(1995) කෘතිය ඔස්සේද වැටර්ජ්ගේ අදහස් හා ගැලපෙන අදහස් ඉදිරිපත් කර තිබේ. එනම්, ඔහු විසින් සිංහල ජාතිය පිළිබඳව උපකල්පනය කරමින් රචනා සිදුකරනුයේ “මහාවංශය” පදනම් කරගෙනය. එනම් පූර්ව නූතන සංකල්ප පදනම් කරගෙන කෙම්පර් සිය විග්‍රහ ඉදිරිපත් කර තිබේ. ජාතිකවාදය පිළිබඳව පූර්ව නූතන මූලාශ්‍රය පදනම් කරගෙන විග්‍රහ වන්නේ නම්, ඊට නූතනවාදය ඔස්සේ ආරම්භය ලැබුණේ යැයි කිව නොහැකිය. මහාවංශය යනු නූතන මූලාශ්‍රයක් නොවේ. එය යටත් විජිත කාලවකවානුවේ සම්පාදනය වන්නකි. එබැවින් මෙයද යටත්විජිතවාදය හරහා ජාතිකවාදය නිර්මාණය වන්නට පසුබිම සැපයූ බව සනාථ කරන අතරම, නූතනවාදය හරහා ජාතිකවාදය ඇතිවූවේය යන ඇන්ඩර්සන්ගේ අදහසට ප්‍රතිරෝධී වැටර්ජ්ගේ තර්කයට සාක්ෂි සපයනු ලබන්නක් වේ.

ඉහතින් සාකච්ඡා කළ පරිදීම යටත් විජිතවාදයට එරෙහිව යටත් රාජ්‍ය තුළින් ඉස්මතු වූ ජාතිකවාදය නිදහස ලබාගැනීමෙහිලා ඉවහල් වන්නක් වන හෙයින් එය සාධනීය වේ. පසුකාලීනව ජාතිකවාදය ජනවාර්ගික අර්බුද මෙන්ම ආගමික ගැටලු සමඟ සම්බන්ධ වන හෙයින් විවේචනයට බඳුන් වේ. කෙසේ නමුත් පාර්තා වැටර්ජ්ගේ වැඩි අවධානය යොමු වන්නේ යටත් විජිතවල නිර්මාණය වූ යටත් විජිත විරෝධී ජාතිකවාදය (Anti-Colonial Nationalism) පිළිබඳවය. බෙංගාල වැසියෙක් වූ වැටර්ජ් සතුව බංගලාදේශ නිදහස් අරගල සම්බන්ධ අවබෝධය සහ අත්දැකීම් පැවතීමත්, යටත් විජිතයක් වශයෙන් විශාල කාලයක් පැවති බංගලාදේශය නිදහස සඳහා යටත් විජිතවාදියාට එරෙහිව සිදු කළ සංවිධානාත්මක එරෙහිවීම් පිළිබඳවත් ඔහු සතුව අතිවිශාල පුද්ගලබද්ධ දැනුමක් පැවතී ඇත.

ඇන්ඩර්සන් පවසන්නාක් මෙන් ජාතිකවාදය පිළිබඳ කථිකාව බටහිර ජාතිකවාදය ව්‍යුත්පන්න කිරීමක් නොවන බවත්, එය වෙනත් දෙයක් බවත් වැටර්ජ් පවසයි (Chatterjee, 1985: 42). ඒ අනුව එම වෙනස් බව නිර්ණය කිරීම සම්බන්ධයෙන් පැවති ප්‍රධාන සාධකය වූයේ එයද බලය සඳහා වූ දේශපාලන අරගලය තුළ මතු වූ දේශපාලන-මතවාදීමය කථිකාවක් වූ බවයි. යටත් විජිත ජාතිකවාදය යුරෝපීය යටත් විජිතවාදයේ ආධිපත්‍යයට එරෙහිව ඇති වූ බල අරගලය තුළින් මතු වූ දේශපාලන මතවාදීමය කථිකාවක් නම්, එය යුරෝපීය ජාතිකවාදී කථිකාවම යටත් විජිත සමාජවල පුනර්නිෂ්පාදනය කිරීමක් ලෙස සැලකිය නොහැකිය. එනම් එය හුදෙක්ම යුරෝපීය මාදිලිවල පිටපත් කිරීමක් නොවන්නේ එයටම ස්වාධීන වූ දේශපාලන අන්තර්ගතයක් තිබූ හෙයිනි. එබැවින් ජාතිකවාදී චින්තනයේ යුරෝපයෙන් පැමිණි ඥාන පද්ධති සමඟ ඇතිවූ දේශපාලන මෙන්ම බුද්ධිමය අරගලයක්ද අන්තර්ගත වේ. යටත් විජිතවාදය විසින් යටත් විජිත සමාජ මත පවත්වාගෙන ගිය අධිපතිවාදී ඥාන පද්ධතිවල ආධිපත්‍ය බිඳදමමින්, එය නව ඥාන පද්ධතියකින් විස්ථාපනය කිරීමට යටත් විජිත විරෝධී ජාතික චින්තනය හරහා බල කෙරුණි (උයන්ගොඩ, 2011: 85).

ඒ අනුව ආසියාවේ හා අප්‍රිකාවේ, “ජාතිකවාදී පරිකල්පනය” යන්න ඒවාටම අන්‍යය වූ අන්‍යතාවයක් සහිතව ගොඩනැගුණු අතර, ඊට හේතුව එය අන්‍යවශයෙන්ම බටහිර නූතන ජාතික සමාජයට වඩා ඊට පරිබාහිරව ඥානවිභාගාත්මක අර්ථයෙන්ම වෙනස් වූවක් වීමයි. මෙම වෙනස පිළිබඳව වැටර්ජ් විශේෂයෙන් අවධාරණය කරනු ලැබේ. යටත් විජිත සමාජවල ජාතිකවාදී චින්තනය යුරෝපීය ජාතිකවාදයෙන් වෙනස් වූ කටිකාවක් වූ සේම, එය යුරෝපීය අධිපති කටිකාව විසින් යටපත් කරනු ලැබුවක්ද වන බව වැටර්ජ් පෙන්වා දේ (Chatterjee, 1994). එමෙන්ම එම වෙනස චින්තනමය වශයෙන් නොහොත් පරිකල්පනමය වශයෙන්ම දැකගත හැකි වූවකි. ඒ අනුව ඔහු විසින් මෙකී යටත් විජිත විරෝධී ජාතිකවාදී චින්තනය සංකීර්ණ ප්‍රභවයක් ලෙස සලකා විස්තර කරනු ලබන අතර, මෙම චින්තනමය කටිකාව යටත්විජිත විරෝධීව දේශපාලනික වශයෙන් ඉස්මතු වුවද, එහිලා එම චින්තනමය කටිකාවට යුරෝපීය බුද්ධිමය සහ ඥාන රාමුවලින් නිදහස් විය නොහැකිය.

මේ අනුව මෙහිදී මෙය තවදුරටත් පැහැදිලි කිරීමට වැටර්ජ් යොදාගනුයේ ඉතාලි ජාතික මාක්ස්වාදී න්‍යායධරයෙකු වන අන්තෝනියෝ ග්‍රම්ෂි සිය “ඉතාලියානු ඉතිහාසය පිළිබඳව සටහන්” (1980) යන රචනය හරහා ඉදිරිපත් කරනු ලබන, “නිශ්ක්‍රීය විප්ලවය” නම් න්‍යායයක සංකල්පයයි. රාජ්‍ය සහ සමාජ විප්ලවය සම්බන්ධයෙන් මාක්ස්වාදී අධ්‍යයනවල යොදාගෙන තිබෙන සංකල්පයක් ලෙස මෙය හඳුනාගත හැකිය. එයින් පැවසෙනුයේ “රාජ්‍ය බලය අල්වා ගැනීමට අපේක්ෂා කරන පංතීන්ට අධිපති පංතිය පෙරළා විප්ලවීය ලෙස බලය ලබාගැනීමට අවශ්‍ය තරම් දේශපාලන සහ සංවිධාන බලයක් නැතිනම්, කාලයක පටන් සිදු කරන ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාවලියක් තුළින් එම අරමුණු ඉටුකරගත හැකිය” යන්නයි.

එය යටත් විජිත ඉන්දියාවට ආදේශ කරගනිමින් වැටර්ජ් න්‍යායයක ප්‍රවාදයක් ගොඩනගයි. එනම්, යටත් විජිත රාජ්‍යවල ජාතිකවාදය යනු යටත් විජිත රාජ්‍යයට එරෙහිව එල්ල වූ දේශපාලන බලමුළු ගැන්වීමකි. එහි අරමුණ වූයේ දේශපාලනික වශයෙන් ස්වාධීන වූ ජාතික රාජ්‍යයක් පිහිටුවීම වන අතර, මෙම ව්‍යාපාරය පවත්වා දේශපාලනික පර්යාය යළි සංවිධානය කිරීම අරඹයා ක්‍රියාත්මක වූවකි. එහි සාර්ථකත්වය සඳහා ධනෝත්තර පංතියේ නායකත්වයෙන් සමාජ සන්ධාන රාශියක්ම ගොඩනැගිය යුතු වේ. යටත් විජිත රාජ්‍ය සමග ඍජුව සටන් කිරීමට හැකියාවක් නොමැති යටත් විජිත සමාජයේ ධනෝත්තර පංතිය හා ජාතිකවාදී නායකත්වය සතුව පැවතියේ “නිශ්ක්‍රීය විප්ලවයේ” විකල්පය පමණි (වැටර්ජ් උපුටාගත්තේ, උයන්ගොඩ, 2011: 86). මෙහිදී අධිපති පංතියේ නව හවුල්කරුවන් වශයෙන්, ජනතාව අභිප්‍රේරණය කිරීමකින් තොරව සාමකාමී ක්‍රියාමාර්ගවලට එළඹීම පමණක් ඒ තුළ දැකගත හැකිය. මෙම තත්ත්වය ඉන්දියාවේ 1885 පමණ සිට දැකගත හැකිවිය. විශේෂයෙන්ම, 1885දී ඉන්දීය ජාතික කොංග්‍රසය පිහිටුවනුයේ ඉන්දීය නිදහස් කටිකාවේ දේශපාලන නියෝජනය ලෙසයි. නමුත් 1820 සිට 1970 දක්වාම සමාජ ප්‍රතිසංස්කරණ කාල වකවානුවක් පැවතුණු හෙයින් මෙම කාල වකවානුව ඉන්දියානු සමාජය දේශපාලනික සමාජයක් බවට පත්විය. එම පරිවර්තනය කරන කොටගෙන ඉහත කී නිශ්ක්‍රීය විප්ලවය ක්‍රියාත්මක වී ඇති බව කිව හැකිය. වැටර්ජ් පවසන ආකාරයට මෙම කාල වකවානුව තුළ ඉන්දීය බුද්ධිමතුන් කරන ලද්දේ යටත්විජිත ආධිපත්‍යය පෙරළා දැමීමකින් තොරව තම අනාගත බල ආධිපත්‍යය සඳහා ඔවුන් සමග සාමකාමීව කටයුතු කිරීමයි. ඊට දේශපාලනික මුහුණුවරක් ආරෝපණය කිරීම ඔස්සේ එහි කටිකාව බවට පත් කරගෙන තිබෙන්නේ ජාතිකවාදයයි. ඒ අනුව ඉන්දීය ජාතිකවාදී කටිකාව යටත්විජිත ජාතිකවාදී

කලීකාවක් වශයෙන් අන්‍යතාවයක් සහිතව, පරිකල්පනයෙන්ම යුරෝපීය ජාතිකවාදයෙන් වෙනස් වන්නේ මෙම නිශ්ක්‍රීය විප්ලවය හරහා ලැබුණු අවකාශය හරහා වන බව කිව හැකිය.

ශ්‍රී ලංකාවේ තත්ත්වයද මෙසේම විග්‍රහයට හසු කරගත හැකිය. ශ්‍රී ලංකාවේ 1910දී ජාතික රාජ්‍ය සභාව පිහිටුවන තෙක්ම සමාජ පරිවර්තන ගණනාවක් සිදුවිය. 1833 කෝල්බෲක් කැමරන් ප්‍රතිසංස්කරණ හරහා ඉහත කී පරිදි යටත්විජිතවාදීන් ආර්ථික, සමාජ, දේශපාලන සහ සංස්කෘතික වෙනස්කම් නිර්මාණය කිරීම ආරම්භ කළ අතර ඒ ඔස්සේ සාම්ප්‍රදායික ශ්‍රී ලංකා සමාජය වෙනුවට, නව ආකාරයේ ලංකා සමාජයක් නිර්මාණය විය. මේ පසුබිම තුළ ජාතිකවාදය නිර්මාණය වීම හරහා ජාතිකවාදය බලගැන්වී ජාතිකවාදී ව්‍යාපාර නිර්මාණය වනවාට වඩා සාමකාමී ලෙස එම තත්ත්ව විෂයෙහි නිෂ්ක්‍රීය විප්ලවය අනුගමනය කිරීම සිදු විය. මේ නව තත්ත්ව මත පුද්ගලයා යටත්විජිතවාදී විෂයයක් (Colonial Subject) බවට පත්වනුයේ මෙකී නව සමාජ විපර්යාසත් සමගය. එමෙන්ම වර්තමානයේ නම් මෙම තත්ත්වය "නව ලිබරල් විෂයයක්" (Neo-Liberal Subject) බවට පුද්ගලයා පරිවර්තනය වීමක් බව කිව හැකිය. මේ අනුව යටත් විජිතවාදය හරහා පුද්ගලයාට යටත් විජිත විෂයයක් වශයෙන් පරිවර්තනය කිරීම තුළ සාම්ප්‍රදායික සමාජයේ තිබූ සාමූහික විඥානය වෙනුවට ආත්මාර්ථකමිත්වය ජනතාව තුළ රෝපණය කෙරිණි. මේ මත යටත්විජිත විරෝධී ජාතිකවාදය භෞතිකවාදීව ඉස්මතු වීමට අවශ්‍ය විඥානවාදී අභිප්‍රේරණය ගොඩනැගීමට පැවති ජාතිකවාදී ව්‍යාපාරවල නායකත්වයෙන් ඔබ්බට ගිය නව නායකත්ව ස්වරූපයක අවශ්‍යතාවය ඉස්මතු වූ බවක් කිව හැකිය.

කෙසේ නමුත් මෙවන් වූ ප්‍රතිසංස්කරණ ඔස්සේ පැවති ජාතිකවාදයේ දෘඩ බව අඩු කළද, යටත්විජිත විරෝධී ජාතිකවාදය යටත් විජිත රාජ්‍යයට කිසියම් ආකාරයක ස්වාධිපත්‍යයක් නිර්මාණය කිරීමට බලපාන ලද බව වැටර්ස් පවසයි. එමෙන්ම ඔහු මෙකී යටත්විජිත විරෝධී ජාතිකවාදය යන අදහස හරහා යටත්වැසියන් වශයෙන් සිටීම තුළ ඔවුන් බල රහිත ප්‍රජාවක් වීම වැළැක්වීමට මෙකී ජාතිකවාදය මත ඇතිවන අභිප්‍රේරණයන් ඒ ඔස්සේ ගොඩනැගෙන ජාතිකවාදී ව්‍යාපාරක් ඉවහල් වී තිබෙන බව දැනවීමට උත්සාහ කරයි. ඒ හරහා යටත්විජිත වැසියා දේශපාලනමය වශයෙන් යම් ශක්‍යතාවයක් සහිත පුද්ගලයෙක් වශයෙන් වැටර්ස් හඳුන්වනුයේ මෙකී ශක්‍යතාවය හරහා ස්වාධිපත්‍යයක්ද නිර්මාණය කරන හෙයිනි. එය අදාළ යටත්විජිත රාජ්‍ය තුළ ජාතිකවාදය හරහා ඔවුන්ට අන්‍යතාවම ගොඩනගාගන්නා ලද ස්වාධිපත්‍යයක් යැයි පැවසීම වටී. එමෙන්ම, වැටර්ස් පෙන්වා දෙනුයේ යටත් විජිත විරෝධී ජාතිකවාදී ව්‍යාපාර; ඥානවිභාගවාදී තත්ත්ව කරා දිවෙන බවයි. එහෙයින් ඔහු තවදුරටත් පවසනුයේ පශ්චාත් යටත්විජිතවාදී ලෝකයේ ඉතිහාස සහ සංස්කෘතික තත්ත්වය අවධානයට ලක් කිරීමට ඇන්ඩර්සන් අසමත් වන බවයි (Meonand ,Chatterjee2010: 25).

මේ මත යටත්විජිතවාදයට එරෙහිව ඇතිවන විවේචන ලොව පුරා ප්‍රචලිත වීමටත් මත්තෙන්, එනම් නිර්-යටත්විජිතකරණයේ අවශ්‍යතාවය ලොව පුරා ඉස්මතු වීමටත් පෙර යටත් විජිත විරෝධී ජාතිකවාදය මත පදනම් වූ ව්‍යාපාර ගොඩනගා ගැනීමට හැකියාව ලැබුණු බව සඳහන් කළ හැකිය. ඒ අනුව මෙවන් වූ ස්වාධිපත්‍යයක් පරිබාහිර වශයෙන් ඔවුන්ට අන්‍යතාවම ගොඩනගා ගනුයේ යටත් විජිතවාදය මගින් සිදු කෙරෙන ක්‍රියාමාර්ගවලට, යටත් විජිත විරෝධී ජාතිකවාදය මෙහෙයවීම

ඔස්සේ වන බැවින් වැට්ටුගේ තර්ක "ජාතිකවාදය යටත්විජිත නිෂ්පාදනයක් වේ" යන අදහස සමඟ සමපාත වන බව කිව හැකිය. වැට්ටු ඉදිරිපත් කරන තවත් වැදගත් ප්‍රශ්නයක් වන්නේ 'ජාතිකවාදය ගොඩනැගෙනුයේ කුමන තලයෙන්ද?' යන්නයි. විශේෂයෙන්ම ඔහු එහිදී තල (Domains) දෙකක් හඳුනාගෙන තිබේ. ඒවා නම් භෞතික තලය (Physical Domain) සහ ආධ්‍යාත්මික තලය (Spiritual Domain) යනු ඒවාය.

භෞතික තලය යනු සමාජයට යටත් විජිතවාදය සමගින් බාහිරින් සම්බන්ධ කරනු ලබන තලයයි. එය වූ කලී යටත් විජිත සමාජයට අලුතින් ආගමනය වන්නක් වන අතර ආගන්තුක වූවකි. වැට්ටු පවසන පරිදි ඉන්දියානු සමාජයට බාහිරින් එන්නත් කර තිබෙන ආර්ථිකය, දේශපාලනය රාජ්‍ය පාලන සංකල්ප, විද්‍යාව හා තාක්ෂණවේදය ආදිය මේ තුළ අන්තර්ගත වේ. භෞතික තලය ආගන්තුක වූවක් එය ඉතාම බලවත් වේ. මේ තුළ යටත් විජිතවාදීන් විසින් යටත් විජිත සමාජය වෙත අන්තර්ග්‍රහණය කරන ලද නව දෑ බොහෝමයක් අන්තර්ගත වේ. සදාචාරාත්මක තලය යනු මීට වඩා වෙනස් වූවකි. එය අභ්‍යන්තරයේ පවතින්නකි. සදාචාරමය තලය ඇත අතීතයේ සිටම ගලාගෙන එන්නක් වන නිසා මේ තුළ සංස්කෘතිය, භාෂාව, ආගම, පවුල ආදිය අන්තර්ගත වේ. මේ තුළ විශේෂයෙන්ම සංස්කෘතික අනන්‍යතාවය ගොඩනැගී තිබෙන හෙයින් එයට බලපෑම් කිරීමට කිසිදු යටත් විජිත බල අධිකාරියකට පහසු නොවේ. ඒ අනුව වැට්ටු පවසනුයේ යටත් විජිතවාදීන්ට පාලනය කළ නොහැකි කොටස වන හෙයින් මේ තුළ යටත් විජිත විරෝධී ජාතිකවාදය නිර්මාණය වී පවතී. එහෙයින් යටත් විජිතවාදයට මෙම අභ්‍යන්තර තලයට බලපෑම් කිරීමට අපහසු වන බැවින් මේ තුළ යම් මට්ටමකින් ස්වාධීනත්වයක් පවත්වාගෙනයාමට යටත් විජිත වැසියාට හැකියාව පවතී. මේ අනුව භෞතික තලය නිර්මාණය කරනුයේ සහ ඊට අවශ්‍ය බලපෑම් සහගත තත්ත්ව නිර්මාණය කරනුයේ යටත් විජිතවාදීන්ය. ඒ හැර සදාචාරාත්මක තලයට බලපෑම් කිරීමට ඔවුන්ට පහසු නොවීය. විශේෂයෙන්ම ජාතිකවාදය මතුවනුයේ බටහිර ජීවන රටාවක් භෞතික තලයේ නිර්මාණය වීම සමගය. එනම් භෞතික තලය තුළ යටත් විජිතවාදීන් නිර්මාණය කළ දැවලින් උපරිම ප්‍රයෝජන ලබාගත හැකි සමාජ වටපිටාවකින් ජාතිකවාදය නිර්මාණය කළ හැකි පිරිස් බිහිවේ.

උදාහරණ වශයෙන් මහත්මා ගාන්ධි නම් වූ ඉන්දීය ජාතික ව්‍යාපාරයේ ප්‍රමුඛ පෙළේ නායකයා දැක්විය හැකිය. මෝහන්දාස් කරම්චන්ද් ගාන්ධි නමින් ඉන්දියාවේ මධ්‍යම පාන්තික පවුලකට දාව උපදින එතුමන් මූලිකවම උඩුකුරු වලයතාවයක් සහිත සමාජ වපසරියකට හිමිකම් කියුවෙකි. ඒ අනුව, ඔහු යටත් විජිතවාදය හරහා ආගමනය වූ ඉංග්‍රීසි දැනුම ඔස්සේ ඉහළටම අධ්‍යාපනය ලබා පසුව නීතීඥයෙක් වශයෙන් කටයුතු කර තිබේ. සැබෑ ලෙසම සමේ වර්ණයෙන් සහ නමෙන් පමණක් ආසියාතික වූ මෙතුමා යටත් විජිතවාදය හරහා නිර්මාණය කරන ලද උගත් පැළැන්තියට අයත් වූවෙක් යැයි කිව හැකිය. එනම් ඔහු භෞතික තලයේ උපරිම ප්‍රතිලාභ ලැබුවෙකි. අප්‍රිකාවේ සේවය කරන කාල වකවානුවේදී ඉන්දියානු ජාතිකයින්ට බටහිර ජාතීන් හරහා හිමිවන අඩුකොට සැලකීම පිළිබඳව ඔහු විසින්ම ලබාගන්නා අත්දැකීමක් භෞතික තලයෙන් ආධ්‍යාත්මික තලයට ඔහුව මාරු කිරීමට බලපාන ලදී. විශේෂයෙන්ම මෙකී මාරු වීමත් සමඟ සමස්ත යටත් විජිත භෞතික බලවේග ඔහු විසින් ප්‍රතික්ෂේප කළ අතර, ඉන්දීය ජනතාව තුළ ජාතිකවාදය ඇතිකිරීම මගින් යටත්විජිතවාදයට ප්‍රතිරෝධී අවිහිංසාවාදී ව්‍යාපාර පවත්වාගෙන යාමට ඔහු මූලිකත්වය ගෙන

තිබේ. ගාන්ධි සැබෑ ලෙසම භෞතික තලය ප්‍රතික්ෂේප කළ අයෙක් වූ හෙයින් ඔහු ආධ්‍යාත්මික තලය පෝෂණය කරන ලද ඉන්ද්‍රිය නායකයෙක් වශයෙන් හැඳින්වීම යුක්ති සහගතය.

ගාන්ධිගේ කාර්යය වන්නේ ඉන්ද්‍රියානු ජාතික ව්‍යාපාරය සහ පුළුල් ගොවි ජනතාව අතර සන්ධානය ගොඩනැගීමේ මතවාදීමය පුරුක බවට පත්වීමයි. හින්දු ස්වරාජ් යන මනෝරාජික ඉලක්කය සපුරා ගැනීමට ගාන්ධි විසින් නිර්මාණය කරන ලද රැල්ල තුළ ඔහු විටින් විට ජාතිකවාදයද අන්තර්ගත කරගෙන තිබේ (Habib, 1995). මේ තුළ ඉන්ද්‍රිය සාමාන්‍ය ගොවි ජනතාව අභිප්‍රේරණය කිරීමක් සිදු කෙරුණි. ඒ අනුව ගාන්ධිගේ අවිහිංසාවාදී දේශපාලනයේ ප්‍රතිඵලය වූයේ ජාතිකවාදී ප්‍රභූ තත්ත්වයේ රාජ්‍ය නිර්මාණ ව්‍යාපෘතියට ගොවිජනතාව ද අත්පත් කරගැනීමේ කාර්යයට සදාචාරාත්මක සාධාරණය කිරීමක් සහ එයටම සුවිශේෂී මතවාදීමය ආකෘතියක් ලබාදීමයි (උයන්ගොඩ, 2011: 89). වැටර්ස් මෙය විස්තර කරනුයේ ඉන්ද්‍රියානු ජාතික ව්‍යාපාරයේ උපායික මෙහෙයුම් මොහොත වශයෙනි. එනම් ගාන්ධිගේ මතවාදය සහ බලමුළුගැන්වීම වෙතින් ධනෝත්චර-ප්‍රභූ ජාතිකවාදී ව්‍යාපාරයට පුළුල් මහජන පදනමක් ගොඩනගා ගැනීම සහ ජාතිකවාදී ප්‍රභූ ස්තර සහ සමාජයේ යටපත් වූ පංති අතර මතවාදීමය පුරුකක් සපයාදීම යන කර්තව්‍යයන් සිදුවූයේය යන අර්ථයෙනි. අනෙක් අතට මහත්මා ගාන්ධි මෙන්ම රවින්ද්‍රනාත් තාගෝර් ද සෑම විටම උත්සාහ කළේ යටත් විජිතවාදයේ භෞතික තලයෙන් ඉවත්ව සදාචාරාත්මක තලයේ ස්ථාපිත වීමටය. සදාචාරාත්මක තලයේ ස්වාධීපත්‍යය ගොඩනගාගත හැකිවීම ඊට හේතුවයි. මේ සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ හොඳම උදාහරණය වන්නේ අනගාරික ධර්මපාලතුමන්ය. එතුමාද හැකිතාක් භෞතික තලයෙන් ඇත්ව සිටීමට උත්සාහ කළ අතර, සදාචාරාත්මක තලයේ ඉස්මතු විය.

ඉන්ද්‍රියාවේ ගාන්ධි ප්‍රමුඛ කරගත් ජාතිකවාදයේ ව්‍යාප්තිය සම්බන්ධයෙන් වැටර්ස් ඉදිරිපත් කරන මෙම අදහස් ඇන්ඩර්සන්ගේ අදහස්වලට ප්‍රතිරෝධීව ඉදිරිපත් වේ. ඇන්ඩර්සන් ප්‍රකාශ කරනුයේ ජාතිකවාදය යුරෝපයේදී නිර්මාණය කර යුරෝපීය නොවන ලෝකයට ආනයනය කර වෙනත් රටවල්වල ස්ථාපිත කරන ලද බවයි. එනම් 18, 19 වන සියවස්වල යුරෝපයේ ජාතික රාජ්‍යයට සමපාතව ගොඩ නැගුණු ජාතිකවාදය, යුරෝපීය නොවන සමාජ විසින්ද අනුකරණය කරනු ලැබූවක් බව ඔහු ප්‍රකාශ කර තිබේ. නමුත් වැටර්ස් පවසනුයේ ඉන්ද්‍රියාවේ ජාතිකවාදය බටහිර ජාතිකවාදය තුළ තේරුම් කිරීම කළ නොහැකි වන බවයි. එනම් ඉන්ද්‍රියාවේ ජාතිකවාදය ඉන්ද්‍රියාව අභ්‍යන්තරයෙන්ම යටත් විජිතවාදයට එරෙහිව ගොඩනැගුණු දෙයක් (Home Grown) වන බවයි. එමෙන්ම ඊට ඇන්ඩර්සන් පවසන මුද්‍රිත ධනවාදයද බලපාන ලද නමුත්, එම බලපෑම සිදුවන්නේ ඇන්ඩර්සන් පවසන අර්ථයෙන් නොවේ. එනම් ඉන්ද්‍රියාව තුළ දඩාහායී නවරෝයි, ලාලා ලජ්පත් රායි ආදීන් යටතේ නිදහස් අරගල ආරම්භ වනුයේ මුද්‍රණ ශිල්පයේ බලපෑම නිසාම නොවේ. ඉන්ද්‍රිය ජනතාවගේ එදිනෙදා ජීවිතයේ ස්ථාවරත්වයට පවා යටත් විජිතවාදය හරහා සිදුකෙරුණු බලපෑම ඉවසාගත නොහැකිවන විටදීය. ඒ අනුව මුද්‍රිත ධනවාදය පසුකාලීනව ඉන්ද්‍රිය ජාතික ව්‍යාපාරයට ඉවහල් වනුයේ මීට පෙර ලංකාව සම්බන්ධයෙන් ප්‍රකාශ කරන ලද මෙන් පත්‍රිකා, දැන්වීම් ආදිය ප්‍රචලිත කිරීමට අවකාශ ලැබෙන හෙයෙනි. එසේ නොමැතිව මුද්‍රිත ධනවාදය හරහා පමණක් මෙකී ඉන්ද්‍රිය ජාතිකවාදය හෝ ලාංකේය ජාතිකවාදය තේරුම්ගත නොහැකිය. ඒ අනුව ඉන්ද්‍රියාව උදාහරණ කරගනිමින් මීට ගාන්ධිගේ මැදිහත්වීම ඔස්සේ සිදුවන ජාතිකවාදය නිෂ්පාදනය, දේශීය තලයෙන් ඉන්ද්‍රිය අවශ්‍යතාවලට උචිත වන ආකාරයෙන් ගොඩනැගුණක් වන බව පිළිගත හැකිය.

එම ජාතිකවාදය නිර්මාණය වන්නේම යටත් විජිත විරෝධී ජාතිකවාදයේ ප්‍රතිඵල වශයෙන් බව කීම යුක්ති සහගතය. එහෙයින් ජාතිකවාදය යටත් විජිත නිෂ්පාදනයක් වන බව වැටර්ජගේ විවාදාත්මක අදහස් උපයුක්ත කරගනිමින් මේ හරහාද සනාථ කළ හැකිය.

මෙහිදී ඉස්මතු වන තවත් ගැටලුවක් වන්නේ ජාතිකවාදය කාගේ නිෂ්පාදනයක් වන්නේද යන්නයි. ඊට ලබාදිය හැකි පිළිතුර වන්නේ එය යටත් විජිත රාජ්‍යවල බටහිර අධ්‍යාපනය ලත් මධ්‍යම පාන්තික උගතුන් අතුරින් පැන නැගුණක් වන බවයි. නමුත් එය සාම්ප්‍රදායික සංස්කෘතියේම දිගුවක් නොවේ. යටත් විජිතවාදයත් සමග ලැබෙන ඉංග්‍රීසි අධ්‍යාපනයත් සමග බටහිර රටවල් වෙත ගොස් ඉහළ අධ්‍යාපනයක් ලැබීමට අවකාශ ලබාගත් මෙම බුද්ධිමතුන්ගේ බටහිර අධ්‍යාපන දැනුමත්, ස්වකීය මවු රට සම්බන්ධයෙන් ආභ්‍යන්තරීකරණය වී පවතින සංස්කෘතික දැනුමත් කැටි කොට ඔවුන් විසින් මෙය ගොඩනගාගෙන ඇත. ඒ අනුව දීර්ඝ ඉතිහාසයක් සහිතව ගොඩනගාගන්නා මෙම සංස්කෘතිය සාම්ප්‍රදායික සංස්කෘතිය හෝ නිර්ප්‍රභූ සංස්කෘතිය නොවේ. එහෙයින් මෙය වෙනමම ගොඩනැගෙන්නක් ලෙස පැවසීම යුක්ති සහගතය. ඒ අනුව එය හැඳින්විය හැක්කේ "මධ්‍යම පාන්තික සංස්කෘතියක්" ලෙසය.

මීට අදාළව ලංකාවේ භාෂා ව්‍යාපාරය ගතහොත් කුමාරතුංග මුනිදාස උත්සාහ කරනුයේ විදග්ධ සිංහල භාෂාවක් නිර්මාණය කිරීමටය. සිංහල භාෂාව ස්වකීය රටෙහි අන්‍යන්‍යතාවය පිළිබිඹු කරන්නාවූ නිර්මල භාෂාවක් බවට පත්කිරීමට ඔහු උත්සුක වන්නේ එහෙයිනි. ලංකාවේ සිංහල භාෂාව වෙනත් සංස්කෘතික භාෂා සමග සම්මිශ්‍රණය වීම ඔහුගේ විවේචනයට භාජනය වන අතර, එකී මිශ්‍රිත සංස්කෘතියක් වෙනුවට සිංහල භාෂාව අන්‍යන්‍යතාවය සහිත සුජාත භාෂාවක් බවට පත් කිරීමට ඔහු එකී ව්‍යාපාරය හරහා උත්සුක වේ. මේ හරහා භාෂාවේ අන්‍යන්‍යතාවය තුළින් ජාතිකත්වය ගොඩනැගීමට ඔහු උත්සුක වූ බවක් කිව හැකිය. ජෝන් ද සිල්වා ආදී නාට්‍ය නිර්මාණකරුවන් අතින්ද සිදුවනුයේ මෙම කාර්යයි. ඔහු සිංහල ජාතිකත්ව රඟහල නිර්මාණය කිරීම, නාට්‍ය පිටපත් මුද්‍රණය කර බෙදාහැරීම ආදිය මගින් යටත් විජිතවාදය තුළ මිනිසුන්ගේ වැරදි ජීවන විලාස මෙන්ම නාට්‍ය හරහා රඟදැක්වූ හෙයින් 'මානව ජීවිත යටත්වැසියන් ලෙස නිශ්චය වූ ආකාරය පුද්ගලයින් විසින් රඟදැක්වූ විශාලතම රඟහල' මෙකී ජෝන් ද සිල්වාගේ දේශාභිමානී රඟහල බව කියැවේ (Amunugama, 2019: 502). සිංහල ගැමි නාටකයේ සිට වේදිකාව දක්වා නාට්‍ය සම්ප්‍රදාය ගෙනයන ජෝන් ද සිල්වාගේ නිර්මාණ නිතරගයෙන්ම ජාතිකවාදය තම නාට්‍ය තුළ අන්තර්ගත කරගෙන තිබීම කැපී පෙනේ. ඔහුට අවශ්‍ය වන්නේද සිංහලයින් තුළ දේශාභිමානී හැඟීම ඇතිකිරීම මත ජාතිකවාදය ප්‍රවර්ධනය කිරීමටයි. මෙය එක් අතෙකින් ජනවාර්ගික ජාතිකවාදය හා සම්බන්ධ වුවද මධ්‍යම පාන්තික සංස්කෘතිය විදහා පාන්නාවූ ප්‍රධාන චරිතයක් වශයෙන්ද මොහු හැඳින්වීම අවශ්‍ය වේ.

ඒ අනුව අධිපති කපීකාව බවට පත්වන්නේ මෙකී මධ්‍යම පාංතික සංස්කෘතියයි. විශේෂයෙන්ම මේ ආකාරයටම දේශීය මධ්‍යම පාංතික ඉන්දියානුවන් ජාතිකවාදය නිර්මාණය කිරීමට ප්‍රමුඛත්වය ලබාදී තිබේ. ඉන්දියානු ජාතික කොංග්‍රසයේ සටන්කාමී නායකයින් කිහිපදෙනෙක් මෙහිදී හඳුනාගත හැකිය. මහාරාජට ප්‍රාන්තයේ වෘත්තියෙන් නීතිඥයෙක් වූ බාල් ගංගාධාර් තිලක්, එවන්ම වෘත්තියෙන් නීතිඥයෙක් වූ ලලා ලජ්පත් රායි ආදීන් මීට උදාහරණ වශයෙන් දැක්විය හැකිය. දේශපාලනික වශයෙන් කැපී පෙනෙන චරිත බවට පත්වූ ඔවුන් මධ්‍යම පාංතික සංස්කෘතියේ කොටස්කරුවන් බවට පත්වූ බව කිව යුතුමය.

වැට්ච් මෙම අදහස ඉදිරියට ගෙනයමින් තවදුරටත් පවසනුයේ මේ ආකාරයට මධ්‍යම පාන්තික ප්‍රභූන් මෙවන් නිදහස් අරගලවලට නායකත්වය ලබාදෙනුයේ, එම කපීකාව තුළ ජනතාව සමග ජාතිකවාදය ගොඩනගනුයේ බටහිර අධ්‍යාපනය ලත් මධ්‍යම පාංතික උගතුන් බවට පත්වූ මෙම ප්‍රජාවට බටහිර හරහා ගොඩනගාගෙන තිබෙන ද්විත්ව ප්‍රතිපත්තිය පදනම් කරගත් කලු-සුදු වෙනස කරණ කොටගෙන බටහිර හා සමාන තත්ත්ව නොලැබෙන හෙයින් බවයි. භෞතික තලයේ සැලකිය යුතු වරප්‍රසාද ලබමින් සමාජය තුළ පැහැදිලි ලෙසම යටත් විජිතවාදයේ නිර්මාණ වශයෙන්ම හැදින්වීමට හැකි මෙම පිරිස් ආධ්‍යාත්මික තලය දක්වාම පසු බසිනුයේ මෙකී සම තත්ත්ව නොලැබෙන හෙයින් බවට ඔහු ප්‍රකාශ කරයි. බටහිර අධ්‍යාපනය ලබා වඩාත් බුද්ධිමතුන් ලෙස තම රටට පැමිණෙන විටත්, බටහිර ජාතීන් ඔවුන්ව මධ්‍යම පාන්තික ප්‍රභූන් ලෙස නොව, ස්වදේශීය ඉන්දියානුවන් ලෙස දැකීම එක් අතකින් ඔවුන් අපේක්ෂා කළ සමාජ වරප්‍රසාද නොලැබීමක් වැනිය. මෙම තත්ත්වය මත බටහිර වර්ගවාදයේ පීඩනයට නතු වූ මෙම මධ්‍යම පාන්තික ප්‍රභූන් ආධ්‍යාත්මික තලයට පසු බැස එහි තම සමාජ තත්ත්වය උපයුක්ත කරගෙන යටත් විජිත විරෝධී ජාතිකවාදී කතිකාවේ ප්‍රමුඛ පෙළේ නියෝජනයක් ගනී.

එහෙයින් වැට්ච් තවදුරටත් පවසනුයේ එකී නිදහස වැඩි වශයෙන්ම අවශ්‍ය වනුයේ සාමාන්‍ය ජනතාවට වඩා මධ්‍යම පාන්තික ප්‍රභූන්ට වන බවයි. එනම් ඒ මගින් ඔහු ධ්වනිත කරනුයේ එකී ප්‍රභූන් උපකල්පනය කළේ යටත්විජිතවාදය අවසාන වූ පසු ඔවුන් අපේක්ෂා කරන සමාජ තත්ත්වය ලැබෙනු ඇති බවයි. විශේෂයෙන්ම යටත් විජිතවාදයේ අධික සුරාකෑම හමුවේ ඉන් මිදීමට ගොවිතැන්ද කැරලි හා සම්බන්ධ වූවත්, ව්‍යුහාත්මක වශයෙන් ඔවුන් ඉහළ පීඩනයකට හසු වූවත් මෙකී කතිකාවේදී ජාතිකවාදය නිර්මාණය කරමින් නිර්ප්‍රභූන්ව මෙහෙයවනු ලබන්නේ මධ්‍යම පාන්තික ප්‍රභූන්ය.

ඒ අනුව යටත් විජිතහරණයෙන් පසු එහි නිදහස භුක්ති විදින්නේද මධ්‍යම පාන්තික ප්‍රභූන්ය. නිර්ප්‍රභූන් ජාතිකවාදයේ නාමයෙන් ජාතිකවාදී ව්‍යාපාර සමග සම්බන්ධ වුවද, පශ්චාත් යටත් විජිත සමාජයේදී නිර්ප්‍රභූන් තවදුරටත් පීඩාකාරීව මධ්‍යම පාන්තික ප්‍රභූන්ගේ පාලනයට නතු වේ. පාර්තා වැට්ච් සිය තර්ක අතුරින් ඉතාමත් නිර්දය ලෙස ඉදිරිපත් කරන තර්කය වන්නේ මෙයයි. යටත් විජිත නිෂ්පාදනයක් වන ජාතිකවාදය උපයුක්ත කරගනිමින් යටත් විජිත ඥානසම්භාරයේ ආභාසය ලත් උගත් මධ්‍යම පාන්තික ප්‍රජාව විසින් නිර්මාණය කරගනු ලබන මධ්‍යම පාංතික ජාතිකවාදය මෙසේ වැට්ච්ගේ විවේචනයට හසුවේ. වැට්ච්ගේ තර්කයන් අතුරින් ඉතාමත් ආකර්ෂණීය තර්කය ලෙස මෙය හැදින්වීමට කැමැත්තෙමි. මන්ද යත්, ඔහු ප්‍රකාශ කරනුයේ යටත් විජිතවාදයෙන් නිදහස ලබා ගැනීමට මධ්‍යම පාන්තික උගතුන් විසින් යටත් විජිතවාදයට එරෙහිව, යටත් විජිතවාදය විසින්ම නිපදවන ලද ජාතිකවාදය භාවිත කර, නිදහස ලබාගත් පසු එය තම සමාජ සහ දේශපාලන බලය යාවත්කාලීන කරගැනීමට පටු ලෙස උපයුක්ත කරගෙන තිබේ.

මෙය වැට්ච් විසින් දැඩි ලෙස විවේචනය කිරීම සාධාරණය. ස්වකීය පංතියට සමාන අවස්ථා ලැබුණේ වී නම් කිසි විටෙකත් මෙකී මධ්‍යම පාන්තික ප්‍රභූන් යටත් විජිතවාදයේ පීඩනයට එරෙහි වීමට ඉඩ නොතිබිය හැකිය. නමුත් තම පංතියට එසේ අවස්ථාලාභ නොලැබුණ හෙයින් එසේ ජාතිකවාදය භාවිතා කරලීමෙන් නිදහස ලබාගෙන තිබේ. නමුත් නිදහසෙන් පසු පටු ආකාරයට තම බලය හා පැවැත්ම යාවත්කාලීන කරගැනීමට රටෙහි ජනතාවගේ අවශ්‍යතා සහ යහපත වෙනුවට

ආගම සහ ජාතිය පලිහක් කරගනිමින් හේද සහිත වූ ජනවාර්ගික ජාතිකවාදය නිර්මාණය කිරීමට හේතුවනුයේද මොවුන්ය. ඒ හරහා නිර්ප්‍රභූ කොටස් දිගින් දිගටම තමා යටතේ තබාගැනීමට ඔවුන් උත්සාහ කර ඇත. ඉන්දියාවේ නිදහස සඳහා වූ ව්‍යාපාර හරහා ගාන්ධි ස්වරාජ් නිර්මාණය කිරීමට උත්සාහ කළද පශ්චාත් යටත් විජිතවාදී සන්දර්භයට පැමිණෙන විට ඉන්දියාවේ ජාතිකවාදී ව්‍යාපාරයට ගාන්ධි අවශ්‍ය වන්නේ නැත.

ඊට හේතු වන්නේ ගාන්ධි මෙන් සුජාත අරමුණක් සහිතව අනෙකුත් මධ්‍යම පාන්තික ප්‍රභූන් නිදහස් ව්‍යාපාර සමග සම්බන්ධ වීම යැයි ඉහත විග්‍රහය හා සමපාතව ගතහොත් කිව හැකිය. එක් අතෙකින් යටත් විජිතවාදීන් බෙදා වෙන් කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිය; ජාතිකවාදය ගොඩනැගීමට එරෙහිව ගත් සුක්ෂ්ම ක්‍රියාමාර්ගයක් වන විට ආගම, කුලය, ජාතිය ආදී ගති ලක්ෂණ ඉස්මතු කරමින් මනුෂ්‍යයාගේ සියුම් පුද්ගලබද්ධ සාධක වාසි තකා භාවිත කිරීම මුල්කාලීනව ගාන්ධි ආදීන්ගේ විවේචනයට බඳුන් විය. නමුත් නිදහසින් පසු මධ්‍යම පාන්තික ප්‍රභූන් සිදු කරනුයේද එම කාර්යයම නොවන්නේද යන්න අවධානයට ලක්විය යුතුය. බෙංගාලය දෙකට බෙදා යටත් විජිතවාදීන් විසින් ඇරඹූ හින්දු-මුස්ලිම් හේද නිදහසින් පසුවද යාවත්කාලීන වනුයේ මධ්‍යම පාන්තික ප්‍රභූන් අතිනි. ඉන්දියාවේ මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ වුවද මෙම තත්ත්වය දැකගත හැකි වේ.

තේරු විසින් ජාතිය පිළිබඳ කථිකාවක් වූ ජාතිකවාදය නිදහසෙන් පසු ජාතිකවාදය පිළිබඳ කථිකාව රාජ්‍ය පිළිබඳ කථිකාවක් බවට පත්කරගනී (උයන්ගොඩ, 2011: 91). මේ මත තවදුරටත් මෙකී කථිකාවලට අමතරව මධ්‍යම පාන්තික ඉන්දීය ප්‍රභූන් අතර වූ මොහොමඩ් අලිජන්නා ජාතික කොංග්‍රසයෙන් ඉවත් වී තවදුරටත් ඉන්දියාව සහ පාකිස්ථානය ලෙස රටවල් ද්විත්වයක් ජනවාර්ගික ජාතිකවාදය පදනම් කරගෙන නිර්මාණය කරලීමට උත්සුක වේ. පසුකාලීනව මෙම රටවල් ද්විත්වය අතර කාශ්මීරය සම්බන්ධ අයිතිය පදනම් කරගෙනද ගැටලු නිර්මාණය වනුයේ ජනවාර්ගික ආගමික ජාතිකවාදය හේතුවෙනි. මධ්‍යම පාන්තික ප්‍රභූන් ආගම පලිහක් කරගනිමින් සාමාන්‍ය ජනතාව අතර මෙසේ ජනවාර්ගික ජාතිකවාදය ඇතිකිරීම මත සාමන්‍ය ජනයා පීඩාකාරී තත්ත්වවලට මුහුණදීමට මග පාදා ඇත. ඒ හරහා අලිජන්නා හට නායකත්වය වශයෙන් විශාල බලයක් කේන්ද්‍රගත වන විට, තම ස්වදේශීය වාසස්ථාන අතර පාකිස්ථානයට යෑමට සිදුවූ මුස්ලිම් ජනතාවත්, පාකිස්ථානයට අයත් ප්‍රදේශවල ජීවත් වූ හින්දු ජනතාවට ඉන්දියාවටත් සංක්‍රමණය වීමට සිදු විය (ගුණසිංහ, 2012: 68). මෙම තත්ත්ව පසුපස පවතින දේශපාලනය මුල් කරගත් ජාතිකවාදය වටහාගැනීමට අසමත්වන දෙපාර්ශ්වයේම නිර්ප්‍රභූන් අතර ව්‍යුහාත්මක පීඩනය නිර්මාණය වීම ආගමික ගැටුමක් ලෙස මතුපිටට පෙනුණක් බව කිව හැකිය.

ශ්‍රී ලංකාවේද මෙම කරුණු සනාථ කළ හැකි බොහෝ අවස්ථා පවතී. ජාතික ව්‍යාපාරය 19 වන සියවසේදී ලංකාවේ ආරම්භ වන්නේ ජාතික පුනරුද ව්‍යාපාර හා දේශපාලන ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපාරය සමගය. විශේෂයෙන්ම මෙම කාල වකවානුව වන විට සිංහල ආගමික හා සංස්කෘතික පුනර්ජීවය සඳහා අනගාරික ධර්මපාල, මිගෙට්ටුවත්තේ ගුණානන්ද හිමි, හික්කඩුවේ ශ්‍රී සුමංගල හිමි, හෙන්රි ස්ටීල් ඕල්කට් කුමා, ඩී. බී. ජයතිලක, පියදාස සිරිසේන සහ වලිසිංහ හරිශ්චන්ද්‍ර ආදීන්ගේ මූලිකත්වයෙන් ක්‍රියාත්මක වූ අතර, බෞද්ධ ආගමික පුනර්ජීවන ව්‍යාපාරය කතෝලික හා ක්‍රිස්තියානි මිෂනාරීවාදයට එරෙහිව ක්‍රියාත්මක විය. මේ ඔස්සේ සිංහල ජාතිකවාදය ජනවාර්ගිකත්වය මත ආරම්භ වූ අතර, විදේශ ආධිපත්‍ය හේතුවෙන් විනාශ වී ගිය ජාතිකාභිමානය නැවත නගා සිටුවීම

ඒවාහි අරමුණු වී තිබුණි. හුදෙක්ම එයින් නොනැවතී අනෙකුත් ආගම් නිර්දය ලෙස විවේචනය කිරීමටද, ඔවුන්ගේ ආගමික සමාජයීය කාර්ය විවේචනය කිරීම, ඒවා බෞද්ධයින්ගේ සංහාරයට හේතුවන බවට කරුණු දැක්වීම වැනි දැඩි ජනවාර්ගික සහ ආගමික ජාතිකවාදයක් මේවා හරහා ව්‍යාප්ත කෙරිණි. විශේෂයෙන්ම මේවාහි මූලිකත්වය ගනු ලැබුවේ ඉහත කී මධ්‍යම පාංතික බටහිර අධ්‍යාපනය ලැබූ ප්‍රභූන් බව කිව හැකිය.

මීට සමගාමීවම ආරුමුග නාවලර්, පොන්නම්බලම් රාමනාදන් ආදීන් විසින් හින්දුන්ගේ පුනර්ජීවන ව්‍යාපාර මෙහෙයවූ අතර, හින්දු ආගමික සංස්කෘතිය ආරක්ෂා කරගැනීම ඒවාහි අරමුණ වී තිබූ අතර, හින්දුන් සඳහා වෙනම පාසල් පිහිටුවීමට පෞද්ගලික ධන පරිත්‍යාගද මොවුන් සිදු කර තිබේ. ඉහළ ධනවත්භාවයක් සහිත මධ්‍යම පාංතික ප්‍රභූවරයෙක් වූ පොන්නම්බලම් රාමනාදන් මෙහිදී වඩාත් කැපී පෙනේ. ඉස්ලාම් පුනර්ජීවනය සඳහා එම්.සී. සිද්ධි ලෙබ්බේගේ මූලිකත්වය හිමිවිය. එම කාලයේ මුස්ලිම් ජනතාව අතර තම භාෂාව සහ ආගම කෙරෙහි ප්‍රබෝධයක් ඇති කරනුයේ මොහුගේ පුරෝගාමීත්වය සමඟය. මුස්ලිම් පාසල් ප්‍රතිසංවිධානය කිරීම සහ මුස්ලිම් ළමුන් සඳහා වෙනම අධ්‍යාපනය ලබාදීමට ආරම්භය ලබාදෙනුයේ මොහුය (Amunugama, 2016 : 505). මතුපිටින් විමසන කල්හි මෙකී ආගමික පුනර්ජීවන ව්‍යාපාරය හරහා සාමූහිකව යටත් විජිතවාදීන්ට එරෙහිව ක්‍රියා කරමින් සංස්කෘතික ප්‍රබෝධය සඳහා කටයුතු කළ බවක් පෙනුනද, වැටර්ජ්ගේ තර්කය අනුව ගෙන බලන විට පැහැදිලිව පෙනෙන කාරණාවක් වන්නේ මොවුන් ලාංකේය ජාතිකත්වය මත නොව ජනවාර්ගික සහ ආගමික ජාතිකත්වය මත මෙසේ කටයුතු කර තිබෙන බවයි.

අනෙක් අතට යටත් විජිත නිෂ්පාදනයක් ලෙස ලංකාව තුළ ඊට එරෙහිව ඇතිවන මෙම ජාතිකවාදය; ජනවාර්ගික ජාතිකවාදයක් බවට පත්කර ඇත්තේම මෙකී ව්‍යාපාරවල මධ්‍යම පාංතික ප්‍රභූන් බව කිව හැකිය. ඔවුන් ආගමික වශයෙන් මෙසේ ජනතාව අතර ඇති කළ පරතරය ජාතිකවාදී අරගලවල සිට ළමුන් අධ්‍යාපනය ලබන පාසල් දක්වාම ගලාගොස් තිබීම ජනවාර්ගිකත්වය සහ ආගම ලංකා සමාජයේ බෙදීම් ඇති කිරීමේ පුරුක බවට පත් කිරීමේ සංධිස්ථානය වන්නට ඇත. නිර්ප්‍රභූන් පිළිබඳව නොතකා ප්‍රභූන් විසින් ගොඩනගන ලද මෙකී ජාතිකවාදය ශ්‍රී ලංකාව අදටත්, වසර 30 කට ආසන්න කාලයක් මුළුල්ලේත් විදි පීඩනය සඳහා බලපාන්නට ඇති බව නිශ්චිතවම කිව හැකිය (පෙරේරා, 2011: 83). දෙමළ ජනතාව වෙනම සුළු ජාතීන් පිරිසක්ය යන හැඟීම නිර්මාණය කිරීම මත, ඔවුන් තුළ නිර්මාණය වූ ව්‍යුහාත්මක පීඩනයම එකී දිගු කාලීන යුද්ධය නිර්මාණය වීමට අවශ්‍ය වාර්ගික ජාතිකවාදය ගොඩනැගීමට පසුබිම් වන්නට ඇත්තේය යනු නොඅනුමානය.

අදටත් ජනවර්ග අතර මතුපිටට පැමිණීමට යන්න දරන වර්ගවාදයන්, ඉතිහාසය පුරා වරින්වර ඉස්මතු වූ එවන් තත්ත්වය වන 1976 සිංහල මුස්ලිම් කෝලහාලය, 1977 දමිළ විරෝධී ගැටුම, 1983 රට පුරා ඇතිවූ කෝලහාල, 1885 මාවනැල්ලේ ඇතිවූ කෝලහලය සහ 2001දී කොළඹ ඇතිවූ ගැටුම මෙන්ම 2015 දී අළුත්ගම ඇතිවූ කෝලහාලය ආදිය මෙකී මධ්‍යම පාංතික ප්‍රභූන් වාසි තකා නිර්මාණය කළ ජනවාර්ගික ජාතිකවාදයේ අතුරු ප්‍රතිඵල වී ඇත. එක් අතකින් එයින් බැටකනුයේ නිර්ප්‍රභූන් විනා ප්‍රභූන් නොවේ. ඒ අනුව වැටර්ජ් කී පරිදිම ජාතිකවාදය යටත් විජිත නිෂ්පාදනයක් වන අතරම, ජාතිකවාදයේ නව මුහුණුවර යටත් විජිත දැනුමින් පෝෂණය වූ මධ්‍යම පාංතිකයන් අතින් යටත් විජිත කාලයේ මෙන්ම පශ්චාත් යටත් විජිත කාලයේද මතුපිටට පැමිණි බව කිව හැකිය. එහෙයින් ජාතිකවාදය යටත් විජිත නිෂ්පාදනයක් වන බව මෙහිලාද සනාථ වේ. අද වන විට

දේශපාලනයේ සිට මාධ්‍ය දක්වාම භාවිතා වන පොදු භාණ්ඩයක් බවට මෙකී ජාතිකවාදය පත්වී ඇතත්, පොදු ලාංකේය ජාතියක් ගොඩනැගීම පිළිබඳව අදහසක් කිසිදු අවස්ථාවක ඉස්මතු නොවේ. එය අවධානයට ලක්කල යුතු කරුණකි.

ඒ අනුව වැට්ට්ට්ගේ මෙකී තර්ක මත විමසන කල්හි ඔහු ප්‍රකාශ කරන්නාවූ ප්‍රධානතම කරුණක් වන්නේ තුන්වන ලෝකයේ ජාතිකවාදී වින්තනය තේරුම්ගැනීමෙන් තොරව එම රටවල්වල ජාතිකවාදී දේශපාලනය වටහාගත නොහැකි වන බවයි (Chatterjee, 1993). ඉන්දියාවේ මෙවන් ජාතික වින්තනය පිළිබඳව අදහස් ඉදිරිපත් කළේ ඉහතදීත් සඳහන් කළ පරිදි තේරු, ගාන්ධි, බැම්කින්චන්ද්‍රම් ආදීන් විසිනි. මේ අනුව ජාතිකවාදය තුන්වල ලෝකයට බටහිරින් ආනයනය කරන ලද දෙයක් ලෙස කීම යුක්ති සහගත නොවේ. නමුත් මෙකී ජාතික වින්තනය නිර්මාණය වනුයේ බටහිර අධ්‍යාපනය ලැබූ මධ්‍යම පාංතික ප්‍රභූවරු අතිනි. එනම් ඉන්දියානු වින්තනය බටහිර දාර්ශනික සම්ප්‍රදාය තුළ ගොඩනැගී ඇත. එහෙයින් වැට්ට්ට්ට් අනුව ජාතිකවාදය යටත් විජිත නිෂ්පාදනයක් වූවත්, එය යටත් විජිත යටතේ බලගැන්වුණු බටහිර මධ්‍යම පාංතික තාර්කික දැනුමෙන් තොරව තේරුම්ගත නොහැකි බවයි. එහෙයින් ජාතික වින්තනය තේරුම් ගැනීමට බටහිර දැනුමද ඇසුරු කිරීමට සිදුවන බව වැට්ට්ට්ට් පවසයි.

එමෙන්ම "යටත් විජිත වෙනස" (Colonial Difference) යන්නද වැට්ට්ට්ට් විසින් පැහැදිලිව පෙන්වාදී ඇත. යටත් විජිතවාදීන් විසින් බෙදා වෙන් කිරීමේ පාලනයක් ඇති කළ හෙයින් යටත් විජිත පාලනය තුළ සෘජුව යටත් විජිත සමග සම්බන්ධතා පවත්වන පංතියක් ගොඩනගනු ලැබේ. මෙම පංතිය තුළ ජාතිකවාදී හැඟීමක් ඇතිවේ. එනමුත් එසේ ගොඩනගන ලද මධ්‍යම පංතිය යටත් විජිත වෙනස දිගින් දිගටම යාවත්කාලීන කිරීම මත ආධ්‍යාත්මික තලය තුළ ජාතිකවාදී වින්තනය ගොඩනැගීමට උත්සුක වී ඇත. නමුත් එම උත්සාහය ඉහත කීවාක් මෙන්ම නිදහස්, සාධාරණ සහ පොදු වැදගත්කමක් ඉස්මතු කරන්නක් නොවීය. කෙසේ නමුත් වැට්ට්ට්ට් යටත් විජිතවාදය සහ ජාතිකත්වය අතර පවතින සබැඳියාව පෙන්වන විට, යුරෝපීය වින්තනයේ පදනම වන ප්‍රංශ විප්ලවයේ නිදහස, සමානාත්මතාවය සහ සහෝදරත්වය යන කාරණා, යටත් විජිත ලෝකයට අයත් නොවන්නේද යන ප්‍රශ්නයද ඉදිරිපත් කර තිබේ. ඒ අනුව ඔහු නැවත පවසනුයේ එය යුරෝපීය ජාතිකවාදය වූ බවත් එය තුන්වන ලෝකයේ ජාතිකවාදය සමග සමපාත නොවන බවත්ය. ඒ අනුව එම අදාළත්වය ප්‍රතික්ෂේප කිරීම සහ ඉහත කී තර්ක මතද විමසන විට විශද වනුයේ ජාතිකවාදය යටත් විජිත නිෂ්පාදනයක්ම වන බවයි.

ඒ අනුව යටෝක්ත විග්‍රහ කළ ආකාරයෙන් ඇන්ඩර්සන්ට එරෙහිව සහ වැට්ට්ට්ට් විසින් ස්වාධීනව ඉදිරිපත් කරන ලද තර්ක ඔස්සේ ජාතිකවාදය යටත් විජිත නිෂ්පාදනයක් වේය යන අදහස පාර්තා වැට්ට්ට්ගේ අදහස් ඇසුරින් විග්‍රහ කළ හැකිය.

සමාලෝචනය

මනුෂ්‍යයා සමාජීය ජීවියෙක් වන්නේ යම්සේද, ඔහු දේශපාලනමය වශයෙන් කාරකයෙක් බවටද පත් වන්නේය. එහෙයින් මිනිසාගේ දේශපාලන කාරකත්වය පිළිබිඹු කරන්නා වූ ක්‍රියාදාම පෙළක් වශයෙන් යටත් විජිතවාදය හඳුනාගත හැකිය. එසේ යටත් විජිත වශයෙන් පැවතුණු යුරෝපීය

මෙන්ම යුරෝපීය නොවන සමාජවලද කේන්ද්‍රීය වශයෙන් දක්නට ලැබුණු කථිකාවක් වන ජාතිකවාදය එක් මානයක් ඔස්සේ මෙම ලිපිය ඔස්සේ විචාරශීලීව සාකච්ඡාවට බඳුන් කරන ලදී.

ඒ අනුව, “ජාතිකවාදය යටත් විජිත නිෂ්පාදනයක් ද?” යන්න වැටර්ජ්ගේ තර්ක මත සිටිමින් විග්‍රහ කරන විට ඔහු මතු කරන තර්ක මත, තුන්වන ලෝකයේ ජාතිකවාදය සහ යටත් විජිතවාදය යන්න පර්යාය පද ද්විත්වයක් මෙන් එකිනෙක හා සම්බන්ධ වන බවක් කිව හැකිය. බෙනඩික් ඇන්ඩර්සන් ජාතිය ප්‍රජාවගේ සංස්කෘතික තලයේ සිට දකිමින්, එහිලා ජාතිකත්වය සංස්කෘතික තලයේ විද්‍යාමාන වන ප්‍රභවයක් ලෙස දකී. ඔහුගේ මෙම අදහස් බොහෝ දුරට බැහැර කළ නොහැකි වන නමුත්, ඔහු යුරෝ කේන්ද්‍රීය මත ලොව පුරා නිර්මාණය වූ ජාතිකත්වය සමපාත කිරීමට දැරූ ප්‍රයත්නය සාධාරණීකරණය කිරීම කළ නොහැක්කකි. නමුත් ශාස්ත්‍රීය වශයෙන් ඔහු ඉදිරිපත් කරන තර්කයන් ජාතිකවාදය පිළිබඳ පුළුල් පරාසයක් කරා විහිදී යන සහ එහි අවධාරණය වන වැදගත්භාවය හේතුවෙන් එකී තර්ක පූර්ණ වශයෙන් බැහැර කිරීම යුක්ති සහගත නොවේ. නමුත් නූතනත්ව ව්‍යාපෘතිය ලොව පුරා එකම කාල වකවානුවක් තුළ විහිදී නොගිය බව මොහු වටහාගෙන නැතැයි වැටර්ජ්ගේ විවේචන සමඟ සසඳා බලන කල පෙනී යන්නකි. කෙසේ නමුත් යුරෝපීය ජාතිකවාදයේ මාදිලි අනුකරණය කිරීමක් ලෙස අනෙකුත් රටවල ජාතිකවාද හැදින්වීම ප්‍රමාණවත් වන්නේ නැත. එවන් අනුකාරකවාදී ලක්ෂණ තුන්වන ලෝකයේ ජාතිකවාද තුළ ඇතැම් අවස්ථාවල අන්තර්ගතව පැවතියද, යටත්විජිතවාදය සහ ජාතිකවාදී ව්‍යාපාරවල වර්ධනය සමඟ ආසියාතික සන්දර්භය තුළ ජාතිකවාදයේ ස්වායථත වර්ධනයක් තිබෙන බවට පාර්තා වැටර්ජ් පෙන්වාදීමට ගෙන ඇති උත්සාහය සාර්ථක වූවක් බව කිව යුතුය.

අනෙක් අතට ආසියාතික සමාජ සන්දර්භයේ දැනුම බටහිර හරහා බැහැර කරලීමට උත්සුක වීමටත්, එඩ්වඩ් සයිඩ් විසින් තම තර්කය ඔස්සේ දක්වන්නා වූ පෙරදිග දැනුම වැරදි ලෙස අර්ථ ගැන්වීමට ලක්කර තිබෙන බටහිර හරහා තිබෙන අවකස්සේරුගත නිර්වචනවලට එල්ල කරන ලද ශාස්ත්‍රීය ප්‍රතිරෝධයක් වශයෙන් වැටර්ජ්ගේ විග්‍රහ අගය කිරීම වටින්නේය. එමෙන්ම වර්තමානය වන විටත් තුන්වන ලෝකයේ රටවල් සංවර්ධන කථිකාව තුළ අතර මැද නතර වීමට බලපාන ලද ජාතිකවාදයේ අඳුරු පැතිකඩ සමාජගත ශාස්ත්‍රීය විග්‍රහ කරා යොමු කිරීමට ඔහු ගත් ප්‍රයත්නය අනාගත ශාස්ත්‍රඥයින්ට මෙන්ම සමාජයටද වැදගත් මෙහෙයක් වනු ඇත. ඒ අනුව පාර්තා වැටර්ජ්ගේ තර්කයන් මත “ජාතිකවාදය යටත් විජිත නිෂ්පාදනයක් වේ” යන්න මෙහිලා දැක්විය හැකි වේ.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

උයන්ගොඩ, ජේ. (2011). *ජාතිය, ජාතිකත්වය සහ ජාතික රාජ්‍ය*. කොළඹ 05: සමාජ විද්‍යාඥයින්ගේ සංගමය.

කරුණාදාස, ඩබ්. එම්. (2011). *ජාත්‍යන්තර දේශපාලනය*. නුගේගොඩ: සරසවි ප්‍රකාශන.

ගුණසිංහ, රසිකා. (2012). *ත්‍රස්තවාදයට එරෙහි යුද්ධයේ සැබෑ මුහුණුවර*. කඩවත. නුවණි ප්‍රකාශන.

ද සිල්වා, ප්‍රේමකුමාර. පරිවර්තක: විජේසේකර, එස්. (2013). *ශ්‍රී ලංකාවේ පශ්චාත් යටත්විජිතවාදී ශ්‍රී පාද විහාරස්ථානය යළි පටිපාටිගත කිරීම; බුදු දහම, රාජ්‍යය සහ ජාතිකවාදය*. දකුණු ආසියාතික සමාජ විද්‍යා ඉතිහාසය.

දෝමි, එස්. එල්. පරිවර්තනය: ද සිල්වා, ප්‍රේමකුමාර සහ අත්තනායක, ඒ. (2016). *නූතනත්වය, පශ්චාත් නූතනවාදය සහ නව සමාජ විද්‍යාත්මක න්‍යායන්*. කොළඹ 10: ෆාස්ට් ප්‍රින්ට් පොද්ගලික සමාගම.

පතිරගේ, ජේ. බී. (2005). *පශ්චාත් යටත්විජිත කලීකාවට ප්‍රවේශයක්*. පඨිත. තෙවන වෙළුම. කොළඹ: සමාජ සංස්කෘතික තීව්‍ර අධ්‍යයනය සඳහා වූ කොළඹ ආයතනය.

පෙරේරා, රංජිත්. (2011). *නිව්ටන් ගුණසිංහ නෝරාගන් ලිපි*. ශ්‍රී ලංකාවේ ජනවාර්ගික ගැටුම:විවිධ වටහාගැනීම් සහ විසඳුම්. කොළඹ 05: සමාජ විද්‍යාඥයින්ගේ සංගමය.

විද්‍යාලංකාර, ඒ. (2000). *යටත්විජිතවාදය, අධිරාජ්‍යවාදය සහ නව යටත්විජිතවාදය*.කොළඹ: කතා ප්‍රකාශන.

Amunugama, S. (2019). *The Lion's Roar: Anagarika Dharmapala and the Making of Modern Buddhism*. Oxford: Oxford University Press.

Anderson, B. (1983). *Imagined communities: Reflections on the origin and spread of nationalism*. New York: Verso books.

Anderson, B. (2006). *Imagined communities: Reflections on the origin and spread of nationalism*. New York: Verso books.

Ashcroft, B., Griffiths, G., & Tiffin, H. (2013). *Post-colonial studies: The key concepts*. UK: Routledge.

Chatterjee, P. (1986). *Nationalist thought and the colonial world: a derivative discourse?*. London: Zed Books.

Gellner, E. (2008). *Nations and nationalism*. Cornell University Press.

Guha, Ranajit (1982b) "On Some Aspects of the Historiography of Colonial India"; R. Guha, (ed.), *Subaltern Studies I: Writings on South Asian History and Society*, New Delhi: Oxford University Press, pp. 1-8.

Habib, I. (1995). *Gandhi and the national movement*. *Social Scientist*, 3-15.

Hechter, M., Kuyucu, T., & Sacks, A. (2006). Nationalism and direct rule. *Handbook of Nations and Nationalism*, edited by Gerard Delanty, and Krishan Kumar, 84-93. London: SAGE.

Hirschi, C. (2011). *The origins of nationalism: an alternative history from ancient Rome to early modern Germany*. Cambridge University Press.

Khazanov, A. M. (1997). *Ethnic nationalism in the Russian Federation*. *Daedalus*, 126(3), 121-142.

Menon, N., & Chatterjee, P. (2010). *Empire and Nation: Selected Essays*. New York: Columbia University Press.

Obeyesekere, G. (1992). 'Myth and Political Legitimization at the Sacred Centre in Kataragama, Sri Lanka' In Bakker Hans (ed.) *The Sacred Centre as the Focus of Political Interest*, Groningen: Egbert Forsten.

Panov, P. (2010). Nation-building in post-Soviet Russia: What kind of nationalism is produced by the Kremlin?. *Journal of Eurasian Studies*, 1(2), 85-94.

Roberts, Michael. "Review essay: Nationalism, the past and the present: The case of Sri Lanka". *Ethnic and Racial Studies* 16.1 (1993): 133-166.

Spencer, J. (2014, March 2). *Nationalism, the past and the present: The case of Sri Lanka*. Colombo Telegraph. <https://www.colombotelegraph.com/index.php/nationalism-the-past-and-the-present-the-case-of-sri-lanka/>.

සමාජ විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය

කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

කොළඹ-03

දුරකථනය/ෆැක්ස්: 011-2500452

විද්‍යුත් තැපෑල: samajaviggraha@soc.cmb.ac.lk

වෙබ් අඩවිය: cmb.ac.lk/arts/socio/journal.htm